מספר 2147 המחיר: 15.00 ל"י (כולל מ.ע.מ.)

כ"ד תשרי תשל"ט, 25.10.78 שנה 43

העולם הזה

המשבר המפוברק בשיחות השלום

דף תשקיף

לא ידרשו

משרון להתפטר

למרות שלא נמצא שום פיתרון לבעיית ניגוד האינטרסים הבולט בין תפקידו של אריק שרון כשר־החקלאות לבין בעלותו על החווה החקלאית הגדולה ביותר במדינה, ולמרות שגם מבקר־המדינה סירב להעניק גושפנקה חוקית למצב זה, לא ידרשו יריביו בממשלה את פיטוריו.

מנחם בגין עצמו רוצה להחזיק את אריק בתוך הממשלה, בכל מחיר. זאת הסיבה שביגללה גם הציע, ערב ועידת בלייר־האוס, לצרף את שרון למישלחת — מעשה שנמנע רק עקב איום ההתפטרות של שר־הביטחון עזר וייצמן. לטענת מקורביו של בגין, מעדיף בגין „אריק מסורס בתוך הממשלה, מאשר אריק מתוסכל מחוץ לממשלה.״ בגין העדיף גם „שמשה דיין יכופף את אריק בוושינגטון״ ויעשה את המלאכה במקומו.

יריביו של אריק בממשלה אינם רוצים לספק לו עילה להתפטר ולפרוש כמריקת־דלת על רקע מדיני, כדי שלא יעמיד פנים שהתפטרותו נובעת מהתנגדותו להפסקת ההתנחלות ויציב את עצמו בראש האופוזיציה הלאומנית. משום כך ייעשו מאמצים למצוא פיתרון גם לפרשת החווה החקלאית שלו.

ג׳יהאן סאדאת שיגרה

מיכתב לתדי קולק

רעיית נשיא מצריים, ג׳יהאן אל־סאדאת, שיגרה מיכתב אישי לראש עיריית ירושלים, תדי קולק, בו הביעה את תיקוותה, שכאשר יחתם חוזה השלום בין ישראל ומצריים ניתן יהיה לפתח קשרים תרבותיים בין שתי המדינות.

במיכתב הבטיחה ג׳יהאן אל־סאדאת לפעול למען העברתה של תערוכת העתיקות הפרעוניות של תות־אנך־אמון, המוצגת עתה בארצות־הברית, גם לישראל.

ג׳יהאן אל־סאדאת שיגרה את מיכתבה לקולק באמצעות הצייר הישראלי יענקל גינזבורג, שהגיע השבוע לישראל ממצריים, שם היה אורח הממשלה כחבר בוועדה האמריקאית־מצרית לשימור עתיקות מצריים. בוועדה זו, שבראשה עומדים רעיית נשיא מצריים והד״ר הנרי קיסינג׳ר, חברים שלושה מצרים וחמישה אמריקאיים, ביניהם אסתר קופרשמידט, שתרמה לקרן שהקימה הוועדה 100 אלף דולר באיגרות הבונדס של ממשלת־ישראל, שמועד פרעונן הוא רק בעוד שמונה שנים. המצרים הסכימו לקבל איגרות אלה.

הוועדה הביאה למצריים סכום של 12 מיליון ו־600 אלף דולר, שנאסף באמצעותה כדי לשמר את עתיקות מצריים. היעד הראשון של הוועדה: הקמת מערכת מיזוג־אוויר במוזיאון העתיקות הלאומי בקאהיר. 600 אלף דולר אספה הוועדה ממכירת יצירותיו של יענקל גינזבורג, היושב בוושינגטון.

העובדה שצייר ישראלי משתתף במישלחת ונפגש עם הנשיא ורעייתו זכתה להדגשה בעיתוני מצריים.

למערכת

העולם הזה

דרוש/ה

מגיה/ה

לעבודה במישרה מלאה. מעוניינים בעלי ניסיון קודם בעבודות הגהה מתבקשים להתקשר לטלפון 03-243386 בין השעות 10.00—14.00.

גור - לרשות השידור?

עד כה לא היתה שום פנייה רשמית אל הרמטכ״ל לשעבר, רב־אלוף (מיל.) מרדכי („מוטה״) גור, כדי לברר את האפשרות למנותו כמנכ״ל רשות־השידור במקומו של המנכ״ל הנוכחי, יצחק ליבני, שתקופת כהונתו תסתיים בעוד חמישה חודשים.

למרות מאמציו של ליבני, לשאת חן בעיני הבוסים החדשים של הוועד המנהל של רשות־השידור, נראה כי מינויו לא יחודש, ולאחרונה מנסים לחפש מועמד מתאים שימלא את מקומו. היומון דבר מסר בשבוע שעבר על כוונה, דווקא מצד אנשי הליכוד, להציע את התפקיד למוטה גור, כדי להניאו מלהצטרף לפעילות פוליטית במיפלגת העבודה.

מקורביו של גור טוענים, כי גם אם יוצע לו התפקיד ספק אם יסכים לקבלו, שכן יש לו תוכניות פוליטיות מרחיקות־לכת והוא רואה עצמו כראש־ממשלה בכוח.

דאגה בעיקבות

בחירת האפיפיור

במישרד־החוץ שוררת דאגה רבה בעיקבות בחירתו של החשמן הפולני קרול ויטלה כאפיפיור יוחנן פאולוס השני. מקור הדאגה טמון במסורת האנטישמית הארוכה של הכנסייה הקתולית בפולין ובהנחה שהאפיפיור החדש יקדיש מרץ רב לשיפור היחסים בין הכנסייה הקתולית לגוש הקומוניסטי.

ערב בחירת האפיפיור החדש ביקשו במישרד־החוץ לברר, אם ניתן לפעול למען בחירתו של חשמן הולנדי הידוע באהדתו הרבה לישראל כאפיפיור. אולם הבירור העלה שאין כל דרך להשפיע על מועצת החשמנים.

במישרד־החוץ סבורים, כי לעמדתו של האפיפיור החדש כלפי ישראל תהיה השפעה הן במישור המדיני והן במישור הכלכלי — במייוחד בכל הנוגע לקשריה של ישראל עם מדינות אמריקה־הלאטינית, שבהן חזקה השפעתה של הכנסייה הקתולית.

„אל־על״ סרבה

להזדהות

חברת „אל־על״ סירבה לשתף פעולה עם מפיקי הסרט על־פי סיפרו של איסר הראל, „הבית ברחוב גריבלדי״, המתאר את חטיפתו של אייכמן בבואנוס־איירס והבאתו לישראל ב־מטוס „אל־על״, שנשלח במייוחד לאר־גנטינה באמתלה של הסעת מישלחת ישראלית לחגיגות העצמאות שם. העמדה הרשמית של „אל־על״, כפי שנמסרה למפיק צ׳ק פריים מהוליווד, המפיק את הסרט עבור רשת הטלי־וויזיה „אי־בי־סי״ היא, ש„אל־על״ לא השתתפה בחטיפתו של אייכמן״. דובר החברה, עמי דוראון, טען כי „אל־על״ אינה רוצה להשתתף ב־סרטים המשייכים את החברה לחטי־פות...״ התוצאה היא שבסרט המצו־לם בספרד ייצבע מטוס ספרדי בצבעי „אל־על״, כולל סמל החברה.

הופסקו עבודות

התשתית בגדה

במיסגרת התחייבותה שלא להקים ולא להתיר הקמת התנחלויות חדשות בשטחים המוחזקים, הפסיקה הממשלה גם את עבודות התשתית שבהן הוחל בעבר בגדה המערבית.

כך, למשל, הופסקו העבודות להקמת המרכז האיזורי שלומציון, צפונית לפצאל שבביקעת־הירדן, למרות שעל הקמת מרכז זה הוחלט עוד בתקופת ממשלת המערך. הציוד המיכני הכבד, שהופעל במקום בעבודות של הכשרת קרקע, הועבר בימים האחרונים מהביקעה לאיזור ימית.

חקירה בהוצאות

מנכ״ל מישרד

ממשלתי

מישרד מבקר־המדינה יפתח בחקירה לבירור פרשת הוצאותיו של מנכ״ל מישרד ממשלתי, שפרש לא מכבר מתפקידו כדי ליטול חלק בחיים הפוליטיים.

על־פי תלונה שהגיעה למישרד מבקר־המדינה, קיבל המנכ״ל לשעבר הוצאות אחזקת רכב על סמך דו״חות שהגיש גם בתקופה שבה היה לו רכב צמוד עם נהג. מקורביו של המנכ״ל לשעבר טענו, כי התלונה האנונימית אינה אלא עלילה שנועדה להבאיש את ריחו בעיני הציבור.

מתעכב שיפוץ

מיסגד „אל־אקצה״

למרות שמומחים מצריים שביקרו בארץ השלימו את כל ההכנות לעבודות השיפוצים במיסגד אל־אקצה בירושלים, מתעכבות עבודות אלה משום שממשלת מצריים טרם הקציבה את הסכום, בסך 3,5 מיליון דולר, שנועד למטרה זו.

על עבודות השיפוץ במיסגד הוחלט עוד בחודש נובמבר האחרון, בעת ביקורו של הנשיא אל־סאדאת בירושלים. בתום תפילתו במיסגד ביקש אל־סאדאת לאפשר לממשלתו ליטול על אחריותה את עבודות השיפוצים במקום.

במיכרז שהוצא בארץ לביצוע העבודות זכתה חברת „בוני הארץ״, חברה קבלנית לבנייה שבעליה הם ערבים ישראליים מנצרת. עד כה לא קיבלו בעלי החברה כל הוראה להתחיל בעבודות.

מחירי הדירות

יוסיפו לעלות

ההתייקרות במחירי הדירות בתל־אביב וסביבתה תלך ותגבר בעתיד הקרוב. אחת הסיבות לכך: הקפאת מכירת דירות על־ידי קבלנים פרטיים, המצפים לרווחים גדולים על הדירות המצויות בידם, אחרי שהממשלה תפשיר את הקפאת המחירים במשק. סיבה נוספת היא העיכוב בהתחלות הבנייה החדשות הנובע מהעובדה שוועדות הבנייה המקומיות והמחוזיות מנוטרלות למעשה מזה כמה שבועות, עקב מערכת הבחירות לרשויות המקומיות.

בעיקבות הבחירות יאיישו חברי מועצות חדשים ועדות אלה, ולפיכך נראה שוועדות הבנייה לא תחדשנה את פעולתן עד סוף חודש דצמבר.

נרקיס יתפטר?

אלוף (מיל.) עוזי נרקיס, מנהל מחלקת העלייה של הסוכנות היהודית, עשוי לפרוש בעתיד הקרוב מכהונתו.

נרקיס החל מחפש באחרונה אחר מקום עבודה אחר.

פלוקסמן

בקליפורניה

איש־העסקים הישראלי מאיר פלוקס־מן, שהיה מבוקש על־ידי המישטרה לחקירה בקשר למעורבותו בפרשות השוחד של אשר ידלין וברח מהארץ, פועל לאחרונה בקליפורניה. פלוקסמן, שאחרי ירידתו מהארץ הביא את מישפחתו אליו, הוא שותף במיסעדה הוליוודית ונכנס גם לעסקי־בנייה בעיר פוניקס.

פרסום מלניק/רפאל עיראן

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

גיליון „העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק, הקדיש כתבת־שער וסיקור נירחב לראש־הממשלה הראשון של ישראל, דויד בן־גוריון, כשל פרישתו מן השילטון וירידתו לשדה־בוקר. כתבת־תחקיר נרחבת, תחת הכותרת „מדוע הם עוזבים ?", חשפה את הסיבות של הירידה מן הארץ ואת ממדיה.

מדור התרבות ב„העולם הזה" השבוע לפני 25 שנה, הקדיש גם כתבה לביקורם של המנצח האורח ליאונרד (לני) ברנשטיין ורעייתו * בארץ, תחת הכותרת „24 שעות עם הברנשטיינים". דו"ח נוסף שהתפרסם היה תיאור גרמניה, בעיניו של מלח, שהיה אחד הישראלים הראשונים שביקרו בה, למרות שעל הדרכונים הישראליים באותה עת הוטבעה החותמת „כל הארצות פרט לגרמניה". הדו"ח פורסם תחת הכותרת: "DIE JUDEN SIND DA!".

בשער הגיליון: ראש־הממשלה המנוח, דויד בן־גוריון.

פעולת תגמול בקיביה ✶ בן־גוריון לשדה־בוקר ✶ ניסים אלוני ב„הבימה" ✶ שחיתות בעיריית חדרה

העם

החזית השלישית

לאורך גבולות ישראל סקרו עיניים מודאגות את השטח, וחקלאים מתוחים העיפו מבטים עצבניים אל הגבעות שממול. מאז מילחמת תש"ח לא שררה עוד מתיחות נוראה כזאת לאורך הגבול, מדן עד עזה.

הטיית אפיק הירדן פתחה חזית אחת נגד סוריה. הקמת יישוב ליד עוג'ה אל־חפיר פתחה חזית שנייה נגד מצריים. כאילו לא היה די בכך, נפתחה עתה החזית השלישית, בין יהוד וקיביה, נגד ירדן.

הפעם כעסו גם האמריקאים, רגזו האנגלים והתבשלה סערה באו"ם. עיתוני העולם הכניסו את ישראל לכותרות הראשיות ושפכו על ראשה דליים של נזיפות.

היה זה אופייני לרגש הביטחון העצמי, שגדל בעם מאז מילחמת העצמאות, שאיש במדינה לא ניבהל. המדינה נשארה מבודדת. יחידות צבא אוייבות נעו לאורך הגבולות. אולם האזרח הישראלי בלע בשקט את ארוחת־הבוקר בקראו את הידיעות, ועבר בשלוות־רוח לידיעות על התפטרותו הקרובה של ראש־הממשלה, ידיעות שעניינו אותו יותר.

ראש הממשלה

הקדוש על ההר

כשפיתח הצלם את התמונה, היה מרוצה מאד. יום לפני כן, בשבת, צילם את דויד בן־גוריון בשעה שהירצה על עתיקות הנגב בבאר־שבע, עומד ליד נשיא־המדינה יצחק בן־צבי וליד איש־המדע האמריקאי, הארכיאולוג אולברייט. הצלם הרגיש שיש משהו מייוחד בתמונה. הוא לא ידע מה.

השבוע הבין את סיבת הצלחתו: הוא צילם את התמונה הראשונה של דויד בן־גוריון אחרי שזה החליט להתפטר מתפקידיו, כראש־הממשלה ושר־הביטחון, ולהתיישב בנגב.

המוהיקנים האחרונים. יום לפני כן ביקר ראש־הממשלה יחד עם בנו, עמוס, בשדה־בוקר, חוות־רועים קואופרטיבית החיה חיי קיבוץ ליד חורבות עבדה העתיקה, לרגלי הר הנגב המתנשא. אנשים אלה הם, אולי, המוהיקנים האחרונים של הרומנטיקה העיברית — צעירים המואסים במיפלגות, בזים לחשמל, ומעדיפים את הבדידות בלב השממה על הצפיפות.

ראש־הממשלה שאל כמה שאלות סתמיות. „מדוע אין כאן הורים ?" איש המקום השיב לו, שאף אחד לא רצה לבוא.

בן־גוריון העיף בו מבט חד: „ומה יהיה אם הורה יחליט לבוא בכל זאת ?"

„אין לו מה לעשות כאן."

„מדוע שלא יעבוד ? מדוע שלא ייצא עם הצאן למרעה ?"

„זה מסוכן מדי. נצטרך להגן עליו, וזה יטיל עלינו מעמסה."

„מה זאת אומרת ? מדוע לא יקח עימו רובה ?"

לבסוף שאל ראש־הממשלה, „האם אפשר להקים כאן צריף ?" אחר־כך הוא הגיש להם שיק על אלף ל"י, מחיר שני גמלים ואוכפיהם, לצרכי השמירה.

---

* אשתו של ברנשטיין, פליצ'יה מונטאלגרה כהן ברנשטיין, נפטרה לפני כמה שבועות, לאחר מאבק ממושך במחלת הסרטן.

המלווים של ראש־הממשלה חייכו. „הזקן מתלוצץ," אמרו בליבם, ולא מצאו שהדבר די חשוב כדי למוסרו לעיתונאים.

רק האיש המכיר את ראש־הממשלה היכרות אינטימית ביותר, בנו עמוס, חידד את אוזניו ושתק. הוא הכיר את צליל הדיבור. היה זה הצליל האופייני לאביו, כאשר הוא מחליט החלטות.

דת

אפיקורסות בבית העלמין

ד"ר צבי גליקר היה רופא תל־אביבי ותיק, שתושבי שכונת מונטיפיורי בתל־אביב נזקקו רבות לשירותיו הטובים ולחירוכו המלבב. לא תמיד יכלו התושבים לשלם לו תמורת שירותיו. אולם רופא הגון בז לקטנות כגון אלה. ד"ר גליקר היה רופא הגון.

ביום העצמאות לפני שנתיים ניפטר ד"ר גליקר ומאות תושבי תל־אביב הלכו עם ארונו.

כשחשבה המישפחה על דרך נאותה להנציח את זכרו, החליטה להקים לו מצבה ולחרות בה את סמל הרופאים הבינלאומי — מטה ונחש כרוך עליו.

המצבה הוכנה והוצבה על הקבר. לפתע, פנה יום אחד עושה המצבות אל המישפחה והודיע לה כי הרבנות הראשית דורשת להסיר את המצבה, „או לפחות את הסמל, שהוא, לדעתה, סמל גויי". המישפחה, בתמימותה, החליטה להמתין עד שהרבנות תתקשר איתה.

אולם הרבנות נטלה את ההחלטה לידיה, איימה על עושה המצבות בשלילת רישיונו, קנסה אותו ב־15 ל"י ואילצה אותו לסתת את הסמל ולהסירו מעל למצבה.

הרבנות, שהיא כידוע השליטה היחידה בשטח הקבורה, אף לא הטריחה עצמה להודיע למישפחת ד"ר גליקר על צעדיה. היא היתה המחוקק, השופט, ואף הוציאה לפועל את פסק־הדין.

מישפט

פזיזות

לפי חוקי הארץ יכול כל אזרח פרטי לתבוע אזרח שני לדין על עבירה פלילית, במיקרה והממשלה נמנעת מלעשות זאת. אולם שילטונות המנדט בשעתו היו זהירים, והוסיפו תקנה: היועץ המישפטי של הממשלה רשאי לבטל כל תביעה כזאת. מטרת התקנה: לאפשר לממשלה הזרה להגן על פקידיה מפני ה„נייטיבס".

כשהואשם דויד ברמן, ראש עיריית חדרה המפא"יי, לפני שנה וחצי, על שזייף או הירשה לזייף קבלות עירוניות בסכום בן כמה מאות לירות, הגישו הציונים הכלליים (כיום המיפלגה הליברלית) תביעה פלילית נגדו. אולם היועץ המישפטי לממשלה, חיים כהן, ביטל את התביעה. במיכתב „אישי וסודי" הוא נזף בברמן על הזיופים, אך הודיע שלא יתן לתבוע אותו לדין, מאחר ולא הוכח שהוא נהנה הנאה אישית.

היתה זאת תשובה מוזרה למדי, והיא לא השקיטה את הלשונות הרעים בחדרה. כאשר השתנה המצב הפוליטי וציוני־כללי הפך לשר־הפנים, הוגשה התביעה מחדש, והפעם בידי הממשלה עצמה.

ואומנם, חיש מהר התגלה כי חיים כהן היה פזיז מדי בהגנתו על חבר מיפלגת השילטון.

ליאונרד ברנשטיין

(או, ליתר דיוק, לנארד ברנסטין) כפי שצולם לפני 25 שנים בדיוק, במיסגרת כתבה מצולמת של העולם הזה, „24 שעות עם הברנשטיינים", בחברת אשתו פליצ'יה, שנפטרה בינתיים.

„העולם הזה" 835

תאריך : 22.10.53

קולנוע

אל תעזביני, יקירתי

בצהרי היום הוכיח סטנלי (הנידונים לחיים) קריימר, בפעם נוספת, כי במינימום של זמן והוצאות אפשר להפיק מכסימום של סרט, אפילו בהוליווד.

וייל קיין (גארי קופר), שריף אהוד בעיירתו, נושא לו קווייקרית צעירה (גרייס קלי) לאשה, מחזיר את כוכב השריף לוועדת הביטחון המקומית על־מנת שתמסרנו לשריף החדש העומד להגיע למחרת, ומתכונן לפתוח חנות־מכולת בעיירה של אשתו. בדיוק כאשר מסיים השופט לומר את המילים „אני מכריז עליכם כעל בעל ואשה", מגיע בבהלה אדם ומודיע כי פרנק מילר, פושע שנידון בשעתו לתלייה ביוזמתו של קיין, שוחרר מכילאו, והוא עומד לבוא ברכבת הצהריים להשליט סדר בעיירה. שלושת חבריו כבר ממתינים לו בתחנה. השעה היא 11. קיין מחוויר. ברור לו שמילר בא להורגו. ידידיו מאיצים בו לעלות על המרכבה, לנטוש את העיירה במהירות. הוא עושה זאת, אולם באמצע הדרך מתבייש, מתחרט, וחוזר לעיירתו למרות ההפצרות של אשתו. היא מעמידה בפניו את הברירה: או הם — או אני. קיין אומר ללא היסוס: הם. היא מתרגזת, פונה לתחנת־הרכבת כדי לעזוב את העיירה.

קיין מקווה לגייס את כל האנשים אולם נוכח, לתדהמתו, שאיש אינו מוכן להיות מנוקב כדורים ביגלל השינאה האישית בין קיין למילר. הוא נשאר בודד, השעה הולכת וקרבה. כשהיא מגיעה, מתחבאים כולם בבתיהם. חבורת הפושעים נכנסת לעיירה ומתחילים חילופי־היריות. קיין הורג שלושה, אשתו המתחרטת עוזרת לו והורגת את הרביעי. אחר־כך יוצאים כל אנשי העיירה ומברכים אותו. הוא בז להם, ונוסע.

העלילה אינה מייוחדת במינה. אולם הבמאי, פרד זינמן, הפגין בימוי מצויין. התפאורה חדגונית כימעט, התצלומים העיקריים נעשו בשני מקומות — ברחבת העיירה ובתחנת־הרכבת. גארי קופר, שקיבל על מישחקו בסרט זה את האוסקר לשנת 1953, מצדיק את הפרס. הוא מצליח, במישחקו העצור, להביע את הייאוש, הפחד וחוסר־האונים של האדם הבידד, המגלה בשעת סכנה את ערך ידידיו הקרובים והנלחם לא מתוך גבורה, אלא ביגלל ההכרח.

הבלאדה אל תעזביני, יקירתי של דימיטרי טיומקין, שקיבל את האוסקר על נעימתו זו המלווה את הסרט בוואריאציות שונות, עוזרת להגברת המתיחות.

אנשים

● עם גבור השמועות על התפטרותו של ראש הממשלה, **דויד בן־גוריון** והתיישבותו בשדה־בוקר, החליטה קבוצת סטודנטים לשלוח לו במתנה חליל, מכשיר הכרחי לכל רועה.

● בהבימה היו חילופי־יוצרות: את מחזהו החדש, אכזר מכל המלך, של **ניסים אלוני**, תלמיד האוניברסיטה, המעלה בזאת את יצירתו הראשונה על הבמה, יביים **שרגא פרידמן**, מצעירי התיאטרון, בעוד ש**חנה** (האם) **רובינא** תגלם אחד מהתפקידים הראשיים.

ארונות קיר "זדקה"
מושג חדש בתרבות הדיור

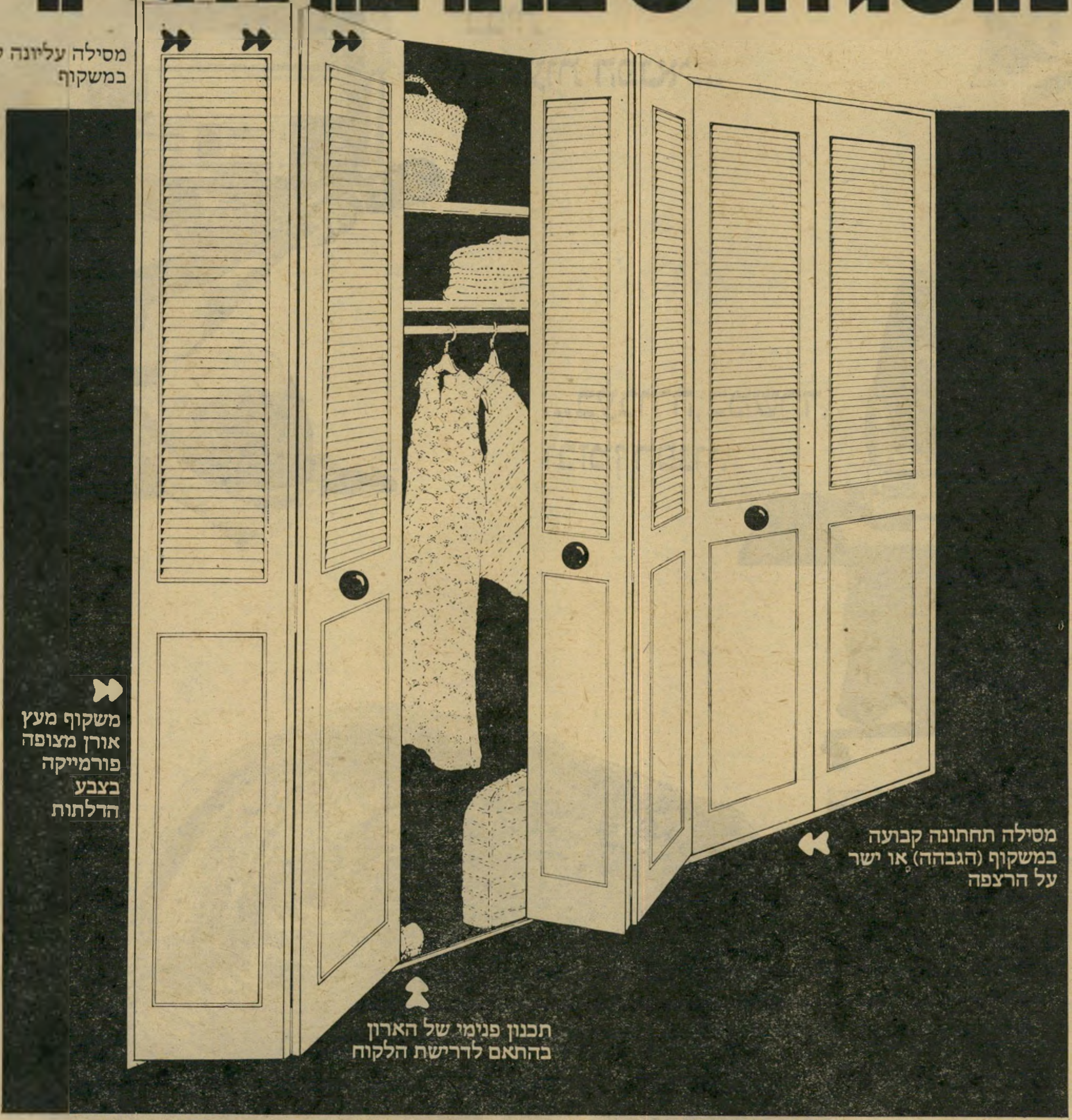

השיטה הנפוצה ביותר לארונות קיר בארה"ב ובאירופה

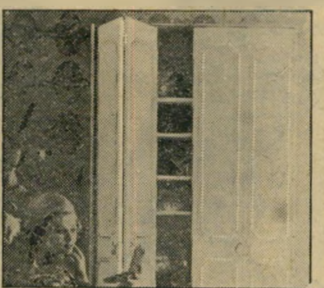
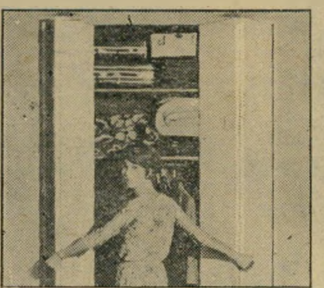
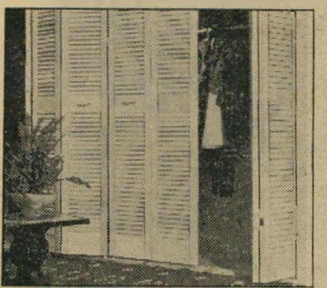

ב־15 השנים האחרונות חל בארה"ב ובאירופה מעבר חד משימוש בארונות קיר שהיו מקובלים עד כה, לארונות קיר בשיטת "זדקה". הארון מורכב מדלתות מתקפלות הקבועות ישר לקירות, אשר צורת פתיחתן מבטיחה נוחיות מירבית; חסכון בשטח, אוורור ויופי מיוחד. שיטת "זדקה" מאפשרת לנצל עד תום הגובה, העומק, "הנישות הקיימות" וכל שקע אפשרי בחררי שינה, מרפסות, פרוזדורים וכו' תוך חסכון מכסימלי בשטח החדר. "זדקה" מציעה מבחר רחב של דלתות בעלות סגנון שונה לפי מידות המתאימות לכל הצרכים האפשריים.

ל"זדקה" נסיון של 5 שנים בארץ והתמחות מקצועית גבוהה בהכנת הארונות והרכבתם באמצעות צוותי הרכבה אשר עברו הכשרה מקצועית ספציפית לארונות קיר בשיטת "זדקה".

הגימור המושלם והיפה מעיד על רמתה הגבוהה של הנגרות. מועדי אספקה קצרים וקבועים מראש (עד חודש ימים). שרות אדיב לפני ואחרי המכירה.

בכל חנות "זדקה" תמצא גם מבחר מחיצות להפרדה בין חדרים, בין הסלון להול, ולשימוש משרדי וכו'. תצוגה ייעוץ והדרכה אצל סוכני "זדקה" ברחבי הארץ.

זדקה

סוכנות ראשית: **„זדקה", תל-אביב,** דיזנגוף 222, טל. 220807. **„זדקה" בחיפה:** הרצליה 25, טל. 04-527233. **ירושלים:** רח' המלך ג'ורג' 21, טל. 221792. **נתניה:** חמש חמש, שד' וייצמן 25, טל. 30711. **רחובות:** „סקאן־דו", רח' הרצל 185, טל. 55506. **אשדוד:** מרכז מסחרי ב' 43, טל. 22907. **הרצליה:** סוקולוב 78. **נהריה:** רהיטי נתן, שד' הגעתון 20, ככר יד לבנים, טל. 926088. **פ"ת:** „זדקה", מוהליבר 18 פ' ההסתדרות, טל. 914556. **רמת-גן:** „זדקה", ארלוזורוב 9, כופר הישוב. **ראשון-לציון:** הרצל 68, טל. 941124. **חולון:** אייל, סוקולוב 45, טל. 855912.

"שמפו רויאל" עושה לי כמה דברים נפלאים...
בבית
ובשעות הפנאי...
...בעבודה, במשרד,
ובזמן הפנוי.
בכל מקום ובכל שעה,
לשיער בריא, רענן
ובעל ברק טבעי
ולהרגשה טובה באמת,
שמפו רויאל —
השמפו שלי.
עץ הזית בע"מ
שמפו רויאל בארבעה סוגים שונים: צהוב — עם תוספת לימון. כחול — לשיער שמנוני ורגיל. אדום — נגד קשקשים. ירוק — לשיער יבש.

סטודיו רם

בלי משוא פנים

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טלפון 03-243386. תא־דואר 136 • מען מברקי: „עולמפרס" • מודפס ב„הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רח' בן־אביגדור • הפצה: „גד" בע"מ • גלופות: צינקוגרפיה „כספי" בע"מ • העורך הראשי אורי אבנרי • העורך: אלי תבור • עורך תבנית: יוסי שנון • עורכת כיתוב: נורית יהודאי • ראש המינהלה: אברהם סיטון • מח' המודעות: רפי זכרוני • המו"ל: העולם הזה בע"מ.

קורא יקר,

בשבוע שעבר, במדור זה היה העולם הזה שהיה לפני 25 שנה, נסקר תוכנו של גיליון העולם הזה 834, שראה אור לפני 25 שנה, ב־15 באוקטובר 1953. במדור אנשים, שהתפרסם באותו גיליון, הופיעה תמונתה של הפסנתרנית פנינה זלצמן, כשהיא חובקת בידיה תינוקת. תמונה זו היתה קשורה לסיפור הבא, שהתפרסם אז במדור אנשים:

● הפסנתרנית פנינה וייסמן, הידועה לקהל בשם נעוריה פנינה זלצמן, ארוכת־השיער ושחורת־העיניים, נראתה השבוע עסוקה פחות בנגינה, יותר בטיפול בבתה הראשונה, בת השנה יאירה, שנקראה על שם אחיה יאיר, חלל מילחמת תש"ח. אמרה הפסנתרנית בגאווה: „זוהי היצירה היפה ביותר שביצעתי עד כה."

פסנתרנית פנינה זלצמן עם בתה יאירה („העולם הזה" 834)
פירסום בגיל שנה

יש קשר הדוק בין תמונה זו של פנינה זלצמן ובתה לבין תמונה אחרת, שהתפרסמה בגיליון העולם הזה לפני שבועיים. זוהי תמונה שהופיעה במיסגרת הכתבה „עשי לי ילד" (העולם הזה 2145), בה תיארה כתבת העולם הזה את ניסיונה לחשוף את מה שמסתתר מאחרי מודעה בה ביקש „תעשיין ואיש־עסקים תושב־חוץ, ללא ילדים, אשה המוכנה להעניק לו יורש."

כתבת העולם הזה נפגשה עם נציגו של אותו איש־עסקים אלמוני בארץ, שהציג את עצמו בשמו הפרטי, אברהם, בבית־קפה תל־אביבי, וזה גולל בפניה סיפור אנושי נוגע־ללב, על אדם שבנה את עצמו בדרך הקשה ועתה, בהגיעו לגיל שישים, הוא רוצה בבחורה יהודיה מתאימה שתעשה לו ילד, כדי שזה יירש את רכוש המיליונים שהצליח האיש הערירי לצבור בחייו. התמונה היחידה שליוותה את אורתה כתבה היתה תמונה שצולמה בעת הפגישה בין כתבת העולם הזה, יאירה יסמין, לבין אברהם, נציגו של איש־העסקים הגרמני.

מי שיתאמץ למצוא את הקשר בין שתי התמונות שפורסמו במרחק 25 שנה זו מזו, יוכל להיאחז רק בשם יאירה — שמה הפרטי של התינוקת שהחזיקה בידה פנינה זלצמן באוקטובר 1953, ושמה של כתבת העולם הזה, שחקרה את פרשת התעשיין המחפש יורש באוקטובר 1978.

יאירה יסמין היא אכן יאירה וייסמן, בתם של הפסנתרנית פנינה זלצמן ואיש־העסקים יגאל וייסמן. 25 שנה אחרי שתמונתה כבת שנה פורסמה מעל עמודי העולם הזה פורסמה תמונתה שנית בעיתון זה — הפעם ככתבת מן המניין.

יאירה הצטרפה אלינו לפני מיספר חודשים, התגלתה תוך זמן קצר ככתבת חרוצה ומסורה, בעלת כישרונות עיתונאיים מבטיחים. היא השתלבה להפליא בעבודת המערכת, למרות שבמיקצועה הקודם היתה דווקא מורה לערבית.

שתי תמונותיה של יאירה, זו כתינוקת וזו ככתבת, מסמלות אולי יותר מכל את תהליך ההתחדשות המתמיד העובר על מערכת זו. אנשים שנולדו יחד עם העולם הזה במתכונתו הנוכחית ושגדלו יחד עימו, מצטרפים לעבודת המערכת ומזרימים דם חדש לעורקי הגוף העיתונאי שלה.

יאירה יסמין כפעוטה („העולם הזה" 2145)
כתבת אחרי 25 שנה

■ ■ ■

אם כבר עוסקים בנוסטלגיה ובאסוציאציה שמעוררים צילומים ישנים, היה צילום נוסף באותו גיליון בו התפרסמה תמונתה של יאירה בעת עבודתה העיתונאית, שהיה בו כדי לעורר בקרב ותיקי הקוראים והמערכת זיכרונות רדומים.

צילום זה התפרסם בכתבת עמודי הפנים של אותו גיליון, הזמלצרים, שסיפרה על מיקצוע חדש שנולד במועדון־לילה שנפתח על חוף תל־אביב: מלצרים, שבנוסף לעבודת ההגשה שלהם הם גם שרים.

אני מתכוון לתמונה המרכזית בכתבה, בה נראתה זיווה שפיר־רודן־מיר בחברת בת־דודתה, תמר ישר, אשתו של האדריכל יצחק ישר, שצולמה בעת שהשתיים ביקרו בפתיחת המועדון החדש.

בימים בהם היתה יאירה וייסמן תינוקת בת שנה ושנתיים, היו תמי ישר וזיווה רודן שתיים מהנערות היותר מצולמות בהעולם הזה. באותם ימים הן נחשבו בעיני כל ליפהפיות המדינה.

במייוחד אמורים הדברים לגבי זיווה

זיוה רודן 1958 **זיוה מור 1978**
נערת־שער ניצחית

שפיר־רודן, שבמרוצת 25 השנים האחרונות קישטו תמונותיה אינסוף של שערי העולם הזה, עד שהפכה כימעט לנערת־השער הקלאסית הניצחית של עיתון זה. היא הופיעה לראשונה בשער העולם הזה לפני 27 שנה (גיליון 723), כשהיתה בת 18, ונקראה עוד זיווה בלכמן, אחרי שחזרה משהייה בת ארבע שנים בארצות־הברית, שם למדה בבית־ספר תיכון ובסטודיו למחול. כעבור שלוש שנים (העולם הזה 871) התנוססה תמונתה שוב בשער העולם הזה, אחרי שמשכה תשומת־לב כשהופיעה במיסגרת להקת הפנטומימה של שייקה.

חודשיים אחר־כך כבר הוכתרה זיווה כמלכת־היין הראשונה של ישראל ותמונתה, שוב פיארה את שער העולם הזה.

בסוף שנות החמישים, אחרי שיצאה לכבוש את הוליווד, היתה זיווה שפיר הישראלית הראשונה שהעזה להצטלם בעירום, והעולם הזה היה העיתון הישראלי הראשון שהעז לפרסם תמונות אלה. אחת מתמונותיה המפורסמות ביותר של זיווה שפיר מתקופת הזוהר ההוליוודית שלה, צולמה בשנת 1956 באולפני אוניברסל, כשהיא לבושה בבגד־ים ומסוככת על גופה במטריה מפני הגשם (ראה תמונה).

זיווה חיה עתה בארצות־הברית, שם היא נשואה בשלישית לבעל שהיקנה לה את שם מישפחתה הרביעי — מיר. היא עדיין יפה וזוהרת כאשה בשלה שהיתה מושג בדורה.

הורוס קופ

שבוע מצויין — אם תדעי לנצל אותו ואם לא תנטרלי את עצמך, מתוך דווקאיזם. הכוכבים מבשרים על פגישות־לב ופגישות־כיס, ובשני המישורים — על הצלחות קטנות וגדולות. אתה יכול למצוא עצמך, לפתע, במצב חדש בו לא רצית. בדוק אותו מ־חדש. אתה עלול לגלות משהו חדש אשר יועיל לך.

* * *

את נמצאת — כרגיל — על פרשת־דרכים. אלא שהפעם לא תוכלי לשבת בחיבוק־ידיים. הוא ידרוש ממך צעדים נימרצים, ועצם הדרישה הזאת תדרבן אותך לעשות דברים שישנו את כל חייך. בן־שור: אל תסתבך, דווקא עכשיו. אתה זקוק לכל חושיך. זהו שבוע קשה, אם כי לא מסוכן.

* * *

רגש־הנקמנות לא יעזור לך, ועלול אף ל־הזיק לתוכניותיך ל־טווח רחוק. מיכתב ש־יגיע אליך ביום א׳, בת תאומים, יכעיס אותך כל־כך, שמוטב כי תשקלי ימים אח־דים את תוכנו, בטרם תנקטי פעולה או תשג־רי תשובה, לכאן או ל־כאן. לעומת זאת אין ספק שאפשר לנצל את השבוע הזה: לשקול בו מחדש את כל הבעיות הכספיות והמישפחתיות שלך, לאור הגילויים עליהם לא ידעת קודם לכן. אל תנהגי בצורה בז־בזנית — כי את עלולה לסבול.

* * *

זכית בהצלחה, ואתה עתיד לזכות בעוד כמה. זכור כי הדימיון והמקוריות חייבים ל־שמש נר לרגליך, הר־בה יותר מן הזהירות והתיכנון הקפדני. עם זאת, אל תתעלם מד־רישות הרגע ודאג לא לריב לחינם עם ידידיך ומתחריך. רכישות ציוד, או דברים הדרושים ל־עבודתך, כדאיות מאד, השבוע. בת סרטן: העדיפי את הכהה על הבהיר, לבשי משהו המתאים לאופייך.

* * *

תקרית בלתי־חשובה עשוייה לגרום אצלך למשבר. אל תבזבזי כסף. את עשוייה להי־כנס לתקופה של חו־סר־פעילות, אם לא תזהרי או אם תבואי בקשר עם האדם הלא־נכון. משום כך, מוטב לא להתחייב לטווח ארוך. אם תחליטי לנ־סוע בימים הראשו־נים של השבוע, הי־זהרי ששום דבר חשוב לא יהיה תלוי במסע. הישמרי מפני גניבה, בייחוד אם את עלולה לנסוע למרחקים ארוכים. לבשי בהיר והזהרי מקרני השמש.

* * *

סוף השבוע פותח פרק חדש במאבק המיקצועי או האישי. אם אתה תדע להסתכל מסביב לפני שתקפוץ, לשקול את כל האפ־שרויות ולא להיכנס להתנגשויות עקרות — יש לך סיכויים מצויי־נים להרחיק לכת. פגי־שה עם נערה בהירת שיער תוביל אותך לבחירה מביכה. תצ־טרך להחליט, ומהר: אחרת תפסיד הז־דמנות רומאנטית גדולה מאד. עליך לשים את הדגש על פעילות דווקא מחוץ למקום מגוריך, ולהסתכן מעט מאד בכך.

את נוטה להסתכל על הקנקן ולא על מה שיש בו. על כן, היזהרי מלשפוט את האיש שייקלע השבוע בדרכך על־פי מראהו המלבב או התנהגותו המבדי־קה. אם עליך לשנות את מקום־העבודה או ל־התחיל בעסק חדש — נסה לעשות זאת ביום א׳ או ב׳, בתחילת ה־שבוע. קח את עצמך בידיים: בריאותך רו־פפת, ודווקא ממה ש־אתה חושד. לבשי לבן והרבי לצאת.

* * *

כמו בשבועות האחרונים, הבעיות המר־כזיות שלך הן: חוסר־כסף ושיעמום. במישור הפינאנסי אין רגיעה. מוטב שתתחיל לחשוב על חריגה קי־צונית מעיסוקיך — או אי־עיסוקיך — הרגילים. אם לא תש־נה את המצב, אתה עשוי להיתקע לצמי־תות. במישור הרומאנ־טי, בת עקרב, אין עוד טעם רב לרומאנים ה־קצרים והקלים. חשבי על משהו רציני.

* * *

מצטער, אבל הזהרתי אותך: אין זה שבוע לערוך מסעות או שינויים מרחיקי־לכת אם תוכלי לשמור על מיסגרת־חיים דומה לזו בה היית עד כה, בת־נאים חדשים, תקלי ב־מיקצת על הבעיות. אם לא — מוטב שתסמכי לחלוטין על שיפוטו של איש בעל־שיקול. העי־קר — לא להגזים ב־שום דבר ולא לריב. יום ה׳ הבא מגיש לך הזדמ־נות נדירה. אל תכתבי מיכתבים השבוע.

דווקא משום שאת חופשייה בהשקפתך, ובלתי־קשורה במעשייך, קל מאד לתפוס אותך במלכודת או לחייב אותך לעשות מה שאינך רוצה. זה מביא, אומנם, לאוזלת־יד ולאפס־מעשה מצי־דך — אבל מי רוצה בכל הצרות הללו? לכן מוטב שתחשבי יחד באמת, מתוך ויתור איתו מה אתם רוצים הדדי או לפחות אי הסכמה הדדית. זה יחסוך צרות.

* * *

אינך יודעת לא להיות פטפטנית? הלשון שלך עשוייה לסכן את מעמדך, בין ה־ימים ג׳ ועד ה׳ ובכלל. לכן גם מוטב שלא תרי־בי. אם אתה אדם יו־צר, אין זה הזמן המת־אים לעסוק ביחסי־צי־בור. מוטב שתשב ב־בית ותדגור. קניות לא־רצויות, כפי שלא רצוי לנקוט באיזשהו צעד נימהר, עד ליום ד׳ הבא, בו בא הירח החדש.

* * *

יום ד׳ הוא יום של התנגשויות ובעיות כספיות. הקפד, איפוא, לא לקבל כל החלטה מרחיקת־לכת ולא להסתבך. בכלל, נסה לנצל את השבו־עיים הבאים לריכוז־מחדש, לעבודה שו־טפת, ולחידוש קשריך עם האהובים עליך. בת דגים: אל תזניחי אותו. גם לאחרים יש בעיות. הרבי להתרחץ בים ולהשתזף בשמש.

מכתבים

בגין — האיש ופעלו

בסקירתכם על איש־השנה (העולם הזה 2143) נהגתם בניגוד לסיסמתכם — „בלי מורא ובלי משוא פנים". מצד אחד אתם קובעים כי הנשיא אל־סאדאת הוא זה שהיה הפעיל, ואילו מנחם בגין ומשה דיין היו הסבילים, ולכן היתה זו „יוזמת־השלום של סאדאת". מצד שני אתם מצביעים את העובדה, שכבר בחודש ספטמבר 1977 ויתר מנחם בגין על סיני — דבר שבלעדיו לא היה אל־סאדאת חושב לבוא לירושלים.

לדעתי יש לומר באומץ, כי היוזמה כולה היתה של מנחם בגין ואל־סאדאת נאלץ, בעל־כורחו, לשחק את המישחק.

הסכם קמפ־דייוויד הראה כי ההימור של בגין הצליח. לדעתי, מנחם בגין האיש שניווט ביד אמן את המשא־ומתן עם המצרים, ידע להיות נוקשה כשהיה צריך לעשות זאת ולהיות גמיש כשהיה צורך בכך — והוא האיש שצריך היה להיבחר כאיש־השנה תשל״ח.

אפרים יפהר, ירושלים

את המיכתב הבא שיגרתי לראש־הממ־שלה, מנחם בגין:

החלום הרחוק של שלום למדינתנו מת־חיל לקרום עור וגידים באמצעותך. כל הכבוד לך! הוכחת שאתה מסוגל להיות מדינאי מציאותי, החותר לקיום ישראל ולא לסוף של מות־גיבורים במצדה שניה. אבל יחד עם זאת, זו חובה בלתי־נמנעת לומר לך שתוכנית השלום הנוכחית לא תעניק לנו את השלום באופן ממשי, כי שלום — לא רק עם מצריים אלא עם כל מדינות ערב — לא יהיה עבורנו שלום מלא של־ממש, כל זמן שלא נגיע לידי הסדר של פשרה ודו־קיום עם יריבנו העיקרי, המקורי והישיר: העם הערבי הפלסטיני, שעל אותה כיברת ארץ אנו נאבקים עמו.

הקץ לעמדה הצדקנית, המסורתית ה־בלתי־מציאותית והבלתי־כנה שלנו כלפי אש״ף. כל עם נלחם על זכויותיו באמצעים של טירור ורצח, ואף אנו עצמנו נקטנו בהם תמול שלשום. לכן, לשם השגת שלום אמת, עלינו להיות די אמיצים, נבונים, ישרים ומציאותיים, כדי לעשות את הצעד הבלתי נמנע הבא: הזמנת יאסר ערפאת לירושלים. כי אין מנוס מהקמת מדינה פלסטינית עצמאית לצד ישראל.

שלום זמיר, אמירים

נפילת המערך בבחירות לכנסת התשי־עית, למי שכבר שכח, לא אירעה בגלל מדיניות־חוץ־ביטחון־ושטחים — שבה ביצע המערך את מדיניות הליכוד — אלא בגלל מחדלים וכישלונות בשטח מדיניות הפנים והכלכלה. גם מצע הליכוד בבחירות האח־רונות התבסס בעיקר על מחדלי המערך בענייני פנים וכלכלה ועל אישיותו של מנחם בגין. לפיכך, אין כל מקום לטענות אלה המאשימים היום את בגין ואת הליכוד באי־קיום ובאי־נאמנות למצע, בגלל החזרת סיני, הורדת היישובים בפיתחת־רפיח ואולי גם פינוי רמת־הגולן.

אין גם כל מקום לתביעה לעריכת בחי־רות או מישאל־עם בנושא זה. שטחים אלה לא נכללו מעולם בשטח ארץ־ישראל וגם לא בשטח מדינת־ישראל וגם לא בהצ־הרות בית״ר בדבר ארץ־ישראל השלמה. אם יש סיבה למי מבין בוחרי הליכוד, לטעון לאי־קיום הבטחות ולהאשמה כי רומה, הרי אלה הם שבחרו בליכוד, ובעיקר במנחם בגין, מבין תושבי שכונות העוני והמצוקה. הם בחרו בליכוד בגלל המצע של מדיניות הפנים והכלכלה, וציפו לשיפור במצבם. והמציאות טפחה על פניהם.

גלעד כהן, גיבעתיים

● ● ●

האם כבר מילאת את טופס הטוטו שלך?

עס׳	ליגה אזורית *	שלום	מלחמה	כרגיל
1	ישראל – מצרים			
2	ישראל – ירדן			
3	ישראל – סוריה			
4	ישראל – לבנון			
5	מצרים – ירדן			
6	מצרים – סוריה			
7	מצרים – לבנון			
8	ירדן – סוריה			
9	ירדן – לבנון			
10	סוריה – לבנון			
11	לבנון – לבנון			

* ציין 2 נבחרות שיעלו לדעתך לגמר.

ימית עם קצפת

הכותרת האבסורדית והטיפשית של השבועות האחרונים היא ללא־ספק הכותרת המצטטת מדבריו של השר גדעון פת, כי יושקעו עוד 130 מיליון ל״י בעיר ימית. שר השיכון והבינוי עוד מוסיף ומבשר לעם כי: „למרות שמישרד־השיכון לא יתחיל בתוכניות בינוי חדשות בימית, הרי הפיתוח הנוכחי יימשך עד תום."

ראוי לשאול את כבוד השר על איזה תום מתכוון הוא בדבריו? האם מר פת מתכונן להשקיע 130 מיליון ל״י מכספי ומכספיכם בעיר שתוגש בקרוב כמתנה למצרים? כפי הנראה החליט השר להוסיף קצפת לעוגה שאנחנו נותנים למצרים.

גיל יודילוביץ׳, ראשון־לציון

● ● ●

קללה ברפיח

אני רוצה להביע את הערכתי לשני המאמרים שכתב אורי אבנרי בעיתונכם

(המשך בעמוד 10)

זוהי רק התחייבות מוסרית.

אנו מבקשים ממך לחתום עליה.
אבל איש לא יאלץ אותך לפרוע את השטר.
אנו מבקשים ממך תרומת דם.

אנו מקוים כי הנך יודע עד כמה חשובה תרומת הדם שלך.
כן, דוקא תרומת הדם שלך, כי אין מי שיתרום במקומך.
רבים נענו לקריאתנו ואם גם אתה ביניהם,
ברצוננו לשוב ולהודות לך וליתר התורמים.

אך הצורך בתרומת דם איננו צורך חולף.
אורך חייה של מנת הדם הוא 21 יום,
ועל־מנת לשמור על מלאי־הדם החיוני לכולנו,
יש לחדשו מדי יום. יש לדאוג לכך שאתה וכל אחד מאתנו
יתרום דם באופן קבוע. פעם אחת בשנה לפחות.

אין אנו יכולים להזכיר לך זאת מדי שבוע
ואל לנו לצפות לאסון שיזכיר זאת במקומנו.
לכן אנו מבקשים ממך כאן. עתה.
תרום דם באופן קבוע. פעם אחת בשנה לפחות.

אם יש בדעתך לעשות כך. אנא מלא פרטיך בתלוש
ושלח אותו אלינו. לבנק־הדם של מגן־דוד־אדום בישראל.

הצל אדם, תרום דם - כי בלעדיך אי אפשר

אל בנק הדם מגן דוד אדום בישראל
ת.ד. 4658, תל־אביב.

אנא רשמו לפניכם כי ברצוני לתרום דם באופן קבוע.
השנה ובכל שנה אחרום לפחות מנת־דם אחת לבנק־הדם
של מגן דוד אדום בישראל.
זוהי התחייבות מוסרית ואעשה כמיטב יכולתי לקיימה.

שמי ________________

כתובתי ________________

טלפון ________________

סניפי בנק הדם ממתינים לתרומתך בכל הארץ: **ירושלים**, רוממה, רח׳ מ״ג 7, **חיפה**, רח׳ יצחק שדה, **ת״א**, בנק הדם, שבטי ישראל 48, יפו, **ת״א**, רח׳ אלקלעי 2 פנת רח׳ בזל. **גוש דן**, רח׳ הגלגל 42, ר״ג. **אשדוד**, רובע ד׳, רח׳ ארז. **אשקלון**, רצ׳ התחיה, **באר-שבע**, רח׳ ויצמן, **דימונה**, רח׳ הרצל. **הרצליה**, רח׳ סוקולוב. **חדרה**, רח׳ גבעת ביל״ו, **טבריה**, רח׳ הקישון, **כפר-סבא**, רח׳ טשרניחובסקי, **לוד**, רח׳ גרטבול 14, **מגדל העמק**, בית אבות סמוחה, **נהריה**, רח׳ קפלן, **נצרת**, רח׳ דבורה. **נתניה**, רח׳ מינץ 12, **עפולה**, רח׳ ההסתדרות, **צפת**, רח׳ עליה ב׳ **קרית גת**, רח׳ הארז 1, **קרית שמונה**, רח׳ המכבים, **ראשון לציון**, רח׳ רוטשילד 7, **רחובות**, רח׳ רמז

מודעה זו מוגשת כשרות לציבור ע״י העולם הזה

העולם הזה

מרא 4

כמה פעמים
נסית להפטר מהם –
ולא הצלחת??

אנחנו נחסל את הז׳וקים!

נסי פעם אחת את הדרך המודרנית והבטוחה
להשמדת הז׳וקים
לאחר חיטוי שלנו (שאורך כ־½ שעה) את מקבלת
תעודת אחריות לשנה. לא יהיו ז׳וקים בביתך!
ר״ג, מודיעין 18, טל. 6־5־790114 ✶ אילת: טל. 3012־059
היתר משרד הבריאות: 21, רשיון עסק 481/75.

איתן עמיחי הדברת מזיקים

חלום של מיליון

השבוע בהגרלת הפיס
חלום שיכול להפוך למציאות
פרס ראשון
מיליון לירות
סך כל הפרסים
7,212,000 ל״י
גם החלום שלך יכול להפוך למציאות
מפעל הפיס

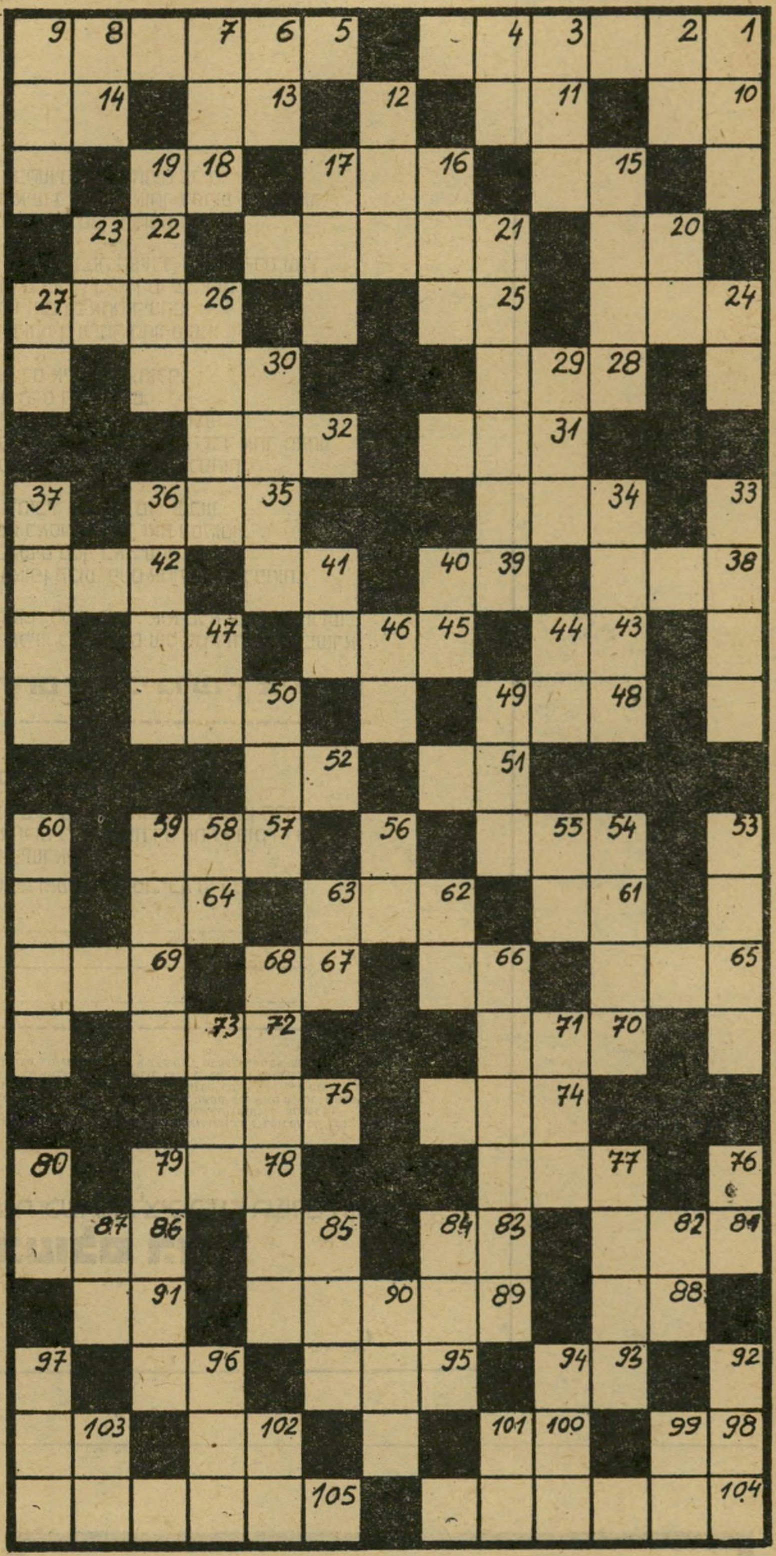

מאוזן:

1) גניוס ממין נקבה; 5) גיבור סיפרותי לילדים בארץ; 10)בלוטת־הנקה; 11) מזל: 13) מתגורר; 14) לא־כבד; 15) שים עצמך על כיסא!; 16) מיטען; 19) כעס גדול; 20) בעל־חיים איטי; 21) מלאכי; 22) כינוי; 24) עלייך לחיות!; 25) מוקיון; 26) בהשאלה: מטומטם; 28) בילעדי; 30) טס; 31) חמסין; 32) בואו החוצה! 34) מן החושים; 35) מדינאי אמ־ריקאי (ש״מ); 38) מעצור; 39) ריקבון; 41) כיסא־כבוד; 42) שווא; 43) מיקווה־מים ענקי; 45) מגילגולי הארבה; 47) קול הבקר; 48) גחלים לוחשות; 50) דרגה בצה״ל; 51) מילת־שלילה; 52) ועוד, בתוספת; 54) הר נמוך; 57) מטע גפנים; 61) נוזל החיים; 62) תמר; 64) גבבה; 65) רגוע; 66) קידומת סקוטית; 67) ממהר; 69) נאה; 70)) משמש להברקה; 72) מחלקי הראש; 74) נועם; 75) עץ קטן; 77) ירק־גינה; 78) יחידת־זמן קטנה; 80) מדרגה; 82) הווייה; 84) גוף; 85) יחידה בכרם; 87) מכינויי האלוהות; 88) אימאז׳; 90) נוי; 92) שליח־ציבור (ר״ת); 94) יעלוץ; 95) אדון; 97) מכשף; 99) שאין נשמה באפו; 101) שייך ל־; 102) גינת־נוי; 103) שיפולי ההר; 104) סחורתו של הרוכל.

מאונך:

1) מעל למים סוערים; 2) הבל; 3) דרום; 4) מצבת־זיכרון; 6) ודי בלי סוף; 7) ערוד; 8) קריית־קודש (ר״ת); 9) מהול אצילי; 12) בואו הלום! 15) רשף; 16) אנרגיה; 17) אולם; 19) ציפור־שיר קטנה; 20) ארמדה; 21) מיתקן להגנה מפני הברק; 23) מכניס בבריתו של אב־רהם; 24) שן הפיל; 26) סוכך קטן; 27) מושת על כל אזרח; 29) אבן טובה; 30) מבחיל; 33) מעונות השנה; 34) ירק המשמש לתבלין; 36) רעש גדול; 37) צניעות; 40) משתחווה; 41) בסיס; 44) מאותיות הא״ב; 46) אביון; 47) לא־טעים; 49) גוון; 50) בטח ב־; 53) מחלת־שיניים נפוצה; 54) יחידה צבאית; 55) בתוכם; 56) כלי־קיבול עשוי ארג; 58) בלבד; 59) יגיע על חמור לבן; 60) שמן משובח; 62) לא עבה; 63) מילת־שלילה; 66) איריגינלית; 68) קירבה גדולה; 71) משמש להזרמת מים; 73) פרוץ בצחוק! 76) אפס כוחו; 77) קריסטל; 79) לאן? 81) עבורי; 83) מכינויי האלוהות; 84) שימחה; 86) שמא; 89) משמש לקציר; 91) מעגית; 93) זוג; 95) מונרך; 96) שם נשי נפוץ.

(המשך מעמוד 8)

(העולם הזה 2144) על הפיתחה, שבהם באות לידי ביטוי מוחלט גם דיעותי בנידון, וכן מיכתבו ליאסר עראפאת. לדעתי המאמרים האלה מצויינים, עד שכדאי לפרסמם לחוד ולהפיצם. את המאמר אודות פיתחת־רפיח יש להפיץ בין תושבי השטחים, ובעיקר בין האישים הפרו־אש״פים שם, המשפיעים על דעת־הקהל. חבל מאד ש־מאמר זה, שכה משכנע בזכות אי ההתנגדות להסכם קמפ־דייוויד מצד הפלסטינים, לא יגיע לנוגעים בדבר.

רבקה תל, עמיר

קללה ברפיח? בהחלט! אבל מה התיקון, כשהמתנחלים יקבלו את המגיע למגורשים? לא הגירוש הוא החטא. אילו שולמו פי־צויים מלאים למגורשים ואילו אופשרה התיישבותם של המגורשים הבדואים ב־כבוד, הרי איש לא היה מטיל ספק בזכותה של המדינה לחסום את הדרך בפני ה־מסתננים.

זוועה ברפיח? גרוע מזה. חצי זוועה ביד רופפת ובעין פוזלת אל דעת־הקהל ושרידי המצפון. לא נדיב, לא גאון, ויותר מלוכלך מאכזר. ג׳ומו קנייטה יכול היה למות במיטה, בשיבה טובה. אולי גם אידי אמין. הם לא ניסו להתיישב בין כל הכיסאות. אבל לקטנוניות אין סליחה ומחילה. דווקא את ליבם של הבדואים ניתן היה לרכוש. עבורם המושג „אומה ערבית" הוא כמו המושג „אזרחות עולם" עבור גאולה כהן. נאמנותם נתונה לשבט ולמטיבים עימם.

פינחס כהן, בנימינה

● ● ●

תמונות מחיי שחקניות

בעיתונכם (העולם הזה 2142) הדפסתם כתבה על הבימרתף ולה צירפתם את „תמונתי", כביכול. ובכן, לשם הסדר הטוב אני שולחת לכם את תמונתי בצורתי הנו־כחית. גם התמונה שפירסמתם של בתי מירב צולמה עוד בעת ששיחקה בלונדון

למחוק את הפערים בין עשירים לעניים, בין בעלי היכולת ואנשי המצוקה. עתה מסתבר כי רק העשירים יכולים להרשות

לעצמם לשבת בסוכה למהדרין, שמחיר הקמתה וקישוטה מתקרב כימעט למחיר שכירת דירה.

נחום אנטין, תל־אביב

● ● ●

פאול טכני

בעיתונכם העולם הזה 2145, במדור רחל מרחלת על כל העולם, פורסמה כתבה ממנה משתמע כי ללו סילבר יחסי־קירבה מיו־חדים עם הדוגמנית נאווה חן, וכאילו היו גם יחסים כאלה בין ג׳ון מק־קראקן לבין נאווה חן. השניים הורוני לפנות אליכם, על־מנת להעמיד דברים על דיוקם ולבקש את התנצלותכם.

קבוצת הכדורסל של מכבי תל־אביב,

פנינה ומירב גרי כיום

לשם הסדר הטוב

בהצגת דראקולה. אני מצרפת גם תמונה של מירב, כדי שתהיה בעת הצורך.

פנינה גרי, תל־אביב

● הצורך כבר התעורר, ולוא רק כדי לתת תמונה מעודכנת יותר של שתי השחקניות — האם ובתה.

● ● ●

סוכת הגביר

חג הסוכות האחרון הוכיח, כי צריך להיות עשיר כדי להיות יהודי שומר מיצוות ומסורת. מחירי האביזרים השונים הקשורים בקיום מיצוות החג האמירו עד כדי כך, שרק בעלי הממון או אלה שחסכו כל השנה למטרה זו יכלו לעמוד בכך. הדיווחים באמצעי־התיקשורת על מחירי ארבעת המינים, ובמיוחד האתרוגים, הם רק אפס קצה ההוצאות. מחירי המקומות בבתי־הכנסת והתרומות עבור מיצוות העליה־לתורה עלו בקצב מהיר אף מהם. כתוצאה מכך סולף הרעיון המרכזי של חג הסוכות. יהודים יושבים בסוכות כדי

הוזמנה להתארח במועדונה של יפה ירקוני באחד מערבי הפתיחה הראשונים. רוב רובם של שחקני הקבוצה אכן נכחו באותו ערב, שבמיסגרתו צולמה התמונה שפור־סמה במדורכם יחד עם תמונות אחרות.

יצויין כי לאותה פגישה באקראי עם נאווה חן, שהיתה גם היא בין באי המו־עדון, לא היתה כל המשכיות ולא מובן כלל ועיקר ביצד נכתב כי „באותו אירוע מיוחד התראו לו סילבר ונאווה חן לרא־שונה ומאז אין להפריד ביניהם."

סילבר נשוי זה קרוב לשלוש שנים לאשתו מיכל וגם מק־קראקן מתגורר ביש־ראל עם ארוסתו מישל. נבקשכם להתנצל על הפירסום המטעה ולהעמיד דברים על דיוקם.

שימעון מזרחי, עו״ד, תל־אביב

● **העולם הזה** מצטער אם הובן מתוכן הדברים שפורסמו בסיפור הנ״ל כאילו היתה יותר מאשר פגישה מיקרית בין נאווה חן לשני כדורסלני מכבי תל־אביב ומתנצל בפניהם על כך.

לך ולכוכבת להקת אבבא יכולה להיות הנאה משותפת...

...טלויזיה של נשיונל.

לדעת להקת אבבא, להקת הפופ המצליחה ביותר מאז החיפושיות, יש רק טלויזיה ניידת אחת בעולם כולו המבטיחה תמונה חדה באמת וצליל עשיר וצלול. נשיונל. אחרי הכל, כשמסיירים בכל רחבי העולם מוכרחים טלויזיה ניידת שאפשר לסמוך עליה בכל מקום ובכל מצב...

12 דגמים של טלויזיות צבעוניות ושחור לבן גם אתה יכול להינות מטלויזיה מעולה, בעלת קליטה טובה ותמונה חדה. אם רק תשמע בקול אבבא ותרכוש לעצמך טלויזיה של נשיונל. המגוון העצום של טלויזיות צבעוניות ושחור לבן של נשיונל, מבטיח לך, כי הבחירה תהיה קלה.

שמע בקול אבבא... קנה נשיונל.

National

צעד קדימה אל המחר.

National Panasonic and Technics are the brandnames of Matsushita Electric

צ׳יץ׳ בעד תרבות
אנו בעד צ׳יץ׳

אנו, החתומים, מברכים על התנופה התרבותית בתל־אביב־יפו בשנים האחרונות.

אנו תומכים בראש עירנו — שלמה להט — מתוך תקווה ואמונה שיראה בפיתוח ערכי התרבות אחת המשימות החשובות, לביסוסה של העיר ת״א כמרכז הפעילות התרבותית בישראל.

חנה רובינא
מוסקו אלקלעי
סימה אלמוג
דורי בן־זאב
אהוד בן־עזר
שמעון בר
שלמה בר־שביט
שלמה בשמי
יצחק גרציאני
משה גת
בועז דוידזון
צמד הפרברים
שלמה וישנסקי
מרים זוהר
יואל זילברג
אבנר חזקיה
יצחק חזקיה
יפה ירקוני
יוסף כרמון

אריה לובין
אורי לוי
בני לוי
דידי לוקוב
עמוס מלר
רחל מרכוס אלתרמן
אביבה מרקס
ששי סעד
יוסי פולק
לאה פלטשר
טובה פרדו
נעמי פרנקל
אלכסנדר פרץ
בומבה צור
שרה קישון
דב רייזר
דוד שריר
עודד תאומי

קול השלום - הקול שלך!

קבלת מודעות לכל העיתונים במחירי המערכת

פירסום אידיאל
אבן גבירול 110 תל־אביב
(פינת אנטוקולסקי)
טלפון 227117, 227118
חניה חופשית

הפסטיבל הישראלי לשירי ילדים
מודיע על
מיבחני כישרונות
לילדים הרוצים להשתתף בפסטיבל
ראו מודעות בעיתונים
„ידיעות אחרונות״ 29.10
„מעריב״ 30.10

תן טרמפ לחייל

חיילות, נשים ונערות!
עבורכן נפתחים קורסים להרזיה מכוונת.
בשיטה חדשה
בהדרכת מורה מעולה

באולם ממוזג.
הרזיה מובטחת
אולפן לאה פלטשר
אבן גבירול 50, תל־אביב,
טלפון: 267682
נא להתקשר בשעות הבוקר
בין השעות 9—1.00

ספס „מורלה״
קיים רק קטלוג אחד של „מורלה״, היזהרו מחיקויים!

„רובקס״
הגיע מלאי חדש של חצלחות הנפלאות של „רובקס״

בעיות ולבטים בחיי המין
מאת
חד״ר מרדכי זידמן
הוצאת רשפים

האם ה„אוטונומיה" תביא למדינה פלסטינית?

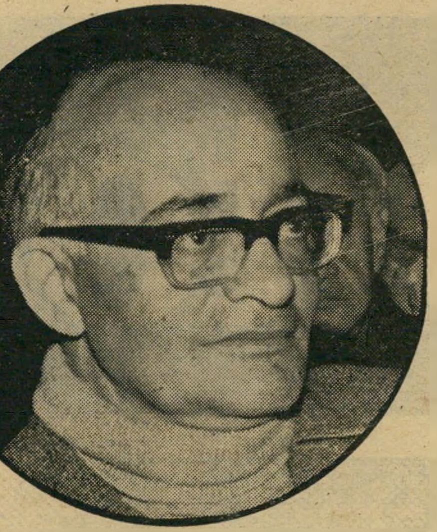

העורך הראשי של „העולם הזה", מר אורי אבנרי, מנסה להוכיח, („העולם הזה" 2145, 2144) שאכן הסכמי קמפ־דייוויד הניחו את היסוד למדינה הפלס־טינית.

נשאלת השאלה הנושנה: אם זה כל־כך טוב, מדוע זה כה רע? מדוע ראש־הממשלה, מנחם בגין, חוזר ומכריז: לעולם לא תקום מדינה פלסטינית. מדוע נשיא ארצות־הברית, ג'ימי קארטר, הכריז עוד לפני כנס קמפ־דייוויד על התנגדותו למדינה פלסטינית עצמאית?

והמעניינים ביותר הם השינויים בעמדות נשיא מצרים, אנוואר אל־סאדאת. בכנסת דיבר סאדאת ברו־רות בעד הקמת מדינה פלסטינית עצמאית. ערב קמפ־דייוויד כבר „שכח" זאת והסתפק בתביעה להחזרת הגדה־המערבית לירדן ורצועת־עזה למצריים. בקמפ־דייוויד חתם על משהו שונה לחלוטין: „אוטונומיה".

מר אורי אבנרי מנסה להוכיח, תוך פירוט הצעת סעיפי האוטונומיה, שאכן הסכם זה מוביל למדינה פלס־טינית עצמאית. האם תיתכן מדינה פלסטינית עצמאית כשבשטחה צבא זר ובבסיסים קבועים? על כך מדובר במפורש בהסכמי קמפ־דייוויד, וללא ספק, צבא זה נמצא בגדה בניגוד מוחלט לרצון התושבים. היתכן שעם החי בתנאי כיבוש, בניגוד לרצונו, יוכל בכלל לבטא את דעתו — יהיה זה במישאל־עם או בבחירות?

■ ■ ■

ומהו המושג ריבונות?

ריבונות פירושה שהעם שמדובר עליו קובע את חוקיו, את מוסדותיו הממלכתיים, כמו ממשלה, בוחר בפרלמנט וכו'. ואילו בהסכם מדובר פורמלית על ארבעה גורמים שבידיהם הריבונות בגדה־המערבית וברצועת־עזה: מצריים, ישראל, ירדן ונציגי העם הפלסטיני. התיתכן ריבונות הנקבעת בידי ארבעה פרטנרים אלה? האם זה בכלל רציני?

לא קשה להביא דוגמות כדי להוכיח, שבקמפ־דייוויד הוחלט, למעשה, כי תמורת החזרת סיני למצריים יופקר העם הפלסטיני ותשלל זכותו להגדרה עצמית. דבר זה הוחלט על דעת כל משתתפי קמפ־דייוויד. ומשמעות הסכמתם של פלסטינים ל„אוטונומיה" פירושה ויתורם על מדינה פלסטינית.

בהתאם למוסכם בין בגין לקארטר רשאית ישראל להמשיך בהתנחלויות בגדה־המערבית. הוויכוח ביניהם הוא רק לכמה זמן יש להפסיק את ההתנחלויות: שלו־שה חודשים אליבא דבגין או תקופה ארוכה יותר אליבא דקארטר. לאור נסיון קמפ־דייוויד לא מן הנמנע שתימצא פשרה בדמות „עיבוי" ההתנחלויות. שר־החקלאות ארי־אל שרון מומחה גדול ל„עיבוי" התנחלויות.

בגדה־המערבית ובעזה שולטת, כידוע, ישראל. בגין אמר: „אם תחליט האוטונומיה על מדינה פלסטינית תהיה זו החלטתה האחרונה." אי־אפשר להתעלם מ־דברי ראש־הממשלה בראיון בערב ראש־השנה („מעריב", 1.10.78): „מדינה פלסטינית לא תקום! לא תקום! לכך אנחנו אחראים. לכך אחראי צבא ישראל ביהודה, בשומרון ובעזה. אין זה מקרה ששמה של המועצה ה־נבחרת יהיה מועצה מינהלית. מינהלית ותו לא... אוטו־נומיה הצענו ולא ריבונות. ההבדל הוא עצום... למדינה יש פרלמנט, יש ממשלה, צבא, יחסים דיפלומטיים עם מדינות אחרות ועוד סימני היכר, כל אלה אין תושבי יהודה, שומרון ועזה יכולים לקבל..."

לא פחות „דוגרי" היה שר־החוץ משה דיין. אם במיסגרת האוטונומיה יחרגו תושבי השטחים מניהול עניינים פנימיים (כגון: ענייני ביוב בשכם...) יתערב צה"ל. ולכך אינו קובע אם מישרדי המימשל הצבאי חונים בשכם או מועברים מאחרי הקו הירוק.

■ ■ ■

וקצת היסטוריה. אין זה נכון שכל העם הפלסטיני התנגד ב־48—1947 להחלטת האו"ם בדבר הקמת שתי מדינות בארץ־ישראל: מדינה יהודית ומדינה ערבית פלסטינית. התנגדו לכך המופתי, עבדאללה ומלכים ער־ביים אחרים, שפעלו בשיתוף עם הבריטים להכשלת החלטת האו"ם.

הקומוניסטים הערביים והכוחות הדמוקרטיים ה־פלסטינים היו בעד ביצוע החלטת האו"ם, ובגלל זה נרדפו על־ידי השלטונות הירדניים, המצריים ואף ה־ישראליים, ואף נכלאו בבתי־כלא ובמחנות ריכוז.

היום סאדאת, המייצג את הריאקציה הערבית, מצדד ב„אוטונומיה", שפירושה שלילת זכות העם הפלסטיני לעצמאות לאומית. תושבי הגדה ורצועת־עזה מתנגדים בחריפות לתוכנית ה„אוטונומיה". הם ביטאו זאת באופן חד־משמעי בכנס ראשי הרשויות המקומיות ונציגי אירגונים ציבוריים מהגדה, שהתקיים לאחרונה בירו־שלים. שם הוכרז ברורות, שרק אש"פ מייצג אותם. אולם אש"פ פסול לא רק בעיני בגין, אלא גם בעיני קארטר וסאדאת.

הציבור הישראלי אינו זוכה למידע מלא על מידת ההתנגדות הכוללת והמקיפה להסכמי קמפ־דייוויד בגדה וברצועה. אולם לא תגובת העם הפלסטיני להסכמי קמפ־דייוויד מעסיקה אותי במיוחד. אותי מעסיקה תגובת שוחרי־השלום בישראל, והיא שהניעה אותי לכ־תוב שורות אלה.

אני חושש, מהחלשת פעילותם של שוחרי־השלום בישראל, בגלל הלכי הרוח המסוכנים האומרים: תהיו שקטים, לא חשוב מה שבגין ודיין מכריזים, סבלנות, ה„אוטונומיה" ממילא תוביל למדינה פלסטינית.

שוחרי־השלום חייבים כעת להגביר את פעילותם למען שלום צודק ויציב. שלום כזה אפשרי רק על בסיס פתרון צודק של הבעייה הפלסטינית, על בסיס העיקרון האומר: כשם שאי־אפשר להגיע לשלום בלי כיבוד זכותה של מדינת־ישראל לקיום עצמאי, כך אי־אפשר להגיע לשלום בלי הכרה בזכותו של העם הערבי ה־פלסטיני להגדרה עצמית ולהקמת מדינתו העצמאית לצד מדינת־ישראל. מעיקרון צודק זה התעלמו כליל בקמפ־דייוויד. למען הגשמת העיקרון הזה, שהוא ה־אינטרס הלאומי של ישראל, חייבים להיאבק שוחרי־השלום בישראל.

עוזי בורשטיין, תל־אביב

● עוזי בורשטיין הוא דובר רק"ח.

די־זהב, שלום וסוף טוב!

אני מכיר מקום, שהסכמי קמפ־דייוויד היו למרבית תושביו בבחינת חלום שהתגשם, יותר מאשר לכל אזרח שוחר־שלום אחר. פרט להגשמת השאיפה הלאומית עתיקת־היומין, יזכו אלה גם בהשגת מטרותיהם ה־אישיות. לגביהם יהיה השלום כרוך בפיצוי כספי רציני, שכן אנשים אלה יושבים באחד הישובים שבחצי־האי סיני.

די־זהב הוא מושב שיתופי בדרום־סיני, שעלה לכות־רות הרבה לפני שקברניטי המדינה החליטו לפנות ישובים ולאו דווקא בזכות הצלילים ההרמוניים שהשמיע ברחבי המידבר.

כמו ההרים, הים והלאגונה, היו גם הבעיות מרכיב עיקרי בנוף האזור. מצב כלכלי רעוע ותשתית חברתית כושלת, הביאו עשרות משפחות להיות תושבי די־זהב לשעבר. במשך כשבע שנים מאז הקמתו, לא השכילו אלה שהיו ועזבו — ואלה שעדיין לא עזבו — להוכיח שהם והנוף המרהיב מנגנים יחד בהרמוניה.

מושב די־זהב הוקם ע"י קבוצת משפחות צעירות מעיירת־הפיתוח קריית־מלאכי, שהצלחה והשיגשוג לא היו בשק הישגיהם. בראשותם של שלושה אחים, עלו לקרקע, מבלי שקיבלו אישור מכל גוף מוסמך לעשות זאת. במשך תקופה של כמה חודשים נאבקו לקבל אישור לקיומם מצד הממשלה וחסות מצד אחת התנועות ההתישבותיות. ארגון המושבים של העובד־הציוני (מסונף לל"ע) החליט לפרוש חסותו על המתיישבים. הוא רצה להתגאות בנקודה נוספת שהקים ולא היה לו חשוב מי בדיוק יושב שם. לאחר מכן בא גם האישור מהממשלה דאז, שאחד משריה היה משה קול, איש הל"ע.

וכשכל הביורוקרטיה הזאת כבר מסודרת, מתחילים להשקיע כספים בפיתוחו ובקידומו של המקום. מאז הקמתו של המשק ועד היום הושקעו בו כ־80 מיליון ל"י. נוצרו כל התנאים כדי להפוך את המקום לישוב פורח, שיהיה אבן־שואבת לעשרות משפחות צעירות שיבואו להתיישב בו. אך בהנהגתם של שלושת האחים ראם, שהקשר של שניים מהם להתיישבות וקואופרציה הוא מקרי בילבד, מנה המושב רק כ־15—10 משפחות והחזיק קופה מליאה הפסדים וגרעונות. אין צורך להיות במקום כדי להבין איך מתגלגלים עניינים בתנאים כאלה. די אם אומר, שנוצר מצב שלכמה חברי משק היה אסור לעבוד במזנון, למשל, כי הדבר כרוך בעבודה עם כסף.

היו כתבות בעתונים והיה גם משהו ב„עלי כותרת". החליפו את המזכירות והשקיעו מאמצים בקליטת משפחות חדשות. אך נושאי הספקות היו דווקא תושבי המקום עצמו. אחרי שנים של ציפיות, תיקוות ודפים חדשים, החליטו מרביתם שאת הדף הבא הם יפתחו לא בדי־זהב. אלא מה? מסתבר שקשה יותר להתחיל מאשר לסיים. לא לכל חבר ממתין כסא־מנהלים ועסק משגשג, וגם האינפלציה דוהרת הרבה יותר מהר מקצב החיים המידברי. יש כאלה שהגיעו למקום בלא כלום, ומכיוון שבמשך שהותם במקום הם גם הרוויחו לא כלום, אז סביר מאוד היה להניח שהם גם יעזבו בלא כלום.

ואז באה ממשלת־ישראל ופותרת להם את מרבית הבעיות. במקום להיות סתם „עוזבים" הם יהיו עכשיו „עקורים" — אנשים שהממשלה עקרה אותם מבתיהם לטובת אינטרס לאומי נעלה. ויהודים במדינת־ישראל, הנאלצים לפנות את ביתם בנסיבות אלה, המדינה חייבת לפצותם בהתאם.

במשך תקופה ארוכה התלבטו חברי המושב אם אכן הגיעה השעה לעזוב. הקפאון הממושך במו"מ הישראלי־מצרי והעתיד, הלוטה בערפל, הגניבו לליבם חששות שהם עוד עלולים להשאר במקום תקופה ארוכה מבלי שיאולצו להתפנות. היו כאלה שהסתכנו בקביעת תאריכים, שאם עד אז שום דבר לא זז — הם עוזבים. עכשיו, אחרי שכבר הוחלט להחזיר, הם נאנחים ברווחה. לא ברור עדיין מה וכמה יקבלו אותן משפחות, שהן חלק ממחיר השלום, אך אין ספק שרובם רואים ב„בית", על כל מה שמשתמע מכך, ערך יקר, שהפיצוי לו חומרית חייב להיות הולם.

בכתבה שהתפרסמה באחד העתונים, הביא הכותב, יקיר די־זהב וידיד ותיק של המושב, סיפורים עצובים על חלוצים, שהקרקע נשמטת תחת רגליהם. היתה בכתבה תמונה גדולה של הורים וילדים עם מבטים עצובים בעיניים. אני לא מתקשה לזהות בצילום דמויות, שהחלטה לעזוב את המקום התקבלה אצלם עוד הרבה לפני שהתקבלה במליאת הכנסת. הכתבה הוכתרה בכותרת: „די־זהב, שלום, סוף!"

כדי להמחיש את המציאות, הייתי מוסיף: די־זהב, שלום, סוף טוב!

מ. אבישי, תל־אביב

מכתבים

המזימה של רבין

אני מתחיל לחשוד בכך, שכל המהפך הפוליטי במדינה לא היה אלא פרי תכנון מוקדם, של מי שהיה ראש־הממשלה, יצחק רבין. בימים האחרונים הוא מרבה לדבר על כך, כמה ברי־מזל אנחנו, שהליכוד בראשותו של מנחם בגין, הוא מביא את השלום ולא המערך. שכן, אילו היה המערך חותם על הסכם־שלום מסוג זה שנחתם בקמפ־דייוויד, היה הליכוד עולה על ברי־קאדות ומנהל מילחמת־אחים בחוצות.

כיוון שהתהליך המדיני, שבגין מסיים אותו, החל עוד בסוף ימי כהונתו של יצחק רבין, האם לא היתה התפטרותו של רבין מהלך מחוכם ומתוכנן היטב?

אפשר לתאר סיטואציה בה יודע רבין על יוזמת השלום הקרבה של סאדאת ועל הלחצים שעומדים האמריקאים להפעיל על ישראל. מכיוון שהוא מכיר את ממשלתו, ויודע כי היא לא תוכל להביא שלום מעין זה על ישראל, הוא גורם להפלת הממשלה, לעריכת בחירות חדשות שיעלו את הליכוד לשילטון. ייתכן שההיסטוריונים לעתיד לבוא עוד יתארו כך את מהלך המאורעות באזורנו.

מיקי שוורין, תל־אביב

● ● ●

מחדל הכומתות

ביזיון לאומי ממדרגה ראשונה מתרחש ברחבי מדינת־ישראל בפומבי, יום יום ו־שעה שעה, ע״י חיילי צה״ל, המתעלמים מפקודתו המפורשת של מפקדם הראשי לחבוש את כומתותיהם על ראשיהם. במקום זאת הם חובשים אותן על כתפיהם. אני לא מבין איך הרמטכ״ל עובר לסדר־היום על יריקה כללית זו בסמכותו, ואיך החיי־לים אינם מתביישים לזלזל במנהיגם ב־פרהסיה? יש לחשוש שמחדל הכומתות הוא רק קצה הקרחון הנראה מעל למים בעוד חלקו העיקרי נסתר מעינינו.

האם נשארה במדינתו של העם הנבחר חלקה אחת טובה לרפואה, או שהכל רקוב בה עד היסוד? חוץ מסיר־הבשר המלא על גדותיו, מה היא גדולתו של עם נטול־בושה זה? אם הרמטכ״ל לא יכול לשלוט בחייליו בעת שלום איך ישלוט בהם בעת מילחמה? אני במקומו, הייתי מכריז מיד חנינה כללית ל„חוק הכומתות״ ומבטל לגמרי את החובה לקשט בהן את הראשים והכתפיים.

חנן גודגרט, חולון

● ● ●

הזמנה ליצירה

קבוצה של תיכוניסטים ותיכוניסטיות מ־איזור תל־אביב, בעלי מעורבות רצינית בתחומי המחשבה החופשית, היצירה וה־פוליטיקה, מעוניינים בחבר׳ה נוספים בעלי דיעות ורעיונות מכל הסוגים, לשם הוצאת כיתבי־עת מגוונים שישמשו כ„מקור מים חיים״ לנוער הישראלי, החושב את עצמו מבוגר מבחינה מחשבתית לפחות כמו כל אזרח אחר במדינה.

אין הגבלה לגבי המיקום הגיאוגרפי של המבקשים להצטרף, והם אינם חייבים להיות דווקא תלמידים. המעוניינים יכו־לים לשלוח חומר שיפורסם על ידינו ב־צורה האובייקטיבית ביותר. נא לפנות לזאב גבעון, רחוב זמנהוף 27 חולון, טלפון 895930.

זאב גבעון, חולון

● ● ●

דימיון מבלבל

במדור הספורט בעיתונכם (העולם הזה 2142) מצאתי תמונה ומתחת הכותרת: „כדורגלן גד מכנס״. שבוע אחר־כך הו־פיעה אותה תמונה כשמעליה הכותרת: „כדורגלן עודד מכנס.״ אומנם שני ה־כדורגלנים הנתנייתים המוכשרים הם אחים תאומים, אבל בכל זאת אין זה מצדיק להשתמש לגבי שניהם באותה תמונה.

ברוך אהון, נתניה

● הדימיון בין שני התאומים הזהים בילבל גם את העורך. התמונה היא של עודד מכנס — כדורגלן השנה של **העולם הזה**.

פרסום דיר יעקבסון

אלוהים ירחם על ירושלים אם ייבחר בה ראש־עירייה לאומני!

קול לקולק

אני מתכוון לעשות במאמר זה דבר בלתי־רגיל. אני עומד להתערב במילחמת־בחירות עירונית, בעיר שאיני נמנה עם תושביה.

אני עומד לקרוא לתושבי אותה עיר להצביע בעד אדם הנחשב כאויבי המושבע, ושבמשך שנים אף לא אמר לי שלום.

אני מתכוון לטדי קולק.

■ ■ ■

ולי מוטב שאקדים כמה מילים על יחסי לאיש ולעיר. במשך שנים ארוכות, מראשית שנות ה־50' והלאה, היתה נטושה מילחמה מרה בין קולק ושבועון זה.

קולק היה אז מנכ"ל מישרד ראש־הממשלה. הוא לא היה רק משרת נאמן של דויד בן־גוריון, אלא גם יועצו ואיש־אמונו.

בתפקיד זה היה קולק איש־המפתח באותה קבוצה קטנה של עסקנים צעירים, שחסו בצילו של „הזקן" ושביקשו להשליט בארץ מעין שילטון־יחיד.

העולם הזה חשף את קיומה של קבוצה זו, שכללה את משה דיין, שימעון פרס, טדי קולק, איסר הראל, אהוד אבריאל, ייגאל ידין ואחרים. קראנו להם בשמות כגון „נערי החצר", „ממשלת הצללים", „ביצועיסטים", „ביטחוניסטים" ו„גוורדיה פרטוריאנית".

היה דרוש מאבק עקשני, ממושך ומסוכן, עד שהארץ כולה הודתה בקיום התופעה והבינה את חומרתה. „העסק־ביש" ופרשת־לבון, פיטורי משה שרת ומיבצע־סיני, ולבסוף פילוג מפא"י והקמת רפ"י — כל אלה שיכנעו, בהדרגה, את המפקפקים שאכן קיימת קבוצה כזאת, ושאינה בעלת גישה דמוקרטית מובהקת.

בן־גוריון עצמו גילה לאחר מכן כי כמה מחברי הקבוצה הציעו לו באחת ההזדמנויות לחולל בארץ הפיכה צבאית ולהקים דיקטטורה שלו. כאשר העולם הזה גילה זאת לראשונה, כמה שנים לפני אישורו של בן־גוריון, היה טדי קולק הראשון שהגדיר את דברינו כעלילה שפלה.

במשך השנים ניהלה „קבוצת־הצעירים" מילחמת־חורמה נגד העולם הזה. כפי שגילה לפני שנה מנחם בגין, ביקש אז דויד בן־גוריון, על פי עצת יועציו, לעצור אותי על־סמך אישום ביטחוני מפוברק. איסר הראל, הממונה על שירותי־הביטחון, גילה בינתיים כי העניק אז עדיפות עליונה למילחמה נגד העולם הזה, ישבו הוא ראה את „האוייב מס' 1 של המישטר".

באותם השנים כתבנו הרבה מילים שלא נעמו לעיניו של טדי קולק. הוא אמר עלינו הרבה מילים, שלא נעמו לאוזנינו.

מכל זה ניתן להסיק כי אין ידידות נלהבת בין טדי קולק וביני, וכי הדברים שאני עומד לכתוב על טדי קולק אינם פרי האהבה היוקדת — שהיא, כידוע, עיוורת.

■ ■ ■

אם אהבתי לקולק לוקה בחסר, הרי אהבתי לירושלים לוקה בהפרזה.

אני אוהב את העיר הזאת.

איש תל־אביב אנוכי. אני חי בה מזה 44 שנים. בה גדלתי. בה התרחשו רבות מן החוויות הגדולות של חיי. אני מכיר כל בית וכל פינה בתל־אביב הקטנה. אני חש את דופק חייה. אופייה, סיגנונה, כיעורה הם מנוף חיי.

אולם את ירושלים אני אוהב.

אני אוהב כל אבן בעיר הזאת, את סימטותיה וההרים סביב לה, את האור המשתנה בכל שעה, את הריחות ואת הקולות. לפעמים, בלילה, כשאני מסתכל בחומה המוארת, בכיפת־הסלע או בגג הדורמיסיון, לבי מתכווץ ממש, ואני חש מין התרוממות־רוח שלא אחוש בה לעולם בעירי שלי.

במשך שמונה השנים שבהן כיהנתי בכנסת, הייתי תושב ירושלים במשך שלושה ימים בשבוע. בעיני, היה זה הפיצוי העיקרי לעבודה המפרכת, עוגמת־הנפש הכרוכה ולתיסכול המתמיד, שהיו כרוכים בכהונה ההיא.

אני אוהב את ירושלים, כפי שהיא — כמו שגבר אוהב אשה כפי שהיא, על יופייה ופגמיה, נפשה וגופה.

איני אוהב איזושהי „ירושלים של מעלה", מין עיר מופשטת הקבורה בספרים מאובקים. אני אוהב את ירושלים של מטה, ירושלים חיה; על רבדיה התרבותיים והלאומיים השונים; על שרידיה הכנעניים והישראליים, אבניה ה־רומאיות, כנסיותיה הצלבניות ושערי החומה התורכית, על צריחי־המיסגדים ומיגדלי־הכנסיות וכיפות־בתי־הכנסת; על מאה־שערים והרובע הארמני; ובעיקר — על שלל בני־האדם שהם ירושלים, בני כל הדתות והלאומים. אני אוהב את ירושלים הערבית מפני שהיא ערבית, ואני אוהב את ירושלים היהודית מפני שהיא יהודית. זו גם זו — ירושלים.

פעם הצעתי בכנסת להחליף את התיקווה בירושלים של זהב, כהימנון המדינה. אילו שאלני בן־גוריון כיצד לקרוא למדינה, הייתי מציע לקרוא לה „מדינת ירושלים". הקדשתי חודשים ארוכים בכנסת למילחמה נגד התוכנית להקים מלון בן 14 קומות על הר־הצופים, ואני מתברך בהצלחתי במאבק זה יותר מאשר בהישגים רבים אחרים.

אני חי בתל־אביב, אך לבי בירושלים.

■ ■ ■

האם קולק זה טוב לירושלים זו? הנה השאלה. קל מאד למתוח ביקורת על ראש־העירייה קולק. אומרים שהוא רחוק מלהיות מינהלן מצטיין. לעיתים קרובות הוא גס־רוח. הוא נושא באחריות לכמה מן הזוועות של ירושלים — ערימות־השיכונים ל„עיבוי" העיר, חיסול הר־הצופים, מגרדי־השחקים המיפלצתיים. הוא הוגה מחשבות מחרידות על הפיכת ירושלים — ירושלים! — לעיר תעשייתית. הוא נכנע פעמים רבות לכפייה הדתית. פעם, בשעה שעמדתי בראש הפגנה נגד כפייה זו, גררו אותי השוטרים על הכביש במבואות העיר.

טדי קולק: בתפקיד החדש, איש חדש

אך יחסי לטדי קולק, כראש עיריית ירושלים, השתנה מן הקצה אל הקצה מאז מילחמת ששת־הימים.

לפתע נתגלה לי טדי קולק חדש — אדם שלא זו בילבד שלא הכרתיו, אלא שגם לא היה עולה על דעתי שהוא קיים.

אדם בעל טאקט. אדם היודע לרפא פצעים. אדם שיש לו רגישות עמוקה לרחשי־הלב של האוכלוסיה הכבושה, העויינת והחשדנית.

בקיצור — בן־אדם שהוא בן־אדם.

אין טדי קולק העסקן היחידי בארץ המצטיין ביחסי־ציבור ובתעלולי־פירסום. אך בעוד שהדיינים, הפרסים והתמירים משתמשים בכישרונם זה לטובת עצמם, ולרוב לטובת עצמם בילבד, הרי טדי קולק משתמש בכישרונו העילאי בשטח זה בעיקר לטובת המשימה שקיבל על עצמו.

דיברתי עם כמה מן המדינאים הספקניים והממולחים ביותר בעולם, שבאו לירושלים כדי לעמוד על מעשי־הזוועה של הכובש הישראלי, ושיצאו ממנה כעבור כמה ימים כשהם משוכנעים לפחות בדבר אחד — שטדי קולק אינו כובש, אינו עריץ, וכי הוא אכן אוהב את ירושלים אהבת־אמת.

הוא כבש את ליבם.

■ ■ ■

אני נחרד כשאני מעלה על דעתי מה היה מצבה של ירושלים כיום, אילו עמד בראש העירייה, במשך 11 השנים האחרונות, עסקן שיגרתי, דמגוג רודף־קאריירה, שהיה רואה בתפקידו קרש־קפיצה לעסקנות לאומית.

אילו נעשה נסיון „לייהד" את ירושלים המיזרחית, לכפות עליה שילוט עברי (כפי שהציע שמואל תמיר, בימים שהפריח את הסיסמה „שטח משוחרר לא יוחזר"), להתפלל בהר־הבית, להניף את דגלי המדינה על כיפת־הסלע ומיסגד אל־אקצה, בקיצור: לבצע את הסיפוח הלכה למעשה.

כיום ירושלים רגועה, גם כאשר מתגלים בה מיטעני חומר־נפץ. ראשי הציבור הערבי מונעים התפרצויות חמורות מדי. אמנם, העיר נשארה מחולקת כמו ביום הראשון, אך מתוך מידה רבה של כבוד הדדי וסובלנות הדדית.

בתנאים של כיבוש וסיפוח, כאשר המאבק הישראלי־ערבי והישראלי־פלסטיני עדיין בעיצומו, זהו המצב הטוב ביותר שאפשר היה לקוות ולהתפלל לו.

זה יכול היה להיות אחרת. המהומות יכלו לסעור בעיר הנצח. הפגנות, התנגשויות והתנקשויות יכלו להבעיר את רחובותיה, כמו צמיגים בוערים. ירושלים יכלה להיות רמאללה בחזקת מאה, מוקד המרי הפלסטיני, מרכז תשומת הלב הבינלאומית.

מדוע המצב שונה? לא מפני שהאוכלוסיה הערבית של ירושלים השלימה עם הכיבוש. בהחלט לא. ולא מפני שהיא נכנעת, שפלת־רוח או מוגת־לב. אלא מפני שקולק ידע לרכך את הניגודים, להרגיע את הרוחות, להשכין אווירה של סבלנות וסובלנות.

אין זה יכול להימשך לנצח. במוקדם או במאוחר, יהיה צורך לפתור את בעיית ירושלים בצורה שכל תושביה יוכלו לחיות עימה. אך עצם העובדה שבמשך 11 שנים ארוכות, שהיו טעונות חומר־נפץ, לא אירעה התפוצצות רבתי בירושלים — הרי זה הישגו של קולק.

■ ■ ■

עד כאן דברי הקדמה והסבר. ומכאן לעיקר: העתיד. עלינו על דרך השלום. אחרי השלום הישראלי־מצרי מוכרח לבוא שלום ישראלי־סורי ושלום ישראלי־פלסטיני.

שלום כזה לא יקום בלי שינוי הסטאטוס הקיים בירושלים. אין ערבי אחד בעולם שיוכל להשלים עם סיפוחה של ירושלים כולה לישראל.

העולם כולו מגשש ומחפש פיתרון לירושלים, שישראל ועמי־ערב יוכלו להשלים עימו. בקווים כלליים, מתבהר בהדרגה פיתרון זה. ירושלים תישאר מאוחדת כעיר, בלי מחיצות. תהיינה בה שתי עיריות — אחת יהודית ואחת ערבית — תחת מיבנה־גג עירוני משותף. חלק מן העיר יצטרך לחזור לריבונות ערבית, ולהיות קשור בגדה המערבית וברצועת־עזה. על המקומות הקדושים לאיסלאם מוכרח להתנופף דגל ערבי.

השגתו של פיתרון עדין כזה, והגשמתו הלכה למעשה בשטח, מחייבות מידה עילאית של טאקט, הבנה לרגשות הזולת, סבלנות, ריסון עצמי והתאפקות.

משום כך חיוני הדבר שבשנים קריטיות אלה יעמוד בראש עיריית ירושלים אדם המחונן בתכונות אלה.

לכן דרושה בחירתו של טדי קולק, ברוב גדול ככל האפשר, כדי להקנות למעמדו את מירב התוקף המוסרי.

אלוהים ירחם על ירושלים אם ייבחר עתה דמגוג לאומני!

אין פירוש החבר שיש לבחור בכל העסקנים המיפלגתיים, המזדנבים אחרי קולק. למועצת־העירייה יכול כל אחד לבחור ברשימה הקרובה ביותר להשקפתו. (אילו הייתי ירושלמי, הייתי בוודאי בוחר בידידי ד"ר יעקב ארנון, העומד בראש רשימת של"י, מי שהיה מנכ"ל האוצר — אדם נבון מאין כמוהו, ליברל אמיתי בעל תחושה סוציאלית עמוקה.)

אך למען חיזוקו של קולק כראש־העירייה יש לגייס כל קול, כל מאמץ, כל הבעה של תמיכה.

אין זה עוד צו של אינטרס ירושלמי בילבד, זהו צו של אינטרס לאומי עליון.

■ ■ ■

פעם, לפני שנים, בשיחה באחד הקיבוצים, נשאלתי לדעתי על פיתרון בעיית ירושלים.

אמרתי: „אין בעייה קשה מזו. היא מעוררת רגשות עמוקים ביותר בלב כולנו, יהודים כערבים. אבל תארו לכם, לרגע, שבוועידת־שלום הושג הסכם גמור על כל הבעיות התלויות ועומדות בין ישראל והעולם הערבי, החל בגבולות וכלה בפליטים הפלסטיניים, ורק בעייה אחת ויחידה נשארה בלא פיתרון: ירושלים. האם אז תשברו את הכלים, תסכלו את השלום ותסתכנו במילחמת־נצח, כדי למנוע מן הערבים חלק כלשהו בירושלים?"

אז זה נשמע כמדע בדיוני. כיום אנחנו מתקרבים למצב זה. יענה־נא כל אחד, בליבו, על שאלה זו.

לי ברור מה תהיה התשובה. לכן נראה לי כי טדי קולק דרוש בראש העירייה.

מאת אורי

זלמן שובל לחץ על הכפתור, והשומרים פרצו
לחדר כשהאקדחים השלופים בידיהם

■ נראה כי שר־החוץ ל־שעבר, **יגאל אלון**, אינו מ־אושר ביותר בתפקיד שהוטל עליו במערכת הבחירות המו־ניציפאליות של המערך. כש־הגיע השבוע לכנס הפלמ״ח, היה אלון צרוד לחלוטין. הוא התנצל והסביר: „**משה סנה** היה אומר: 'כשאין לך ני־מוקים משכנעים — צעק.' אז במערכת הבחירות המוניצי־פאליות הזאת אני צועק הר־בה.״

■ בדיחה נוספת של אלון באותו מעמד: „שמעתי פלמ״ח־ניק אחד שואל את חברו בכנס: 'נו, ומה עם הסכס?' השיב לו החבר: 'הכל בסדר — כל שנה שנייה אני עושה... נכד.״

■ אגב, שר־התחבורה ל־שעבר, **גד יעקובי**, שהה ב־אחרונה בוועידת מיפלגת ה־לייבור בבריטניה, שם שוחח ממושכות עם שר־החוץ **דייוויד אואן**. לדיברי יעקובי אמר לו אואן: „יש רק פו־ליטיקאי ישראלי אחד שהיה יכול לעבור לבריטניה, להש־תתף במערכת הבחירות כאן ולהצליח בבחירות — יגאל אלון. אבל הוא לעולם לא יהיה ראש־ממשלה. חסרה לו תכונה אחת החיונית לראש־ממשלה — הוא לא קילר (רוצח).״

■ סגן ראש־הממשלה, ה־פרופסור **ייגאל ידין**, נוהג באחרונה, בכל פעם שהוא נש־אל לשלומו, להשיב בנוסח הבא: „תודה לאל מצויין — בלי שינוי.״

■ **נחום שריג**, מי ש־היה מפקד חטיבת הנגב של הפלמ״ח, שפע הומור בכנס הפלמ״ח, שנערך במעיין־חרוד למרגלות הגילבוע. אמר שריג: „כשהקימו את הפלמ״ח היו שערות על הראש, והגילבוע היה קרחת. היום זה בדיוק ה־היפך.״ בתום הערב הביא שריג פראפראזה על שירו של **נתן אלתרמן** שנקרא בפתיחת ה־כנס ובו נאמר: „תם יום קרב וערבו / והמלך נופל על חר־בו...״ סיכם שריג: „תם יום כינוס וערבו / ועתה, כל איש לריכבו!״

■ מילחמת הבחירות ה־מוניציפאליות באילת נערכת בחרוזים. מועמד הליכוד, **שמואל** („מוקי״) **מלצר**, יצא בסיסמת־בחירות: „תן את ה־קול — למי שנותן את הכל!״ השיב לו על כך מועמד ה־מערך, ראש־העיר גדי כ״ץ, בסיסמה מחורזת אחרת: „מי שמבטיח לתת את הכל — יקח את הכל. אז תן את הקול למי שיכול...״

■ **רחל דיין**, אשתו של שר־החוץ, יצאה עם בעלה ל־שיחות הנערכות בוושינגטון בין ישראל, מצריים וארצות־הברית. אולם רחל חזרה לארץ כעבור ארבעה ימים, בעוד בעלה המשיך לעמוד בראש המישלחת בבלייר־האוס. דיין, שהגיעה לארץ עם ארבע מיז־וודות עמוסות, השיבה לשא־

מאיר פעיל ח״כ של״י, מי שהיה מפקד קורס המ״כים האחרון של הפלמ״ח בסוף שנת 1948, נפגש בכנס הפלמ״ח שנערך השבוע עם פלמ״חאי ותיק אחר, הגיאולוג דויד ניב, מי שהתפרסם בשעתו בעת דיוני ועדת־החקירה על פרשת נתיבי נפט. „השמנת, גידלת כרס,״ הקניט ניב את פעיל וצבט את לחיו. „גם אתה, גם אתה,״ השיב לו פעיל כגמולו. אך דויד ניב מיהר להתגונן: „אני לא!״ וליטף את כרסו כדי להוכיח שהוא עדיין שומר על כושר גופני.

חיים בר־לב מזכ״ל מיפלגת העבודה (מימין), שתפקידו האחרון בפלמ״ח היה מפקד הגדוד התשיעי בחטיבת הנגב, התבדח מאחרי־הקלעים של במת כנס הפלמ״ח עם אלוף (מיל.) ישעיהו („שייקה״) גביש, ורב־אלוף (מיל.) מרדכי („מוטה״) גור. „מה אתה עושה פה, צוציק!״ שאל בר־לב את מוטה. מסתבר כי מוטה, מלאו לו בדיוק 18 ביום הכרזת המדינה, הספיק עוד להצטרף לפלמ״ח כטוראי במילחמת־העצמאות. הוא שירת ב„פלוגות המוות״ של חטיבת הנגב, ואחר־כך בגדוד הפשיטה התשיעי שבר־לב היה המג״ד שלו.

מישפחת איתן הרמטכ״ל רב־אלוף רפאל („רפול״) איתן, שהיה רק מ״כ בפלמ״ח, הגיע לכנס עם אשתו ובנותיו הצעירות (למעלה ומשמאל), כשהוא שופע חיוכים. רפול הירבה להרים עיניו לשמיים, לעקוב אחר תרגיל אווירי שביצעו מטוסי חיל־האוויר בעמק יזרעאל, לבש חולצת טריקו שעליה סמל מושבו — תל־עדשים. למרות שהוזמן לשבת בין הנכבדים על במת הכנס, בין מפקדי הפלמ״ח, לא נענה רפול להזמנה, העדיף לשבת בין בני־מישפחתו בקהל האלפים.

לאנשים הנכונים!

777 הברנדי הלאומי שהוא בינלאומי.

כרמל מזרחי
מיקבי ראשון לציון וזכרון יעקב

אנשים

לת ידידיה מדוע שבה כל־כך מוקדם: „גמרתי לערוך קניות בארצות־הברית."

■ לעומתה נשארה **לאה רבין**, אשתו של ראש־הממשלה לשעבר, בארץ, אך נראה כי השיחות הנערכות בוושינגטון מעניינות אותה לא פחות מאשר הקניות את רחל דיין. לאה רבין ביקרה אצל אחותה, **אביבה**, אשתו של האלוף (מיל.) **אברהם יפה**, בשעה שנמצאו אצל אביבה כמה מידידותיה. השיחה נסבה על הסכמי־השלום ועל ועידת־וושינגטון, והוויכוח התלהט עד כדי כך, שלאה רבין יצאה מהבית בטריקת־דלת, מבלי לאמר שלום אף לאחותה.

■ למרות שפורסם כבר ברבים כי **יצחק רבין** סירב לתת ראיון ל**שלמה** („נקדי") **נקדימון** בעניין אלטלנה, שעליה כתב נקדימון את ספרו, נפגשו השניים בשבוע שעבר, ונושא השיחה ביניהם היה בכל זאת אלטלנה. סיפר רבין לנקדי: „כאשר התרחשה הפרשה, אני הייתי ממונה על מעצרם של אנשי אצ"ל בת"א, והכנסתי רבים מהם למעצר לבית־מלון קטן ברחוב הירקון. פיתאום הופיע לפני השופט **שלמה לוונברג**, ובידו צו של בית־מישפט לשחרר את העצורים. תקעתי בצלעותיו אקדח, הודעתי לו שהצו בטל ומבוטל, וגירשתי אותו מהמקום." נקדי, שחקר במיסגרת הכנת ספרו גם פרשה זו, ריענן את זיכרונו של רבין ותיקן אותו: „זותה תקעת אקדח בצלעותיו של מי שהיה אחר־כך שר־המישפטים בממשלה שלך, **חיים צדוק**, שהיה עורך־דין צעיר והביא לך את הצו, שהיה באמת חתום על־ידי השופט לוונברג."

■ בשבוע שעבר ערכה ח"כ המערך **אורה נמיר** מסיבת־פרידה לכתבת לענייני מיפלגות של הרדיו, **שרה פרנקל** ערב צאתה של פרנקל לשליחות בחוץ־לארץ. נמיר דאגה לאיזון נכון של אורחי המסיבה, כאשר את הקואליציה ייצגו סגן־ראש־הממשלה **ייגאל ידין** וממלא־מקום שר־התעשייה **יורם ארידור**, ואילו את האופוזיציה ח"כ **שימעון פרס** וח"כ יצחק רבין. גם במה שנוגע לעוזרי האישים שמרה נמיר על איזון. היא הזמינה את שני עוזריו של ראש־הממשלה **מנחם בגין**, הדובר שלמה נקדימון והיועץ **דן פתיר**, ושני עוזרים ממיפלגתה שלה: דובר סיעת המערך בכנסת, **ישראל** („רוליק") **פלג**, והעוזרת הפרלמנטרית שלה, **נאווה אייזן**.

■ כשעה לפני התחלת המסיבה נשמע צילצול פעמון־הדלת בביתה של נמיר. בעלת המסיבה נבהלה, שמא הקדים אחד האורחים לבוא עוד לפני שהיא לבושה. אולם כשפתחה את הדלת הציגו שני זרים את עצמם בפניה כשניים מחוליית שומרי האישים במישרד ראש־הממשלה, שבאו לבדוק אם אין פצצות בדירה. אורה נמיר נדהמה ואמרה להם: „אצלי בבית כבר ביקרו ראשי־ממשלה, שרים ואורחים חשובים מחוץ־לארץ, ואף פעם לא עשו בדיקות. בגלל מי באתם לבדוק?" תשובת השניים היתה: „בגלל ממלא מקום שר־הביטחון, ייגאל ידין."

■ באותה מסיבה הקפיד ידין כל הזמן לשבת עם גבו אל יושב־ראש מיפלגת־העבודה שימעון פרס, באופן די מופגן. פרס, שהיה במצב־רוח טוב, לא יכול היה להתאפק ואמר לידין: „אל תסובב לי את הגב. אחר־כך תגיד שהאופוזיציה מדברת מאחרי גבה של הממשלה."

■ **סוניה פרס**, אשתו של שימעון, הקסימה באותה מסיבה את כל הנוכחים. היא לא ישבה אפילו דקה אחת, ועסקה כל הזמן בעזרה לאורה נמיר בהגשת הכיבוד לאורחים, למרות שהיתה בעצמה אורחת.

■ רק השבוע גילה יועצו של ראש־הממשלה, דן פתיר, סיפור פיקנטי מתקופת קמפ־דייוויד. בעת שהמישלחות עסקו בשיחות בקמפ, היה עוזרו המיוחד של שר־החוץ לענייני הסברה, ח"כ **זלמן שובל** עסוק בהכנת פירסום העמדה הישראלית למיקרה של כישלון השיחות. שובל השתמש בחדרו של שגריר ישראל בוושינגטון, **שימחה דיניץ**, בשגרירות, ואחת ההנאות הגדולות שלו היתה ללחוץ על כפתורי הקשר הפנימי, שהיו מותקנים על שולחן השגריר, ולחלק באמצעותם הוראות לעובדי השגרירות.

■ הבדיחה האחרונה מספרת, כי מאז ועידת קמפ־דייוויד יושב נשיא ארצות־הברית **ג'ימי קארטר** וכותב ספר אשר ייקרא: „מיין קאמפ".

■ מנכ"ל אל־על האלוף (מיל.) **מרדכי** („מוטי") **הוד** נהג במכונית הוולוו שלו ונעצר ליד רמזור. לצידו נעצרה מכונית והנוהג בה, שעקב קודם לכן אחרי מכוניתו של הוד שנסעה במהירות רבה, העיר לו: „המפקד, אומרים שרק לטייסים מותר לטוס." השיב לו הוד: „אז לי בטח מותר. אני עתיד להיות טייס כפול. גם טייס של חיל־האוויר, וגם אחד שעף מאל־על."

■ תושבי צהלה התפלאו לראות ביום־הכיפורים את סמנכ"ל מישרד־הפנים הממונה על מישרד המישטרה, **יעקבי מרקוביץ**, כשהוא עולה על דוכן החזן לפני תחילת התפילות. רק לאחר שהחלה התפילה התברר, כי מרקוביץ הוא חזן מעולה, בעל קול ערב. ותיקי צהלה נזכרו כי כאשר היה מרקוביץ סגן־אלוף במישטרה הצבאית, היה נוהג ללמד את בניהם את ההפטרה לבר־המיצווה.

להקת אלון־רבין

בממשלת המערך האחרונה, שבה כיהן יצחק רבין כראש־ממשלה, הוא היה מפקדו של שר־החוץ יגאל אלון. אבל בפלמ"ח היה אלון מפקדו של רבין. אלון היה מפקד הפלמ"ח ורבין היה קצין־המיבצעים. בכנס הפלמ"ח הם הירבו להתחבק (למעלה). אחרי שהמתינו שעה ארוכה מאחרי־הקלעים, נקראו לעלות אל הבמה כשהם חולפים על־פני התופים שניצבו עליה (למטה). חבריהם בקהל עודדו אותם בצחוק: „תנגנו משהו!"

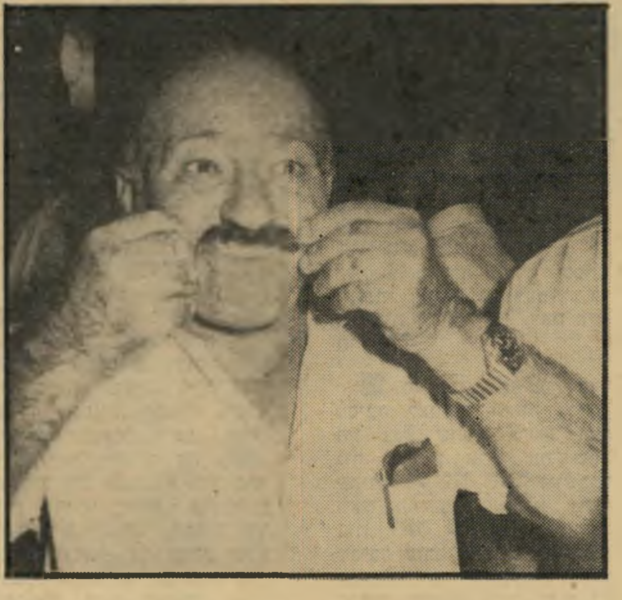

חיים לבקוב

אחת הדמויות האגדתיות של הפלמ"ח, הפגין בכנס את חשפם שלו שנשמר עוד מתקופת הפלמ"ח. לבקוב, בן יבניאל, שירת בפלוגות הלילה של וינגייט וכיום קב"ט של קו הנפט. בפלמ"ח היה מ"כ של משה דיין. מאשימים אותו: „איך חינכת את הג'חש הזה!"

אנשים

האזעקות צפרו כאשר עזבה רינה שינפלד את החנות בלונדון - והמנהל ביקש את סליחתה

■ בין מתנות החג וזרי־הפרחים שהגיעו לביתו של ח"כ **סטף ורטהיימר** בנהריה, היה זר ורדים גדול. על הפתק הלא־חתום שצורף לזר היה כתוב: „אלה הוורדים היחידים שיהיו לך בשנה הבאה." ורטהיימר משוכנע כי הזר נשלח על־ידי אדם המתנגד לתוכניתו, להקים את עיר הוורדים המפורסמת בגליל המערבי.

■ הסגן הניצחי של מישרדי־הממשלה השונים, חבר־הכנסת יורם ארידור, נפגש עם עיתונאי־ידיד ושטח בפניו את מר ליבו: „אומרים לי כי בפוליטיקה צריך הרבה סבלנות עד שמקבלים תפקיד של שר.

אביא את יתרת הכסף." לעשרות המטלפנים שהמשיכו להתעניין במכונית לאחר ביצוע העיסקה אמר אילן, כי המכונית כבר נמכרה. למחרת היום התחרט הקונה, ולאילן לא היתה ברירה אלא לפרסם מודעה נוספת.

■ למנצח **ליאונארד ברנשטיין**, השוהה בימים אלה בארץ, נמאסו כל קבלות־הפנים החגיגיות עם אישי־מדינה, ביניהן עם נשיא־המדינה **יצחק נבון**, ראש־הממשלה מנחם בגין ואישי־הממשלה. הוא ביקש משני ידידים ישראליים שלו, כלכל אל־על **אברהם אייזנברג** ו**אריק ואן־אסל**, בעלי גלר־

באה קצת במאוחר. התלוצץ תבורי: „אני לא יודע בשביל מה היו צריכים לשבת 13 ימים תמימים בקמפ־דייוויד. אילו היו לוקחים לשם את תת־ניצב **בנימין זיגל**, והיו מרשים לו לסגור את כולם, הוא היה גומר את כל העסק בשלושה ימים."

■ באותה ארוחת־ערב התבונן ברנשטיין בנשים שהיו בקהל, ואמר: „אני צריך בת־זוג רישמית." בסופו של דבר הוא בחר בשחקנית **עדי קפלן**, שבאה בגפה, ומאותו הרגע לא נפרד ממנה.

■ במסיבה נכחו גם השחקן **שלמה וישינסקי**, שסיפר לכל מי ששאל אותו כי

אחד מהם ותלשה אותו. בעלי החנות התנצלו בפניה על אי־הנעימות.

■ **עודד תבור**, בנם בן־השלוש של השחקן **רפי תבור** והבמאית **עדנה שביט**, שמע את קולה של אמו

ערב עצמו, והם לא רצו להחמיצה.

■ במישרדו של **יצחק גיזרי**, האמרגן של הזמר **צביקה פיק**, צילצל הטלפון. על הקו היה רכז אחד הקיבוצים בארץ. הוא רצה להזמין

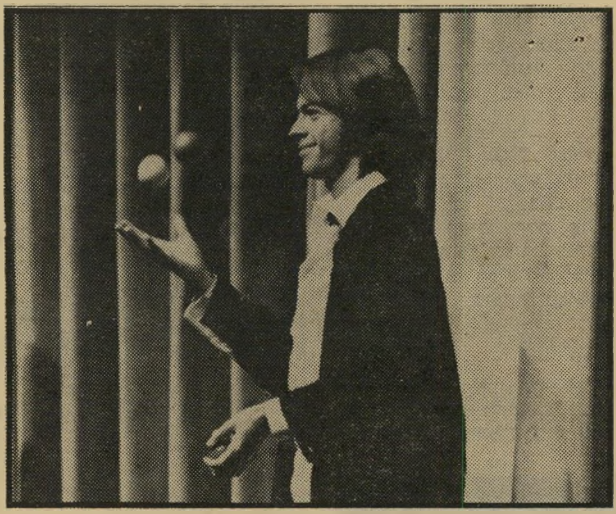

גדי רול

השחקן הצעיר (20), שהוא בנו־החורג של השופט העליון חיים כהן ובנה של אשתו מיכל זמורה, מנהלת חטיבת המוסיקה ברשות־השידור, הספיק הרבה בחייו הקצרים. בהופעתו הוא מקפיץ שלושה כדורים באוויר, אמנות שאותה למד כששהה בלונדון ולמד שם מישחק אצל אברא קאדאברא. בגיל 12 הוא שיחק בתיאטרון נוער, בגיל 14 רקד בלהקת־מחול אמריקאית ובגיל 15 ערך הצגת־יחיד בארץ. לפני חודש הצטרף השחקן לתיאטרון באר־שבע, ומנבאים לו שם עתיד.

מרית פינקל

בתו של השחקן שמעון פינקל, שמחה להיפגש מחדש עם ילדיהם של שחקנים אחרים: אילה אשרוב, בתם של דליה פרידלנד ומישה אשרוב; דליה פרידלנד, בתם של חנה'לה הנדלר וצבי פרידלנד ז"ל; אמנון מסקין, בנו של אהרון מסקין ז"ל ורינה כרמלי, בתה של שושנה דואר. ילדיהם של שחקני הבימה הוותיקים, שנקראו לפני שנים „ילדי הבימה", ושבילו את כל ילדותם בצוותא, החליפו רשמים מן הקורות אותם בשנים האחרונות.

אורדית עצמון

חברתו מזה שלוש שנים של מנכ"ל תיאטרון חיפה, עודד קוטלר, פגשה במכרים ותיקים: הבמאי־מפיק מנחם גולן ואשתו רחל, שאותם ראתה לאחרונה בהולנד, שם נערכו צילומי הסרט קשר האורניום. אורדית שהתה שם כבת־לוויה לידידה עודד, שהשתתף בסרט.

וכי צריך לאכול הרבה צפרדעים. אבל אני אכלתי כבר ביצה שלמה של צפרדעים, ועדיין לא קיבלתי מקום בממשלה."

■ מנהל מרכז ההסברה, **יהודה אילן**, החליט למכור את מכונית האלפא רומיאו שלו ופירסם על כך מודעה בעיתונים. האדם הראשון שפנה אל אילן הסכים לקנות את המכונית, ואף השליש בידו דמי־קדימה בסך 3000 לירות, עד מחר בבוקר. ואז אני

יה ביפו, לערוך לו ארוחת־ערב שקטה בביתם, בסמוך לגלריה. כאשר הגיע ברנשטיין לבית, גילה להפתעתו קהל של יותר מ־50 איש. תחילה התרגז ברנשטיין, אולם כשסקר את האורחים הבין, כי השניים ערכו תחקיר ומיבצע מיוחד והזמינו לארוחת־הערב האינטימית רק אנשים שהוא מכיר ואוהב.

■ למפקח הכללי של המישטרה, רב־ניצב **חיים תבורי**, היתה הצגת־ייעול ש־

אשתו היפהפיה **תלמה** נמצאת בטיול במיזרח הרחוק, ועורך־הדין **אברהם בריר**. וישינסקי ובריר התוכחו, איזה ספורט עדיף, מישחק הטניס או רכיבה על סוסים, כשוישינסקי טוען בעד הטניס ובריר בעד הסוסים. בסופו של דבר השתכנע וישינסקי וביקש מבריר לקחת אותו בפעם הבאה לרכיבה.

■ הארכיבישוף **יוסף ראייה**, מי שהיה ראש העדה היוונית־קתולית בישראל, שעזב את ישראל בעיקבות לחצה של הממשלה על שילטונות הכנסייה, ביגלל עמדתו בראש מאבקם של עקורי בירעם—איקרית, התמנה למרצה להיסטוריה של מדינת ישראל וארץ־ישראל באוניברסיטה הנוצרית של נאשוויל במדינת טנסי. במיכתבו ל**אלכס מסים** שבו בירך הארכיבישוף את כל ידידיו הישראליים, מבטיח ראייה לבקר בישראל בזמן הקרוב.

■ כשהרקדנית **רינה שיינפלד** שהיתה בלונדון, שם הופיעה בערב־גאלה של רקדנים אירופיים, נכנסה לחנות וקנתה מעיל. מייד עם צאתה מהחנות, התחילו צופרי האזעקה לפעול. רינה חזרה לחנות כדי לברר מה קרה. התברר לה שאל כל בגד בחנות מוצמד מהדק אלקטרוני מפלסטיק, וכאשר הקונה עובר את הסף עם מהדק שלא הוסר, מופעלות האזעקות אוטומטית, סימן שמחיר הבגד לא שולם. רינה, ששילמה עבור המעיל, היתה במבוכה רבה. חיפוש נוסף בבגד גילה שעל המעיל שלה היו שני מהדקים כאלה, והקופאית ראתה רק

בוקע מהרדיו ואומר „יש קוקה קולה, יש חיים," בתשדיר פירסומת. עודד לקח את הדברים ברצינות ושאל: „אבא, יש קוקה קולה יש חיים?" אביו ענה בחיוב, והזאטוט לא נשאר חייב והשיב: „אז בוא נראה." דרך אגב, הרומן בין רפי תבור לבין שחקנית הקולנוע הצעירה, **ענת עצמון**, הסתיים בימים אלה.

■ הבמאים העליזים **צביקה שיסל** ו**בועז דווידזון** הבטיחו לידידם הוותיק **אורי זוהר** לבוא לישיבה שלו בירושלים, ולהקשיב לשיעור ביהדות. אך ברגע האחרון החליטו שהנסיעה לירושלים עלולה להסתיים בחזרתם בתשובה, דבר שלא נראה להם כל כך, והם נשארו בתל־אביב. שניהם מתכוננים לפתוח בימים אלה מיסעדה, נוסף על תוכניותיהם האחרות בשטח הקולנוע.

■ **אבי נשר** ו**שרון הראל**, שכתבו וביימו את סרטם הראשון הלהקה, עובדים כבר על סרט שני, דיזנגוף 99, שבו נתנו תפקיד ל**מאיר סוויסה**, התגלית שלהם מהלהקה. סוויסה סידר בסרט הנוכחי תפקיד גם לחמתו, השחקנית **רחל רביד**, אם אשתו **טלי**.

■ התיאטרון הקאמרי ערך מסיבה לצוות המחזה כולם היו בני, שהגיע ל־300 הצגות, והזמין אליה את שר־החינוך **זבולון המר** ויושבת־ראש המועצה לאמנות ותרבות, **לאה פורת**. במהלך המסיבה עזבו שחקנים רבים את המקום. למי שהתעניין לאן נעלמו, התברר שהם נסעו להרצליה, לביתה של השחקנית **אירית מוהר**, המתגוררת שם עם המלחין **נפתלי אלתר** ובתה **מאיה**. אירית ערכה מסיבה לשחקנים באותו

את הזמר לשיר בקיבוצו, התעניין במחירה של הופעה כזו. גיזרי ענה לו שפיק לוקח 30 אלף לירות לערב. הקיבוצניק תמה ואמר, שרק לפני חודשיים היה אצלם הזמר ושילמו לו רק 20 אלף. תשובת האמרגן: עשרים אלף היה המחיר לתוכנית הישנה. הפעם יש לו תוכנית חדשה, עם שירים חדשים. „אם כך," השיב רכז הקיבוץ, „אני רוצה אותו בתוכנית הישנה, עם המחיר הישן."

■ **לידיה**, אשתו של השחקן **שייקה אופיר**, רצתה לערוך מסיבה לכבוד הצוות הישראלי של הסרט שצולם בברלין, הקוסם מלובלין, שחזר ארצה עם תום העבודה שם, והתאכזבה מאד. היא כבר שיריינה את המקום — המועדון של פרדריקה סגל — והתחילה להזמין אנשים, אך התברר לה, שכל מוזמניה כבר הוזמנו לחגיגות ה־60 של הבימה ולכנס הפלמ"ח במעיין־חרוד. גם **מנחם גולן**, המפיק־במאי של הסרט, צריך היה לצאת לחוץ־לארץ. לכן, באין ברירה, דחתה את המסיבה למועד מאוחר יותר.

■ **אלים בונדפילד**, השחקנית הישראלית ששוהה כבר שנים רבות בלוס־אנג'לס, קפצה לביקור קצרצר בארץ. היא הביאה פריסת־שלום חמה לשחקנית **דליה פרידלנד** מהמפיק האמריקאי **ז'אק ואנטי**, שפגש בזמנו את דליה באמריקה, כשהיתה שם עם סרטה, לא ביום ולא בלילה.

■ אחד מבתי־האופנה בארץ עומד לערוך בקרוב תצוגת משקפיים בשילוב עם אופנה. הבעייה שהתעוררה היתה איך למצוא דוגמניות, שתיראנה טוב במשקפיים. אחרי ראיונות רבים ומייגעים, נבחרו שלוש: **חלי גולדנברג**, **אנאבל** ו**ספי רבני**.

זו פנייה לאנשים צעירים בגיל וברוח

יצחק ארצי
מועמד לראשות העיר ברשימת ל"ע

לפני חמש שנים לא יכולת לבלות את יום השישי בתל-אביב בערב תוך צפייה שקטה לסרט בבית קולנוע.

גם בשבת בבוקר לא היה מה לעשות בתל-אביב—יפו.

היום המצב שונה: ביום שישי בערב פתוחים בעיר 13 בתי קולנוע. אלפי אזרחים — ברובם צעירים, ממלאים את אולמות בתי הקולנוע, כן פתוחים בעיר כל אולמות התיאטרון. (פרט לתיאטרונים הממלכתיים).

גם בשבת יש כבר מה לעשות בתל־אביב

- כל המוזיאונים פתוחים חינם אין כסף.
- באולמות המוזיאון, בספריה, בקומה השלישית, נערכים מאגאזינים לתרבות ואומנות כגון שבתרבות, שבתלאביב ועוד.

ואל תשכח גם את יוזמות התרבות התוססות שנתנו תנופה חדשה לעיר.

זה שייך להישגים של ל"ע ושל יצחק ארצי בקואליציה זו.

עם הצטרפותנו לקואליציה העמדנו תנאי:

פעולות תרבות ובידור בסופי שבוע לנוער ולמבוגרים.

המפלגות הדתיות התנגדו.

נאבקנו קשות — והשגנו.

היום יש כבר „סטטוס קוו" חדש בתל־אביב—יפו,

אם אתה רוצה לשמור על הישגים אלה,
אם אתה רוצה שההצגה ביום שישי בערב לא תהיה ההצגה האחרונה,

הצבע עבור יצחק ארצי לראשות העיריה.

הצבע ל"ע למועצה.

למען חיי תרבות עשירים — תן לנו להמשיך

תן ל"ע

גלריה לאמנות ג׳יא

רחוב פרוג 5 (דיזנגוף דרך פסג' הוד), תל־אביב
נפתחה תערוכת הצייר

משה גת

המציג לראשונה „דפים תלושים" בנושא:
★ „קרקס" ★ „דייגים" ★ „קורידה"
★ בדווים ★ „גרוטאות" ★ „יונים"

התערוכה תימשך עד סוף חודש נובמבר 1978.
שעות הגלריה: 1—10, 8—4 בערב. שבת 1—10. טל. 228346.

בי"ס לדוגמנים/יות

וטפוח החן והיופי

מירי זמיר
מדריכה ראשית

מוקה קריגר
מנהל בית הספר

נפתחים!!
★ קורס לדוגמניות שמנות
★ קורס לדוגמנים/יות — רגיל

קורס דוגמנות לילדים

הקורסים בהדרכת מיטב המורים בארץ
למסיימי הקורס — תעודות גמר

רח' סירקין 7, גבעתיים. 723141

טפט „מורלה"
קיים רק קטלוג אחד של מורלה
היזהרו מחיקויים.

„רובקס"
הגיע מלאי חדש של
הצלחות הנפלאות של „רובקס"

בקשה פומבית למחילה

אז מה אם

מאת אורי אבנרי

ביום־הכיפורים היינו אמורים להתוודות על כל חטאינו. אשמנו, בגדנו גזלנו וגו׳.

אולם יש חטא אחד שאינו נכלל ברשימה, והוא חמור יותר מכל האחרים.

אפשר לסלוח לבוגד, לגזלן, לדובר־דופי. אך לאדם אחד לא ייסלח — זה האשם בחטא הנורא מכולם:

ה א ד ם ש צ ד ק.

יכול פוליטיקאי לשכוח את עשרת הדיברות, וזה קורה לו לעיתים תכופות. אך לעולם לא ישכח הפוליטיקאי האמיתי את הדיבר ה־11, שאינו רשום בספר־הספרים:

ל א ת צ ד ק.

והנה, מאז קמפ־דייוויד, אנחנו נמצאים במצב־ביש זה. אף אם ננסה להכחיש, לא נצליח. אשמתנו ברורה מדי, גלוייה מדי: כל מה שאמרנו במשך 11 השנים האחרונות — גרוע מזה, במשך כל 30 שנות קיום המדינה — הנה הוא מתאמת.

זה נורא. מי ששנא אותנו עד כה, ישנא אותנו מעתה שבעתיים. ואנחנו — חסרי־און מול שינאה זו.

יכול אדם לחזור בתשובה אחרי שהואשם כעוכר־ישראל, כבוגד, כתבוסתן, כיהודי־שונא־עצמו, כאנטי־ציוני. אך איך יחזור בתשובה כאשר נתפס בקלקלתו כמי ש צ ד ק?

אין טעם בהתחמקות. קלוננו התגלה ברבים והוא גלוי לעיני כל.

כאשר אדם מתחיל להתוודות — מוטב שהווידוי יהיה מלא ומפורט. נשתדל, על כן, לפרט להלן את עיקר הדברים שאמרנו במרוצת השנים, בניגוד גמור לדעת המישטר, המימסד ורוב הציבור, ושנתגלו עתה כנכונים.

אם יהיה הווידוי שלם והחרטה מלאה, אולי נזכה ברחמי הבריות. אולי אף יסלחו לנו המנהיגים שטעו לכל אורך הדרך, שכל נבואותיהם נתבדו וכל תחזיותיהם נשתבשו, ולא נותרה אבן על אבן מכל בניין־המחשבה שבנו במשך שלושים שנה.

מכיוון שאלה שולטים עתה בקואליציה ובאופוזיציה — כנאה לפוליטיקאים המטעים תמיד — אנו מבקשים מהם סליחה ומחילה, בהגישנו את הרשימה הבאה של חטאינו.

הנה עיקר הדברים שאמרנו:

1. „אפשר להשיג שלום עם הערבים"

כל אחד ידע כי זהו שקר גס. אף ערבי אחד אינו רוצה בשלום עימנו, ולא ירצה בכך מחר או בעוד מאה שנה. כי כל הערבים זוממים להשמידנו. יעדם הלאומי העליון והבלתי־משתנה הוא לזרוק אותנו אל תוך הים.

ד״ר עזריאל קרליבך המנוח, מייסד מעריב ועורכו, פיתח תיאוריה זו במאמר מזהיר, שבו הוכיח כי המיצווה להשמיד את היהודים טבועה בעצם מהותה של תורת מוחמד, שהיא דת רצחנית ופראית. ואיך יקום העולם הערבי, בעל התחושה הדתית העמוקה, נגד האיסלאם? איך יקום אי־פעם מנהיג ערבי, מוסלמי אדוק, ויתכחש למיצווה עליונה זו של דתו?

מומחה דגול אחר, הפרופסור יהושפט הרכבי, הוכיח לא פעם — ולא מאה פעמים — כי העולם הערבי הוא אנטי־שמי ללא־תקנה, ואין הדבר ניתן לשינוי. בעזרת ציטוטין מ־182 ספרים ערביים, שאותם למד בעל־פה, הוכיח הפרופסור המכובד, מי שהיה ראש אמ״ן של צה״ל, שאדולף היטלר היה מתון בהשוואה לאנטי־שמיות הערבית העיקבית, הקיצונית, הבלתי מתפשרת.

משה דיין, האדם שביטא את רוח המדינה במשך דור שלם יותר מכל אדם אחר, אמר זאת ב„אני מאמין" הגדול שלו, הנאום שנשא ביום הולדתו ה־41 על קיברו הרענן של רועי רוטנברג, בשנת 1956:

„אל נא נטיח היום אשמות אל הרוצחים. מה לנו כי נטען על שינאתם אלינו?... למול עיניהם אנו הופכים לנו לנחלה את האדמה והכפרים בהם ישבו הם ואבותיהם.

גולדה בקבלת־פנים: לעולם לא נחזור לגבולות ה־4 ביוני

„...דור התנחלות אנו, ובלי כובע־הפלדה ולוע־התותח לא נוכל לטעת עץ ולבנות בית. אל נירתע מלראות את המשטמה המלבה וממלאת את חיי מאות אלפים ערבים, היושבים סביבנו. אל נסב את עינינו, פן תחלש ידנו.

„זו גזירת דורנו, זו ברירת חיינו — להיות נכונים וחמושים, חזקים ונוקשים — או כי תישמט החרב מאגרופנו, וייכרתו חיינו."

באותו נאום, שקראו מן הכתב, אמר דיין את אשר עם ליבו וראשו — אולי בפעם היחידה בחייו.

זאת היתה דעתם של דויד בן־גוריון, של גולדה מאיר, של מנחם בגין, של כל המימסד על ענפיו ושלוחותיו.

כמובן, הם דיברו — ועוד איך! — על „השלום המיוחל", שבוא יבוא באחד הימים. אך תמיד היה ברור כי זה לא יקרה בימינו, שזהו חזון לאחרית־הימים, ושהגשמתו אינה תלויה בשום מעשה או מחדל מצידנו.

וכנגד זה: דעתם של עוכרי־ישראל, הוזי־ההזיות, התבוסתנים והנאיביים — דעתנו.

אמרנו שניתן להשיג את השלום עם העולם הערבי, בכל עת. אמרנו שהדבר תלוי במידה רבה בנו, במעשינו, ביוזמותינו. אמרנו שניתן לערוך שלום, כשם שעורכים מילחמה — על־ידי גיבוש יעדים לאומיים, עיצוב דוקטרינה להשגתם, הקמת הכוחות הדרושים וקביעת איסטראטגיה וטאקטיקה.

הצבענו עשרות פעמים על הזדמנויות שניתן היה לנצלן, ושכולן הוחמצו במתכוון. ב־1949 הצענו לנהל משא־ומתן עם הנציגים הפלסטיניים, שהגיעו לשיחות עם ועדת־הפיוס בלוזאן. ב־1953 הצענו לתמוך בהתקוממות הפלסטינית נגד המלך חוסיין, תוך כריתת ברית ישראלית־פלסטינית. ב־1954 הצענו לתמוך בדרישת מצריים לפינוי כוחות־הכיבוש הבריטיים מאיזור תעלת־סואץ. מאותה שנה והלאה הצענו לתמוך במילחמת־השיחרור האלג׳ירית, כדי לרכוש את לבו של העם הערבי הגדול הזה בעת צרתו. ב־1956 הצענו להקים „מטכ״ל לבן" לתיכנון ולביצוע מערכות־שלום. ביום החמישי של מילחמת ששת־הימים הצענו לפנות אל העם הפלסטיני בקריאה להקים מדינה משלו, לצד ישראל, ותוך שיתוף־פעולה הדוק עימה. וכן הלאה וכן הלאה.

בכל השנים האלה אמרנו כי מצריים היא המדינה העיקרית המעוניינת בשלום. גילינו שגמאל עבד־אל־נאצר הזמין אליו, למחרת המהפכה המצרית, ידיד ישראלי, כדי לבדוק את האפשרות להשיג שלום מצרי־ישראלי (מישרד־החוץ הישראלי מנע את הנסיעה). גילינו כי עבד־אל־נאצר ביקש כמה פעמים לזמן פגישות סודיות עם שליחים ישראליים בכירים, וגם עם שר־החוץ משה שרת, ושכל היוזמות המצריות האלה סוכלו על־ידי ממשלת־ישראל. באביב 1970 הבאנו לידיעת לוי אשכול ופינחס ספיר הקלטה סודית, שהושמעה באוזני, שבה הביע גמאל עבד־אל־נאצר את נכונותו להגיע מייד לשלום רשמי עם ישראל, ואף פירט את תנאיו (הסבירים) לכך. מאז אוגוסט 1970 קבענו כי אנוור אל־סאדאת הולך באותו כיוון, ומוכן לשלום.

כל הדברים האלה — ומאות כמוהם — רשומים במאות־אלפי מילים על גבי עמודי העולם הזה, השמורים בגינזכים.

וכל ההסברים, ההטפות והגילויים שלנו נתקלו, במשך שלושים שנים, בקיר אטום של לעג, שינאה והתנגדות. רק מיעוט קטן מאד האמין, עודד, תמך. הוא כלל את רוב קוראי העולם הזה.

לא היה זה הבדל של „הערכה". פלוני סבור כך, אלמוני סבור כך. לוויכוח הזה היו תוצאות היסטוריות. כי לכל „הערכה" היו מסקנות מעשיות. כל „הערכה" שימשה הנחייה לפעולות ולמחדלים.

ההערכה שאמרה כי הערבים לא ישלימו עימנו לעולם, וכי לא יקום השלום בדורנו, הו־

אשכול בסיני: הזמן פועל לטובתנו

אנחנו צדקנו?

לידה מדיניות שגרמה לשלוש מילחמות, על רבבות הרוגיהן ופצועיהן (שלנו ושלהם). היא בלעה משאבים כבירים, שהיו דרושים לבניית חברה בריאה במדינה.

והנה עשה אנוור אל־סאדאת מה שעשה — ולפתע אין האיסלאם צמא לדם יהודים, ומנהיג ערבי אדוק מאד יכול להטיף לאהבת־ישראל. העם הערבי הגדול ביותר, המהווה 40% מן העולם הערבי כולו, אינו נגוע בנגע האנטי־שמיות. ולא „נגזר עלינו" לחיות על החרב ולוע־התותח.

אין טעם להתכחש לאמת המרה — אנחנו צדקנו, והם טעו. עלינו לבקש סליחה ומחילה.

2. הבעייה היא: "שלום או שטחים!"

הכל ידעו שזוהי שטות גמורה. הסיסמה „שלום תמורת שטחים" היתה כזב תבוסתני.

מכיוון שמגוי וגמור עם הערבים להשמיד את מדינת־

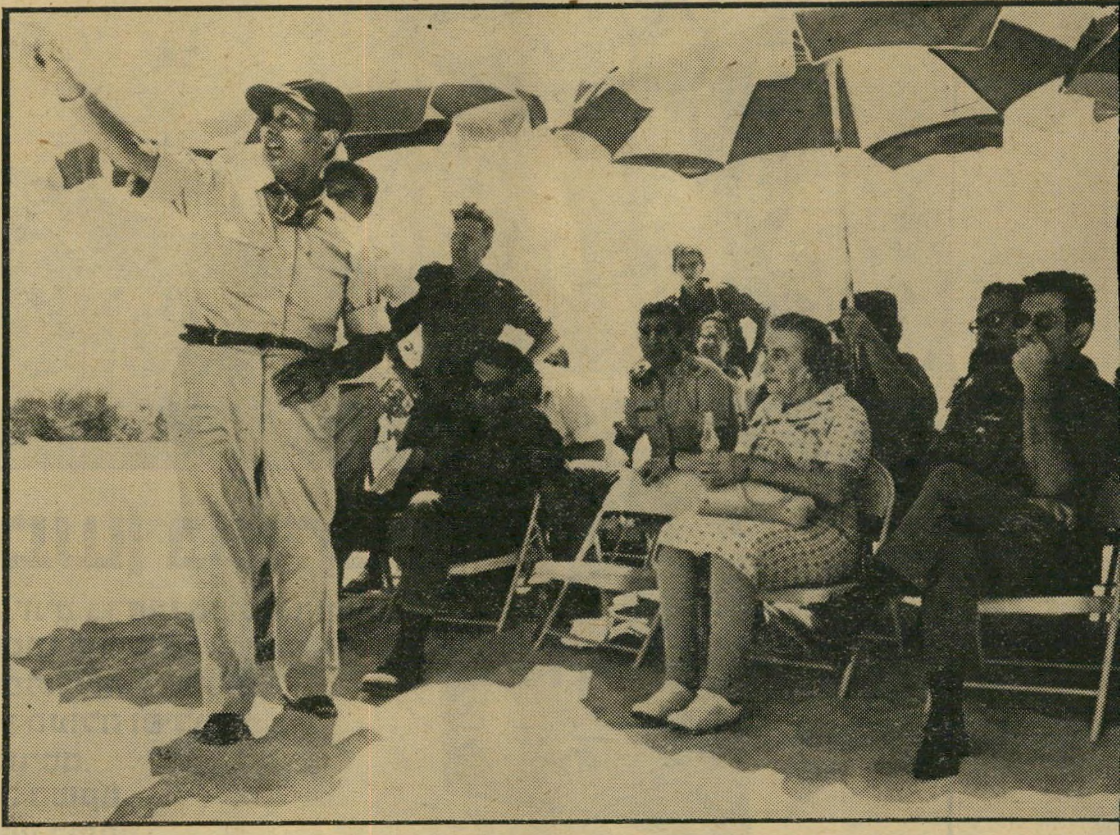

דיין, גולדה ודדו במילחמת יום־הכיפורים: אין פלסטינים

ישראל, במכה אחת או בשלבים, הרי מי שטוען כי החזרת השטחים המשוחררים יביא את השלום טועה ומטעה את העם. גם תמורת החזרת השטחים, אין אף ערבי אחד מוכן לשלום. משום כך אין גם טעם בוויכוח העקר על הגבולות העתידיים של המדינה.

מי לא אמר זאת? לוי אשכול וגולדה מאיר, משה דיין ויגאל אלון, שימעון פרס ויצחק רבין, וכמובן מנחם בגין.

זה היה התירוץ הנצחי להתחמקות מכל ויכוח רציני עימנו. „למה לנו להתווכח בינינו לבין עצמנו על שאלת השטחים שאנחנו צריכים להחזיר, אם אף ערבי אחד אינו מוכן לשלום?" כמה פעמים שמעתי מילים אלה בכנסת?

כנגד זה טענו אנחנו כי השאלה היא, בעיקרה, פשוטה בתכלית:

שטחים תמורת שלום. כ ל השטחים תמורת כ ל השלום.

למחרת מילחמת ששת־הימים אמרנו כי המילחמה יצרה מצב חדש לגמרי. עד לאותה מילחמה, לא היתה שם את המכסימום הסביר — ואל נתעקש במאמץ חסר־סיכויים להחזיק בחלק מן השטחים. תמורת כ ל השלום כ ד א י למסור את כ ל השטחים, כי השלום חשוב לאין־שיעור יותר.

במשך 11 השנים האחרונות, ז ה היה הוויכוח העיקרי, הבלתי־פוסק.

הוא הוכרע עכשיו. אנוור אל־סאדאת תבע את החזרת כ ל סיני, עד המילימטר האחרון, וממשלת־בגין והכנסת הסכימו לכך. אפילו מנחם בגין מכריז כי השלום המלא עם מצריים חשוב יותר מהחזקת שטח כלשהו. השלום עדיף על שארם־אל־שייך — גם בעיני משה דיין. הוא מכריז בגאווה ובשימחה שהוא טעה בעניין זה, כשם שטעה בעניין הצורך החיוני בהקמת העיר ימית. טעות קטנה, שעלתה בכמה אלפי הרוגים.

אין פלא שדיין מתפאר בטעות הזאת. מי שטועה, מצליח. ככל שגדולה הטעות, כן גדול הפרס הניתן לבעליו.

למרבה הצער, אנחנו צדקנו. תמורת כל השלום עם מצריים נמסרים לה כל שטחיה הכבושים. הדבר מהווה קיימת, כמובן, בעייה של שטחים מוחזקים. הבעייה העיקרית, שמנעה את השלום אז, היתה בעיית הפליטים הפלסטיניים, שתבעו את הזכות לבחור בין שיבה לשטח ישראל ובין פיצויים הוגנים. (בין 1949 ו־1967 הצענו תוכניות מפורטות ושקולות לפיתרון בעייה זו, בדרך ששני הצדדים יכלו לקבלה, אך ממשלת ישראל וכל המיפלגות דחו רעיון זה בשאט־נפש.)

אמרנו כי השטחים שנכבשו במהלך מילחמת ששת־הימים משנים את המצב מעיקרו, מפני שהם מספקים תשובה מוחצת לשאלה שנשאלה עד אז: מה יש לנו להציע לערבים תמורת שלום? אמרנו כי השטחים הכבושים הם הסחורה שעלינו להניחה על כף המאזניים, מול הכף שעליה מונח משלום — וסחורה זו תטה את הכף. מכאן הסיסמה: „השטחים הכבושים הם פיקדון למען השלום."

משום כך תבענו כי ממשלת ישראל תכריז לאלתר, בצורה חד־משמעית וחד־צדדית, על נ כ ו נ ו ת ה העקרונית להחזיר את השטחים תמורת שלום — סיני תמורת שלום עם מצריים, הגולן תמורת שלום עם סוריה, הגדה והרצועה תמורת שלום עם העם הפלסטיני אשר יקים בהן את מדינתו.

אמרנו: מוטב שנתעקש על מ ה ו ת השלום, ונדרוש תקדים ברור לשאר השטחים, וכל אדם נבון מבין זאת.

אנא, סילחו לנו.

3. "ישראל תחזור לגבול ה־4 ביוני 1967"

אין אמירה נוראה מזו. במשך 11 שנים, מי שהעז לבטא אותה, היה משול לבוגד. גם רבים מבין שוחרי־השלום המובהקים לא העזו להעלות על דל שפתיהם מילים מפחידות שכאלה, וגימגמו על „החזרת שטחים שנכבשו במילחמת ששת הימים" וכו'.

במערבולת הוויכוח בין מיפלגות המימסד, קביעה אחת הזדקרה כצוק איתן, שלא יישחק גם באלף שנה:

„לעולם לא נחזור לגבולות ה־4 ביוני!"

יצחק רבין דיבר על כך באותו להט כמו גולדה מאיר; שימעון פרס כמו מנחם בגין. זה היה ה„קונסנזוס" המפורסם, שהתנופף כדגל מעל לממשלות ישראל, לפני המהפך ואחריו.

כל מי שאמר כך התכוון לקבוע כי עיקרון זה יחול ב כ ל הגבולות. כלומר: כי ב ש ו ם מקום לא תיסוג ישראל לגבולותיה הקודמים. לא בסיני, לא בגולן, לא בגדה, לא ברצועה.

לחמנו נגד מיתוס זה. ראינו חובה לעצמנו לבטא את המילים המפורשות, גבולות ה־4 ביוני — כדי לשים קץ לשקר המוסכם. היו שסברו שאנחנו מאסוכיסטים, המעלים על עצמם בכוונה את שינאת הרבים, ונהנים מזה.

עכשיו הסכימו הממשלה והכנסת לחזור לגבול ה־4 ביוני בסיני. לא הוכחש שהן מוכנות לחתום גם עם סוריה על חוזה־שלום באותם התנאים. ואילו השילטון־העצמי בגדה וברצועה יקום, על פי הסכמי קמפ־דייוויד, ב כ ל השטחים האלה. כלומר: גבול ה־4 ביוני הוא אשר יחצוץ בין ישראל ובין השטחים שתושביהם יקימו בהם „שילטון־עצמי", כ„שלב־מעבר" עד ל„העברת השילטון". רק במקום אחד — ירושלים — נותרו חילוקי־דיעות על מיקום הגבול.

מה קרה לקונסנזוס? הוא היה, מסתבר, מבוסס על טעות. טעות של מאה חברי־כנסת מאושרים, כימעט מקיר־אל־קיר.

ורק אנחנו, המיסכנים, צדקנו. איך נוכל לקוות למחילה?

(המשך בעמוד 34)

גולדה ואריק: גבולות ביטחון

אתה יכול לעשן בשקט-
בהנאה. כמו מליונים ברחבי העולם הנהנים
מהטעם היחיד מסוגו של קנט.
הטעם העדין והנפלא שהוא שילוב
של תערובת טבק מעולה ופילטר
"מיקרוניית" המפורסם.
הם מעשנים אותה בשקט.
גם אתה יכול לעשן בשקט.
KENT
שווה כל מחיר.
קשר פרסומאים
KENT

אתה והלירה

עד לשובו של עורך המדור, יגאל לביב, מחופשתו, ממלא את מקומו במדור זה דב אדמוני.

מחירי־שיא בהר־הזיתים

האמרת מחירי הקרקעות בירושלים הגיעה לשיאה לא דווקא בשכונות היוקרה של עיר־הקודש, אלא במקום שהחברה בו אינה מן המבדרות ביותר ואף מצב התחזוקה של הסביבה הוא בכי רע. לא עוד, אלא שבאותו איזור מבוצעים מדי פעם מעשי ואנדליזם ובריונות.

הכוונה היא לאזור בית־הקברות היהודי שבהר הזיתים. מחירו של דונם קרקע באיזור זה הגיע לאחרונה למיליון וחצי ל״י. בין סוחרי הקרקעות הירושלמים יש הטוענים, כי בעתיד הקרוב יעלו המחירים באיזור עוד יותר.

על דונאם אדמה ניתן לכרות כ־400 קברים. המחיר הנדרש כיום עבור חלקת־קבר בהר־הזיתים הוא כ־40 אלף ל״י. חשבון פשוט מראה כי מדונאם קרקע באזור ניתן להפיק רווחים בסדר גודל של עשרה מיליון ל״י, אם לקחת בחשבון את ההוצאות הכרוכות בפיתוח האיזור ובהכנת התשתית שבו. לרוע מזלם של המתעניינים, אין שטחים רבים מוצעים למכירה באיזור זה.

המוציאים כסף מן הארץ

מכתבם של קבלני עבודות־העפר אל ראש־הממשלה, בו הצהירו במפגיע כי לא ישתפו פעולה בעבודות הקמת קו־הביצורים החדש בנגב אחרי הנסיגה מסיני, הוא רק שלב ראשון במסע יחסי־ציבור, בו מתכוונים קבלני־העפר להשקיע סכומים נכבדים.

בימים אלה מתכנן משרד ליחסי־ציבור, אשר שירותיו נשכרו ע״י קבלני עבודות־העפר לשיפור תדמיתם, מסע יחסי־ציבור בסגנון המסע המאורגן לאחרונה ע״י הבנקים. במיסגרת מסע זה ייעשה ניסיון לשכנע את הציבור עד כמה חיונית פעולתם של קבלני העפר למדינה ועד כמה הם מונעים ע״י הדאגה לטובת הציבור.

נראה כי ההוצאה למסע זה לא תכביד על תקציבם של הקבלנים. התמחיר הסמוי של עבודות עפר מצביע כיום על רווח של כ־25 אלף ל״י ליום עבודה של דחפור או כלי מיכאני כבד אחר.

כמה מקבלני־העפר כבר החלו מושכים מהבנקים שלהם אשראי בסכומים גדולים, מתוך מגמה לחדש את הציוד המיכאני הכבד שברשותם. משלחת של קונייני ציוד כבד יצאה כבר לאירופה וארצות־הברית, כדי לחפש אחרי אפשרות לרכישת ציוד נוסף, שאינו מצוי בשוק בשפע.

מילחמת הלוקשן

מאבק איתנים מתנהל בימים אלה בשוק הפאסטות בישראל. המתגוששים בהתמודדות זו הן חברות „אוסם" ו„פרומין". מקורו של מאבק זה, בו נמצאים כל הסממנים של מילחמת־קיום, הוא בגידול שחל באמצעי־הייצור בארץ למוצרי בצק, בעוד שדרישת השוק למוצרים אלה לא גדלה במקביל.

בתגובה להחלטתה של חברת „אוסם", לנצל את יכולת הייצור שלה בתחומי הבצקים ולייצר בנוסף לפאסטות ומרקים גם ביסקוויטים, החליטה חברת „פרומין" להקים במפעלה החדש בשדרות קו־ייצור למוצרי פאסטה.

מיד אחרי שנודע על כך, הופצו בחוגים כלכליים ידיעות חסרות ביסוס, כאילו „פרומין" מחפשת שותפים, לאור התרחבותה הגדולה עם תחילת הרצתו של מפעלה שבשדרות. ידיעות אלה, שמקורן בלתי ידוע, הוכחשו על־ידי אנשי „פרומין".

לעומת זאת עוררו חוגים המקורבים ל„פרומין" את השאלה כיצד ייתכן ש„אוסם", אשר קיבלה לפני שלוש שנים סיוע ממשלתי בסך 25 מיליון ל״י להקמת מיפעל הפאסטה שלה ביוקנעם, בהבטחה כי המפעל ייצא 75% מתוצרתו לחו״ל, לא הגיעה לייצוא בכמות זו למרות שערך ההלוואה שקיבלה הוכפל!

בענף מוצרי המזון מצפים עתה הכל לטיל־הבצק הבא, שיתעופף במילחמת הלוקשן בין שני המיפעלים הגדולים.

בילוי בחיק „טבע"

חברת ייצור התרופות הישראלית „טבע", נמנית עם הדינאמיות שבחברות התעשייתיות במשק הישראלי. נראה כי דינאמיות זו אינה יודעת גבול. בעבר נהגה החברה לעודד את הרוקחים לרכוש את תוצרתה באמצעות עיסקת חבילה, בה קיבלו הרוקחים 13 מוצרים במחיר של תריסר.

לאחרונה היא הגתה שיטת עידוד מכירות חדשה. כל רוקח, הרוכש ממוצרי „טבע" וחברות־הבת שלה בסכום של למעלה מ־60 אלף ל״י לחודש, זוכה בטיול לרודוס הכולל כרטיס טיסה זוגי ושהייה של שבוע שם. ואומנם, הרוקחים שהם חלק בלתי נפרד מעם שכל אחד מבניו רואה את עצמו כמרקו פולו, מיהרו לקפוץ על המציאה. קבוצה ראשונה של 30 רוקחים עם בנות־זוגם כבר יצאה לרודוס על חשבון „טבע". בקרב יצרני התרופות המתחרים, מבקשים עתה לברר אם שיטת קידום מכירות מעין זו אין בה משום פגיעה בכללי האתיקה של הרוקחים.

מנחם בגין כוכב עליון

חסיום המוצלח והמפתיע של מיפגש הפיסגה בקמפ־דייוויד, יחד עם הסיכוי כי תוך זמן קצר ייחתם חוזה שלום בין ישראל למצרים, חידש את המירוץ להכנת סרטים על ראש־הממשלה מנחם בגין.

אם עד כה נטלו חלק במירוץ בעיקר חברות הפקה מחו״ל, הרי עתה נראה שאת הזינוק הגדול ביותר קדימה בנושא זה עשתה דווקא חברה ישראלית. המדובר הוא בחברת „רמות" — מפעלי הפקת סרטים שליד אוניברסיטת תל־אביב. חברה זו, בניהולו של המפיק אמציה חיוני, עוסקת בימים אלה בצילומי סרט על מנחם בגין — כמי שהביא את השלום המיוחל לישראל. המדובר הוא בסרט טלוויזיה, שהשקעה בהפקתו [illegible]מדת בסכום של כ־6 מיליון ל״י. מפי[illegible]חים כי לסרט סיכויי הפ[illegible]וא עתיד להירכש ע״י [illegible]סייע להסברת ישראל.

לוקש של שוטר

תלוש המשכורת של סמל שני במישטרה

1664 ל״י נקי ביד

מישטרת ישראל מוציאה לאחרונה סכומים נכבדים למטרות תעמולה, במטרה להניע רבים וטובים להתגייס לשורותיה. במודעות המתפרסמות בעיתונות, מוצעים למתגייסים למישטרה תנאי־שירות נוחים, משכורת מכובדת והטבות שונות. אולם נראה, שניתן היה לנצל את הכספים המושקעים בתעמולה זו בצורה יותר יעילה. אילו היו מוסיפים אותם למשכורות השוטרים הוותיקים היה הדבר עשוי, אולי, למנוע את נשירת אלה שכבר לובשים את מדי המישטרה.

די להתבונן בלוקש (תלוש־המשכורת) החודשי שמקבלים שוטרי־ישראל, כדי להבין מדוע אין גם המסורים שבהם יכולים להתקיים על משכורתם. הנה, לדוגמה, הלוקש שקיבל בחודש אוקטובר שוטר בדרגת סמל־שני במישטרת מחוז תל־אביב, בעל ותק של 10 שנות שירות.

המשכורת ברוטו של אותו שוטר, העוסק בעבודת שיטור מפרכת ביחידת־סיור, היתה אחרי כל התוספות והטבות 7,418.04 ל״י. לכאורה משכורת מכובדת, העולה ב־1,200 ל״י על השכר הממוצע במשק בחודש ספטמבר האחרון. אולם בהמחאת המשכורת, שאותה הביא השוטר הביתה, היה נקוב סכום אחר: 1,664.28 ל״י בלבד. זהו הנטו שבו עליו לפרנס את מישפחתו.

איך זה קרה? לאן נעלמו 5,754 ל״י?

ובכן, קודם כל צריך לבחון ממה מורכבת משכורתו הכוללת של אותו שוטר. שכר היסוד של שוטר בדרגתו הוא 450 ל״י לחודש. לכך מתווסף ותק של עשר שנות שירות במישטרה בסך של 169.50 ל״י, ועוד תוספת־יוקר בסכום של 3,934.84 ל״י. כבעל מישפחה הוא מקבל תוספת של חמש לירות לחודש.

אבל אותו שוטר נהנה מתוספות מייוחדות. על עבודתו במישמרת־לילה זכה בחודש ספטמבר בתוספת של 502.88 ל״י ועבור עבודתו במישמרת־שניה זכה בסך של 250.88 ל״י. הוא קיבל גמל־שוטר־מייוחד בסכום של 615 ל״י ועוד מיקדמה בסך של 600 ל״י, על חשבון תוספת המשכורת לכשתאושר על־ידי הממשלה. תמורת עבודה בשבתות הוסיפו לו 374 ל״י ולקיצבת דיור נתנו לו סכום של 10 ל״י. תוספות אלה, ועוד אחרות בסכומים קטנים יותר, הסתכמו ב־2,857.79 ל״י לחודש. כך הצליח השוטר החרוץ להגיע למשכורת ברוטו „ענקית" של 7,418 ל״י.

עתה מגיע תור הניכויים בלוקש של השוטר. אילו היו מנכים לו רק מס־הכנסה (1,488.85 ל״י) ודמי ביטוח־לאומי (229.96 ל״י) היה השוטר מצליח להביא הביתה סכום של כ־5,700 ל״י. אלא שמסכום זה נוכו לו סכומים נוספים.

400 ל״י נוכו משכרו של השוטר כתשלומים לקופת־חולים, לקרן השוטרים, לדמי־חבר באירגון השוטרים הבינלאומי, וכתשלום להחזר הלוואה בקרן ההלוואות של המישטרה. עבור הפרשים במס־הכנסה שלא נוכו בשעתו הורידו לו 1,130 ל״י נוספות. אחרי הורדות אלה נותרו בידי השוטר 4,170 ל״י, אולם גם אותם לא יכול היה להביא הביתה. בגלל משכורתו הנמוכה הוא נאלץ מדי פעם לקחת הלוואות, לרכישת דירה ולרכישת מוצרים בני־קיימא אחרים, שאין הוא יכול לממנם ממשכורתו. כתוצאה מכך מנכים ממשכורתו של השוטר מדי חודש: 267 ל״י כהחזר הלוואה שלקח מהבנק הממשלתי „יהב" של עובדי־המדינה; תשלום בסך 250 ל״י ע״ח המשכנתא לבנק „טפחות"; תשלומים בסך 1,759 ל״י בחודש עבור רכישות שונות בשק״ם ועוד תשלום חודשי קבוע בסך 250 ל״י לקופת התגמולים „תמר".

אחרי כל תשלומי ההלוואות והניכויים האלה נותרו בידי הסמל־השני במישטרה 1,664 ל״י. איך יפרנס בסכום זה את מישפחתו? זה אינו מעניינה של המישטרה.

העירה בעצב אשת־שוטר: „ואחר־כך עוד באים בטענות לשוטרים, כשהם נענים להצעה לשתות כוס קפה חינם בבית־קפה..."

תיקון טעות

בידיעה שהופיעה במדור זה (העולם הזה 2143), תחת הכותרת „המהפכה השקטה של רון פינקל", פורסם כי פינקל רכש 50% ממניות חברת הנסיעות „ירקון טורס", וכי הינו הבעלים של חברת הנסיעות הירושלמית „גודמוס — ירקונטורס, ירושלים". הנכון הוא כי בת״א רכש פינקל רק 20% ממניות „ירקון־טורס" ואילו בירושלים הינו בעל 50% ממניות המשרד. 50% הנותרים מוחזקים ע״י „ירקונטורס" תל־אביב.

במדינה

העם

פרידה מסיני

לפני הנסיגה — כמו אחרי הכיבוש, מסתער עם ישראל על השטחים

בירושלים ובקאהיר עדיין בחנו השבוע בזכוכית מגדלת כל אות ופסיק בטיוטת חוזה־השלום, שהוכנה בשבת האחרונה בוושינגטון. ממשלות מצריים וישראל עדיין הביעו הסתייגויות, ביקשו הבהרות, ניסו להשיג שיפורים של הרגע האחרון. הנצים משני עברי הגבול עדיין השתעשעו בתיקוות כי מוקש בלתי נראה יפוצץ את השיחות וימנע את התהליך שהפך בלתי־ניתן־לעצירה.

אבל עם ישראל כבר ראה את חוזה־השלום כחתום וגמור.

לא היה ברור עדיין איך ייראה השלום וכיצד הוא ישפיע על חיי כל אזרח במדינה. אבל בדבר אחד לא היה עוד ספק: מדינת־ישראל שוב לא תשתרע על פני המרחבים שעמדו לרשותה ב־11 השנים האחרונות. בשלב הראשון לפחות לא יהיה עוד חצי־האי סיני בשליטת ישראל. הישראלי המצוי ביטא את השלמתו עם כך בהסתערות של פרדיה על סיני.

הקפות של מיצווה. שתי עילות יש בהן כדי להוציא את הישראלי מביתו ומסביבתו הקרובה: כיבוש ונסיגה. בדיוק כמו בחודשים שלאחר מילחמת ששת־הימים, בילו ישראלים רבים את חופשת חג הסוכות שלהם בהסתערות המונית על סיני.

קרוב ל־150 אלף איש חצו תוך שבוע אחד את הקו הירוק דרומית לאילת, הציפו את הכבישים בואכה נביעות, סנטה־קתרינה ושארם אל־שייך. כל טיולי החברה־להגנת־הטבע בהרי סיני היו מלאים. כל חדרי בתי־המלון היו תפוסים. החופים היו זרועים אוהלים ושקי־שינה.

רבבות נוספים חצו את הגבול בגיזרה המערבית, באזור ימית, מילאו את מיצוות ההקפות בהקפת יישובי פיתחת רפיח והרחיקו עד אל־עריש.

היה זה מחזה מוזר. הפעם, בניגוד לנסיגות הקודמות מסיני, לא ירד מסך של ברזל על הגבול, שימנע ממי שירצה בכך לטייל ולסייר בסיני, גם אחרי שחצי־האי יחזור לשליטת המצרים. אבל הישראלי אינו סומך על ניסים. מה שבטוח — בטוח. חודשים רבים לפני שייאלץ צה״ל להיפרד מסיני, כבר נערכה הפרידה של אזרחי ישראל ממנו.

פשעים

יחי החופש

המישפט עומד להתחיל בשבוע הבא — אך החשוד העיקרי ברצח נמלט ועדיין לא נתפס

ב־22 במארס השנה, בחג הפורים, כאשר רכב אלי בדש בן ה־17 וחצי על סוסו ברחוב רבי עקיבא בנתניה, בדרכו לקנות סיגריות, הגיחה מולו לפתע מכונית קורטינה צהובה ובה ארבעה גברים עוטי מסיכות פורים. המכונית התקרבה במהירות לעבר הסוס, וכשהגיעה אליו שלף הנוסע שישב ליד הנהג תת־מיקלע עוזי וירה צרור שלם.

ארבעה כדורים פגעו בבדש, ושישה אחרים חיסלו את הסוס. לטענת רב־פקד יהודה כוכבי, שהיה ראש צוות־החקירה של המיקרה, היה זה רצח מתוחכם ומתוכנן היטב. שכן, איש לא היה יכול לחשוד שמאחרי המסיכות התמימות מסתתרים ארבעה רוצחים קרי־מזג. המכונית, שנמצאה מאוחר יותר, היתה שייכת לתושב הרצליה ונגנבה ימים אחדים קודם־לכן.

המישפט יידחה? שעתיים אחרי הרצח עצרה המישטרה את דודו דהרי תושב נתניה, עבריין מועד בעל עשרות תיקים פליליים, שבילה תשע מתוך 23 שנותיו בבתי־כלא שונים ברחבי הארץ. נוסף על דהרי נעצרו ארבעה מחבריו, המוכרים למישטרה כחברים בכנופיה מסוכנת ביותר, שבראשה עמד דהרי עצמו.

כעבור 85 ימים שבהם היו דהרי וחבריו עצורים, הוגש כתב־אישום נגד שלושה מהם, ואילו חשוד נוסף הסכים להיות עד־מדינה נגד חבריו.

האם את/ה זוכר/ת?

הביטי נא אל הירח
אולי תהיי קצת מבסוטה
בינינו כל אחד יודע
שבכיסי אין אף פרוטה
הוי הַפְּרוּטָה וְהַיָּרֵחַ...

אם „הפרוטה והירח" עושה לך מצב רוח,
יש לנו מקום בשבילך!

„הפרוטה והירח" — בית „לנוער המבוגר" —
גילאי 30 פלוס:

- ✶ בילוי שקט באווירה מיוחדת
- ✶ מלצרים מזמרים: „חבורת הפרוטה והירח"
- ✶ גבי ברלין בשיריים
- ✶ ריקודי טנגו, סלו, פוקסטרוט, סוינג, רומבה וסמבה
- ✶ משקאות מובחרים ✶ יחס אדיב

אם כל אלה „מדברים אליך" —
יש לך היכן לבלות!

להזמנת מקומות טלפון 03־227836,
בין השעות 7—5 בערב.

...וכך תגיע אלינו:

סע דרך רח' ארלוזורוב ופנה שמאלה לרח' הירקון. המשך עד שער הכניסה לחוף המרינה, היכנס ימינה, החנה את רכבך והמשך לפי שלטי ההכוונה.

מועדון הַפְּרוּטָה וְהַיָּרֵחַ

נמל השייטים, חוף המרינה. תל־אביב

דרושים מורי דרך

דוברי הולנדית, צרפתית

לעבודה אחראית וקבועה למשך השנה

לקבלת פרטים נא לפנות:
טיולי הגליל טבריה,
טל. 067־22660—067־20550.

שילתקופה מוגבלת!

"תיק-שכל" לכל הקונה-

מעיל Gloverall
אנגלי אורגינלי
לצעירים ולצעירות

בלעדי אצל
שינדעל

- דיזנגוף 128 ת"א
- זמנהוף 25 ת"א
- הילטון ירושלים

„רובקס"

הגיע מלאי חדש של הצלחות הנפלאות של „רובקס"

דיין יצר אווירת משבר בוושינגטון כדי לאלץ את קארטר לשלם תמורת ההסכם

הביצה שלא התפוצצה

בעת שהמדינה כולה היתה עסוקה בשבוע שעבר בתיכנון תוכניות ארוכות־טווח, לגבי ההשלכות הצפויות של השלום עם מצריים על כל תחומי החיים במדינה, העיב לפתע ענן כבד על סיכויי חתימת חוזה־השלום.

הידיעות שזרמו מאחרי מסך הסודיות של דיוני ועידת־השלום בוושינגטון סיפרו תחילה על קשיים וחילוקי־דיעות. אולם לקראת סוף השבוע גדלו ותפחו הקשיים לממדים של משבר. בפעם הראשונה מאז נחתמו הסכמי קמפ־דייוויד נשקפה, כביכול, סכנה של פיצוץ הדיונים ונסיגה למצב ששרר לפני שהנשיא קארטר כפה על אנוור אל־סאדאת ומנחם בגין להגיע להסכם.

הפעם לא היה זה הצד המצרי שאיים לפוצץ את הדיונים. הרמזים על הפיצוץ הצפוי הגיעו דווקא מהצד הישראלי. והם לא נעשו מאחרי־הקלעים ובחשאי. ישראל היתה מעוניינת להבהיר לא רק לשותפיה לשולחן הדיונים ולאפוטרופסים האמריקאים של הוועידה, כי הפיצוץ הוא בלתי נמנע. היא עשתה זאת לעיני העולם כולו.

היה זה ראש המישלחת הישראלית, שר־החוץ משה דיין שהדליף, כאילו באקראי, את עניין המשבר שהתגלע. הוא ניצל את נוכחות אנשי אמצעי־התיקשורת, שבאו לכסות את הזמנתו של ג׳ימי קארטר לפשר בין הצדדים, כדי להשמיע כמה דברים בוטים שנקלטו, כאילו במיקרה, על־ידי העיתונאים.

מדבריו של דיין, שנועדו כאילו רק לאוזניו של קארטר, ניתן היה להבין כי הוא סבור שהדיונים הגיעו למבוי סתום וכי אפילו נוכחותו של קארטר לא תסייע להתרת הסבך. דיין טען כי רק התייעצות משותפת של קארטר עם בגין ואל־סאדאת, יש בה כדי להביא לכלל הסכמה בבעיות השנויות במחלוקת. דיין התכוון והצליח ליצור את הרושם, כי מצריים מתכוונת לשנות את הבסיס לדיונים, שהוא הסכם המיסגרת שהושג בקמפ־דייוויד.

היה זה תכסיס שקוף של דיין, שנועד ליצור רושם של משבר חמור דווקא באמצעי־התיקשורת האמריקאים. תחת רושם המשבר, סבר דיין, יימצא קארטר בלחץ דעת־הקהל, והוא ייאלץ לפעול, כדי לפייס את ישראל ולהיענות לתביעותיה שהופנו אליו.

אולם הגולם שיצר דיין קם על יוצרו. התדהמה העמוקה מכל, נוכח המשבר וסכנת הפיצוץ, נוצרה דווקא בישראל. המשבר המפוברק, שנועד לאלץ את האמריקאים לשלם את חלקם במחיר השלום, יצר בישראל את הרושם כאילו חוזרים בהם המצרים ממה שכבר הסכימו לו בקמפ־דייוויד.

שוללי ההסכם עם מצריים יכלו לקפוץ על כך כעל מציאה גדולה. המשבר סיפק להם את ההוכחה, כי אין לסמוך על המצרים. שכן, אם כבר עתה הם חוזרים בהם מדברים שהסכימו עליהם רק לפני חודש, מה יעלה בגורל ההסכמים עימם שעדיין לא נחתמו?

לחץ על סאדאת:

יום השנה

תחת רושם זה נקראו משה דיין ועזר וייצמן להתייעצות בישראל. הקריי־הבהולה נותרה בתוקפה גם אחרי [illegible] של דיין כבר עשה את שלו [illegible] להשיג פשרה [illegible] הבעיות [illegible] דיין [illegible] [illegible]

(קאריקטורה של מולדין ב„שיקאגו־סאן־טיימס")

מה התרחש בוושינגטון בשבוע האחרון?

משה דיין ועזר וייצמן חיו, זה בצד זה, במשך קרוב לשלושים שנה: הן כבעליהן של שתי אחיות (רות וראומה שווארץ, האחת גרושתו של דיין והשניה אשתו של וייצמן), הן כבעלי תפקידים בכירים בצה״ל, הן כחברים בממשלת־הליכוד־הלאומי, ולאחרונה כשרים בממשלת הליכוד.

כאשר נפגשו שוב בוושינגטון, במיסגרת המישלחת הישראלית לשיחות־השלום בבית־בלייר, היה ברור כי הפער ביניהם הלך וגדל במשך השנים.

אומנם, מקורביו של וייצמן הדגישו כי לא היו חיכוכים אישיים בין דיין וווייצמן במהלך המשא־ומתן. דיין עצמו רמז שכל אחד מהשניים עוסק בעניינים המסורים בידיו, ואינו מניח לשני להתערב בהם.

אך ברור כי בצאתם לוושינגטון, היתה לכל אחד מן השניים גישה שונה מזו של רעהו־יריבו:

● **וייצמן** מאמין ב„תנופה". הוא משוכנע כי רוח השלום חשובה יותר מאשר פרטי הנוסח הכתוב. על כן הוא רוצה להשיג את חוזה־השלום במהירות ולהניח לאנוור אל־סאדאת להגשים את מאוויו: לחתום על החוזה ביום־השנה לנסיעתו ההיסטורית.

● **דיין** ניגש למשא־ומתן, כמו לכל דבר בחיים, בדרך של חשבון: חשבונו האישי והחשבון הציבורי. אין הוא מאמין בדברים מופשטים כמו „רוח". רווח זעיר בסעיף קטן ג׳(5) 1 חשוב לו יותר מכל מישקע של רצון־טוב בלב הזולת.

הדבר נתגלה כבר בראשית המשא־ומתן. וייצמן ניבא שיסתיים ביום הרביעי שעבר — ואין ספק שהדבר היה ניתן להשגה. דיין השהה את המשא־והמתן, כמו שהשהה במשך 11 שנים כל יוזמה של שלום. היה [illegible] חשבון.

השאלה היסודית היא: מי מרוויח מדחייה, המלווה ברמזים של משבר?

רבים בישראל סבורים כי אסור לישראל להראות שהיא להוטה יותר מדי אחרי השלום. לפי הגיונם, המבוסס על סחר־מכר רגיל בחיי יום־יום, מי שמראה שהוא להוט לסיים את העסק, מעניק לשותפו יתרון במשא־ומתן ונאלץ לוותר.

אנשים אלה, הנמצאים גם בצמרת השילטון, סבורים כי הגישה של הממשלה והציבור — ובייחוד זו של וייצמן — מזיקה. צריכים להראות שאנחנו מוכנים לשלום, אך אסור לנו להראות שאנחנו להוטים לכך, שבוער לנו, שאנחנו פוחדים מפיצוץ. אם יידעו המצרים שאנחנו רוצים לגמור כימעט בכל מחיר, הם יעלו את המחיר. אם יראו שלא איכפת לנו, יצטרכו להוריד את המחיר.

האסכולה הנגדית, זו של וייצמן והשותפים לדעתו, היא שזוהי גישה פרימיטיווית, המחטיאה את המטרה כאשר מדובר על תהליך היסטורי. אולי ניתן להרוויח בדרך זו דברים של מה־בכך, אך תוך כדי כך אפשר להפסיד נכסים עצומים של רצון־טוב, שיהיו דרושים באופן חיוני לכינון מציאות־השלום מחר. לפי אסכולה זו, המשבר שחל במשא־ומתן אחרי ועידת איסמאעיליה ועד לוועידת קמפ־דייוויד, כבר גרם לפיחות עצום ברצונם הטוב של המצרים, דבר שהתגלה שוב בשיחות הבלייר־האוס בוושינגטון.

נראה כי משה דיין הצטרף לאסכולה הראשונה — אם מפני שהוא חושב שהיא צודקת, אם מפני שהוא סבור שזה כדאי לו, במאבקו על השפעה בממשלה.

אותה גישה מעלה גם נימוק שני להשהייה: אם אומנם כל־כך חשוב לאל־סאדאת לקיים את טכס חתימת חוזה־השלום במעמד חגיגי מרשים ביום־השנה לביקורו בירושלים, כדי להבליט את חשיבותו ההיסטורית של הביקור — מדוע לא לנצל זאת?

ככל שיתקרב התאריך, יהיו המצרים עצבניים יותר, ואם הזמן יהיה דוחק להם, יוותרו יותר.

לחץ על קארטר:

הכסף

סיבה אחרת להשהייה טמונה ביחסים בין ישראל וארצות־הברית.

מאז קמפ־דייוויד, היו מנהיגי ישראל נתונים במצב של אויפוריה כלכלית. בעבר, כל ויתור ישראלי, תחת לחץ אמריקאי, היה מלווה בקבלת מתנה כלכלית גדולה מידי ארצות־הברית. הסכם־הביניים של 1975, למשל, היה מלווה בהסכמים סודיים שהעניקו לישראל סיוע אמריקאי כביר בצורת כסף ונשק, נוסף על התחייבויות פוליטיות רבות־משמעות. (למשל: הסכמת

(המשך בעמוד 28)

דיין לוחץ בוושינגטון את ידי חסן עלי, כשקארטר מוחא כף

הגולם קם על יוצרו

„זה אני!" צוהל בנימין („ניומיק") וולף בן ה־49, כיום שמאי רכב בחברת־ביטוח, כשהוא מגלה את עצמו בתמונה שצולמה לפני 30 שנה ובה הוא נראה בתחתונים ארוכים. וולף התגייס לפלמ"ח ב־46', שירת בגדוד השני. התמונה צולמה ליד ניר־עם בנגב, כאשר הגיע מישלוח של תחתונים ארוכים מאמריקה.

„אני יכולה!" מתלהבת הסבתא זהבה יוטבת, כשהיא מפרקת תת־מיקלע סטן על־פי המתכונת שזכרה עוד מתקופת שירותה בפלמ"ח, לפני 30 שנה. זהבה, חברת קיבוץ גבת, שירתה בפלוגה ב' בגדוד השני של הפלמ"ח. כיום יש לה 4 נכדים, ששניים מהם צפו בהתפעלות בסבתא המפרקת תת־מיקלע.

הפלמ"חניק מחפש את האתמול

„סובב לו, סובב הפינג'אן..."
אחד הנכדים של איש פלמ"ח מדליק מדורה, כשמסביבה יושבים חברי המחלקה הערבית של הפלמ"ח שכונו בשם „המסתערבים". אנשי מחלקה זו, ברובם יוצאי עדות־המזרח, נהגו להתחפש כערבים לשם סיורים ופעולות באיזורים הערביים מעבר לקו

שני אנשי משמר־הגבול החמושים, עמדו ליד שער הכניסה לפארק מעיין־חרוד ופערו את עיניהם אל מול זרם הנכנסים בשער.

„לא יכול להיות," אמר אחד מהם לחברו בפליאה, „אתה רוצה להגיד לי שכל הקאקערס האלה הם שנלחמו בבריטים ובערבים?"

גם הטורים הארוכים של המכוניות הפרטיות, שכיסו את מגרש־החניה, לא היה בהם כדי להעיד שבעליהם ייצגו בשעתו את רוח ההתנדבות והחלוציות בעם. „תראה תראה," התפעל אחד מוותיקי הפלמ"ח למראה אלפי המכוניות, „אין כאן אף מכונית זקנה יותר משנת 73'... כל המכוניות הן בגיל הנכדים שלנו..."

ואומנם, לזר קשה היה לדמיין במבט ראשון, שאלפי המתכנסים למרגלות הגלבוע, הם שהיוו בשנות ה־40 את הכוח המגוייס היחיד של ארגון ההגנה והם שהיו טובי וראשוני הלוחמים במילחמת־העצמאות. רובם ככולם היו בשנות החמישים והשישים לחייהם. את מקום הבלוריות והתלתלים תפסו הקרחות ושיער השיבה. הכרסים והקמטים שינו את חזותם. הם היו מוקפים ברעיות ובצאצאים מדור שני ושלישי. ואף על פי כן לא היה שום מקום לטעות. אלה היו הם — יוצאי הפלמ"ח, שעבור דורות של צעירים אינם אלא מושג ארכאי מעורפל. אלה היו האנשים, שבמשך תקופה ממושכת הטביעו את חותמם לא רק על מהלך המאורעות אלא גם על הווי הארץ הזא[illegible] ותרבותה.

הפלמ"ח [illegible]
גינונ[illegible]

„זה אולי הכנס האחרון...” נעצבו
„שהתכנסו באלפיהם
כדי לחיות מחדש את הימים היפים שלהם

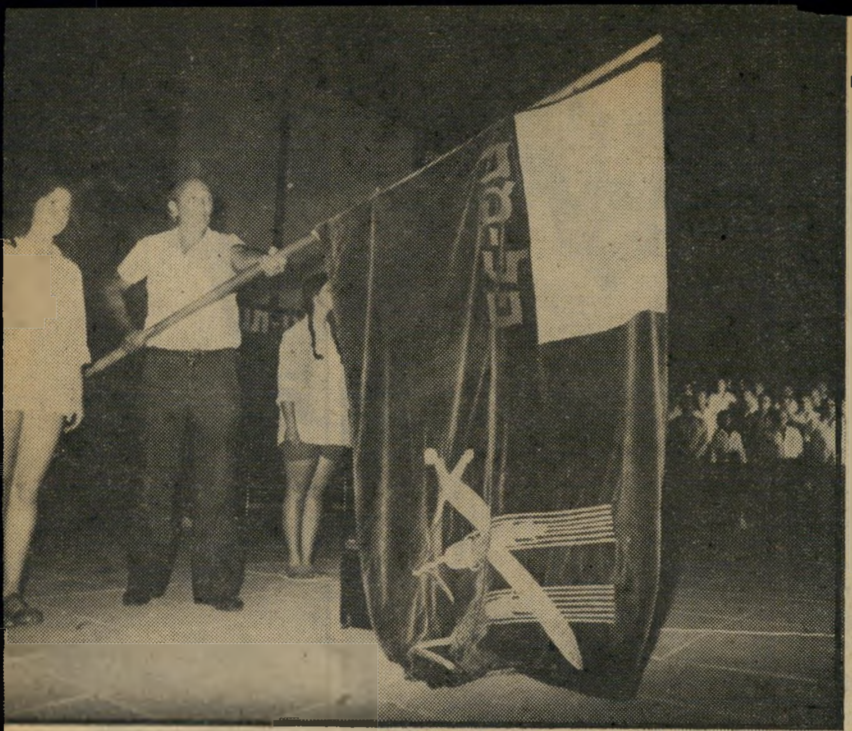

מחשבה ברורה ומוגדרת. ייחודו היה בכך שהוא היה היצירה המקורית החדשה הראשונה של הדור הצעיר שנולד וגדל בארץ. רגש־חיים חדש של דור זה השתחרר בפלמ״ח, ביקש לעצמו דפוסים חדשים ואמצעי ביטוי מעבר לבעיות הבטחוניות והצבאיות, שלשמן הוקם.

מול התפיסה הפוליטית של מנהיגי היישוב היהודי בארץ, בתקופת מילחמת־העולם השניה, התגבשה בפלמ״ח תפיסה פוליטית אחרת. מול השקפת העולם הסוציאליסטית, המקובלת של אלה שפרשו את חסותם על הפלמ״ח, נוצרה בו השקפת־עולם חדשה, שביקשה פתרונות חדשים לכל בעיות החברה והאדם. כתוצאה מכך שימש הפלמ״ח גם כבית־היוצר לספרות ולשירה העברית החדשה, שנולדה כמעט כולה בתוך הפלמ״ח או מסביבו והיתה הביטוי החיצוני לרגש־החיים המיוחד ולשאיפת העצמאות של הנוער העברי.

בפלמ״ח צמחה שורה שלמה של מפקדים צעירים, שכולם החלו את דרכם כטוראים, עלו בשלבי הפיקוד, הפכו מפקדי פלוגות וגדודים — עד שהיו למנהיגים. הם נשאו בליבם את הערכים של התנועה החלוצית ואת הרעיונות של הציונות הסוציאליסטית. אולם כמעט בלא יודעין הם היו יותר מאשר בנים נאמנים לדור האבות המייסדים. הם הפכו למנהיגים הראשונים שקמו מקרב הנוער הארצישראלי עצמו, הראשונים שהיו חופשיים לתת דמות להשקפת־עולמו ולגבשה במעשים.

אי אפשר היה לטעות. שום כנס של שום חבורה אחרת של אנשים לא יכול היה לדמות למיפגש הזה. הסיגנון, הביטויים, הטפיחות על השכם, הצהלה הקולנית, ההתחכמויות והמבטים השובבים בעיניים, היו בדיוק כמו בימים ההם, למרות שבמרוצת שלושים השנים האחרונות עברי רוב הבאים תחת מכבש הזמן וההתמסדות.

בניגוד לכל הציפיות זה היה הגדול במיפגשי הפלמ״ח שנערכו אי פעם. „לא רק אנשי אלטלנה התרבו מאז המהפך,” התלוצץ אחד הוותיקים, גם הפלמ״ח התעצם מאז...”

ערב הכרזת המדינה מנה הפלמ״ח כ־3000 איש. כאשר פרצה המילחמה, כעבור חצי שנה, כבר היו בשורותיו 6200 איש. כאלף מהם נפלו במילחמת העצמאות, כימעט רבע מכלל 4470 הלוחמים שנפלו במילחמה. ובשבוע שעבר היה נדמה כי כל אלה ששרדו באו ליטול חלק בכנס, שכמותו לא נערך יותר מעשר שנים.

היו גם בעבר כנסים של הפלמ״ח. אחת לשנה, ביום הזכרון ל„זקן”, יצחק שדה, מפקדו הראשון של הפלמ״ח, מתכנסים הוותיקים ליד קברו שבגבעת־ברנר. מעת לעת נערכים מיפגשים של פלוגות, גדודים וחטיבות בפלמ״ח. הקשר האישי והרגשי של איש הפלמ״ח היה מאז ומעולם לגדוד ולחטיבה שלו ולאו־דווקא אל הפלמ״ח כמיסגרת־על. שכן, במחתרת פעל הפלמ״ח לכל היותר במיסגרת של פלוגות. במילחמה כבר היו מיסגרות חטיבתיות. אבל מעולם — מילבד אולי בתקופת הוויכוח הציבורי על פירוק הפלמ״ח שהיה נטוש במחצית השנייה של 1948 — לא חש איש הפלמ״ח את עצמו כחלק מהגוף הכללי. מיסגרות הפלמ״ח ברוב שנותיו היו קטנות ומצומצמות ורק בתוכן נרקמו הריעות, האחווה וגאוות היחידה, שאיפיינו את אנשי הפלמ״ח.

משום כך הופתעו אפילו מארגני הכנס מהיקף ההיענות. לא היה זה מיפגן פוליטי, כפי שביקשו אחדים מראשי הפלמ״ח להציגו. שכן, אם בעבר היה ה־

הדגלן הנצחי

דגל הפלמ״ח הוצא ממקום גניזתו, במוזיאון צה״ל, נישא בידי אולי גבעון, מי שהיה הדגלן הקבוע של הפלמ״ח מאז הכנס הראשון, במישמר־העמק, ב־1942. אולי היה איש המחלקה הגרמנית בפלמ״ח.

סחיבת תרנגולות

היה המיקצוע הפופולארי ביותר בפלמ״ח, בתקופה שבה שהו חברי פלוגות הפלמ״ח בהכשרות מגוייסות בקיבוצים. לפני שלמדו ללחום באוייב, למדו ללחום בשומרי הלולים, כדי לסחוב תרנגולות לקומזיצים. בכנס הפלמ״ח הוכיחו כי ידע זה לא נשכח מהם, כאשר היו צריכים להתחרות בסחיבת תרנגולות מכלובים והכנסתן לכלובים אחרים.

נימרוד

אשל מנהיג מרד הימאים (מימין), מניף את דגל הגדוד התשיעי של הפלמ״ח בו שירת.

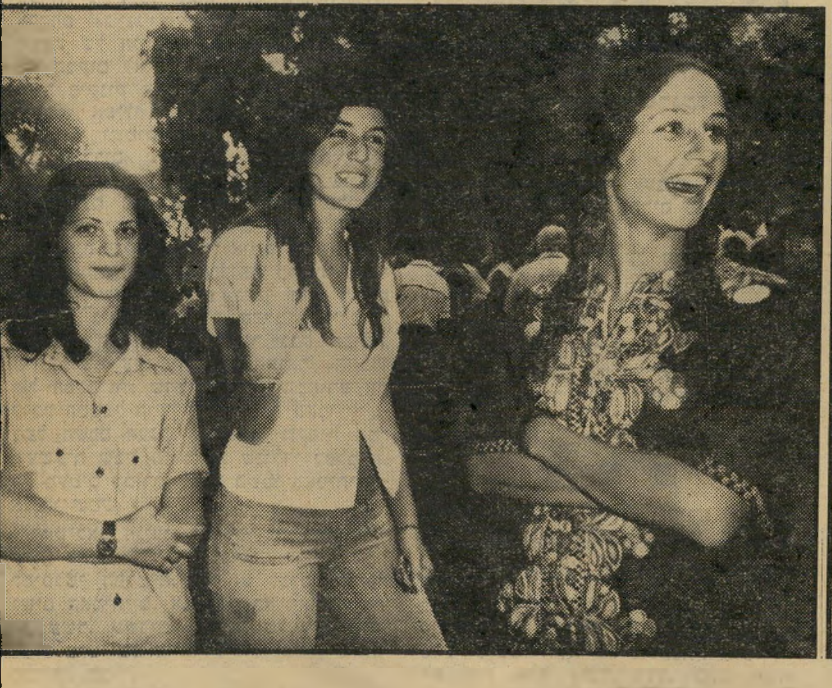

ודור הדיסקו

הדור השני של לוחמי הפלמ״ח. שלוש נערות שהגיעו עם אבותיהן לכנס הפלמ״ח, התבוננו בחדווה בדמויות האגדתיות שעליהן הירבו לשמוע עלילות גבורה מפי הוריהן. **צילם: שלמה סתר**

הפלמ״חנקיות

לפני שלושים שנה הן הסעירו את חברי הפלמ״ח — רות רוזנבלט (**מימין**) וחנה פיש־פדר, שהתגייסו לפלמ״ח עוד ב־1942 היו בפלוגה ב׳ בקיבוץ משגב־עם. כיום, שתיהן סבתות.

פלמ"חניקים זינגר, שדה ותירוש
החבלן, השודד וזה שרצה להקים את הפלמ"ח מחדש

(המשך מעמוד 27)

פלמ"ח הומוגני מבחינה פוליטית, כשאנשיו מזהים את עצמם עם תנועת־העבודה בכללה ועם אחדות־העבודה והקיבוץ המאוחד בפרט — לפני שאלה התפלגו והתפצלו — מפוזרים כיום יוצאיו בכל קצות הקשת הפוליטית, כולל הליכוד. וגם הפלמ"חניקים שבליכוד היו שם.

זה היה מיפגש אנושי של אנשים בעלי מיטען חוויות, ערכים וסיגנון משותפים שבאו לחפש את האתמול שלהם. ומה שהיה משותף לכולם הוא שאף אחד מהם לא היה רציני. כולם שפעו חיוכים, צהלה ואופטימיזם.

אמר המשורר חיים גורי בעצב: „זה כנראה המיפגש האחרון..."

■ ■ ■

כנס מעין זה עמד להיערך בדיוק לפני חמש שנים בפארק הירקון בתל־אביב. עשרה ימים קודם לכינוסו, פרצה מילחמת יום־הכיפורים.

הפעם היה לכנס אופי של פיקניק המוני. הפלמ"חאים המושבעים — ביניהם כאלה המתנהגים, מדברים ומתלבשים כאילו הפלמ"ח מוסיף להתקיים עד היום, וזאת רק שאלה של זמן עד שייקראו שוב לפקודה — הגיעו למקום בחמולות עם ציוד ומזון. הם התכנסו בחבורות, לפי החלוקה לפלוגות ולמחלקות שהיתה קיימת בפלמ"ח, נפגשו עם ידידים ותיקים, הביטו בתמונות המשותפות מאותם הימים והחליפו בפעם המי־יודע־כמה את אותם הזכרונות.

היה אפילו אחד שהתרגז למראה ההסתערות על דוכני הסטייקים והקוקה־קולה. אברהם („ג'ינג'י") שינפלד, מהפלוגה המסייעת של הגדוד התשיעי, החליט לעזוב את המקום לאות מחאה. „מה זה?" רטן, „עוד פיקניק אחד שעושים סטייקים וזוללים... אפילו לא שמו בד שחור עם נר־תמיד ושמות חללי הפלמ"ח. מה יחשבו הילדים, שלהם צריכים להנחיל את מורשת הפלמ"ח והערכים שלו? כשנשאל אותם פעם, מה הם זוכרים מכנס הפלמ"ח, הם יגידו שחילקו שם קוקה־קולה בחינם. אני שמח שלא הבאתי אותם לכאן..."

אבל הוא היה יוצא־דופן. מתחת לדגלי הקטיפה של הפלוגות ניתן היה לזהות את כל גיבורי עלילות הפלמ"ח וילקוט־הכזבים, החל מחיים זינגר גבה הקומה, מי שנושא עד היום את התואר „החבלן של הפלמ"ח", שחבש לכבוד המאורע את כובע הטמבל הישן שלו, וכלה באבו־ליש, בעל השפם הענק, שלזכותו נזקפות המשעשעות שבין האימרות שנולדו בפלמ"ח. רק מעטים מכירים אותו בשמו האמיתי — אליהו שמש.

לאט־לאט הגיעו והצטרפו גם פנים חדשות, כאלה שלא היו נוהגים לבוא בעבר למיפגשי הפלמ"ח. או, אז נערכו המיפגשים האמיתיים. אנשים שלא ראו זה את זה עשר, עשרים ואפילו שלושים שנה, נפלו איש על צוואר רעהו, צחקו האחד ממראה חברו.

חבורות של גברים החלו לחפש אחרי הנערות שהסעירו פעם את לבבותיהם, נדהמו לראות אותן כסבתות המתגאות בנכדיהן. „אתם לא תאמינו," הסביר אחד האבות לבניו, „כל אלה היו פעם חתיכות. לא היתה אחת בפלמ"ח שלא היתה חתיכה. כל מי שרק חשבה את עצמה חתיכה, הגיעה לפלמ"ח."

השימחה האמיתית החלה כשנפתחו התחרויות הפלוגתיות. נבחרות של יוצאי מיבצעים, בו היה עליהם להפגין את כושרם בסחיבת תרנגולות, בטיפוס על חבל, בפירוק והרכבת סטנים, בהערמת מגדלים של ארגזים, בתרגילי כושר על מיזרון ובהעברת מים בכוסות מחבית לחבית. כיוון שהניקוד לפלוגות ניתן לא רק על הביצוע אלא גם על המוראל, התחרו הנבחרות זו בזו בשירה ובריקודים, כשחבריהם

פלמ"חניק פרנקל
האיש שהמציא את הקפא"פ

הפלוגות היו צריכות לעבור מסלול של ומישפחותיהם של המתחרים מעודדים אותם בשאגות קולניות.

מוסה פרנקל ניצח על המיבצע למרות שישים שנותיו. מוסה היה מדריך הספורט הראשי של הפלמ"ח והתפרסם כאיש אשר המציא את הקפא"פ — קרב פנים־אל־פנים באמצעות נאבוטים. מי שנחשב בשעתו ל„שלייגר" של הפלמ"ח והיה אחר־כך קצין חינוך־גופני בצה"ל, נראה גם כיום כמי שמסוגל להכריע בכוחו הגופני צעירים ממנו.

■ ■ ■

עת ערב החלה נהירת האלפים והגיעו גם המפקדים. אנשי הפלוגות התערבו זה בזה והפכו למישפחה גדולה אחת, כשהורים מספרים באוזני בניהם ונכדיהם על מעללי חבריהם. „זה השודד," הצביעו על גבר גבה־קומה ומרמושקף, בעל חזות של פרופסור. „השודד" לא היה אלא עובד שדה, כיום מנהל מיפעל לאלקטרוניקה בקיבוץ הראשון של הפלמ"ח, בית־קשת, ועובד ענף הכותנה. הוא התפרסם כמפקד „מיבצע שודד", בו השתלטו אנשי הפלמ"ח על ספינה שהובילה מיטען נשק לביירות והפליגו עימה לחופי הארץ.

לאיזי רהב, מנכ"ל רשות־הנמלים, הזכירו איך יצא פעם להצמיד מוקש־עלוקה לאוניית־קרב בריטית בנמל חיפה ובדיוק כשהגיע אליה הוטל על ראשו מיטען של אשפה שנזרק על־ידי אחד ממלחי האוניה למים. והיה שם גם ברוך תירוש, שרצה ב־1946 להקים את הפלמ"ח מחדש.

זה היה בעת שאוניית המעפילים לנגב עמדה להגיע לחופי הארץ. אנשי הפלמ"ח עלו על סירות, יצאו לקראתה כדי לפרוק את המעפילים מעל סיפונה בלב־ים ולהורידם בקיסריה. אולם לבריטים היו ידיעות מוקדמות על המיבצע. הם כיתרו את קיסריה, שבה רוכזו רבים מחברי הפלמ"ח, ולכדו כמה מהסירות שיצאו לקראת האוניה. אחרי שנחבא עם חבריו לסירה כל הלילה בין הסלעים, הגיע תירוש לעתלית. „היינו בטוחים," נזכר, „שכל הפלמ"ח נאסר ורק אנחנו נשארנו. באנו לעתלית והתחלנו לארגן את הפלמ"ח מחדש. התחלנו לצלצל לקיבוצים, שיתנו לנו הכשרות כדי להתארגן. רק בבוקר הסתבר לנו שהאנגלים בכלל לא תפסו את החברה שחיכו על החוף."

עם רדת החשיכה הצטופפו כולם במיקהל — האיצטדיון הענק של מעיין־חרוד — לצפות בטכס הרישמי, שאורגן, נוהל והונחה בידי עמיקם גורביץ', להתרפק על שירי הפלמ"ח ולצפות במפקדיו שישבו על הבמה. וכאשר הוחל בשירת שיר הפלמ"ח קפצו כולם לדום ושרו אותו בעמידה, כמו בימים ההם כשהיה זה ההימנון שקדם להתיקווה.

ומישהו בקהל זרק שוב את המישפט הצפוי: „אז למה בעצם, פירקו את הפלמח?"

הפלמ"ח לא פורק מעולם. ב־7 בנובמבר 1948, כשהתנהל הקרב על הדרך לנגב, פורק, בתום חודשים של ויכוח נוקב, מטה הפלמ"ח. ההחלטה נתקבלה על־ידי דויד בן־גוריון אחרי ישיבת מפקדים שבה הביעו גם לא־פלמ"חאים, כמו יעקב דורי, ייגאל ידין וחיים לסקוב, את דעתם נגד הפירוק. הניסיון לתרצו כצעד אירגוני גרידא, שלא בא לפגוע בפלמ"ח עצמו אלא רק לבטל מטה שהפך מיותר, כיוון שכל אחת מחטיבות הפלמ"ח נלחמה בחזית אחרת, יחד עם יחידות אחרות של צה"ל, לא שיכנע. אז סברו כי ההחלטה תהיה בעלת השפעה מכרעת על דמותו של צה"ל, שיהפוך דומה לשאר הצבאות, שהפלמ"ח פסל את דפוסיהם.

פירוק מטה הפלמ"ח הביא לניתוק הקשר בין חטיבותיו. כאשר הסתיימה מילחמת־העצמאות ובצבא הסדיר נותרו רק שלוש חטיבות סדירות, לא נכללה ביניהן אף חטיבת פלמ"ח אחת. הפלמ"ח לא פורק. חייליו הלכו הביתה. אבל עשרות ממפקדיו שנותרו בצה"ל וששישה מהם (דיין, רבין, בר־לב, דדו, מוטה ורפול) הפכו לרמטכ"ליו, הורישו לאורך זמן לצה"ל כולו את מורשתו, רוחו ותורת הלחימה שלו.

אחרי שלושים שנה יכול היה הפלמ"ח לחגוג לא כתנועה שהובסה בכוח השררה, אלא ככזו שניצחה בכוח ערכיה.

הביצה שלא התפוצצה

(המשך מעמוד 25)

ארצות־הברית שלא לנהל משא־ומתן עם אש"ף, שהפקירה את אש"ף לידי הסוביירטים והמתנקמת כיום בצורה חמורה במדיניות האמריקאית.)

היה מובן לקברניטי ישראל שזה יהיה גם הפעם. כשבוע שעבר נוכחו לדעת, לפתע פיתאום, כי אין הדבר מובן מאליו כלל וכלל.

מנחם בגין אינו טיפוס של סוחר. יש לו מושגים של כבוד לאומי ואישי. ונראה כי בקמפ־דייוויד לא רצה להציג את עצמו כמי שמוכר עניינים חשובים תמורת כסף. כתוצאה מכך נשארו העניינים הכלכליים מרומזים בילבד, בלי הסכם ברור. גישושים שנערכו בנושא זה אצל האמריקאים לא גילו מצידם התלהבות ליוזמה עצמית בתחום זה.

ממשלת־ישראל הניחה כי ארצות־הברית תשלם ביד נדיבה עבור בניית שדות־התעופה הגדולים החדשים בנגב והחימוש שצה"ל יזדקק לו בעיקבות היערכותו החדשה, בתוספת באקשיש כלכלי גדול כדי להמתיק את הגלולה.

נראה כי הנשיא קארטר השהה את ההסכמה הפורמלית לכך — אולי כדי להחזיק בידיו מכשיר חשוב ללחץ על ישראל.

לגבי איש כמו משה דיין, המנוסה בדברים שכאלה, יכולים שניים לשחק במישחק הזה. השהיית המשא־ומתן, ויצירת אווירה של משברון או כימעט־משבר, עשוייה היתה, לדעתו, להוכיח כי ישראל יכולה להזיק לארצות־הברית וליוקרתו של קארטר, ואינה צריכה להיכנע לכל לחץ.

„הכה ניתן להם להתבשל כמה ימים במיץ של עצמם," אמרה גישה זו, „זה ימריץ אותם לקבל על עצמם את ההתחייבויות שאנחנו מעוניינים בהן."

לחץ על הממשלה:

סמכויות

גורם אחר הוא זה שדיין עצמו הצביע עליו, בהופיעו בטלוויזיה הישראלית.

הוא אומנם נתמנה כראש־המישלחת — תחת ששני השרים יופיעו בוושינגטון במעמד שווה. היה זה מעשה קטן, אך משמעותי, מצד בגין — „להוריד את הראש" לווייצמן.

אך דיין לא קיבל את הסמכויות הדרושות לניהול גמיש של המשא־והמתן. כמו המצרים, התלויים בכל דבר במוצא־פיו של נשיאם, נשאר דיין תלוי בכל פרט ופרט בהוראות מירושלים.

הדבר יוצר מצב מסורבל מאין כמוהו. כשבא ג'ימי קארטר לשני הצדדים בבלייר־האוס ומציע להם נוסח־פשרה בסעיף כלשהו, אין הם יכולים להסכים. גם כשהם עצמם משוכנעים, עליהם לשכנע בטלפון ובטלקס את הבוסים שלהם. בצד הישראלי, צריך בגין, אחרי שהשתכנע, לשכנע גם את הממשלה, שחבריה — ובייחוד עושי־הצרות המיקצועיים בה, מנצלים כל הזדמנות כדי להיות חשובים.

ניתן היה להבין מדבריו של דיין שזה נמאס לו. במיקרה הטוב ביותר אין לדיין סבלנות כלפי בני־אדם, בייחוד כשהוא סבור שהם אפסים (וכך הוא סבור לגבי כימעט כל חברי הממשלה הנוכחית.) בוושינגטון מרגיז הדבר את דיין שיבעתיים.

הפיתרון שמצא — לעכב את המשא־והמתן באופן דרמתי — יכול לשמש גם כמקל־חובלים כלפי חברי־הממשלה, כדי לאלץ אותם לתת לו את הסמכויות הדרושות כדי להשיג טיוטה של הסכם, בלי הטרדה יומיומית, ואף שעה־שעתית.

מעשה־ההשהייה שימש, איפוא, כמכשיר רב־תכליתי, שנועד להרוג כמה וכמה זבובים במכה אחת.

אך אין הדבר מוריד מחשיבותה של המחלוקת הבסיסית בין ממשלת־ישראל מצד אחד ובין ארצות־הברית ומצריים מצד שני.

לממשלת־ישראל נדמה שהיא מחזיקה את אל־סאדאת בגרון, ויכולה עתה להכריח אותו לחתום על שלום שיהיה נפרד לגמרי. לדעתה, אין אל־סאדאת יכול עוד לסגת, ועל כן ניתן ללחוץ עליו עד הסוף.

אל־סאדאת, מצידו, אינו מוכן לכך. ה־

בידוד שלו בעולם הערבי הוא הרבה יותר חמור מכפי שציפה לו מראש. בבגדאד עומדים להתכנס מנהיגי כל מדינות־ערב, מילבדו — הפגנה של הוקעה ובידוד שאין חמורה ממנה. אינטרסים מרחיקי־לכת של מצריים בעולם הערבי עלולים להיפגע, וחמורה עוד יותר הפגיעה האישית באל־סאדאת עצמו.

הבעיה המרכזית:

החיבור

לכן חשוב למצריים שלא יתקבל הרו־שם כאילו כל הדיבורים בהסכמי קמפ־דייוויד על „העברת השילטון" בגדה וברצועה אינם אלא „קלאם פאדי" — מי־לים ריקות.

מכאן הרעיון של ה־LINKAGE, ה„חיבור" בין שני התהליכים: השלום הישראלי־מצרי מחד, ושיחרור הגדה והרצועה מאידך.

ממשלת־ישראל רוצה למנוע זאת. בגין עדיין לא השלים לגמרי עם הוויתור על הגדה והרצועה, והוא עומד במאבק קשה במיפלגתו שלו, עם נאמניו שהחלו מפק־פקים בו. לכן הוא רוצה בניתוק מוחלט בין שני התהליכים.

אם ישיג זאת, יהיה הסכם־המיסגרת על הגדה והרצועה חסר־תוכן. לא תהיה על ישראל כל חובה מעשית למלא אחריו. לא יהיה שום לחץ על ישראל. אחרי שיהיה קיים שלום מלא עם מצריים, דגל ישראל יתנופף על שגרירות בקאהיר ואנשי־העס־קים הישראליים יציפו את השוק המצרי — מה ישכנע את בגין לוותר על הגדה והרצועה?

אם יוותרו המצרים על ה„חי־בור", ימות הסיכוי האחרון שלהם לשתף ביוזמתם ממשלה ערבית כלשהי, או למצוא פלסטיני חשוב אחד שיתן לה את ידו.

מכאן העמדה המצרית העיקשת בוושינג־טון, שנציגה המובהק הוא איש יחסי־החוץ, בוטרוס־ראלי, השר־בלי־תיק לענייני חוץ וממלא־מקום שר־החוץ.

מצריים ויתרה מראש על חיבור מוחלט. כלומר: אין היא רוצה להתנות את ביצוע ההסכם שלה עם ישראל בכך שהמלך חוסיין ו/או אש"ף ו/או הפלסטינים בשט־חים המוחזקים אכן ישתפו פעולה לביצוע ההסכמים.

אך היא דרשה „חיבור" חיובי, אשר יתנה את ביצוע ההסכם המצרי־ישראלי בכך ש י ש ר א ל תמלא את התחייבויותיה לג־בי העברת השילטון בגדה וברצועה.

ישראל סירבה — ועל כך פרץ הוויכוח שגרם למשבר בוושינגטון.

הניסיון שנעשה בישראל, להציג את הדברים כאילו ניסתה מצריים לחזור בה מההסכמים שהושגו בקמפ־דייוויד ולס־חוט מישראל ויתורים נוספים, לא היה לו על מה לסמוך. כאשר ביקשו המצרים, במהלך הדיונים בוושינגטון, את הזכות להעריך מחדש את מידת קידום „היחסים הנורמאליים" שייקשרו בין שתי המדי־נות, בתום חמש שנים לחתימת חוזה־השלום, הם רק ביקשו לשמור בידם שוט כנגד ישראל, למקרה שזו תנסה להתחמק מהתחייבויותיה בנושא האוטונומיה.

קארטר תמך, בעניין זה, בגישה המצ־רית — כי גם האינטרסים האמריקאיים תובעים את מניעת בידודה של מצריים בעולם הערבי. אין קארטר מוכן למסור את העולם הערבי על מגש של כסף לברית־המועצות. הוא רוצה לרכוש לפחות את תמיכת סעודיה, נסיכויות־הנפט, ירדן ו־סוריה ליוזמת־השלום.

כשביל בגין, זו היתה החלטה קשה. אם ייענה לתביעה אמרי־קאית־מצרית, הוא ייכנס לעימות חמור עם מבקריו הלאומניים מבית וימסור תחמושת חדשה בידי גאו־לה כהן ושות'. אם יסרב להיענות, עלול המשא־והמתן להתפוצץ, עם כל הסכנות העצומות הכרוכות בכך.

הנטייה היתה, על כן, למצוא איזושהי פש־רה. קארטר הציע פשרה כזאת — וזו נמצאה בכיסו של משה דיין, כאשר נחת השבוע בנמל־התעופה בן־גוריון.

מצריים ויתרה בנושא עתיד ואופי היח־סים עם ישראל, מבלי להתנות אותם בחי־בור. ישראל ויתרה בהסכמה לנוסח פש־רני יותר של החיבור. עתה נותר רק להניח לאפרות השלום לבקוע מהביצה.

(המשך מעמוד 24)

רר. החשודים האחרים שנגדם הוגש כתב־אישום, מלבד דודו דהרי, הם גבריאל ארביב ושמעון גינש, שניהם בני 22.

בשבוע הבא עומד להיפתח מישפטם של החשודים ברצח, אולם היועץ־המיש־פטי־לממשלה עלול יהיה להיאלץ לבקש את דחייתו. שכן, למרות חיפושים קדחת־ניים ביותר הנערכים בימים אלה על־ידי מאות שוטרים בכל רחבי הארץ, לא הצ־ליחו השוטרים ללכוד את דודו דהרי, שנמלט ממעצרו מכלא דמון לפני שלושה שבועות.

מיכתב מן הבורח. אחרי בריחתו העביר דהרי, על־ידי אשתו יפה, העומדת ללדת, מיכתב אל העולם הזה, ובו הוא מכחיש כל קשר לפרשה וטוען כי ברח מבית־הסוהר כיוון שהוא חף־מפשע והמיש־טרה אך מעלילה עליו את הסיפור. „ה־מישטרה היתה מוכרחה לפענח את הרצח, ולכן לא בחלה בכל אמצעי שהוא כדי לסיים את הפרשה," כתב דהרי.

במיכתב בן כ־500 המילים, הכתוב עב־רית עילגת ובשגיאות־כתיב רבות, מסביר דהרי כי המישטרה הפיצה בעיתונות שמו־עות כאילו הוא עבריין מסוכן ביותר, וכי הוא עומד להתנקש בחיי שוטרים ואזרחים ששיתפו פעולה עם המישטרה והביאו להגשת כתב־האישום נגדו. אולם, הוא מודיע, אין ברצונו לפגוע באיש, ואין הוא כלל שהמישטרה טוענת לגביו.

על טענות אלה של דהרי אמר רב־פקד כוכבי כי אינו מתרשם מהן, שכן, יש די עדויות לכך שדהרי מתכוון לפגוע באנ־שים רבים, וביניהם בר־עצמו. כוכבי אישר כי המיכתב שהגיע אל העולם הזה נכתב

אסיר נמלט דהרי
„בשבילי אתה לא גבר!"

על־ידי דהרי, מאחר שהוא מכיר היטב את כתב־ידו.

שתי כנופיות. על־פי גירסת המיש־טרה, תחילתה של פרשת הרצח במחלוקת על שיטחי־מחייה של שתי כנופיות העולם התחתון בנתניה, ובסיכסוך אישי בין שני הבוסים השולטים בכנופיות אלה. בדש ודהרי. המישטרה טוענת כי שתי הכנו־פיות הטילו את חיתיתן על תושבי נתניה וכי דהרי, שעמד בראש הכנופיה הגדולה יותר, היה הבוס של כעשרים עבריינים — מרביתם צעירים.

מעשה הרצח עצמו היה ניסיון־ההתנק־שות השני בבדש אחרי שהתנקשות קוד־מת, שבה נורו לעברו יריות במועדון גולדן גייט בנתניה, נכשל. בדש עורר את זעמו של דהרי אחרי שורה של פגיעות בכבודו. הנרצח סטר לדהרי באחד הימים, ומשלף הלה אקדח, חטף אותו ממנו ו־מייד החזירו לו תוך שהוא מפנה את גבו ואומר לדהרי: „קח את האקדח, בשבילי אתה לא גבר!"

מעשה זה היה, לטענת המישטרה, הקש ששבר את גב הגמל. דהרי לא הסכים עם החשש לפיחות מעמדו בנתניה, מעמד ש־אליו הגיע אחרי שנים רבות של הפחדת בעלי־עסקים ואף אנשי העולם התחתון בעיר.

מידע מוקדם. בעוד החיפושים אחר דהרי נמשכים, הטיחה המישטרה הא־שמות כבדות בשירות בתי־הסוהר. בראש ובראשונה מואשם מנהל כלא דמון, סגן־גונדר שלום רוזיליו, בכך שלמרות שהיה למישטרה מידע מוקדם על אודות תוכנית הבריחה של דהרי, ולמרות שזה כבר נמ־לט פעם אחת מכלא תל־מונד, איפשרו את בריחתו שגרמה חרדה בציבור ובקרב אנ־שי המישטרה עצמם.

כן חוששת המישטרה לחיי עד המדינה, שהיה חברו של דהרי והוא זה שירה ב־בדש, בעיקבות איום של דהרי נוסח: „אם לא תירה — אני ארצח אותך."

האשה עומדת ללדת. חברו של דודו דהרי, חיים טוויג, שבילה איתו ב־בתי־כלא החל מגיל תשע, סיפר לכתב העולם הזה כי בעולם התחתון ידוע ש־דהרי לא ביצע את המעשה המיוחס לו. הוא טוען כי המישטרה היתה מוכרחה לפתור את פרשת הרצח, וכיוון שנוסף על כך רצו להיפטר מדהרי, היתה זו להם הזדמנות טובה.

בפי אשתו של דהרי, יפה בת ה־19, גיר־סה דומה. יפה, בת למישפחה הרוסה, ש־הוריה נפרדו בהיותה בת ארבע, טוענת בעקשנות כי המישטרה העלילה את הסי־פור על בעלה: „דודו לא מסוגל למעשים שמייחסים לו," היא אומרת. „כשהתחתנו, הוא הפסיק עם כל השטויות האלה ועכ־שיו הוא חוזר למוטב. רק שהמישטרה רצתה לגמור עליו כי לא מצא חן בעיני־הם שיש לו קשרים טובים עם כולם.

„המישטרה עושה לי בושות בכל מקום, ולמרות הריוני הם מזמינים אותי לחקי־רות כל הזמן, כאילו אני יודעת איפה הוא. אני רוצה שכל האנשים יידעו שה־מישטרה מעלילה על דודו את כל הסיפור, ושהוא בן־אדם טוב וגם חזר בתשובה ולא יכול לעשות דברים נוראיים כאלה שבהם מאשימים אותו. בכל מקום בנתניה מצ־ביעים עלי באצבע ואומרים: 'הנה אשתו של רוצח.'

„אני גם מפחדת שהמישטרה תירה ב־דודו אם יתפסו אותו, לכן אני לא רוצה שהם יגלו אותו לעולם, ואני מקווה ש־הוא כבר בחוץ־לארץ. אני מבקשת לכתוב שאני מוסרת לו ד"ש ושאני אוהבת אותו מאד ושלא ידאג. הכל בסדר."

בינתיים נודע כי נציב שירות בתי־הסו־הר, גונדר חיים לוי, מינה ועדת חקירה מייוחדת לבדיקת פרשת בריחתו של דהרי. מפקד הכלא דמון, סגן־גונדר שלום רו־זיליו, לא היה מוכן לענות על השאלה אם יסיק מסקנות אישיות בעיקבות ברי־חתו של האיש שאחריו דולקת מישטרת ישראל כולה.

דרכי אדם

שמוליק בא להיפרד

הזמר שמוליק קראוס ריצה עונש מאסר, ועתה הוא מתכנן פעילות ציבורית למען שיקום האסירים

דמות תמירה הופיעה בפתח מיזנון בית־המישפט. בחליפת ג'ינס דהויה, ועם מבט

שמוליק קראוס
למען האסיר

שובבי בעיניים, צעד הזמר־מלחין־שחקן שמוליק [illegible] תוך חצר מיזנון היכל־הצדק התל־אביבי. בין הפרקליטים ה־מעונבים, התובעים חמורי־הסבר והשופ־טים רציני־המבע בלטה דמותו הזרוקה של שמוליק.

שלא כבפעם הקודמת, לא בא הפעם שמוליק כדי לעמוד לדין או כדי להתחיל בריצוי עונש מאסר. שלושה חודשים קו־דם לכן הוא התייצב במקום ונלקח לכלא־מעשיהו, שם ריצה עונש מאסר, שהוטל עליו בידי שופט־שלום. הפעם היה זה ביקור ידידותי.

מסתבר שבשנים האחרונות, שבהן היו לקראוס התנגשויות לא־מעטות עם החוק, והוא הירבה לבקר בבית־המישפט, נקשרו יחסי ידידות אמיצים בינו לבין סגל עוב־די המוסד. שמוליק הפך חביבם של פקידי העזר, המזכירים ושאר עובדי המינהלה של „היכל הצדק", והפעם הוא בא לגלגל עימם שיחת רעים על־כוס־קפה.

מקל עם מסמר. „נו, ספר איך היה," הפצירו הידידים בשמוליק. „וולאכ, מה אגיד לכם, מקום עליז," נתרצה הזמר בעליזות. „את מי לא פוגשים שם? ידלין נהיה גנן. סידרתי לו מקל עם מסמר, שלא יתכופף בשעה שהוא מוציא את ה־עשבים מהגינה. חס ושלום, הבן־אדם עלול להתעייף יותר מדי. יש לך את דויד פלד, מהמכס, יש עורכי־דין, יש שוטרים. רק שופטים חסרים, והמערכת תהיה מושל־מת."

על אשר ידלין סיפר קראוס, שהוא מש־תדל לשמור על ריחוק מיתר האסירים. „יש לו פרטיות יחסית שם," הסביר, „הוא לא מתערבב עם האחרים. אומנם זה לא הילטון, אחד נמצא בתחת של השני, אבל הוא סידר לו שם פינה משלו. בפרוטקציה סידרו לו תא שיש בו רק 12 איש." שמו־ליק לא היה נלהב לחזור ולהיזכר בתנאי הכלא שבו בילה. חרף היות הכלא נוח יחסית, הרי התנאים שבו הם קשים. „עזוב," אמר, „באנו לשתות פה כוס קפה, עם החברים, ולא לדבר על הכלא. מי יש לספר? כלא, 22 איש בתא אחד, צפיפות איומה.

„תאר לך 600 איש מסתובבים כימעט כל היום באפס מעשה. למה לא יקימו מיפעל מיסחרי של ממש, בתוך גדרות הכלא? תאמינו לי, מי שיעשה את זה יע־שה עסק טוב. צריך רואי חשבון — יש לך בכלא. צריך קשרי־חוץ — יש את ידלין. ענייני מיסים ומכס — יש פלד. רופאים — יש, טבחים — יש, פועלים — בשפע. אין מיקצוע שלא תמצא לו נציגים במעשיהו. כלכלנים, תעשיינים, הכל. תן לאנשים 100 לירות ליום, פעם בשבוע סדר להם דפיקה, והם יעבדו לך כמו סוסים. בחיי, אם הייתי איש־עסקים הייתי בונה שם אחלה מיפעל."

סטייל אמריקה. הבעיה העיקרית על־פי התרשמותו של שמוליק קראוס היא בעיית שיקום האסיר והכנתו לשיחרור. „אין שום שיקום," הוא טען, „יש אומנם משהו כזה שנקרא שיקום, אבל מה עומד מאחרי זה? חצי שנה אחרונה, נותנים לבן־אדם לצאת כל בוקר לעבוד בחוץ, וב־ערב הוא חוזר לכלא. 24 איש יכולים ליה־נות מהשיקום הזה. ומאות אסירים עומדים בתור וממתינים להיכלל בין 24 המאוש־רים.

„בן־אדם היה במאסר עולם, יצא החו־צה לחופשה פעם ראשונה, לפני שיחרורו, חזר בלילה והתחיל לדפוק על השער ש־יכניסו אותו בחזרה לכלא. 'אין לי אף אחד בחוץ,' הוא טען, 'איש לא מדבר איתי. כאן אתם חייבים לדבר איתי, מוכרחים לשמוע אותי.' כך הוא אמר לנו, חבריו לכלא.

„יש לך אחר, בן־אדם בן 94, גבר לעניין, אמריקאי, מישקפיים, כובע סטייל אמרי־קה, קם בבוקר, עושה 20 שכיבות שמי־כה לפני שמתחיל את היום. הוא היה ב־מושב־זקנים, קם בבוקר, חצי מהשכנים שלו מתים. הוא, כולו מרץ, והם — מתים. מה עשה? ביצע מעילה, פיזר שיקים ללא כיסוי באיזה 40 אלף לירות, עשה חיים משוגעים, יצא עם בחורות, ונכנס לכלא. עכשיו הוא חי שם כמו לורד. תשאל אותו, הוא יגיד לך ששם יותר טוב מאשר מו־שב־זקנים. הוא חי חיים טובים, עוזר לכו־לם, אוכל טוב. אני שואל אותו: מה תע־שה עכשיו, כשייגמרו לך הארבע שנים

(המשך בעמוד 36)

ל„הבימה" מלאו שישים - ומכובדי יש

כל האולם

הרודנסקאים נורה שיין ושמואל רודנסקי, בעל ואשה בחייהם הפרטיים, הם שחקנים ותיקים **בהבימה**. כאן הם עלו על הבמה מתוך הקהל, וקדו קידה. השניים עשו תפקידים רבים בתיאטרון, ועוד ידם נטויה.

מארקס והכיפה שחקנית **הבימה** אביבה מארקס משוחחת עם שר־החינוך־והתרבות זבולון המר (עם הגב למצלמה). אביבה, הרוצה להנחות את מופע היוקרה, **הארוויזיון**, ש... של הטלוויזיה. האם ... די טוב, ויודעת ד...

שחקנים קשישים בצד שחקנים צעירים, אבות בצד בנים ונכדים, שרים ושרים־לשעבר, חברי־כנסת וסופרים, ציירים ופועלי־במה — כולם הגיעו בהמוניהם לבית הבימה בתל־אביב, כדי לחוג בצוותא את מסיבת יום־ההולדת ה־60 של הבימה, התיאטרון הראשון בארץ.

לא היתה זו סתם מסיבת יום־הולדת עם מתנות ועוגה. זו היתה חגיגה נוצצת מאד. כל מי שהוא משהו בעולם האמנות, התרבות, הפוליטיקה והתיאטרון בארץ ראה חובה לעצמו להיות נוכח. הכל התחככו זה בזה וזו בזו. באו לראות ובעיקר להיראות בערב הגדול של הבימה.

בתוכנית אמנותית שהיתה ארוכה מדי, ובכמה נאומים שהיו מייגעים מדי, נפתח הערב החגיגי. הראשון שהופיע על הבמה, ושגם הוא חגג את יום־הולדתו השישים באותה הזדמנות, היה המנצח האמריקאי הנודע ליאונרד ברנשטיין. אחריו הופיעו, לפי התור, להקת בת־שבע ומקהלת הקיבוצים. גם נציגי כל התיאטראות בארץ בירכו את הבימה ביום חגה.

אך הרגע המרגש והיפה ביותר בערב בא דווקא בסוף התוכנית האמנותית, כאשר כל שחקני התיאטרון, דור הביניים, הדור הצעיר ובמיוחד הדור הוותיק, עלו על הבמה בזה אחר זה. באותו ערב לא שכחו גם את כל אלה שמאחרי־הקלעים: התופרות, פועלי־הבמה, החשמלאים והמזכירות ועימם היוצרים, הציירים, המתכננים והבמאים, שמילאו את הבמה באולם הגדול וזכו בתשואות.

אחרי התוכנית האמנותית שנמשכה כשעתיים, ואחרי ההתרגשות והתשואות, נהרו כל המוזמנים, כאלף וחמש־מאות במיספר, אל מחוץ לאולם, שם המתין להם כיבוד בשפע. שם גם נפגשו אנשים שלא התראו זמן רב, מכל שיטחי האמנות בארץ.

המגדים אהרון מגד ואשתו אידה צורית, שניהם סופרים. מגד כתב כמה מחזות **שהבימה** הציגה.

גאולה בכל מקום חברת־הכנסת גאולה כהן את האנשים סביבה כ... חברת־הכ... בתמונה...

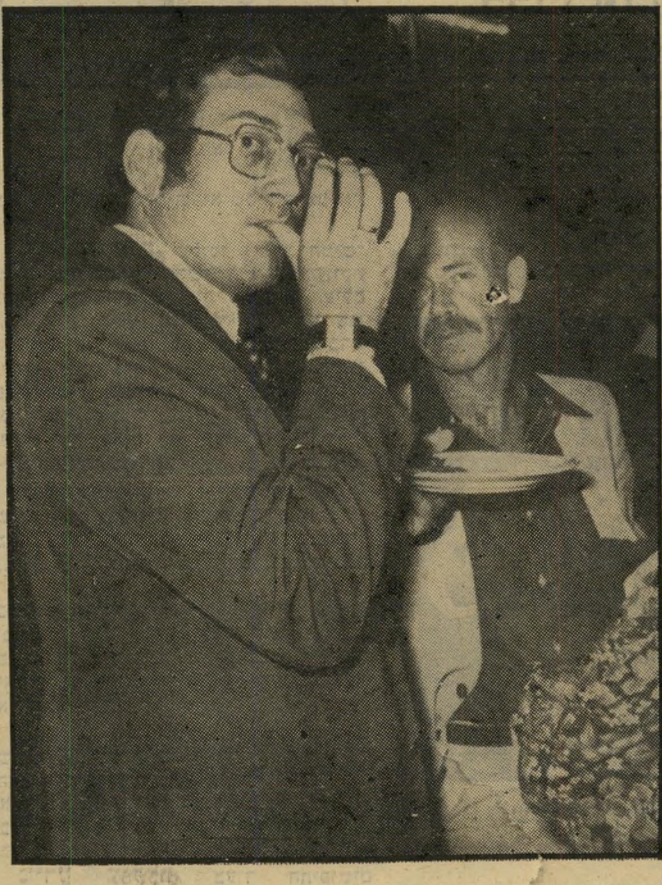

אהוד ...למרט, חבר־הכנסת, בא בלוויית אשתו. בתמונה, במסיבה ...י התוכנית, מלקק אהוד את אצבעו תוך כדי אכי־ ל... ...דין אברהם בריר. אשתו, ברוריה, עם הגב למצלמה.

אריק שרון קישט את האירוע בנוכחותו, כשלצידו רעייתו. ביגלל ישיבת ממשלה ארוכה במיוחד, איחרו לתוכנית והגיעו ישר למסיבה שאחריה.

אל באו בהמוניהם

במה

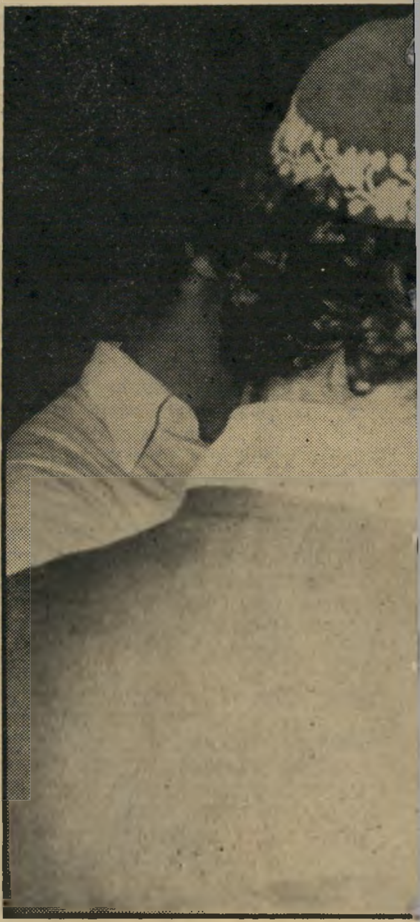

תקיים בירושלים, יודעת שהמר הוא מה„בוסים" ביקשה את הג׳וב? אין לדעת. אביבה נראית שפות כדי לשמש מנחה באירוע זה.

נסת גאולה כהן הגיעה לחגיגות **הבימה** עם בנה. ליד שולחן עמוס צלחות ומעדנים, בוחנת דה עומד בנה ונהנה ממראה האוכל דווקא.

בערב זה זכרה הבימה **את כל ידידיה. אומנם, לא כולם פוקדים אותה דרך־קבע כדי לחזות בכל הצגותיה, ואין ספק שאף הצגה לא ראתה קהל רב כל־כך ונוצץ כל־כך בערב אחד, אך כולם באו לברך.**

ובכל־זאת, לא חסרה נימה של עצב. הגברת הראשונה של התיאטרון, השחקנית חנה רובינא, היתה היחידה שלא הגיעה, בגלל מחלתה. אך הכל שלחו לה איחולי החלמה, מעל הבמה, ואישית.

הוותיקה

השחקנית תמרה רובינס, מוותיקות התיאטרון, עוד זוכרת את **הבימה** ממש בחיתוליה, ברוסיה. היא התרגשה מאד כשנקראה לעלות אל הבמה.

היורשים

השחקן רפי תבור והשחקנית עדי לב נמנים על בני הדור הצעיר של התיאטרון הלאומי. גם היא וגם הוא מופיעים בהצגותיו של התיאטרון בימים אלה.

בעל השרביט

השחקן שלמה בר־שביט ואשתו, דיטה. שייך לדור־הביניים של התיאטרון ושימש כמנחה הערב. שלוימלה היה מנהל אמנותי ב**הבימה**.

אופליה

שטראהל וידידה נהנים ממסיבת הקוקטייל. אופליה חזרה לא מכבר מברלין, שם השתתפה בצילומי סירטו של מנחם גולן, **הקוסם מלובלין**.

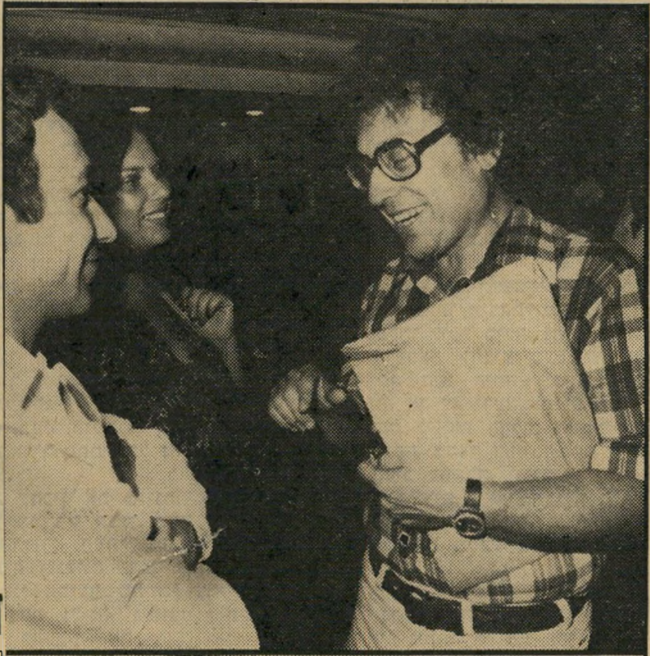

דן אלמגור

פיזמונאי־חרזן־מתרגם־עיתונאי־ד״ר לסיפרות ועוד, משוחח בעליזות עם שחקן **הבימה** עזרא דגן. דגן נמנה עם שחקני הדור הצעיר.

המהנדסת גלינה (מימין) היתה המאהבת של אליהו אבן (למטה) - ועל כן הרגה את אשתו, סוזי אבן (משמאל)

הקינאה החונקת

„כשנכנסתי היא ישבה שקועה במחשבות. היא לא בכתה ולא היתה היסטרית, ואמרה שהיא ערה לעונש הצפוי לה. הרופא שהגיע למקום הוציא את הסמרטוט מהצוואר וניסה להנשימה...” במילים אלה תיאר רס״ל המישטרה, ציון נגר, את המחזה שניגלה לעיניו כשנכנס לדירה ברחוב מיכה בתל־אביב, ב־16 באפריל השנה.

על הריצפה היתה שרועה, ללא רוח חיים אשה מבוגרת לבושה בבגדיה התחתונים בלבד, כשפניה מכוסים במיטפחת. לידה ישבו שניים: גבר קשיש ואשה צעירה ממנו. היה זה המשולש הניצחי.

האשה המתה היתה סוזי אבן בת ה־60; הגבר היה בעלה, אליהו („לושה”) אבן בן ה־68, והצלע השלישית במשולש — המאהבת, גלינה בילוצרקובסקי בת ה־45.

דקות אחדות לאחר־מכן נלקחו גלינה בילוצרקובסקי ואליהו אבן למישטרה. הוא מסר עדות, ושוחרר. גלינה מסרה הודעה מפורטת, שכללה הודאה בביצוע הפשע, ונעצרה.

בשבוע שעבר נגזר דינה של גלינה, על־ידי הרכב השופטים בנימין כהן (נשיא), אליהו וינוגרד ומשה טלגם בבית־המישפט המחוזי בתל־אביב. היא הורשעה בהריגה ונידונה ל־12 שנות מאסר.

סיפור המשולש הרומנטי, שהביא למותה של האשה החוקית בידי המאהבת של הבעל, נגע לליבם של שלושת השופטים והותיר בהם רושם עז. רושם זה פילג את שלושת השופטים בדיעותיהם, וכל אחד מהם כתב הכרעת־דין נפרדת, שבה תיאר את השתלשלות הרומן מנקודת ראותו שלו.

„אני אדם חלש־אופי!”

שתי העדויות המרכזיות היו, כמובן, אלה של אליהו אבן ושל הנאשמת, גלינה בילוצרקובסקי.

סיפר הבעל־המאהב:

הייתי נשוי למנוחה, סוזי אבן, 39 שנים, ואין לנו ילדים. עלינו לארץ בשנת 1939. אני חשבונאי. את גלינה אני מכיר ממארס 1977. בעבודה משותפת במסע הבחירות לכנסת התיידדנו, מצאנו חן זה בעיני זה והתפתחו בינינו יחסי אהבה.

בספטמבר 77' עזבתי את הבית, ועברתי לגור אצל גלינה. זה השפיע קשה על אשתי, שעברה התמוטטות עצבים וניסיונות התאבדות. היו לי נקיפות מצפון, ואחרי 19 יום חזרתי הביתה. אז קיבלה גלינה התמוטטות־עצבים, היסטריה ועירפול־חושים.

ביום שנודע לי על מצבה הקשה, באתי וראיתי אותה בוכה, חסרת־אונים. היא שכבה במיטה ומילמלה דברים לא־מובנים. ניסיתי לנחם אותה, אך לא היתה לכך שום השפעה — היא זיהתה אותי אך לא ביקשה ממני כלום.

נשארתי שם חצי שעה, ועזבתי. היא נשארה בבית עם בתה בת ה־17 וחצי. היא לא אמרה לי שום דבר משמעותי, ולא קישרה את מצבה לשום דבר. אמרתי לה שאולי עוד ניפגש, אך זה לא עודד אותה. השארתי אותה במצב של דיכאון. זה היה בתחילת אוקטובר 77', יום אחד אחרי שעזבתי אותה.

כעבור שבועיים פגשתי אותה שוב, והמשכנו להיפגש. זו היתה יוזמה של שני הצדדים, ונאלצתי לשקר לאשתי. החשדות מצידה גברו, היו חיכוכים, סיכסוכים, והרגשתי עצמי אשם.

ב־11 בינואר 78' עזבתי שוב את הבית, וחזרתי אל גלינה.

בתחילה היה לי רושם שאשתי השלימה עם זה. הלכנו לעורך־דין, וחתמנו הסכם שאני מתחייב לתמוך בה. אין זה הסכם גירושין אלא הסכם לפירוד.

כעבור זמן מה התחיל מצבה של אשתי להידרדר. היא הגיעה להכרה שהיא נשארת בודדה לעת זיקנה, ושתפסתי מקום גדול מדי בחייה. היא הפסיקה לאכול, בכתה, התייסרה, החלה להשפיל את עצמה בפני ולהתחנן. זה שבר אותי. נאלצתי להבטיח לה שאני חוזר. היא רצתה לדעת מתי. הייתי צריך זמן, כדי להסדיר את כל העניין עם גלינה.

אני אדם חלש־אופי, ולוקח לי זמן להחליט. נתתי לה תאריך סתמי. כל זה אירע בסוף מארס 78'.

הבעייה היתה להכין את גלינה, אשר הרגישה שמשהו מתרחש אצלי. כעת שיקרתי בכיוון ההפוך: הייתי נפגש עם אשתי, ואני מניח שגלינה ידעה זאת.

כמה ימים לפני המועד שהייתי צריך לעזוב, שוחחתי עם גלינה. ניתחתי את המצב, וניסיתי להסביר את הצד של אשתי. הסברתי שבפני עומדת הברירה בין אחריות שנוצרה במשך 40 שנה, לבין אחריות של שנה, ומה שלא אחליט יהיה מי שיפסיד — ואני מתלבט.

בשבת שלפני יום הרצח (שאירע ביום הראשון, ה־16 באפריל 78'), שוחחנו שוב. גלינה אמרה שהיא יודעת שאני אעזוב אותה, והציעה לקחת אותי לשם במכונית. לא היה לי אומץ לומר לה סופית, ואמרתי לה שתלך ושאני אחליט במשך 24 השעות ואתן לה תשובה. למחרת בבוקר, כשהיא נסעה לעבודה, ארזתי את החפצים, השארתי לה מיכתב ונסעתי הביתה.

„גמרתי אותה, תבוא!”

כעבור שעה נסעתי למישרד, והחלטתי שלא הוגן להסתפק במיכתב. צילצלתי אל גלינה לעבודה, לומר לה שעזבתי. היא אמרה שהיא רוצה לדבר, שאלה היכן אני וקבענו לעוד חצי־שעה במישרד. השעה היתה 11.20. כעבור כמה דקות נכנסה אלי הבת שלה, ואז גם צילצל הטלפון וגלינה הודיעה לי שהרגה את סוזי, ושאני יכול לבוא עם מישטרה ואמבולנס. היא אמרה לי זאת ברוסית, במילים האלה: „אני מדברת מהבית שלך. גמרתי אותה, אתה יכול לבוא עם מישטרה ואמבולנס.”

לא יכולתי להאמין, וחשבתי שהיא רק מאיימת. תיכף יצאתי ומצאתי מונית. לבת שלה לא הספקתי לומר מילה, והיא הלכה. הבת אמרה שבאה להביע כעס על זה שעזבתי אותן. היא היתה נוכחת בעת שיחת הטלפון, אך לא ידעה את הנושא.

גלינה פתחה לי את הדלת. ראיתי את סוזי על הריצפה, בחדר הכניסה, עם חולצה כרוכה סביב צווארה. ניגשתי, וראיתי שהיא ללא רוח־חיים. לא הסתכלתי בגלינה, ואמרתי לה: 'את חיה רעה'. היא החזירה לי באותה מטבע, ואני צילצלתי למישטרה.

בזמן ההמתנה לשוטרים היא התחילה להתעצבן. ברגע שהגעתי, לא הבחנתי בעצבנות. היא פתחה לי את הדלת ושתקה. המישטרה הגיעה מהר, ובזמן הזה גלינה החלה להתעצבן, היתה חסרת־מנוחה, החלה לחפש מיספרי־טלפון אך לא היה שום בכי או היסטריה.

עד כאן, סיפורו של אליהו אבן.

על סמך עדות זו, הודאתה של גלינה עצמה במישטרה ועדויות של שוטרים, רופאי המכון הפאתולוגי וכן שני פסיכיאטרים (האחד מבית־החולים אברבנאל בבת־ים והשני, הד״ר ראובן מאיר מבית־החולים לחולי־נפש בבאר־יעקב) ביקשה התובעת, עורכת־הדין פנינה דבורין מפרקליטות מחוז תל־אביב, להרשיע את גלינה ברצח.

הרשעה כזו גוררת, על־פי החוק, עונש אוטומטי של מאסר עולם.

פרקליטה של גלינה, עורך־הדין דן לוין, טען שאין במיקרה זה אלמנטים של רצח, וביקש להרשיע את המאהבת־הנאשמת בסעיף הריגה בלבד. הרשעה לפי סעיף זה משאירה את ההחלטה בדבר חומרת העונש לשיקולם של השופטים.

גלינה שהיא גרושה פעמיים, היתה נתונה בעבר בטיפול פסיכיאטרי ברוסיה. עובדה זו פתחה פתח לפני פרקליטה, לטעון שהיא פעלה מתוך דחף שאינו בר־כיבוש. אחרי ששני הפסיכיאטרים פסקו שגלינה אינה חולת־נפש, טען הפרקליט שמעשיה נבעו מתוך מופרעות שאינה מחלת־נפש, או מתוך אוטומטיזם. שלושת השופטים ניתחו ביסודיות את סיפור האהבה, ואת הטענות המישפטיות.

„איזה נשק יש לה?”

תיאורו של השופט אליהו וינוגרד היה הממצה והפיוטי מבין השאר.

להלן מובאים, כלשונם, עיקרי דבריו של השופט וינוגרד בהכרעת־דינו:

„עזה כמוות אהבה, קשה כשאול קינאה, רשפיה רשפי־אש, שלהבותיה.” פסוק זה, הלקוח מספר האהבה של שלמה המלך, שיר השירים, ממצה בעשר מילים את המישפט שלפנינו כולו. מה שאמר לנו המלך בלשונו הפיוטית, אמרה לנו הנאשמת בלשונה כך: 'הרגשתי שהוא אוהב אותי. שאלתי את עצמי אם זה מישחק, או שזה ככה שהוא אוהב אותי. הבנתי שאני צריכה לדבר עם סוזי: איזה נשק יש לה? מה יש לה שהיא יכולה להחזיק אותו ולי אין? רציתי להבין.

„אמרתי לו ביום שבת, שהוא יבין שבשבילי זה יהיה הסוף אם הוא יעזוב אותי. כל הזמן חשבתי על זה. רציתי

לדעת מדוע לא הצלחתי בחיים שלי. מה כוח יש לאשה זו ולי אין? לכן נסעתי לרחוב מיכה.״

רצונך, זהו כל המישפט כולו. ואידך, זיל גמור: כאן טמונה האהבה לגבר, כאן בוערת הקינאה לאשה שזכתה בו, כאן ההכנה הנפשית למה שיקרה וכאן שוכן גם המוות.

דומה שסיפור המעשה שלפנינו בנאלי, ואינו שונה במאומה מעשרות ומאות סיפורים שאנו מוצאים בסיפרות מאז ימי קדם, על המשולש הניצחי של האשה, הגבר והאהובה. אך בכל זאת, כשנתקלנו בשתיים מהנפשות הפועלות — זו של הנאשמת וזו של הבעל, ובתמונתה של המנוחה שמותה הטראגי הוא נשוא תיק זה — ההתייחסות שונה לחלוטין.

אין זה עוד סיפור! זוהי טראגדיה מזעזעת, דווקא בשל האיפוק הרב ובלימת הרגשות שהפגינה הנאשמת בעצמה. דווקא בשל הפנים הקפואות של בתה של הנאשמת, שישבה דרוכה ומקשיבה באולם. דווקא בשל שלוות הנפש המדומה שהופגנה על־ידי הבעל־המאהב, שלא נטש את ספסלי הקהל מראשית המישפט ועד סופו, למרות שנראה היה כי נטש את הנאשמת לחלוטין מרגע המעשה.

גלינה פגשה באליהו אבן במערכת הבחירות, ויחסי ידידות נקשרו ביניהם. הוא היה נשוי לסוזי מזה 40 שנה, אך חיי הנישואין שלהם לא היו הצלחה. היו מעלות ומורדות, כשפעם הם אף הסתיימו בגירושין של ממש ואחר־כך היו נישואין בשנית. ילדים לא היו להם, ותלותה של סוזי בבעלה היתה כנראה שלמה. מר אבן, שנראה לנו אדם שקט ושקול אך גם הססן, לא היה יכול לנטוש את האשה שאיתה חי 40 משנות חייו, ולהניח לה להידרדר נפשית ופיסית.

גלינה — מתוסבכת אך החלטית, לא ידעה פשרות. היא רצתה במר אבן כולו — או לא־כלום. זה מה שהכתיב לה הגיונה הקר. אך נפשה יצאה אליו. וכשהיא אמרה „הכל או לא־כלום,״ לא יכלה לשאת את המחשבה שיבחר בלא־כלום. היא קיוותה שהוא יאמר — „הכל״, ומובן שכאשר החליט לדבוק באשה שאיתה חי שנים רבות, בא המשבר, שבעיקבותיו האסון.

אך משבר זה לא היה הראשון בחיי הנאהבים. בתקופה של שנה אחת ידעו יחסיהם קפיצות קיצוניות, שאין להסבירן אלא על רקע דרישותיה החד־משמעיות של הנאשמת מאליהו אבן: „או שתגור ותחיה עם אשתך ותעזוב אותי לנפשי לחלוטין, או שתבוא לגור אתי אולם אז עליך לנטוש את אשתך החוקית.״ מר אבן, מאידך, היה מעדיף את זה — וגם מזה שלא להניח את ידו. הוא איש הפשרות. הוא אומנם לא רצה באשתו והעדיף את גלינה, אך בשל יחס אחווה כלפי סוזי, לא מלאו ליבו לנטשה לחלוטין.

בשוני הזה בין אופיין של שתי הנפשות הפועלות, טמונה הטראגדיה שבתיק זה.

„החום, האהבה והמישענת״

גלינה הגיעה ארצה מלנינגרד לפני כמה שנים, כעולה חדשה יחד עם בתה בת־העשרה. היא מהנדסת־חשמל, שהתגרשה לפני שנים ברוסיה מאבי ילדתה, ומאז גידלה לבדה את הבת שהיתה בבת־עינה. אולם כאשה בשנות הארבעים של חייה, חיפשה גם היא את החום, האהבה והמישענת שכל אשה רוצה בהם. לאור ניסיונה ואופיה, לא נשתלהבה מכל גבר ללא אבחנה. היא היתה מסוייגת מאד, ובחנה את יחסו של הגבר שהתקרב אליה בעיניים חשדניות.

אחרי שההיכרות עם אליהו אבן העמיקה, מצאה בו את הגבר המיוחל, אף שגילו היה 68 וגילה 49.

הוא כנראה נתן לה את התחושות של שלווה וביטחון, העניק לה אהבה ולבתה — אבהות.

תחילת יחסיהם הקרובים היתה בהסתר מסוזי. הוא לא שיתף את אשתו בחוויותיו הרומנטיות, אך עד מהרה נודע לה הדבר והחלו הצרות מבית. גלינה עמדה על כך שהדברים יהיו גלויים... (כאן חזר השופט וינוגרד על פרטי עדותו של הבעל, על אודות מסכת היחסים בינו לבין אהובתו, נדידתו בין ביתה של גלינה לבין בית אשתו והתמוטטויותיהן הנפשיות של השתיים.)

...כדי להבין, או לנסות להבין, מה שהתרחש, עלינו לעזוב את אליהו אבן ולהתלוות אל גלינה, החל מבוקרו של אותו יום מר ונמהר.

היא הביאה את ילדתה לבית־הספר והלכה לעבודתה. מקום עבודתה כמהנדסת היה בחברת רס־אור לתיכנון חשמל, ברחוב פרופסור שור בתל־אביב. מקום עבודתה של גלינה קרוב יותר לביתו של מר אבן, שאף הוא בצפון תל־אביב, מאשר למישרדו השוכן באיזור התחנה המרכזית. התרגשותה הפנימית והמחשבות שהתרוצצו במוחה באותו בוקר, לא איפשרו לה לעבוד. היא השימה עצמה כעובדת, אך ליבה ומחשבותיה היו במקום אחר.

מר אבן נהג לטלפן אליה פעמים אחדות ביום, אך באותו בוקר בוששה שיחתו לבוא. כשהמתח אצלה כבר היה בשיא, באה השיחה ובה הודיע לה שהשאיר עבורה מיכתב בבית, שבו הודיע על עזיבתו.

היא מספרת: „ביקשתי אותו שאני רוצה פגישה לדבר איתו פעם אחרונה. אמרתי לו: 'רק היום'. בסוף הוא הסכים. נכנסתי לאוטו ונסעתי. היו לי מחשבות כל הזמן, ולא יכולתי להבין מדוע זה הולך ככה. ידעתי, כל החיים שלי רק כישלון...'

נפסיק לרגע את הציטוט, כדי להבין את מצבה הנפשי של גלינה באותה שעה. היא ידעה כבר מזה כמה ימים שזה מה שיתרחש: שהוא יעזוב אותה ויחזור אל סוזי. אך בסתר ליבה קיוותה שזה לא יקרה, שהוא בכל־זאת ישנה את דעתו. שההיגיון אשר צריך לתת לה עדיפות על סוזי — ינצח. אך היא נוכחת כי הפסידה במערכה. היא מבקשת לשוחח עימו, אולי כדי להבין את מניעיו.

תוך כדי נסיעה אליו היא מחליטה, בלי כל היגיון, לנסוע לדבר דווקא עם סוזי. מה יש לה לדבר איתה? היא רוצה לברר מה יש לסוזי שאין לה. מדוע מר אבן ביכר את אשתו, הלא־אהובה עליו, על־פני גלינה האהובה עליו? הקינאה אוכלת בה בכל־פה, וככל שהיא מתקרבת לביתה של סוזי, האש הבוערת בקירבה עולה ומשתלהבת — „רשפיה רשפי אש״.

בהודעתה במישטרה, שנמסרה שעתיים אחרי האירוע היא מספרת: „אמרתי לבוס שלי שאני יוצאת. נכנסתי לאוטו, ושם הבנתי שאני צריכה לגמור מצב כזה. בגלל זה נסעתי ישר לרחוב מיכה. צילצלתי בפעמון, סוזי פתחה את הדלת ושאלה מה אני רוצה. אמרתי: 'באתי להרוג אותך.' היא אמרה: 'קחי אותו, אני לא רוצה שום דבר, אבל תעזבי אותי.' היא התחילה להרביץ לי בידיים שלה בפנים שלי. הייתי יותר חזקה, וזרקתי אותה על הריצפה. היא התחילה לצעוק: 'תעזבי אותי, אני אקח כדור

השופט כהן
לבטל את עבירת הרצח

וזה יהיה הסוף שלי. אני לא רוצה ככה למות וקחי אותו. הוא לא צריך לי.'

אז גמרתי אותה. לקחתי את הגרון בידיים וגמרתי אותה. אחר־כך לא היה לי כוח, לקחתי סמרטוט ושמתי על הגרון. אחר־כך טילפנתי למישרד, למר אבן, ואמרתי שהרגתי אותה, ושיביא מישטרה. חיכיתי לו שם, הוא בא ואמר שאני כמו חיה. אמרתי 'אני חושבת שאתה יותר גרוע. עכשיו אתה חופשי, יכול לעשות הכל.' זהו, פשוט נתתי לו דרך.״

יש חשיבות רבה בהשוואת גירסה זו, לגירסה שמסרה גלינה אצלנו בבית־המישפט. נמשיך עתה בעדותה באותו עניין כפי שנאמרה מעל דוכן העדים: „...הדלת היתה סגורה. היא פתחה לי אחרי שצילצלתי בדלת. נכנסתי לפרוזדור וראיתי שהיא מסדרת בגדים שלו. היא גם החזיקה משהו בידיים שלו. ראיתי שהיה אצלה מצב־רוח טוב. היא שאלה אותי מה אני רוצה, ואני אמרתי שאנחנו צריכות לדבר. היא אמרה: 'לא, אין לנו על מה לדבר.' אני התקרבתי אליה. היא דחפה אותי בחזרה לדלת, ואמרה: 'לא, אני לא אדבר, תלכי מפה'.

היא זרקה עלי מילים, קשה לי להגיד הכל, אני לא משתמשת בז'רגון הזה. אלה מילים שפשוט אני לא יודעת. אמרה שאני זונה. היו עוד מילים שאני לא יודעת, שהסתובבו סביב זה שאני זונה, ושאני לקחתי אצלו כסף, את כל הכסף, ושלא רק הוא קורבן שלי — היו גם קורבנות אחרים. דבר אחרון שהיא זרקה אלי היה, שרק אחרי שהוא הבין שהוא קיבל ממני מחלה והוא מבין מי אני, הוא חזר אליה...

אמרתי לה שאני צריכה לקחת את מר אבן ואנחנו שלושתנו צריכים לגמור את העניין. ניסיתי לטלפן, אך היא תפסה ממני את הטלפון, דחפה אותי ואמרה: 'חבל מאד שאני לא הרגתי אותך קודם.' פתאום היא התחילה לצעוק: 'קחי אותו!'. זה הכל מה שאני זוכרת, ואחר־כך היה חושך.

כשהתחלתי להבין מה קרה, ישבתי בכיסא על־יד הטלפון. הבנתי שקרה — אבל לא הבנתי הכל. מחשבה ראשונה שלי היתה — הילדה, מה קרה איתה? ניסיתי לטלפן לחברה שלי. מה אמרתי אני לא יודעת. לזוז מהמקום לא יכולתי.

תובעת דבורין
„טובת הציבור מחייבת״

התקשרתי למר אבן, ואני לא יכולה לומר מה בעצם אמרתי לו.

עד כאן הקטעים מהחלטתו של השופט וינוגרד.

„עתידה לא עניין אותה״

מ ההשוואה שבין שתי גירסותיה של גלינה עולה הבדל ברור. בבית־המישפט מחקה הנאשמת את המישפט „באתי להרוג אותך״. מישפט זה עלול היה להוביל באופן חד־משמעי למסקנה, שאכן היה זה רצח מתוך כוונה תחילה. אולם השופט וינוגרד העדיף את הגירסה השנייה, זו שנמסרה בבית־המישפט, המפרטת יותר את חילופי הקינטורים שבין שתי הנשים.

השופט פסל את האפשרות שהנאשמת חולת־נפש ופעלה מתוך דחף שאינו בר־כיבוש, באומרו: „...עולה ברורות שאין גלינה חולת־נפש, לא במובן הרפואי, לא במובן המקובל ולא במובן המישפטי. אין זאת אומרת שאופיה מעיד על נורמליות דווקא, אך לא כל מעשה החורג מגדר הנורמה הופך את עושהו חולה־נפש...״

את עניין האוטומטיזם דחה השופט וינוגרד, בפוסקו: „...אוטומטיזם שפוי נובע, לפי הפסיקה, מנסיבות עובדתיות מיוחדות כגון: רפלכסים, תנועות בלתי־מודעות, התנהגות תחת היפנוזה ומחלות אורגאניות (כמו פגם מוחי).״ השופט הסתמך, בעניין זה, על מאמרו של ד״ר יובל לוי רציה ואחריות פלילית בספר קרימינולוגיה, מישפט פלילי ומישטרה.

נותרה רק שאלת ההתגרות מצד הקורבן. על כך הבהיר השופט, הידוע בדרך־כלל כשופט מחמיר, את עמדתו: „...הנאשמת באה לביתה של סוזי בסערת רגשות. היא באה כדי לברר לעצמה מדוע תחליט מר אבן לעזוב אותה ולחזור אל אשתו. והנה מטיחה בפניה סוזי את הדברים הנוראים, שכאילו בגלל מחלת־מין שלקה בה כביכול מר אבן, הוא עזב אותה. יפים כאן דברי משלי (פרק כ״ה): 'באפס עצים תכבה אש ובאין נרגן ישתוק מדון. פחם לגחלים, עצים לאש ואיש מדנים יחרחר ריב. דברי נרגן כמתהלמים והם יירדו חדרי בטן...'

„אכן, כמהלומות ירדו על ראשה של גלינה דבריה של סוזי. דברים אלה תרמו תרומה נכבדה להמשך האירועים. כשאנו מלקטים את דיברי גלינה במישטרה ובבית־המישפט, עולה שלא רק דברים קשים, אלא גם מהלומות של ממש הוחלפו ביניהן... לאור כל האמור לעיל,״ סיים השופט וינוגרד, „אני מציע לחברי לקבוע כי התביעה לא הוכיחה את הכוונה־תחילה, ולפחות כי קיים ספק סביר בקיומה של הכוונה־תחילה. על כן אני מציע להרשיע את הנאשמת בילוצרקובסקי בהריגה.״

השופט בנימין כהן, נשיא ההרכב לפשעים חמורים של בית־המישפט־המחוזי, נטה להרשיע את גלינה ברצח. בין השאר כתב השופט כהן בהכרעת־הדין שלו: „...אם מותר להסתמך על חוות־הדעת הפסיכיאטרית מאת בית־החולים הממשלתי אברבנאל, אשר אליו הובאה גלינה יומיים אחרי המיקרה לאמור: 'לא הביעה חרטה על המעשה וטענה שעשתה את זה עבור מר אבן. היא ידעה את אשר היא עושה ובכוונתה לגמור גם עם חייה, כלומר להתאבד, כאשר תהיה מוכנה לכך... עתידה לא עניין אותה.'

„הנה כי כן, לפי ההיגיון שלה, הרי את בעיית הבעל־המאהב באה ההריגה לפתור; את בעיית חייו הבלתי־מאושרים באה היא לפתור, להבדיל מאשר את בעיית חייה שלה (של גלינה). חברי, השופט וינוגרד, לא שכח להזכיר את דיברי הנאשמת אצלנו, עד כמה היה אצלה הדיבור צורך נפשי מייד אחרי המיקרה. ולי ברור כי מה שאמרה במישטרה, דברים כנים ויוצאים מן הלב אמרה.

בינתיים נמלכה הנאשמת בדעתה לשנות את טעמה אצלנו, כדי לנסות לפתור גם את בעיית חייה היא, אך הדבר אינו מעלה ואינו מוריד לענייננו.

„כיוון שכך, יש לשים לב לסדר הדברים: אצל הנאשמת, בהודעתה במישטרה, אלימות מילולית מצד המנוחה לא היתה ולא נבראה בכלל, רק דיברי תחנונים גרידא. ואשר לאלימות הגופנית, הרי מדיברי הנאשמת ברור כי האלימות הזו רק בגדר ניסיון כושל להתגוננות היתה...״ מכאן הגיע השופט הוותיק כהן, למסקנה האחת והיחידה: הכוונה־תחילה הוכחה.

„למה יישאר ההבדל בעינו?״

א ולם דעתו של השופט כהן לא היתה נוחה ממסקנתו שלו, והוא פיקפק אם יהא זה ממידת הצדק לשלוח את גלינה למאסר־עולם רק מן הטעם שכך קובע החוק. הוא אמר: „מרגיש אני צורך להוסיף, שהמיקרה אשר לפנינו משמש עילה טובה להעלות על הכתב הירהור בלתי־מקורי, והוא: שאולי הגיע זמנו של המחוקק לשקול את ביטול ההבדל שבין הריגה לרצח: שהעבירה על רצח תבוטל, ושעבירת ההריגה יהיה דינה מאסר עולם, אך לא כעונש חובה.

„נדמה שהצדק הסביר, היחידי שנותר לקיום שתי העבירות הללו בנפרד, הוא שכאשר קיים עונש של מוות קשה להעמיד שופט בפני הנטל העצום לגזור מוות כאשר מותר לו לגזור מאסר. ואם כך הדבר, למה יישאר ההבדל בעינו, כאשר עונש המוות בוטל?

„בשלב זה, שבו חברנו המכובד השופט טלגם לא אמר את דברו, אין לדעת במה תורשע הנאשמת: בהריגה כהצעת השופט וינוגרד, או ברצח כהצעתי שלי. אולם על דבר אחד מסכימים שלושתנו בוודאי, והוא שבמידה שהכוח בידינו, נגזור עליה מאסר שאינו לעולם.״

השופט משה טלגם הכריע לכף זכות. אף הוא לא ראה בכך רצח במובן המלא של החוק, והכריע בעד הרשעה בהריגה.

התובעת פנינה דבורין דרשה להטיל עונש מרתיע שכן, לדבריה המשולש הניצחי קיים וימשיך להתקיים, וטובת הציבור מחייבת ללמד את כל צלעותיו של אותו משולש, שהדרך לפתרון בעייתן הרומנטית אינה האלימות.

השופטים הטילו על גלינה עונש מאסר בן 12 שנים.

עופר קוך

(המשך מעמוד 21)

4. „הזמן אינו פועל לטובתנו!"

המדיניות הישראלית, כפי שהיא התנהלה ב־11 השנים האחרונות, נקבעה מייד אחרי מילחמת ששת־הימים. אביה־מולידה היה לוי אשכול. המבצע שלה היה משה דיין.

היא התמצתה כולה בבדיחה על אודות היהודי, שהתחייב ללמד את סוסו של הפריץ קרוא וכתוב, תוך שנה, אחרת יומת. כאשר החלה אשתו להתייפח, ניחם אותה היהודי: „שנה זה הרבה זמן. או שהפריץ ימות, או שהסוס ימות, או שאני אמות."

בעיני בעליה, היתה מדיניות זו שיא החוכמה. השטחים הכבושים היו בידינו. כל יום שבו אנחנו מחזיקים בהם, הוא יום שהרווחנו. הזמן פועל לטובתנו. העולם יתרגל לכיבוש. המעצמות יקבלו את העובדות. האוכלוסיה הערבית תשלים עם המצב. באיזשהו מקום בעולם תפרוץ מילחמה חדשה, ואז ישכחו מכל העניין, ואנחנו נישאר בשטחים לנצח.

תפקידו של דיין היה לתרגם השקפה זו לשפת המעשים, להמציא אין־סוף של תעלולים ופעלולים, תימרונים ונוסחות, כדי לדחות ולדחות ולדחות, להרוויח זמן, לעכב, לטרפד יוזמות, והכל מבלי לעורר את הרושם שאנחנו מפריעים לשלום.

יצחק רבין המציא את התיאוריה של „שבע השנים הרזות", שבהן עדיין יהיה המערב זקוק לנפט הערבי. לאחר מכן (כלומר, ב־1981, בערך) ישתחרר המערב מתלות זו. אז תשב ישראל על הסוס, ואיש לא ילחץ עליה עוד.

אנחנו אמרנו את ההיפך. שאין טעם „להרוויח זמן", כשאין מנצלים את הזמן לקידום יוזמות־שלום. שהזמן אינו פועל לטובתנו.

מייד אחרי המילחמה אמרנו שכדאי לנו להציע שלום מייד, במחווה דרמתית, כל עוד כל הקלפים בידינו, כל עוד יוקרתנו הצבאית נמצאת בשיאה, כל עוד העולם הערבי המום. — כל עוד נהנים אנחנו מאהדתו של רוב העולם. אמרנו שלעולם לא יחזרו נסיבות אידיאליות כאלה — וכי לעולם לא נשיג שלום בתנאים טובים יותר, מכפי שניתן היה להשיגו אז.

אין שמץ של ספק שבשנת 1967, ואף ב־1968, ניתן היה להשיג תיקוני־גבול משמעותיים בכל הגזרות — בסיני, בגולן, בארץ. ב־1969 עוד הציעה תוכנית־רוג'רס „תיקוני־גבול בלתי־מהותיים", וניתן היה להרחיב הגדרה זו בכמה גזרות חשובות.

אולם הזמן חלף. הפלסטינים לא השלימו. הערבים לא השלימו. העולם לא השלים. הפריץ לא מת, וגם לא הסוס.

באה מילחמת יום־הכיפורים, שהרסה את המיתוס של צה"ל הבלתי־מנוצח. בא חרם־הנפט, ששיעבד את העולם המערבי לזהב־השחור הערבי, ושהעביר את הזהב של המערב לערבים. תלות המערב בנפט לא פחתה, אלא גברה.

חל פיחות מתמיד בערך הקלפים שנמצאו בידי ישראל. „הרווחנו" 11 שנים, שבהן לא עשינו דבר ששיפר את מעמדנו. בתום 11 השנים ה„מורווחות" היה מצב־המיקוח שלנו רע הרבה יותר מכפי שהיה בראשיתן.

עכשיו אנחנו קונים שלום „יקר". אנחנו משלמים עבורו את מלוא המחיר, עד האגורה האחרונה. אין הנחות ואין ניכויים.

מה קרה לכל הפוליטיקאים שטעו? „מרוויח הזמן" העיקרי הוא שר־החוץ, והוא משתדל כיום מאד שהשלום יירשם על שמו. הוא גם יגבה את הקומיסיון. מגיע לו, שהרי טעה בכל דבריו ומעשיו.

מי מוכן לסלוח לנו?

5. „כל התנחלות תהפוך מוקש בדרכנו!"

דבר אחד ניתן היה לעשות, לדעת „מרוויחי הזמן", כדי לנצל את הזמן שהורווח. ניתן „ליצור עובדות בשטח", לכסות את השטחים המוחזקים ברשת של התנחלויות.

היה ברור כי גבולות־העתיד של המדינה ייקבעו על־ידי מעשים אלה. לא חשוב מה אומרים הגויים, חשוב מה עושים היהודים. היהודים מקימים התנחלויות — ומובן מאליו שלעולם לא יוחזר שטח שעליו יושב יישוב. אפילו הגויים המטומטמים צריכים להבין זאת.

המחרשה הולכת לפני הצבא. הבולדוזר הוא סמל המדינה. במקום שהוקמו חומה ומיגדל, שם ישראל. כך היה תמיד, כך יהיה תמיד. מה שהיה טוב בחניתה וברוחמה, טוב בגולן ובסיני.

אחרי שהקמנו את העיר ימית — מי יעז לחלום על החזרת שטח זה למצריים? אחרי שהקמנו את אופירה, מי יזכור את שארם־אל־שייך המצרית? השכונות היהודיות שהוקמו סביב ירושלים מבטיחות שהעיר המיזרחית לא תוכל לחזור לעולם לידיים ערביות. ברגע שקמה קצרין, צריכים הסורים לשכוח את הגולן.

אחדות מן ההתנחלויות הוקמו בניגוד לרצון הממשלה. קריית־ארבע הוקמה על־ידי חבורה של רמאים, שבאו למקום באמתלות־שווא ורימו את המושל הצבאי. יגאל אלון מיהר לרוץ אליהם ולברכם, כדי להקדים את דיין. קדום הוקמה מפני שיצחק רבין פחד לסלק את המתנחלים־המורדים (פחד מפני שימעון פרס, שארב לו בפינה).

אך רוב ההתנחלויות הוקמו על־פי החלטות שקולות של הממשלה, על־פי תוכניות שנועדו לקבוע סופית את הגבול. שטח שנועד סופית לסיפוח, בו הוקמו יישובים.

זה היה כל־כך הגיוני ומעשי, שניתן היה רק להתפלא על כך שקמו עוכרי ישראל וטענו שזוהי שטות אחת גדולה, מההתחלה ועד הסוף.

אמרנו כי במילחמה בין מדינות, שבה מעורבות גם המעצמות העולמיות, אבסורד גמור הוא להניח כי ניתן לקבוע גבולות על־ידי התחכמויות. אמרנו שההתנחלויות אינן אלא התחכמויות. אמרנו שהגבולות ייקבעו על־ידי הנתונים המדיניים, יחסי־הכוחות, העובדות הבינלאומיות, ושבבוא היום לא יהיה איכפת לאיש שכמה מאות מתנחלים יושבים על גיבעה זו או בעמק ההוא.

כמה פעמים אמרתי בכנסת, בוויכוחים על ההתנחלויות, שכל התנחלות היא מוקש בדרך לשלום — מוקש שאנחנו נצטרך לפרק אותו, בבוא היום, במו ידינו?

כמה פעמים אמרתי בכנסת שחבל על כל אגורה שאנחנו משקיעים בהתנחלויות, על כל בית שאנחנו בונים שם, על כל דונם שאנחנו מכשירים — מפני שכל הרכוש הזה יימסר, בבוא היום, כמתנה לערבים?

היו ששמו את הדגש על האספקט הביטחוני של ההתנחלויות. שרשרת־יישובים מחזקת את ההיערכות הצבאית. כל התנחלות היא מיבצר, כפי שהיו נגבה ודגניה במילחמת העצמאות.

ומכל המיבצרים, ישובי פיתחת־רפיח היו החשובים ביותר. להם נועד תפקיד ביטחוני מיוחד: להוות מחסום צבאי בלתי־עביר בין סיני ובין רצועת־עזה.

היו אנשי־שלום שהתפתו לטענה זו, ושהבדילו בין התנחלויות „אזרחיות" ובין התנחלויות „ביטחוניות". כך הצטרפה מפ"ם לקונסנזוס הלאומי. אם זה „ביטחוני", זה טוב, זה מותר.

אמרנו שכל אלה הן שטויות במיץ עגבניות. אמרנו שבבוא המילחמה, הופכות ההתנחלויות לא רק למעמסה על צה"ל, אלא גם למלכודות־מוות שהצורך להגן עליהן או לפנותן משבש לחלוטין את המערכת הצבאית. זה כבר הוכח במילחמת יום־הכיפורים בגולן.

גרוע מזה: הפיכת התנחלות, ובה נשים וילדים, לחלק ממערך־הגנה בעיתות מילחמה, היא פשע. הנשים והילדים הופכים, בדרך זו, לקו־ההגנה הראשון של המדינה.

בינתיים הוכרע ויכוח זה סופית. בהסכמי קמפ־דייוויד נקבע באופן נחרץ כי ההתנחלויות בקידמת־סיני לא ישפיעו במאומה על קו־הגבול, ומבחינה זו כאילו לא היו ולא נבראו.

הרעיון, שכמה ישובים יוכלו להוות חיץ צבאי בין סיני ורצועת־עזה, מת בשקט — כנאה לרעיון אינפנטילי.

אחרי שנקבע העיקרון, הוא חל אוטומטית על כל הגבולות. בשום מקום לא ישפיע קיומו או אי־קיומו של ישוב על מיקום הגבול. מה גם שלפי החוק הבינלאומי (אמנת ז'נבה), ואף לדעת בעלת־הברית היחידה שלנו, כל התנחלות בשטח כבוש היא בלתי־חוקית.

אם כן, היכן המיישבים הגדולים? היכן ישראל גלילי, משה דיין, יגאל אלון? היכן כל הוגי־הדיעות המעמיקים, אשר יצרו את התיאוריה של ההתנחלות־לצורך־קביעת־הגבול?

הם ישנם. הם מופיעים בכל ערב בטלוויזיה, גאים ומרוצים מעצמם. ומדוע שלא יהיו מרוצים? הרי הוכח לעיני כל שהם טעו מההתחלה ועד הסוף!

ואילו אנחנו, שצדקנו, מה יכולים אנחנו להגיד להגנתנו? מוטב שנשתוק!

6. „השטחים אינם גורם חיוני לבטחוננו!"

אימרה זו עוררה תגובה של בוז מהול בזעם. לאילו שיאים של גיחוך יכולים תבוסתנים אלה להגיע?

השטחים נותנים לנו „עומק איסטראטגי". הם מעניקים לצה"ל מרחב תימרון, ואת האפשרות לסגת בימי מילחמה מבלי לסכן את מרכזי האוכלוסיה שלנו. הם מבטיחים שכל מילחמה עתידה תתחיל הרחק מערי ישראל.

מבחינה זו, עולה החשיבות האיסטראטגית של סיני על זו של כל שאר השטחים. במיקרה של התקפת־אוייב, יעניקו מרחבי סיני לחיל־האוויר דקות יקרות של התראה מוקדמת. מאות הקילומטרים של סיני מבטיחים כי המילחמה תתנהל הרחק־הרחק מתל־אביב.

כל זה מובן מאליו. די בסימון הדברים על המפה, בעזרת חיצים מרשימים, כדי שכל בור יבין זאת. גם אזרח נבער מדעת מסוגל לתפוס מה זה שטח. זה מוחשי. אפשר למדוד את זה.

לא אמרנו כי טענות אלה מופרכות מעיקרן. אבל אמרנו שהן שיטחיות וחלקיות.

אין ספק שהשטח הוא מרכיב חשוב במאזן האיסטראטגי, גם הטאקטי. אין להמעיט במישקלו של מרכיב זה — אך גם לא להפריז בו.

הפוטנציאל הביטחוני של מדינה מורכב מאלף ואחד גורמים — כגון טיב הכוחות וגודלם, החימוש, הגיבוי הבינלאומי, המוראל הצבאי והאזרחי, טיב המנהיגות, ועוד ועוד.

מכל המרכיבים הביטחוניים האלה, אין מרכיב חשוב יותר מקיומו של המצב ההופך את המילחמה לבלתי־אפשרית, מפני שלאוייב הפוטנציאלי פשוט אין עניין לפתוח בה. השלום עצמו הוא המרכיב הביטחוני מס' 1.

זוהי הבעייה: כדי להשיג את השלום יש להחזיר שטחים, המשפרים את מצבנו הביטחוני. כאשר הסירוב להחזיר שטחים אלה, „מטעמי ביטחון", הוא הגורם למילחמה, נוצר מצב פאראדוכסלי. „שארם־אל־שייך עדיף על השלום".

גם מבחינה צבאית טהורה, הברכה הטמונה בהחזקת השטחים — כך אמרנו — מהולה בקללה. המחדל של יום־הכיפורים לא יכול היה להתרחש, אילו היתה צפוייה סכנה מיידית לערי ישראל. רק הרגשת־הביטחון הכוזבת, שמקורה היה, בין השאר, בידיעה שהחזית רחוקה־רחוקה, יכלה להמיט אסון כזה על צה"ל.

יותר על כן, מבחינה פסיכולוגית ולוגיסטית היה לצבא קל הרבה יותר להילחם על גדות התעלה מאשר בגבול הנגב. מידבר סיני, שהוא שטח אידיאלי למילחמת־טאנקים, משמש את ביטחון ישראל בצורה הטובה ביותר כאיזור מפורז המשתרע בין שני הצבאות. הדבר מבטיח

משה דיין בבית־עלמין צבאי: מי ימות - הפריץ, הסוס או היהודי?

שכל קרב פוטנציאלי יתרחש במידבר־סיני, שבו ניתן לנצל בצורה הטובה ביותר את היתרונות של צה״ל. הוא גם מבטיח אתראה במיקרה של התקדמות צבא עויין.

היו כמה אלופים שתמכו בדיעה זו, וביניהם האלוף (מיל.) ישראל טל והאלוף (מיל.) מתי פלד. אך דווקא האלופים שדגלו בדיעה ההפוכה זכו במירב החשיפה בכלי־התיקשורת, והם תוארו על־ידי מערכת־התעמולה הרשמית כגאוני המחשבה הצבאית.

והנה בא אל־סאדאת, וממשלת־ישראל אימ־צה לעצמה את גישתו במלואה, בתמיכתו הנאמנה של המטכ״ל. כל סיני יוחזר. מרבית חצי־האי תפורז. המידבר ישתרע בין הצבאות.

ואם זהו מה שהוסכם לגבי סיני — מול פני הצבא הערבי החזק ביותר — הרי זה יחול על אחת כמה וכמה בשאר הגזרות.

המישוואה „שלום + פירוז = ביטחון" הת־קבלה עתה כעיקרון־יסוד.

היכן אחינו־גיבורי־התהילה, שכתבו במשך 11 השנים מיליוני מילים על החיוניות המוחלטת של השטחים הכבו־שים למען ביטחון המדינה? היכן הגנרלים? היכן הפו־ליטיקאים?

הם ישנם, והם ממשיכים לכתוב ולנאום. הם כותבים ונואמים כדי להוכיח שכל מה שהם כתבו ונאמו בעבר היה הבל־הבלים, ושהגישה שלנו היא הנכונה מבחינה צבאית ומדינית כאחת.

אפשר רק לקנא בהם, ולבקש מהם שלא ישנאו אותנו עוד יותר על כי נאלצו לקבל את גישתנו.

7. „הפלסטינים לא יעלמו. לא ייתכן שלום בילעדיהם!"

מכל הסיסמות, זו עוררה את הזעם הרב ביותר. בעיני המימסד, היא לא גבלה בבגידה — היא עברה את גבול הבגידה.

גולדה אמרה שאין פלסטינים. בגין דיבר על „פלשתי־נאים" (עם הדגש על השי״ן, ללמדך שמדובר בפלשתים בזויים) כעל המצאה של אוייבי ישראל. ח״כ נכבד אמר בכנסת כי „המופתי ואורי אבנרי המציאו את הפלש־תינאים".

היה ברור כי מי שמודה בקיום הפלסטינים, מתכחש לקיום מדינת־ישראל. יש פליטים, שברחו מן הארץ כדי לגרום נזק לשמה הטוב של ישראל. אבל פלסטינים? עם פלסטיני? יוק!

במילא, אבסורד היה לדבר על הבעייה הפלסטינית, שאינה קיימת, כעל „לב הסיכסוך". יש לנו מילחמה עם מדינות־ערב, ואלה משתמשות באגדה הפלסטינית כדי לנגח אותנו. יש לנו עסק עם מצריים, ירדן וסוריה.

הרעיון שעל ישראל לנהל משא־ומתן עם פלסטינים, או להכיר בהם בכל צורה שהיא כבצד למשא־ומתן, הוא כל־כך מיפלצתי, שרק בוגדים חשוכי־מרפא יכולים להעלותו על הדעת.

גם חלקים נכבדים מאד ממחנה־השלום היו שותפים לגישה זו. במשך שנים, אסור היה להזכיר את העניין הפלסטיני, ולא כל שכן את רעיון המדינה הפלסטינית, באסיפות שהיו מוקדשות לשלום ולביטחון.

כנגד כל אלה, אמרנו דברים פשוטים. אמרנו אותם מדי שבוע בשבועון זה, מאז 1950, ואמרתי אותם בכנסת במשך שמונה שנים.

ראשיתה של המילחמה היא בסיכסוך שבין היישוב היהודי בארץ ובין העם הפלסטיני. זהו הסיכסוך המהותי. אל הסיכסוך הזה נגרף כל העולם הערבי וכל העולם היהודי. אך הבעייה הפלסטינית — בעיית קיומם של שני עמים בארץ — היא לב־הסיכסוך.

אם בעייה זו תיפתר, כל שאר הבעיות תי־פתרנה בנקל. אם בעייה זו לא תיפתר, אין ערך רב לסידורים עם מדינות־ערב.

העם הפלסטיני חי וקיים. אין עם נעלם מעל מפת ההיסטוריה, מפני שהפסיד במילחמה. אין הוא חדל מלהוות גורם, מפני שהוא לא השיג עדיין את עצמאותו. שלו־שה מיליון פלסטינים, השואפים בכל ליבם לעצמאות לאומית — ישיגו עצמאות זו, במוקדם או במאוחר.

כדאי לנו שהם ישיגו אותה בעזרתנו, תוך שיתוף־פעולה עימנו, על־פי הסכם עימנו — מאשר בדרך ההפוכה.

מה לא נאמר ולא נכתב נגד גישה זו? עוד מצל־צלים באוזני נאומיהם של גולדה מאיר ומנחם בגין, אש־כול ורבין — שלא לדבר על אלפי זרזירי־עט־ופה, פרו־פסורים־להשכיר וכתבלבים, ששפכו עלינו את זעמם וחוכמתם.

אך בשנים האחרונות חל סחף. תחילה הופיעה „הבעייה הפלסטינית". אין עם פלסטיני, אין פלסטינים, אך „בעייה פלסטינית" יש. אחר־כך הופיעו הפלסטינים, אך לא היה „עם פלסטיני".

בהסכמי קמפ־דייוויד יש „עם פלסטיני". יש „נציגים פלסטיניים". הם יהוו צד במשא־ומתן.

[illegible] תשע־עשיריות של גישתנו נתקבלו. ההמשך נתון [illegible]. ברור לכל בר־דעת שאם יש „עם פלסטיני", הרי [illegible] זכות להגדרה עצמית — זכות שכל עם זכאי לה, [illegible] האמונה השוררת כיום בעולם כולו.

[illegible] יש „קונסנזוס לאומי" ש„לעולם לא תקום מדי־[illegible]ינית". הקונסנזוס הזה יילך בדרך כל הקונסנ־[illegible] גולדה מאיר ומנחם בגין.

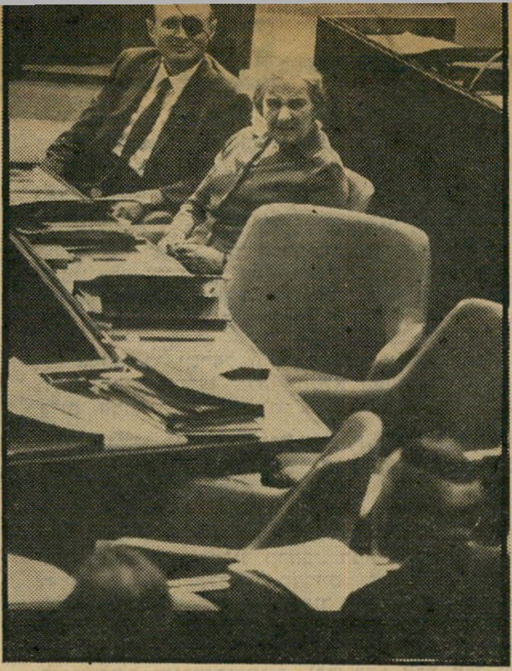

גולדה ודיין בכנסת: שאדם עדיף על שלום

כיום ברור כי יש עם פלסטיני, ושעליו להיות צד במשא־ומתן לשלום. אחרת לא יקום שלום יציב ומקיף — כפי שאמרנו תמיד.

ובכן? מה גורלם של כל אותם מנהיגים, זרזירי־עט־ופה, פרופסורים־להשכיר וכתבלבים, שאמרו את ההיפך במשך 30 שנים? הם טעו. הם משגשגים. הם מאושרים.

יסלח לנו האלוהים.

8. „השלום עם ירדן שווה פחות ויעלה יותר"

קביעה זו לא עוררה רוגז. היא עוררה רק תמיהה. היה ברור כי הפלסטינים — המתונים שבהם — לא יסכימו לעולם לשלום עם ישראל, אלא אם כן יביא השלום להקמתה של מדינה פלסטינית חופשית בגדה וברצועה, אשר בירתה בירושלים המיזרחית.

ואילו המלך — מה איכפת לו? בשביל מה הוא צריך את ירושלים? יש לו עיר־בירה משלו: עמאן. ואם נרצה לספח לישראל חלקים מן הגדה — למשל, ככינימום, את ביקעת־הירדן, איזור קלקיליה, גוש־עציון, קריית־ארבע וכו׳ — הוא בוודאי לא יתנגד.

לכן כדאי לעסוק עם המלך, ואסור בשום פנים לעסוק עם הפלסטינים (מה גם שהפלסטינים אינם קיימים כלל).

השלום עם המלך יהיה טוב יותר, זול יותר.

אמרנו שזו שטות גמורה, המגלה אי־הבנה טוטאלית של המציאות הערבית.

מבחינה אישית, המלך הוא ערבי גא ולאומני, צאצא מישפחת הנביא. כלל לא יעלה על דעתי לוותר על ירושלים הערבית ועל מיסגד אל־אקצה — אחד משלושת המקומות המקודשים לאיסלאם.

אך גם אילו רצה — לא יכול היה. כי המלך חשוד בעיני ערבים רבים כסוכן האימפריאליזם והציונות. רובץ

גולדה וגלילי באפריקה: למי מועיל המידבר?

עליו צילו של סבו, המלך עבדאללה, שעשה הסכמים עם ישראל, ושנרצח בשל כך על סף המיסגד.

המלך חוסיין מבקש להישאר מנהיג מכובד בעולם הערבי. הוא יושב על כס רופף. מחצית האוכלוסייה של מדינתו, ממיזרח לירדן, היא פלסטינית. אין הוא יכול לחלום על כריתת הסכם־שלום, שיבטיח לישראל את ירושלים המיזרחית וחלקים נכבדים של הגדה.

המלך עצמו אמר זאת בגלוי־לב לאבא אבן וליגאל אלון, כשנפגשו עימו בחשאי אחרי מילחמת ששת־הימים. הוא התוודה לפניהם: „אני יכול להיות המנהיג הערבי הראשון שי־יעשה שלום עם ישראל, ואני יכול לוותר על שטחים. אך איני יכול לעשות את שני הדברים ביחד."

כיום עומד הדבר במיבחן. הוצע מה שהוצע למלך בקמפ־דייוויד. ראשי המימסד הישראלי היו משוכנעים כי יקפוץ על מציאה זו. הם נדהמו כאשר הצטרף המלך למחנה השוללים, דחה את ההסכם בצורה תקיפה ומכו־בדת ותבע שכל הגדה, הרצועה וירושלים תוחזרנה לריבונות ערבית.

בתנאים אלה הוא מובן, מן הסתם, להצטרף למשא־ומתן. אך באותם התנאים כדאי יותר לנהל משא־ומתן עם הפלסטינים עצמם. שהרי אם אין הבדל במחיר — מדוע עדיף המלך על יאסר עראפאת?

איזה שלום יהיה בטוח יותר — זה שעליו יחתום המלך ההאשמי בניגוד לרצון העם הפלסטיני, או זה שעליו יחתום המנהיג הפלסטיני המוכר, בשם העם הפלס־טיני? אם המלך יחתום על הסכם וישראל המכור לו את השטחים, וכעבור שנה־שנתיים יודח המלך על־ידי אש״ף — הרי תהיה ירדן כולה מדינה פלסטינית, בלי שום מחוייבות כלפי ישראל!

כל זה מתחיל להתבהר כיום. חסידי ההאשמים — ובראשם מנהיגי המערך, מאשכול ז״ל ועד פרס יבל״א — טעו. אנחנו צדקנו.

אנו מתנצלים על כך מקרב לב.

9. „יש להעניק מייד חופש מדיני לתושבי השטחים המוחזקים!"

אמרנו זאת מייד למחרת מילחמת ששת־הימים. אז עדיין היה אש״ף גורם שולי.

אמרנו: האוכלוסייה בגדה וברצועה היא מתונה. יש לה עניין חיוני בהשגת השלום, כי היא רוצה להש־תחרר מן הכיבוש הישראלי, והיא כבר יודעת כי הדבר ייתכן רק במיסגרת של שלום עם ישראל. לכן: כדאי לנו להעניק לה מייד את חופש הפעולה המדינית. יתנהל־נא ויכוח ציבורי, תוקמנה מיפלגות, תתגבש מנהיגות לאומית.

עם מנהיגות כזאת תוכל ישראל לשאת ולתת מייד על הקמת מדינה פלסטינית, תוך ברית עם ישראל וסי־דורי־ביטחון סבירים. המנהיגים בגדה מוכניה לכך. הם מחכים לאות. הדבר ישפיע גם על אש״ף, ויחזק בו את הגורמים המתונים.

הדברים האלה נתקלו בהתנגדות מוחלטת. הצעות־ההחלטה ברוח זה, שהגשתי לכנסת, נדחו כימעט פה־אחד, ביחס של 119 נגד 1. מעל דוכן הכנסת היו לי ויכוחים סוערים על נושא זה עם לוי אשכול ומשה דיין. מאחרי הקלעים קיימתי על כך שיחות רגועות יותר עם אשכול ויועציו העיקריים, ועל כך נרשמו פרוטוקולים מפורטים.

הממשלה סירבה לעלות על דרך זו, כי לא רצתה במדינה פלסטינית, ותהיה מתונה ככל שתהיה. היא לא רצתה גם במנהיגות פלסטינית כלשהי, ותהיה אחראית ככל שתהיה. היא רצתה לשתק את האוכלוסייה בשטחים מבחינה מדינית, למנוע כל פעילות ציבורית שם. היא אסרה על ראשי העיריות להיפגש זה עם זה לדיונים מדיניים. היא גירשה לירדן וללבנון כל מנהיג מקומי שהעז לעסוק בפעילות כלשהי — גם כשהיתה זאת פעילות למען השגת שלום.

האיש שניצח על מדיניות זו אישית היה שר־הביטחון משה דיין, אז הסולטאן של השטחים המוחזקים.

כאשר הוזמנו העסקנים מן השטחים המוחזקים למושב המועצה הלאומית הפלסטינית בקאהיר, שבה הם עמדו לחזק את האגף המתון של אש״ף, אסרה זאת ממשלת יצחק רבין. היא הודיעה שכל מנהיג מן הגדה והרצועה שישתתף במועצה — לא תותר חזרתו הביתה.

התוצאה היתה שאש״ף התגבש כמנהיגות הבילעדית של העם הפלסטיני, גם להלכה וגם למעשה, ושבתוך אש״ף עצמו הוחלש האגף המתון.

וכיום? כיום מסתובבים שליחי ממשלת־בגין בשטחים המוחזקים ומחפשים בנרות מנהיגים מקומיים שיואילו־נא, ברוב חסדם, לפתוח בפעולה מדינית ולהשתתף בבחירות למוסדות השילטון־העצמי. אולם המנהיגים המ־קומיים, ששותקו במשך 11 שנים, אינם מוכנים לכך. הם אומרים: „עכשיו מהווה אש״ף את נציגותנו הביל־עדית. נא לפנות אליו."

נדמה שבנושא הזה מתגלה פשיטת־הרגל

(המשך בעמוד 36)

אז מה אם אנחנו צדקנו?

(המשך מעמוד 35)

של הגישה הרשמית בצורה ברורה ונוקבת יותר מאשר בכל נושא אחר.

אך האחראים למחדל היסטורי זה אינם מתביישים. להיפך. אותו דיין, שציווה אישית לגרש עשרות עסקנים תושבי־הגדה, שהעזו לעסוק בפעולה מדינית שוחרת־שלום — הוא המבקש לטפל עתה בענייני הגדה, ולשכנע את העסקנים לקחת חלק בביצוע הסכמי קמפ־דייוויד.

ומדוע לא? מי שנכשל כישלון מונומנטלי כזה, מגיע לו לנהל את העניינים.

אנחנו צריכים להתבייש. כי אנחנו צדקנו.

10. „אם לא נעשה שלום מרצון, לא יהיה מנוס משלום כפוי"

מכל אשר אמרנו, יתכן שזוהי התיזה היחידה שמצאה הד כלשהו בחוגי המימסד.

אך הוא לא היה מודאג. היו לו שתי תשובות — האחת של המערך, השנייה של הליכוד.

המערך סבר כי ניתן למנוע הסדר־כפוי על־ידי אין־סוף של תכסיסי השהייה, סירפוד וחבלה. ואכן, במשך 10 שנים „שיחקו אותה". התפקיד היה מוטל על אבא אבן ומשה דיין, והם עשו זאת בהצטיינות עילאית. היה נדמה להם שאפשר להמשיך בכך בלי סוף, בתנאי שמדי פעם תימצא נוסחה חדשה, מתוחכמת עוד יותר מקודמתה, שתניח את דעת האמריקאים לכמה זמן.

מנחם בגין כפר בצורך בכך, וסבר כי כלל לא ייתכן לחץ אמריקאי על ישראל. הוא היה בטוח שניתן להמריד את היהדות האמריקאית נגד הבית הלבן, להפעיל לחץ יהודי כביר על חברי הקונגרס ולגייס את שני בתי הקונגרס נגד הבית הלבן כדי לנטרלו.

זה היה מוקד הוויכוח בין בגין ושימעון פרס ערב בחירות־המהפך.

אמרנו ששניהם משלים את עצמם. הלחץ האמריקאי, גם כשיתמהמה — בוא יבוא.

אמרנו שיש לארצות־הברית אינטרסים כבירים במרחב. הנפט הערבי הוא רק אחד מהם. לא פחות חשוב לקברניטי וושינגטון לסלק את ברית־המועצות מן העולם הערבי, ויחד עם זאת למנוע עימות גרעיני בין שתי מעצמות־העל.

מכל הסיבות האלה, על ארצות־הברית להגיע במוקדם או במאוחר, בעתיד הנראה־לעין, להסדר אשר ימיר את הכיבוש הישראלי ב„שלום אמריקאי", על־פי הקווים של תוכנית־רוג'רס (ולאחר מכן, אותה תוכנית במהדורה של „דו"ח ברוקינגס"): שיבה לגבולות ה־4 ביוני „עם תיקוני־גבול בלתי־מהותיים", סידורי־ביטחון סבירים, כינון „מולדת לפלסטינים".

אמרנו שיש הבדל משמעותי בין הסדר־כפוי והסדר־מרצון. הסדר־מרצון יכול ליצור את רוח הרצון־הטוב הדרושה כדי להגיע לשלום אמיתי. הסדר־כפוי ינחיל את הרצון־הטוב הזה לאמריקאים, וישראל תחזיר את כל השטחים מבלי לזכות בתמורה באותה מהפכה פסיכולוגית בעולם הערבי הדרושה כדי לכונן מציאות של התפייסות אמיתית, ידידות ושכנות־טובה.

בעיקבות ביקורו של אל־סאדאת וועידת קמפ־דייוויד, נוצר מצב־ביניים. תודות ליוזמה היסטורית זו ושינוי־הערכים בלבו של מנחם בגין, יש להסדר העומד לקום יסודות ברוכים של הסדר־מרצון. אך ברור לכל שהוא לא היה קם בלי לחץ אמריקאי מאסיווי, בעיקר מצד ג'ימי קארטר עצמו. גם בהמשך המשא־ומתן בוושינגטון יש יסוד חזק מאד של לחץ אמריקאי.

בגין ואנשיו מצהירים שהיו מוכרחים להסכים למה שהסכימו בקמפ־דייוויד, כי האלטרנטיבה היתה עימות קיצוני עם האמריקאים.

אילו הלכה ישראל בדרך זו מרצונה, אילו המחווה הדרמאתית הראשונה לא היתה באה מצד אל־סאדאת אלא מצד ממשלת ישראל, אילו לא היה צורך בכפייה אמריקאית — היתה ישראל משלמת עבור השלום פחות, והיתה זוכה בנכסים פסיכולוגיים חיוביים יותר לאין־שיעור. היא היתה גורמת למהפך בעולם הערבי כולו.

דעתנו לא נתקבלה, וכיום משלמת ישראל יותר — כדי לקבל פחות. והמשלמים גאים על כך שהצליחו להיכנע ללחץ אמריקאי.

סליחה, צדקנו.

11. „ישראל חייבת להשתלב במרחב השמי"

במשך 30 שנה ויותר, לא היתה כפירה חמורה יותר מזו הטמונה בשלוש המילים „השתלבות־במרחב השמי". (אני נאלץ להודות שאני אחראי להן. טבעתי סיסמה זו לראשונה בחוברת שפירסמתי ערב מילחמת־העצמאות, מילחמה או שלום במרחב השמי.)

תיאודור הרצל עצמו קבע שאנחנו נהווה, בארץ, חלק מן החומה של המערב נגד הברבריות של אסיה. חיים וייצמן, זאב ז'בוטינסקי, ודויד בן־גוריון האמינו שמדינת־היהודים, לכשתקום, צריכה להיות חלק מן העולם המערבי — לא רק מבחינה תרבותית, אלא גם מבחינה פוליטית.

אמרנו כי ישראל תוכל לשגשג ולהתפתח רק כאשר תשתלב במרחב הטבעי שלה, ותמלא תפקיד נכבד במערכת הכלכלית, המדינית והביטחונית של המרחב. נתקלנו ב„לאו" מוחלט.

„אנחנו מדינה ים־תיכונית, ולא מיזרח־תיכונית," הכריז שימעון פרס בימי בן־גוריון. אבא אבן חזר על כך כימעט מילולית.

והנה, אך בא אנוור אל־סאדאת ארצה, והכל תופסים לפתע שעלינו לשאוף לתפקיד מרחבי. המוני תעשיינים, חקלאים וסוחרים רוצים להסתער על מצריים, ורק בקושי ניתן למנוע מהם לפלוש לשם נחילים־נחילים. עזר וייצמן רואה בברית ישראלית־מצרית את מרכז־הכובד של המיזרח התיכון החדש. כל עדת הפרופסורים והפרשנים והעסקנים, שהיו אתמול ים־תיכוניים, הפכו בן־לילה מיזרח־תיכוניים. ובראשם: אבא אבן ושימעון פרס.

כל מי שדיעותיו נזרקות עכשיו לפח־האשפה, ממשיך לגבב דיעות חדשות. הפרשנים ממשיכים להפריש, והעסקנים לעסוק, והפרופסורים לפרפסר, כאילו לא קרה דבר.

סליחה.

12. „דרוש מטכ"ל לבן"

רעיון זה נוצר במערכת זו ב־1953, ומאז חזרנו עליו עד בוש.

עיקרו היה פשוט: אנחנו חיים במרחב. עתידנו במרחב. היעד הלאומי העליון שלנו הוא להשיג שלום עם העולם הערבי ולהשתלב במערכות המרחביות. אך בכל המנגנון האדיר של מדינת ישראל אין אף מוסד אחד המוסמך לטפל בבעייה זו, בעיית חייגו.

יש מטכ"ל ירוק, המתכונן לקרב, המכין תוכניות לכל מיקרה, המפקד על הגייסות והמוכן לערוך מילחמה. דרוש מטכ"ל שני, מטכ"ל לבן, כדי להתכונן לשלום, להכין תוכניות למיבצעי־שלום, לפקד על שלוחות המדינה שיעסקו בכך ולערוך את השלום, כשם שעורכים מילחמה.

דרוש מיניסטריון לשלום, מישרד לענייני המרחב, ובו יש לרכז מאות מיזרחנים, כלכלנים, אנשי־ביטחון, אנשי מדעי־החברה, פסיכולוגים ועוד ועוד.

במשך השנים דיברתי עם כל מנהיגי ישראל שהיו מוכנים להתווכח על כך, מאשכול עד רבין, מאלון עד אבן. התוצאות היו אפס. איש לא אמר שאין זה דרוש, אך איש גם לא חשב שהדבר חשוב. הרי השלום אינו ריאלי. אין מה לעשות כדי להשיגו. אם כן, למה לבזבז כוחות ומשאבים על חלום־באספמיה?

עכשיו, לפתע, עומד השלום בשער. את המשא־והמתן מנהלים חובבים, שעד אתמול לא היה להם מושג בענייני המרחב. נעשות שגיאות פנטסטיות, הנובעות מאי־הבנה פשוטה של המציאות הערבית. המגירות ריקות מתוכניות־פעולה, מניתוחי־נתונים ומימידע פשוט — כי מעולם לא טרחו להכינם, וגם לא היה מי שיהיה מוסמך להכינם.

עכשיו מתרוצצים פקידים גדולים וקטנים כמו עכברים מסוממים, מחפשים בקדחתנות רעיונות, נתונים, הצעות. ועדות מנכ"לים מתכנסות חדשות לבקרים כדי „לתאם" ו„להכין" ו„לגבש תוכניות" — ולכל חבריהן יש מכנה משותף אחד: אין להם מושג על העניין שהם נדרשים לו.

מכל מחדלי המדינה ב־30 השנים האחרונות, זהו בוודאי התמוה ביותר. אך מי שאחראי לו, אחראי עתה לפעולות־השלום. ולמה לא? הן אי־אפשר למסור תפקיד כה אחראי לאנשים שצדקו. רק מי שטעה תמיד ראוי לנהל את העניינים.

בוודאי. לא נותר לנו אלא לבקש סליחה.

■ ■ ■

עלינו לבקש סליחה על כך שצדקנו, ועלינו לבקש סליחה כפולה ומכופלת על כך שאנחנו מזכירים זאת עתה.

אך הדבר חשוב. לא למען העבר, שהוא עניין להיסטוריונים ולכותבי זיכרונות, אלא למען העתיד.

מי שטעה בכל, במשך 11 שנים ובמשך 30 שנה, חזקה עליו שימשיך לטעות במרץ גם בכל הערכותיו ומעשיו בעתיד.

מי שצדק במשך כל התקופה הזאת, כדאי לפחות להקשיב למה שהוא אומר עתה. מי יודע, אולי הוא לא הפסיק לצדוק? אולי הוא ממשיך לצדוק גם עתה? אולי הוא צודק גם לגבי מה שהוא אומר עתה, על הדרכים להשגת השלום המלא, על הטיפול בבעייה הפלסטינית, על המעשים הדרושים לביסוס השלום לכשיקום?

במדינה

(המשך מעמוד 29)

מאסר? הוא עונה לי: ,חבוב, אני עושה עוד מעילה.'

„מי שאוכל חרא זה עבריינֵי מין. אנסים, בעיקר כאלה שעברו עבירות מין כלפי קטינים, לאלה עושים צרות. יש שם עבריינים שהם הורים לילדים, הם רגישים לנושא. אלה רק מחכים שייכנס מאנייק כזה כדי לחבוט בו. מיילא, שיאנוס מבוגרת, תפד'אל, אבל ילדה?"

הסיפורים קולחים מפיו של קראוס בשטף. בחודשים הספורים שבילה בכלא צבר חוויות מייוחדות במינן. הוא מתכוון להעלותן על הכתב ולהוציאן בספר. „תסריט? אולי, אבל זה כבר יותר מסובך וגם יותר יקר," הוא אומר. „אולי פעם, בעתיד."

בינתיים נגעה לליבו של קראוס הבעיה של שיקום האסיר והוא מתכונן להיות פעיל בתחום זה.

כשקם לעזוב את המיזנון אמר לו אחד מפקידי בית־המישפט: „דחילק, שמוליק, אנו אוהבים אותך אבל מבקשים ממך: אל תחזור לכאן, עשה לנו טובה!"

מישפט

שכנות מועילה

הנאשם נזכר שביקר במקום הפשע, ולכן זוכה מחמת הספק

„אני יודע איפה זה רחוב גורדון, אבל לא יודע איפה זה גורדון 20 ואף פעם לא הייתי שם," טען יוסף קטלן באוזני חוקרי המישטרה שבאו לעוצרו בחשד שפרץ למעבדת־שיניים.

חוקרי המישטרה לא השתכנעו. בידם היתה אסמכתא מישפטית טובה נגד החשוד: טביעת האצבע שלו נמצאה במקום הפריצה, על שימשת מעבדת השיניים שברחוב גורדון 20 בתל־אביב. טביעת אצבע של חשוד, שנמצאת במקום הפשע ומושווית במעבדות מז"פ בירושלים, מהווה ראיה חותכת במישפט, וכמעט שאין דרך לסתור אותה.

ביקור חוזר. הפרט היחידי שאותו יכלה עורכת־הדין כרמלה חנוך, שלימדה סניגוריה על יוסף קטלן, לזקוף לזכותה בתום חקירתו הממושכת של איש המעבדות המישטרתיות, היה שהוא הודה, כי אין כל ודאות אם טביעת־האצבע המחשידה נמצאה בחלקה החיצוני של השמשה הפרוצה, או הפנימי.

המומחה המישטרתי, רס"ר יצחק אלון, לא פסל אף אחת משתי האפשרויות הללו. כשעלה הנאשם אל דוכן העדים, למסור את עדותו, הוא שינה מעט מגירסתו הקודמת, זו שנרשמה מפיו במישטרה. „אני כבר יודע היכן זה גורדון 20," הבהיר יוסף קטלן באוזני התובעת, עורכת הדין שרה ספיר־חן, והשופט המחוזי דויד וולך.

לשאלותיו המנחות של פרקליטו, עורך־הדין דרור מקרין, שבא במקום כרמלה חנוך, הסביר קטלן כי אחרי ששוחרר על־ידי המישטרה, ניגש לברר מהו המקום שהוא הואשם בפריצתו והנה, להפתעתו הרבה, התברר לו שהמקום מוכר לו היטב. „כאן עובד השרברב שלי," הסביר.

הנאשם הוסיף והסביר, שביום שבו נחקר, שנה תמימה אחרי הפריצה, לא זכר עוד מה מסתתר מאחרי הכתובת שעליה נשאל במישטרה. „אם אני אזרוק לך, כבוד השופט, איזה שם של רחוב ומיספר של בית, אתה תוכל לקשר אותם עם עסק מסויים?" היקשה. הוא סיפר שבאחד מימי דצמבר 1975 הלך אומנם לחפש שרברב ברחוב גורדון וייתכן שהשאיר, שלא במתכוון, את טביעת־אצבעו על שימשת החלון.

ליהנות מהספק. השופט המחוזי וולך, פיקפק אומנם בגירסה זו, אך הכריע את דינו של קטלן לזכות. השופט הדגיש את העובדה שרק שנה אחרי שטביעת האצבע נלקחה ממקום הפשע, הגיעו החוקרים אל קטלן; כמו־כן הזכיר השופט שהחוקרים לא טרחו לקחת את החשוד מייד למקום הפשע, ולהראות לו באיזו כתובת מדובר.

„ייתכן שיש למישטרה קשיים טכניים בלקיחת טביעות־אצבעות וקשירתן לחשו[...] דים, אך מובן שחלוף תקופה של ש[...] מקשה גם על קו־ההגנה," קבע ה[...] „נראה לי שמיקרה זה נופל תחת המ[...] התקדימית של קיום ספק קל. מפא[...] זה אני מחליט לתת לנאשם לי[...] הספק."

אפשר כבר להחזיר את סיני - הבדואים והגמלים באו לת"א

על גמלים וח"כים

לא צריך להידחף. אין טעם להצטופף בכבישים ולדהור לסיני לפני שמחזירים אותה, כדי לראות בפעם האחרונה חולות, בדואים וגמלים. אם הישראלים לא יבואו אל מוחמד — מקדים מוחמד ובא אל הישראלים, עם גמליו, כבשיו ואפילו חול המידבר שלו.

הנהלת מלון פאר תל־אביבי הגיעה למסקנה כי הווי המידבר יכול מעתה לשמש לא רק כאטרקציה לתיירים, אלא גם כאתר נוסטלגיה לישראלים.

תעלול הפירסומת הצליח להפליא. הנהלת בית־המלון, בעזרתם האדיבה של אנשי יחסי־הציבור שלה, הקימה אוהל בדואי גדול בחלקו האחורי של הלובי במלון. על השטיחים הסינתטיים זרקו כמה מזרונים וכריות בנוסח ערבי, ומחוץ לאוהל ישבו כ־20 בדואים בתילבושתם המסורתית ובישלו כבש על האש עם הרבה אורז. על ערימת־חול גבוהה רבצו בשקט שני גמלים על־באמת, וכל מי שנכנס לאוהל נתקבל לפי מיטב המסורת האדיבה של שבט אבו־רביע.

גם מתכנן האופנה של המלון תפס טרמפ על התעלול, הציג כמה דוגמניות הלובשות את דגמיו ברוח המידבר. גוונים של חול ואדמה רטובה עם מיזוג של דוגמניות בעלות מראה מזרחי, כמו בתיה ישראלי.

ואם בכל זה לא היה די, עשו גם סיבוב בחוצות דיזנגוף לשני הגמלים העייפים והעצבנים, שזיהמו את הרחוב כאשר מאחוריהם ולפניהם רצות מצלמות הטלוויזיה.

כל מה שנותר היה הקהל שצריך לבוא בהמוניו לאוהל, לאכול מאכלים בדואים ולחשוב שחסך לעצמו כרטיס נסיעה לנגב, משם הובאה כל התפאורה לצורך העניין. משהגיעו העיתונאים לאוהל בשעה המיועדת, לא מצאו בו צפיפות גדולה. למעשה, הקהל כימעט שלא בא. בלטו רק כמה חברי־כנסת, שחשבו, אולי, לקחת טרמפ על התעלול הפירסומי.

על אחד המיזרנים, עם חבורה של עשרה בדואים משבט אבו רביע, ישב לו חבר־הכנסת שמעון פרס עם שניים מיועציו, ואכל בשר־כבש עם פיתה ואורז, בידיים — סכו"ם לא מוגש גם בנגב, בארוחה שכזאת. פרס שוחח בשקט עם מארחיו. המארחת של המלון, יעל דווידוביץ, עזרה לבדואים בהגשה.

אך הגדילו לעשות חברי־הכנסת יוסי שריד ועקיבא נוף שהגיעו למקום, עלו על הגמלים כדי להנציח את הרגע הגדול. רק כשביקשו לרדת מהגמלים, הסתבר להם שלעלות זה חינם, אבל לרדת עולה כסף. הבדואים בעלי הגמלים תבעו תשלום עבור הזכות לעלות עליהם. ובנושא זה לא הייתה לח"כים חסינות. כל אחד מהם נאלץ לשלם עבור התענוג.

ח"כ יוסי שריד, הנמצא בפגרה כמו כל חברי־הכנסת, נראה באחרונה מסתובב באירועים ציבוריים שונים. אל כולם הוא מוזמן כמובן. עקיבא נוף, לעומת זאת, הגיע למלון ספק בזכות היותו חבר־כנסת, ספק בזכות אשתו מירה, שהיא עיתונאית המוזמנת תדיר לאירועים חברתיים.

בערב סוכות הוכיחו הבדואים כי הם יכולים לשמש גם גויים של שבת. רב המלון אסר להשמיע מוסיקה ברמקולים. נשקפה סכנה כי תצוגת־האופנה המיזרחית תתבטל, ללא מוסיקת הרקע המוקלטת. כאן נחלצו הבדואים לעזרה. הם התישבו והחלו לשיר במקהלה כשאחד מהם מחלל בחליל. האווירה במקום התלהטה עד שאחד הבדואים הופיע בשורת הדוגמניות.

קשה יהיה להבטיח לציבור המבקש לבוא ולהתארח באוהל הבדואי, כי יוכל להיחכך בכמה חברי־כנסת מדי ערב, אך בכל זאת כדאי לנסות. אולי יתמזל מזלם יזכו גם הם לראות את נבחרי העם זוללים אורז ובשר בידיים או מתנדנדים במרומי גמל עצבני.

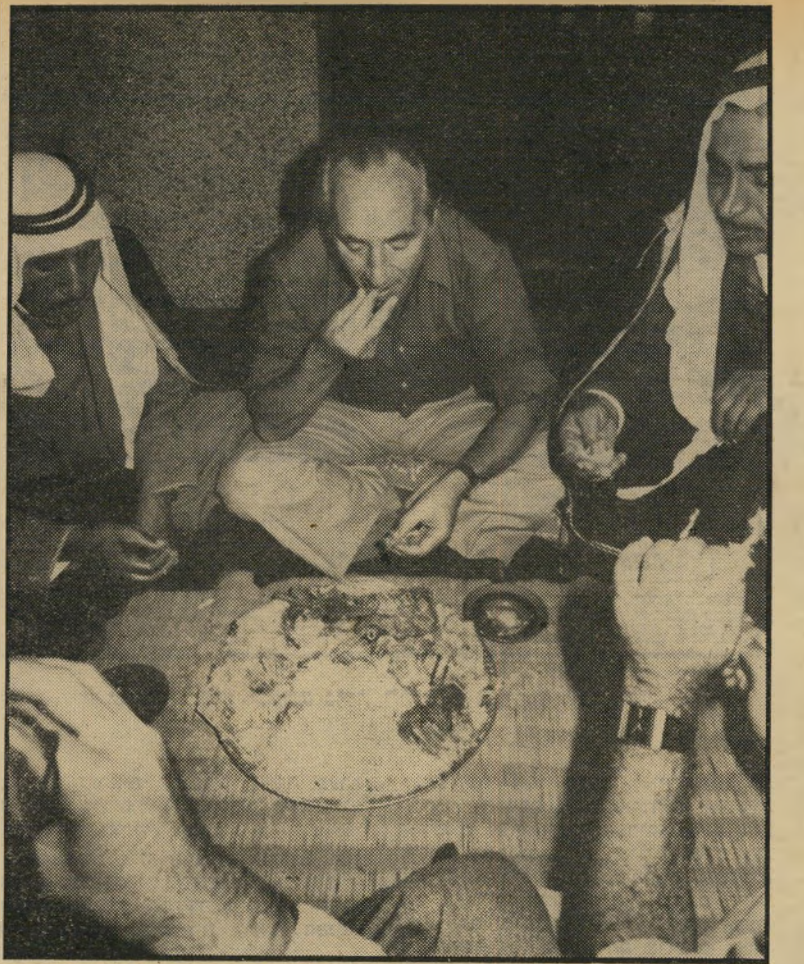

ח"כ פרס והבדואים
בשר ואורז בידיים

מגישה דווידוביץ
עזרה לבדואים

דוגמנית ישראלי
מראה מיזרחי

ח"כ שריד
בהזמנת מי ?

ח"כ נוף
בזכות מי ?

במדינה

ישראלים בחו"ל

מה יחזיר את היורדים?

התחנה הישראלית של ניו־יורק מטיפה לחזרה לארץ — מפי ישראלים־לשעבר ובהווה

ארבעה ערבים בשבוע בוקע קולה של הבת של יעקובוביץ מרעננה מתוך מקלט הרדיו, בעיר ניו־יורק שבאמריקה הרחוקה. כל ישראלי או לא ישראלי, שיושב שם, יכול להאזין לה. היא עושה זאת כבר 13 שנים רצופות ומוכרת לכל חובבי תוכניות הרדיו, לכל המבקרים בניו־יורק או המתגוררים בה. ישראלים, יהודים וסתם כאלה שאוהבים לשמוע שעה של עברית, שירים ישראלים וחדשות מהארץ.

נילי ינאי (שינתה את השם מיעקובוביץ עוד בארץ), עורכת התוכנית אני ואתה, מעורה מאד בכל מה שקורה בישראל. היא קוראת את כל העיתונים המגיעים, מקבלת קיטעי יומנים וחדשות משידורי ישראל בירושלים. היא זו המציגה בפני הניו־יורקים זמרים „חדשים" כמו אריאל זילבר ושלום חנוך, במקום הבה נגילה וירושלים של זהב. היא זו המספרת לאמריקאים מה מתרחש בפרובינציה הישראלית. היא זו שלקחה טבח ערבי, נאסר באשה, המשדר מתכונים מיזרחיכוניים לכל חובבי הסטייק ותפוחי־האדמה עם קצת חסה.

נילי וידידים. סיפורה של נילי מתחיל ברעננה, שם נולדה. היא למדה תיאטרון באוניברסיטה של תל־אביב יחד עם

שדרנית ינאי
10 בלילה לידידים

עדנה ,שביט ותום לוי. אחר־כך עבדה בקול ישראל ז'אז, כעורכת תוכניות לנוער בבתי־ספר. כאשר התחתנה עם מיכאל גרינשטיין, החליטו השניים לנסוע לארצות־הברית ללמוד, כמו זוגות צעירים אחרים, ומאז הם שם, כמו זוגות לא־כל־כך צעירים אחרים.

שניהם סיימו את לימודי התואר השני שלהם בניו־יורק, הוא בהנדסה והיא בתיאטרון. הוא חדל לעסוק בהנדסה והיא חדלה לעסוק בתיאטרון. מיכאל הוא כיום איש־עסקים, ונילי עורכת תוכנית רדיו בשפה העברית. היא התחילה שם בתוכנית כאן ישראל, בשיתוף עם חיים קינן, אך לא היתה שלמה עם עצמה ורצתה ללמוד שם פסיכולוגיה. לקחה קורס בטיפול פסיכולוגי, והתלבטה אם לעזוב את הרדיו לטובת הפסיכולוגיה או להיפך.

בינתיים זזו דברים בעולם הגדול, והנשיא אל־סאדאת הגיע לישראל. אחר־כך נסע כל מי שיכול, למצריים. נילי קיבלה הצעה מהמפרסמים שלה בתוכנית הרדיו (התוכנית בנויה על טהרת הפירסומת), לנסוע לקאהיר ולספר למאזיניה האמריקאים מה קורה שם. השהות בקאהיר הכריעה לטובת הרדיו, נילי עזבה את הפסיכולוגיה ומאז היא משקיעה את כל מירצה בתוכניתה.

רק לפני חודשים אחדים התחילה בתוכניתה החדשה, בד־בבד עם הקודמת. באנגלית קוראים לתוכנית „עשר בערב עם נילי וידידים," אך בעברית השם צנוע יותר, „אני ואתה".

המפרסמים שלה מרביתם חברות ישראליות כמו אל־על, כרמל מזרחי ואפילו מישרד הקליטה, המשדר פירסומת לישראל, עם קולו של ירון לונדון המנסה לשכנע יורדים — לחזור ארצה.

גם מפיקת התוכנית היא ישראלית, נאווה בן־יעקב, מי שהיתה אשתו של השחקן אשר צרפתי. יחד עם נאווה משדרת בעברית עיינה אילון, מי שהיתה ידידתו של הזמר־מלחין יצחק („צ'רצ'יל") קלפטר והיתה גם שדרנית בארץ לפני זמן לא רב. בשפה האנגלית משדרת ישראלית אחרת, רבקה רז, מי שהיתה אשתו של הבוטיקאי עמוס מרוז.

הדולרים לא מטפטפים. ישראל, מצידה, משתפת פעולה עם כאן ישראל, אך לא בהתלהבות גדולה מדי. נשלחים אליה כתבות מהארץ וקיטעי הקלטות. דווקא הקונסול הקודם של ישראל בניו־יורק, אורי בן־ארי, לא רצה להתראיין בתוכנית, כי היא הריחה לו יותר מדי מ„ירידה". לבסוף, עם תום שירותו שם, נשאר בניו־יורק מטעמים אישיים.

לעומת זאת, הקונסול החדש פול קידר התראיין בתוכנית ובכלל, מאז חילופי השילטון בארץ, מתייחסים נציגי ישראל החדשים אל התוכנית שלא כמו אל „נפולת של נמושות". השרים זבולון המר ודויד לוי התראיינו בשימחה. גם הסוכנות משתפת כיום פעולה יותר מבעבר. הבעייה הכאובה ביותר המעסיקה את היושבים בציון היא, כמובן, זו של היורדים.

השאלה מיהו יורד מורכבת כמעט כמו השאלה מיהו יהודי. וכך אומרת נילי על הבעייה: „קיים שקר מוסכם כאן בארץ, כאילו בניו־יורק השמש זורחת כל הזמן. כאילו החיים שם קלים, ההצלחות מהירות והדולרים מטפטפים מהעצים. ישראלים שמתחתנים עם אמריקאיות עומדים בפני בעיות של מנטאליות שונה, הילדים של הישראלים באמריקה גדלים מנוכרים לגמרי מהארץ.

„האגדה האמריקאית מתנפצת, כאשר עשרות הישראלים מגיעים מדי חודש לניו־יורק, כשהם רואים את ה„גטו" הישראלי הקטן והעלוב שם. רק מעטים מאד מהם הם סיפורי הצלחה אמיתיים. לדעתי, הקבוצה היחידה באמריקה שמתמזגת יפה עם החברה האמריקאית היא הדתיים דווקא. אלה שלמים עם דרך חייהם, והחברה האמריקאית מקבלת אותם ככאלה."

איבוד הזהות. מה יחזיר את הישראלים הביתה? אומרת נילי: „לא המקררים והמכוניות ומכונות־הכביסה. ארץ־ישראל יפה, איכות־חיים שונה ממה שקיים בישראל עכשיו. עד שזה לא ישתנה, הירידה תגבר, ויהיו יותר ויותר מאזינים לתוכנית החדשה שלי. רק אלה שיש להם אהבה עמוקה לארץ הנו יחזרו יום אחד, אבל כל השאר — מי יודע.

„יש עוד דבר שכדאי שיידעו פה בישראל," חושבת נילי. „אומרים שהבעייה המרכזית אצל יהודי אמריקה כיום היא נישואי התערובת. אני איני חושבת כך. הבעייה האמיתית היא שמרבית היהודים שם מאבדים לאט־לאט את זהותם היהודית. מרביתם אינם תורמים למגבית, בעיקר המשכילים שבהם. הם אדישים לארץ ולעובדת היותם יהודים. הם כבר אבודים לעם היהודי. ילדיהם כבר בקושי יזכרו שהם יהודים. גם החינוך העברי שם מאכזב מאד."

נילי עצמה קפצה לשבועיים לארץ, והיא מבלה בין מישפחת יעקובוביץ, הוריה שברעננה, לבין מישפחת גרינשטיין (הורי בעלה) שבהרצליה. היא נראית מרוצה ממצבה. יש לה קאריירה נאה, בעל אוהב, שני בנים (שלומדים בבית־ספר פרטי בניו־יורק), חברות טובות (מרביתן ישראליות) וחיים מעניינים. החלום האמריקאי הפרטי שלה — התגשם.

Ich sitze hier, weil ich auf Platz 3 stehen will
Der Berliner Nachtclub-Chef Rolf S. Eden gewann 500 000-Mark-Prozeß gegen den Mann, mit dem er einen Film drehte
REINER SCHNELL und LUTZ STARK berichten für die BZ

שימעון עדן ומנחם גולן, הידיעה בעיתון הברליני
5 מיליון ל"י קנס

מילחמה בגן־עדן

לפי בקשתו של שימעון עדן, מאיים השופט על מנחם גולן בקנס ובמאסר

בשביל עיתוני גרמניה, היה זה יום־חג. לא בכל יום מזדמן להם ריב ציבורי בין שני אנשים מפורסמים, מה־גם ששניהם ישראלים.

עיתון סנסציוני ברליני הראה את שימעון עדן, בעל מועדוני־הלילה ונער־השעשועים הניצחי של ברלין, כשהוא יושב על ספסל בבית־המישפט. כותרת־הענק, בשני צבעים: „אני יושב כאן, מפני שאני רוצה לעמוד במקום השלישי."

תמונה קטנה יותר הראתה את הישראלי השני: מנחם גולן.

5 מיליון קנס. מקום־העלילה היה בית־המישפט לעבודה. שימעון („רולף") עדן, בן ה־48, ביקש צו זמני, שיחייב את גולן בן ה־51 לשים את שמו של עדן במקום השלישי ברשימת המשתתפים בכל העתקי הסרט קשר האורניום. קיימים מאות העתקים, שנשלחו כבר לארצות רבות.

לפי החוזה, כך טען עדן, התחייב גולן לשים את שמו במקום השלישי, אם אין בסרט משתתפת ממין נקבה, או במקום הרביעי, אם יש כזאת. תחת זאת שם אותו גולן במקום השביעי בילבד. כיום כבר מוקרן הסרט באיטליה ובישראל.

השופט נעתר לבקשה, הוציא צו בהתאם לכך. הוא פסק שאם גולן לא ימלא אחרי ההוראה, יהיה עליו לשלם קנס בסך 500 אלף מארק (כחמישה מיליון ל"י), או שיישלח למאסר חצי שנה.

עדן שמח. „אני מטיל על עורכי־דין בכל הארצות, שבהן יוקרן הסרט, לבדוק אם גולן ממלא אחרי צו בית־המישפט הברליני!"

„יעצה לו ביוקר!" גולן לא התרגש. „מר עדן אינו יפול לעשות לנו שום דבר," הודיע לעיתון הגרמני. „נתקשר מייד עם עורך־דין ברליני, ונשיב מילחמה שערה!"

על כך עדן: „גולן לא קיים את החוזה שלנו. בשביל זה הוא צריך לשלם. אני אלך עד לערכאה האחרונה!"

לעדן נראה כי גולן, שלמענו שיחק גם בסרט אנטבה, הונה אותו. „גולן מוריד את הערך שלי, כשהוא שם את שמי במקום כל־כך רחוק. זה ישפיע עלי בעתיד, מבחינת קבלת תפקידים ושכר... אם לא ינקוט מייד בצעדים המתאימים, זה יעלה למר גולן ביוקר!"

מישפט

הזיכוי הגורלי

בית־המישפט קבע תקדים, שלפיו יזוכו מאות סוחרי סמים ועירעורה של המדינה נידחה ביגלל גזר־דינו של הגורל

לעיתים נדירות מתחרט פרקליט על־כך שהצליח לזכות את לקוחו בדין. מיקרה כזה אירע בשבוע שעבר לעורך־הדין התל־אביבי דרור מקרין, שהגן על שלמה בצלאל סוחר סמים שהואשם בבית־המישפט המחוזי בתל־אביב בסחר בהירואין ובהחזקת סם מסוכן.

בצלאל (33) נפל בפה שהטמין לו איש מיחלק הסמים ביחידה המרכזית של מישטרת מחוז תל־אביב, אברהם שיטרית, שהתחבר עם רבים מבין סוחרי הסמים התל־אביביים והחל קונה מהם סמים מכל הסוגים, תוך שהוא משלם להם בשטרי כסף מסומנים של המישטרה.

לכאורה נראה היה שבצלאל יורשע בדין, כפי שהורשעו אחרים לפניו. אולם בתום מסכת העדויות של התביעה, כשנותרה רק עדות אחת, טכנית ביסודה, נפלה הפתעה.

העדות שנותרה היתה של יונה לביא, שוטרת ממעבדת המחלקה לזיהוי פלילי (מז"פ) של המטה הארצי בירושלים, שחתמה על חוות־דעת, המאשרת שהחומר שמכר בצלאל לשיטרית, אכן היה סם מסוג הירואין. לבית־המשפט היה כבר ברור באותה עת, מעל לכל ספק, שאכן בצלאל מכר כמות של 100 מיליגרם מאותו החומר לשוטר אברהם שיטרית, באחד מלילות ספטמבר 1977, תמורת סכום של 300 לירות.

ספר מאנגליה. לשאלותיו של הפרקליט סיפרה העדה לביא, שערכה בחומר החשוד שתי בדיקות צבע ושתי בדיקות גזיות, תוך כדי השוואת התוצאות לחומר סטנדרטי שאותו קיבלה ממישרד־הבריאות ושנחשב כהירואין.

עורך־הדין מקרין ביקש לדעת אם המומחית ערכה בדיקת צבע פלונית ובדיקה כימית פלמונית, ועל כך השיבה לביא בשלילה. „האם בירדת מעל לכל ספק שהחומר שבידך הוא מסוג דיאמורפין בהרכב כימי של $C_{21}H_{23}NO_5$?" התעניין הפרקליט. ושוב היתה התשובה שלילית. „הבדיקה היתה בהשוואה לסטנדרטים של הירואין שסיפק מישרד־הבריאות, מבלי להפריד את החומר למרכיביו," ענתה השוטרת ממז"פ.

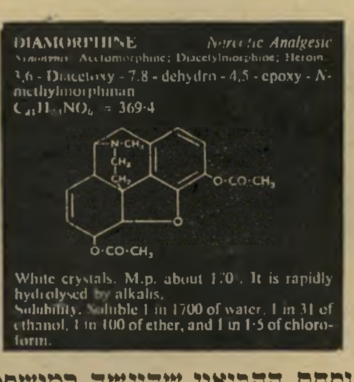

נוסחת ההרואין שהוגשה במישפט
המישטרה לא בדקה

את הידענות המופלגת שלו בהרכב הכימי של סם ההירואין לא שאב עורך־הדין המשופם מנסיונו בסמים. באחד מסיוריו בלונדון גילה מקרין ספר אנגלי עב כרס, שעל כריכתו האדומה נרשם שמו: „הפרדות ובדיקות בסמים בבית־המרקחת —

(המשך בעמוד 52)

דו"ח על "מונטה־קארלו הישראלית": שיכון המיליונרים והמולטי־מיליונרים

בקיסריה: מי בונה, מי גר, כמה זה עולה ולמי משלמים מיסים

עשירי ישבי ביתר

העשירים מתגוררים בשכונה 2. שם, על מיגרשים בני דונאם אחד מינימום ועשרה דונאם מכסימום, בונים העשירים את הווילות שלהם. שכונה זו מתרוקנת משך השבוע ממרבית תושביה, המחזיקים בה בתים לסופי־שבוע בלבד. חלק מתושבי השכונה הם תושבי־חוץ, מיליונרים שרכשו בתים גם בישראל.

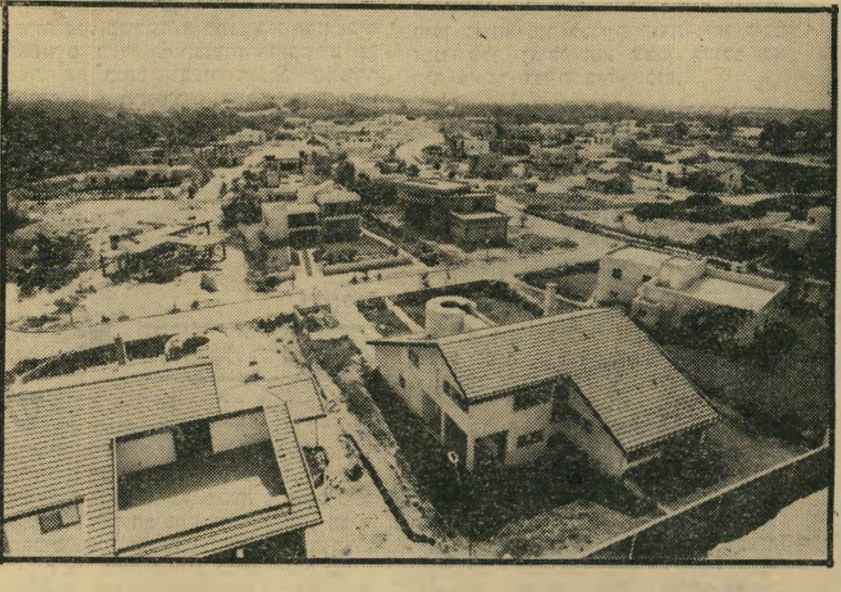

האמידים תושבי שכונה 8. אלה חולמים לעבור לשכונה 2. חלקם הצליח, חלקם האחר נאלץ לוותר כיוון שאין עוד מיגרשים בשכונה 2. תושבי שכונה 8 אינם עשירים במיוחד. חלקם מתגוררים בבתים דו־מישפחתיים, וכימעט כולם מתגוררים בקיסריה דרך־קבע במשך כל השנה וזהו ביתם היחידי.

האגדה מספרת כי הנדיב הידוע, הבארון אדמונד דה־רוטשילד, עלה יום אחד על גיבעות זכרון־יעקוב, העיף מבט מסביב, השקיף על הנוף ואמר בסיגנון מקגארטי מובהק: "ריכשו!"

שליחי הבארון יצאו ורכשו מייד כל מה שהיה ניתן לרכישה מנחל חדרה ועד מעגן־מיכאל, לבד משטח שהיה שייך ל־כנסייה היוונית ועוד כמה שטחים שהיו בבעלות ערבית. אותו שטח גדול, בן 30 אלף הדונאם, מוכר כיום כקיסריה.

הבארון חלם להפוך את קיסריה למונטה־קארלו של המיזרח־התיכון — מקום שיוריד את ביירות מעל המפה, איזור של מגורים, קייט ותיירות. האדמות נמסרו לפיק"א, והתוכניות הוכנסו למגירה והוקפאו.

הנדיב הידוע נפטר. בנו, אביו של הבא־רון אדמונד דה־רוטשילד ייבדל־להיים־ארוכים, לא גילה כל עניין בפלשתינה, ואילו הנכד לא זו בלבד שגילה עניין, אלא גם החליט לממש את חלומו של סבו הלכה למעשה. ומכאן חלוקות הדיעות ביחס להמשך האגדה, שהפכה הגדה.

דיעה אחת של כמה תושבי קיסריה גו־רסת, כי הבארון רוטשילד פנה אל שר־הפנים דאז, משה חיים שפירא, והציע לו את ההצעה הנדיבה של סבו, בתנאי שתושבי המקום ובעלי־העסקים לעתיד ישלמו את המיסים לבארון. דהיינו, בתוך מדינת יש־ראל תקום מדינה פרטית בבעלות רוטשילד. שר־הפנים הסכים, אלא שבדיוק כאשר עמדו החוזים להיחתם נפטר והלך לעולמו, ושר חדש קם לישראל. ישראל בר־יהודה, שבא במקומו של ישראל רוקח, היה ידוע כפט־ריוט גדול וכסוציאליסט גדול עוד יותר. הוא דוחה את ההצעה מכל וכל, ואמר: "לא יקום ולא יהיה כדבר הזה במדינת ישראל."

עד כאן — האגדה. לגבי העובדות שעליהן נוטל את האחריות חיים גולדנברג, מנכ"ל החברה לפיתוח קיסריה שבבעלות הבארון, הרי הן כדלקמן: כשהחל הבארון רוטשילד מתעניין בפיתוח קיסריה הוא פנה לשר־האוצר דאז, לוי אשכול, והציע לו לפתח את איזור קיסריה כאיזור קייט ונופש. הוא הציע, בשלב ראשון, להקים את קרן קיסריה שתחזיק בניכסי הבארון, לצרף אליה את חלקות האדמה שניטשו על־ידי הערבים, נלקחו על־ידי מינהל מקרקעי ישראל והפכו רכושה של מדינת ישראל.

את הרווחים מכספי הקרן הציע הבארון, אליבא דגולדנברג, לתרום לקידום החינוך הגבוה בישראל. וכך, בשנת 1962, נחתם הסכם בין הבארון רוטשילד לבין מדינת ישראל לייסוד הקרן, כאשר כל קרקעות פיק"א נמסרו לבעלות המדינה. בו־זמנית בוצעה על־ידי הבארון חכירת אדמה ל־200 שנה לזכות קרן קיסריה על שטח בן 2000 דונאם, שעליו הוקמו שכונות הווילות. קרן קיסריה הפכה, ברבות הימים, החברה לפיתוח קיסריה, ומחזיקי־המניות בחברה זו הם מדינת ישראל 50 אחוז, והבארון רוטשילד 50 אחוז.

מי בא לגור בקיסריה? בתחילה היה המקום כולו חולות וים ועתיקות יפהפיות. ראשון התושבים הגיע לקיסריה לפני 15 שנים. היה זה מורה־דרך בשם הרשל בנג׳־מין, שבנה את ביתו במו־ידיו והיה התושב היחידי בסביבה. ביתו לא חובר למערכת ביוב, לחשמל או למים.

אחריו הגיעה הרופאה ד"ר חנה ביליג, שהיא כיום אשה בת שמונים שעדיין מת־

העניים תושבי עיירת־הפיתוח אור־עקיבא, שעד היום לא פותחה כראוי. תו־שבי אור־עקיבא מספקים את עובדי השירותים לשכונות הווילות של קיסריה. מאור־עקיבא באים עוזרות־הבית והפועלים השחורים. תושבי העיירה שונאים את תושבי קיסריה, שהווילות שלהם משמשות לא אחת קורבן לפריצות וגניבות. שתי מישפחות מאור־עקיבא הצליחו לעבור לשכונה 8 ואילו שימחה כהן, הרצה לבחירות באור־עקיבא, הצליחה להגיע אף לשכונה 2.

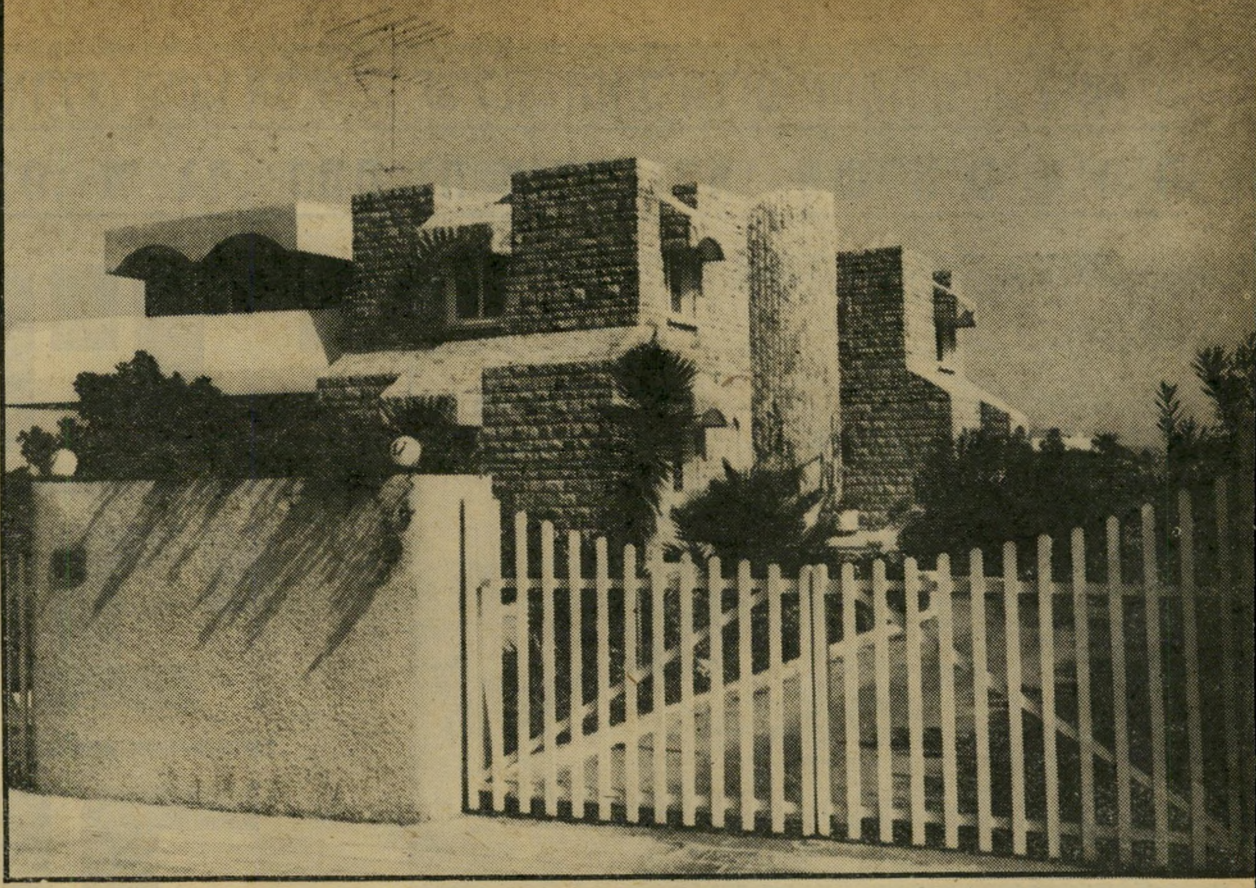

וילה אולמן

שייכת לנגר אנגלי בשם דניס אולמן ואשתו. השניים מתגוררים בבית הנח־שב הגדול ביותר בישראל, ומשתרע על שטח בן 1,200 מטר מרובעים. הם דרשו מן הארכיטקט שיבנה עבורם בית בסיגנון של טירה אנגלית, מאבן שכם אדומה. ביתם יוצא־דופן בין בתיה של קיסריה ומושך תשומת לב גדולה. יש בו שלוש קומות, הכו־ללות בתוכן חדר־ביליארד, חדר להקרנת סרטים, שני חדרי־אוכל, ארבעה חדרי־שינה בתוספת שירותים וחדר־שינה ראשי.

(המשך מעמוד 39)
גוררת במקום, ומחזיקה בעיטור־הגבורה הבריטי הגבוה ביותר. מחיר הדונאם בימים ההם היה 3,000 לירות.

מתי, אם כך, הפך המקום פתע־פיתאום סמל של מעמד דווקא?

היכן מישפחת המתנחלים?

שר־האוצר המנוח, פנחס ספיר, הוא שהיקנה למקום ציביון יוקרתי. ספיר, בדרכו השנוררית, פנה אל יהודים עשירים כמו איש המגבית ומלך חמאת־הבוטנים מארצות־הברית פול צוקרמן, וי־מייקל סאקר, מבעלי מארכס אנד ספנסר, והציע להם להשקיע כסף ברכישת בית בישראל. כיוון שהמחיר, הן בדולארים והן בלירות, היה נמוך מאד הסכימו — וכך הפכה קיסריה איזור־מגורים של יהודים עשירים. מרביתם תושבי חוץ או פנסיו־נרים.

גם התעניינותו האישית של הבארון רוטשילד תרמה להרמת קרנה של קיסריה, למרות שהוא לא היה מראשוני המתיישבים במקום. בעיקבות הבארון החלו באים תושבי חוץ עשירים מאד, ובעיקבותיהם תושבי הארץ העשירים: האנשים כמו הצייר ראובן רובין, איש־העסקים פוקה הירש, האופנ־אית לולה בר ואיש־העסקים לסלי פילופ — כל אלה הגיעו לקיסריה.

בעיקבותיהם הגיעו תושבים ישראלים נוספים כמו מנכ״ל אל־על לשעבר, אפריים בן־ארצי ואשתו הארכיטקטית דורה גד. התעשיין העשיר יוסף שידלובסקי רכש גם הוא בית צנוע במקום, ובאחרונה נוספו לקיסריה תושבים חדשים כמו עורך־הדין אמנון רוזנשטיין ואשתו מלכה.

שר־השיכון־והבינוי גידעון פת בונה שם כיום לעצמו את אחד הבתים הגדולים בסביבה, וגם שר־הביטחון עזר וייצמן מש־לים את בניית ביתו השני. לא הרחק משם נבנה והולך ביתו הגדול של אלוף פיקוד הצפון אביגדור („יאנוש״) בן־גל. קיסריה הפכה שכונת־היוקרה מיספר אחד בישראל, המאכלסת בתוכה עשירי עולם, עשירים חדשים (נובו־ריש) ובעלי עמדות בכירות כמו שרים וקצינים גבוהים.

אולם סיפורה של קיסריה אינו כה פשוט. קיסריה עצמה מחולקת לשתי שכונות, וגם בין השכונות עצמן קיימים פער, קינאה וצרות־עין. בשכונה 8 מתגוררים התושבים האמידים, בעלי המיקצועות החופשיים ש־מכרו את ביתם שבעיר ועברו להתגורר במקום. הם מתגוררים במקום דרך־קבע, בבתים דו־מישפחתיים, מחזיקים בדרך כלל במכונית אחת למישפחה, וילדיהם לומדים בחדרה.

עם תושביה של שכונת פאר זו נמנית גם מישפחת מתנחלים, המשכירה כיום את ביתה שם תמורת 7,000 לירות לחודש ומת־גוררת באלון־מורה.

הבית המנקר־עיניים

שכונה 2 היא שכונת העשירים. כאן מתגוררים כל עשיריה האמיתיים של קיסריה. מישפחת זבלדובסקי, מבעלי סולתם מחזיקים בבית המוקף 9 דונאמים של גנים מטופחים להפליא. על גיבעה מתנוסס ביתו הקטן של שר־הביטחון עזר וייצמן. הבית, שסביבו שתי חומות (כך עקף השר בדרך חוקית את החוק המתיר בניית חומה בגובה של מטר אחד), קטן במיוחד, ומכונה בפי בעליו — שבנה אותו כבית־קיץ וכבית לסופי־שבוע — „המלונה״.

את שני המיגרשים שעליהם בנוי ביתו רכש עזר וייצמן מהחברה לפיתוח קיסריה, שרכשה אותם מקבוצת אמריקאים עשירים פעילי המגבית, שהיו אמורים לבנות שם את בתיהם אך לא עשו זאת. וייצמן החל בונה את ביתו עוד לפני שנבחר כשר־ביטחון בממשלת הליכוד.

מול „המלונה״ שוכן בית־האחוזה הענקי שבונה שר־השיכון־והבינוי גידעון פת. הבית רשום על שם חברה בשם אנג׳ט אסטבלישמנט השייכת להורי אשתו של פת. הוא ממוקם על שני מיגרשים, ששיטחם הכולל 2,5 דונאם. מישפחת חותניו של השר רכשה את המיגרשים בשנת 1972. למרות החוק הקובע כי מי שאינו בונה בית בתוך שנתיים ימים מעת רכישת המיגרש חייב להחזירו לחברה לפיתוח קיסריה, לא נלקחו המיגרשים מידי המישפחה. חיים גולדנברג, מנכ״ל החברה, טוען כי הסיבה לכך במילחמת יום־הכיפורים ובהקפאת הבנייה אז עד לשנת 1976. כדי להעריך נכונה את שוויו של הבית שבונה שר־השיכון של מדינת ישראל, יש להביא בחשבון כי שטח הבית עצמו הוא 420 מטר מרובע, וכי מחיר הבנייה למטר 7,500 לירות טבין־ותקילין.

הבית המנקר עיניים ביותר שוכן בכניסה לשכונת הווילות 2. זהו ביתם של עורך־הדין אמנון רוזנשטיין ואשתו מלכה. הבית נראה כבית־מלון, בריכת־השחייה שלו בנוייה בצורת אגס, והשטח שלידה מזכיר בריכה ציבורית. מישפחת רוזנשטיין אינה מתגוררת בקיסריה דרך־קבע, אלא מגיעה לשם בקיץ ובסופי־שבוע. שני פועלים ער־ביים מחזיקים את הבית במשך השבוע. בתוך הבית שני חדרי־אורחים וארבעה חד־ריי־שינה, כשכל חדר מרוהט בסיגנון שונה.

תושבי קיסריה כועסים מאד על הבית, הבולט למרחוק בסיגנונו הרעשני. חיים גולדנברג, מנכ״ל החברה לפיתוח קיסריה טוען כי האישור לבניית הבית ניתן קודם זמנו שלו, ואילו הוא עצמו לעולם לא היה מאשר בניית בית שכזה.

סיפור ההצלחה של שימחה

לא הרחק מביתם של בני רוזנשטיין שוכנת הווילה של איש־העסקים ונער־השעשועים הוותיק פוקה הירש. זהו בית קטן ויפה; לידו בית נוסף, שבו מתגוררים המשרתים המתחזקים את הבית. פוקה הירש מתגורר בתל־אביב, מגיע לקיסריה בסופי־שבוע ונמנה עם התושבים הוותיקים במקום.

ברחוב שבו מתגורר עזר וייצמן גרה גם אסתר רובין, אלמנתו של הצייר המנוח ראובן רובין. ביתה הוא אחד היפים בקיסריה וסביבו גן גדול. קירות הבית משמשים גלרייה לציוריו של ראובן. אסתר, שבתה אריאלה נשואה ועומדת גם היא לעבור להתגורר בקיסריה, מכרה את ביתה התל־אביבי ועברה לגור שם לצמיתות. באותו רחוב בונה את ביתו גם אלוף פיקוד הצפון אביגדור („יאנוש״) בן־גל. יאנוש מתגורר

וילה שידלובסקי

שייכת לתעשיין יוסף שידלובסקי, המתגורר בה במשך כל ימות השנה ומנהל ממנה את עסקיו המסועפים. למרות שהוא נמנה עם עשירי העולם, אין הווילה של שידלובסקי מנקרת־עיניים.

וילה בר

שייכת לאופנאית לולה בר ולבעלה. הווילה מכונה „וילה מדי־טרנה״, שפירושו וילה ים־תיכונית. ואכן, זוהי ללא ספק הווילה היפה ביותר בקיסריה. היא בנוייה בצורת קשתות, מכוסה „שפריץ״ לבן ופירחי גרניום.

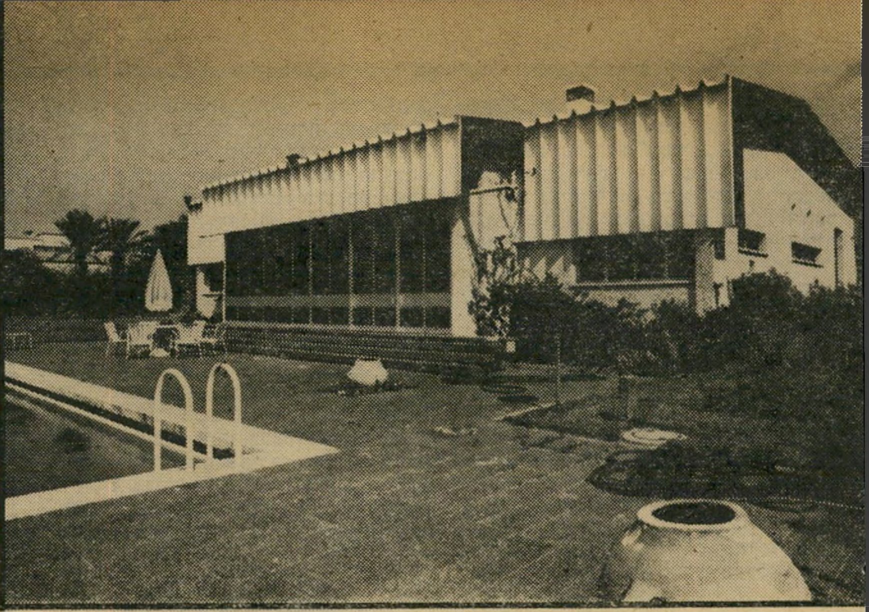

וילה צוקרמן

הווילה של המיליארדר האמריקאי פול צוקרמן, איש המג־בית ומי שנחשב כמלך חמאת־הבוטנים בארצות־הברית. בביתו שגגו מאזבסט, יש בריכת־שחייה. רה"מ לשעבר, גולדה מאיר, נוהגת להחלים שם.

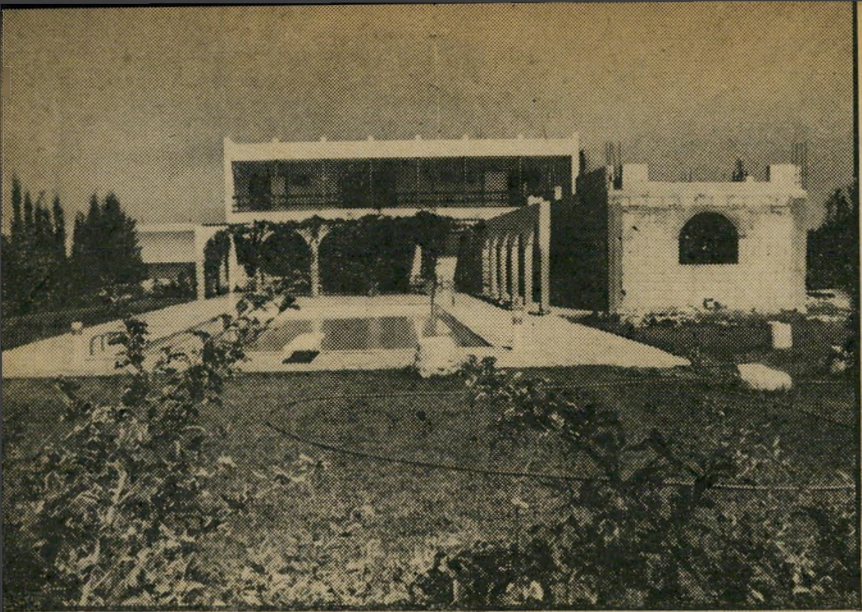

וילה פולוף

הווילה של בעל מיפעל **בגד עור**, לסלי פולוף, המחזיק בבע־לותו שלושה בתים בישראל: האחד בכפר־שמריהו ועוד אחד במיגדל־העמק, שם ממוקם מיפעלו. בווילה, בית נוסף למשרתים הווייט־נאמים שלו.

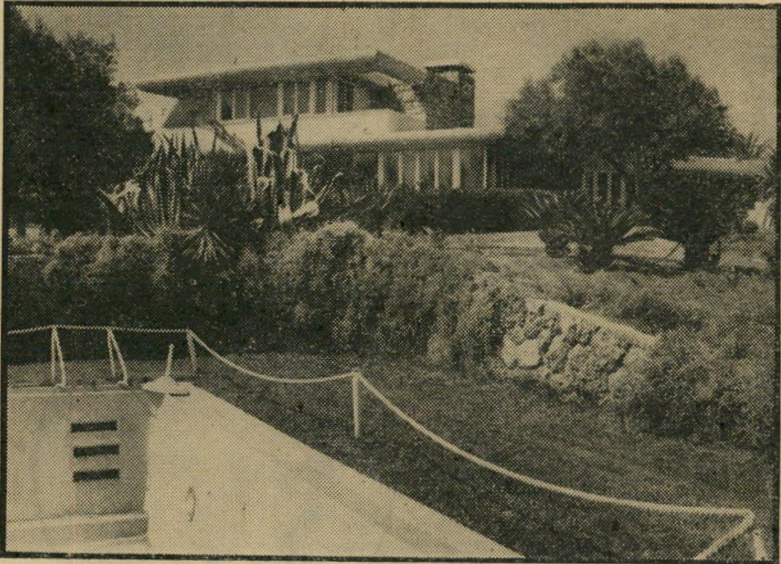

וילה זבלודובסקי

ריקה מרבית הזמן מתושבי׳ה, שכן בעליה, בעל מיפעל **סולתם** והמכונה בשם־החיבה „זבלה", מבלה מרבית זמנו בחו"ל. סביב הווילה, משטחים בני תשעה דונאמים של דשא וגנים מרהיבים.

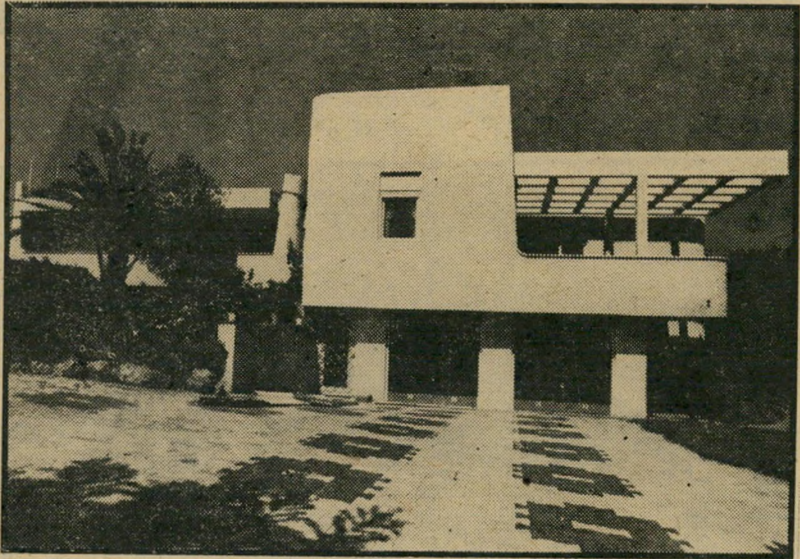

וילה רוטשילד

הווילה העשוייה בטוב־טעם של הבארון אדמונד דה־רוטשילד. למרות שהוא מהווה הגורם הראשוני לפיתוח קיסריה לא בנה את ביתו שבמקום בעצמו, אלא רכשו מתושב אמריקאי שהיגר.

בינתיים בשכונה 8, היוקרתית פחות. אך ביתו יהיה ללא ספק אחד הגדולים בקיסריה, כשמאחריו נבנית והולכת בריכת־שחייה פרטית. יאנוש ואשתו, גליה, הם תושבי קיסריה הקבועים היחידים השולחים את ילדיהם ללמוד בעיירת־הפיתוח אור־עקיבא, ולא לבתי־הספר שבחדרה.

בביתו של איש המגבית פול צוקרמן, שגגו מכוסה אזבסט, מרבה לבקר ראש־הממשלה לשעבר גולדה מאיר, הנוהגת להחלים במקום אחרי שהיותיה בבית־החולים. צוקרמן עצמו אינו מתגורר ב־קיסריה דרך־קבע, ועובדיו מתחזקים את הבית ואת בריכת־השחייה המפוארת ה־צמודה אליו.

התעשיין העשיר יוסף שידלובסקי, בעל מיפעל המנועים בבית־שמש ואחד מבעלי מיפעל המנועים הצרפתי דאסו, עבר בשנה האחרונה לקיסריה וקבע שם את ביתו. באותו בית מתגוררת באופן ארעי גם נציגתו, שימחה כהן.

שימחה היא סיפור של הצלחה. הצעירה בת ה־30, הרצה כיום לראשות המועצה האיזורית אור־עקיבא, היא ילידת מארוקו שעלתה עם מישפחתה והתגוררה במעברת אור־עקיבא. באחד הימים, עוד בהיותה ילדה, נעצרה לידה מכונית והנהג שאל אותה למקומו של מלון קיסריה. שימחה, הדוברת צרפתית, הראתה לנוסעי המכונית את הדרך, ומאז השתנו חייה. נוסעי המכו־נית התגלו כמישפחה בלגית עשירה, והם החליטו לאמץ את שימחה כבת. כך מצאה את עצמה הילדה מאור־עקיבא רוכשת את השכלתה במיטב בתי־הספר בעולם, ואף נהנתה מנתח הגון מהירושה שהותיר אחריו אבי המישפחה.

ספקולציות וחוזים־בסתר

באמצעות אותה מישפחה הכירה שימחה את שידלובסקי, הוא שילב את

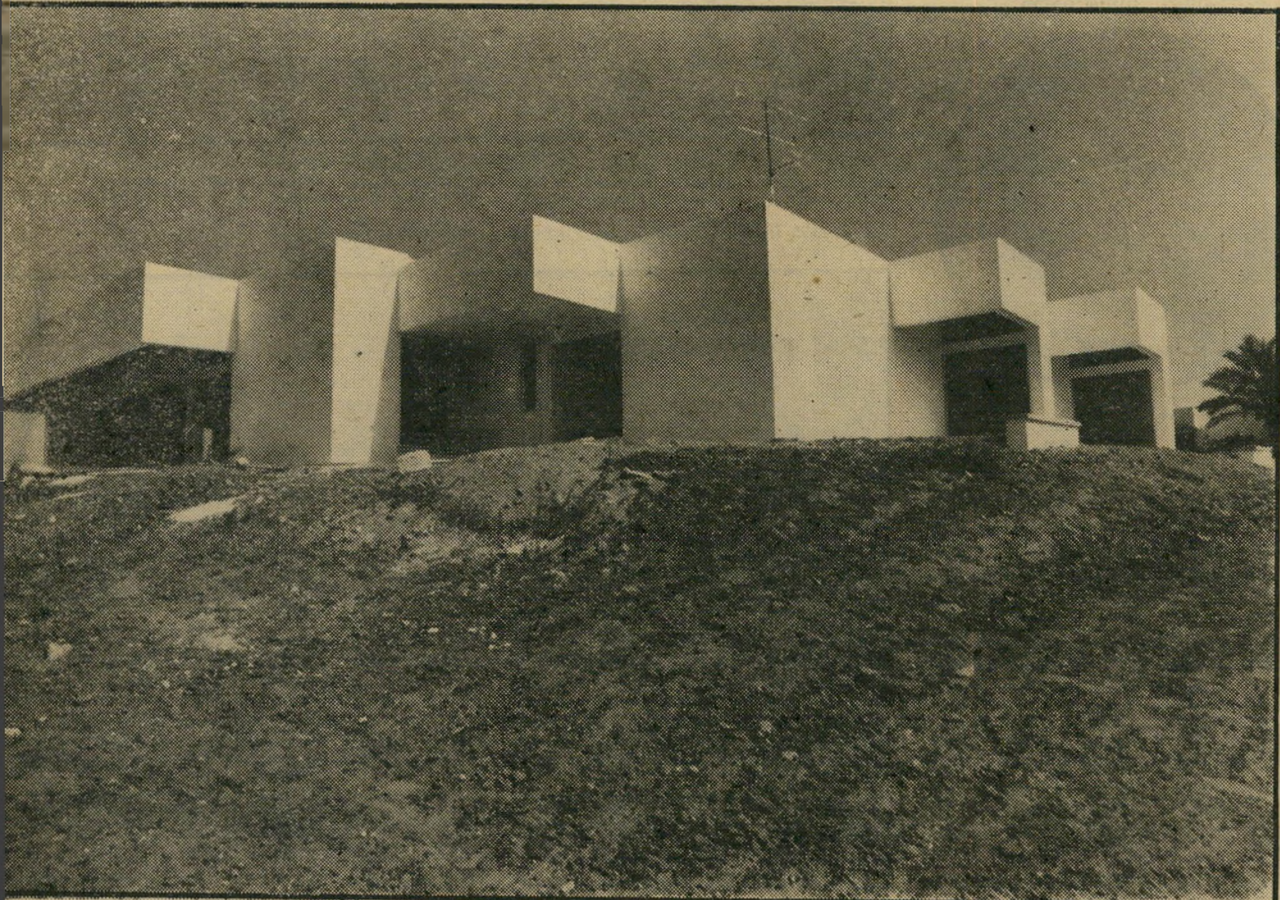

וילה פת

הווילה הענקית הנבנית והולכת והשייכת לשר־השיכון־והפיתוח גידעון פת. **הווילה** רשומה על שם חברה הנמצאת בבעלות הורי **אשתו** של פת, ובאופן רישמי אין כאילו המקום שייך לו. זוהי אחת הווילות הגדו־לות ביותר המוקמות בקיסריה: שטח הבית הוא 420 מטר מרובעים, ומחיר הבנייה של מטר מרובע אחד הוא 7,500 לירות.

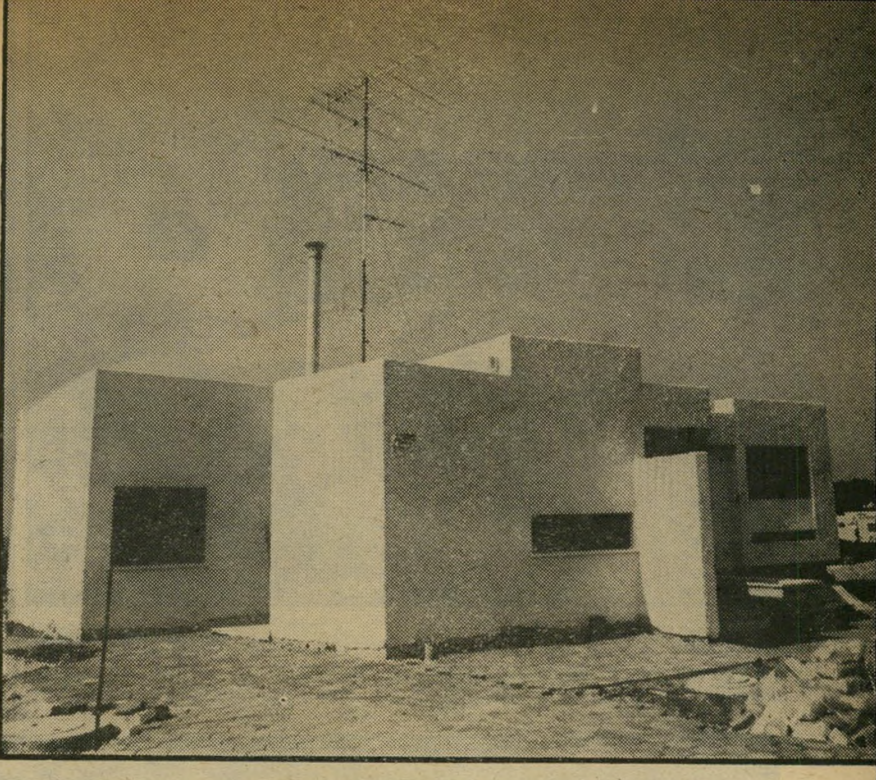

וילה וייצמן ביתם השני של שר־הביטחון, עזר וייצמן ואשתו ראומה. זהו אחד הבתים הקטנים ביותר בקיסריה, ועזר מכנה אותו בחיבה „המלונה״. הבית אומנם קטן, אך שטח האדמה סביבו גדול (בסה״כ 2.5 דונאם).

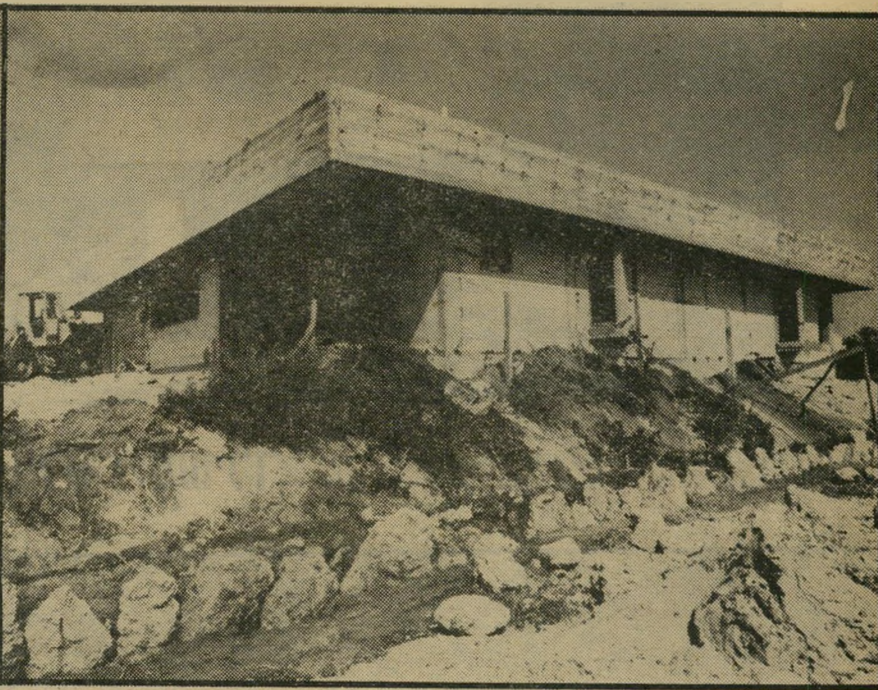

וילה בן גל ביתו הגדול של אלוף פיקוד הצפון, אביגדור („יאנוש״) בן־גל, שניבנה בשכונה 2. מאחרי הבית בריכת־שחייה ענקית, ולא הרחק ממנה מינחת מסוקים פרטי של האלוף שניבנה על שרידי חפירות נפט במקום.

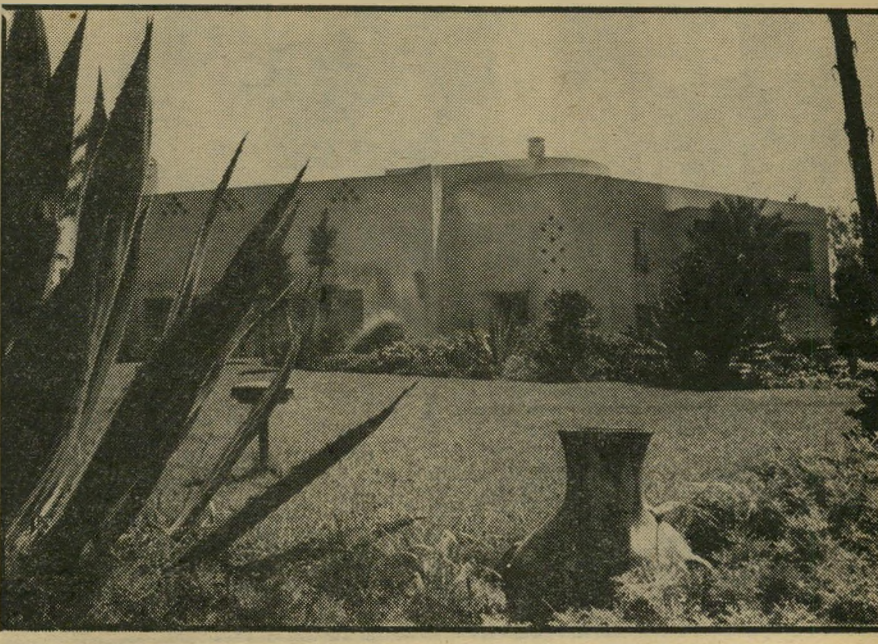

וילה רובין אחת הווילות היפות בקיסריה היא זו של הצייר המנוח ראובן רובין ואשתו אסתר. הבית הוא במיבנה המזכיר אונייה, גדול מאד וסביבו גן רחב־ידיים. אסתר מכרה את ביתה התל־אביבי, ועברה לקיסריה לצמיתות.

הצעירה המבריקה בעסקיו, וכיום היא רואה חיל במעשיה. לשימחה כהן עצמה מיגרש בשכונה 8, שעליו היא בונה בימים אלה את ביתה. היא נחשבת סיפור ההצלחה בה״א־הידיעה של אור־עקיבא (רק שתי מישפחות נוספות הצליחו לצאת את אור־עקיבא ולעבור להתגורר בשכונה 8 בקיסריה).

ביתם של מנכ״ל אל־על לשעבר, אפריים בן־ארצי ואשתו, האדריכלית דורה גד, שוכן בסמוך לבית מישפחת רוטשילד. בן־ארצי ואשתו מגיעים לביתם זה בסופי־שבוע בלבד. הבארון אדמונד דה־רוטשילד רכש גם הוא בית במקום, אם־כי לא בנה אותו בעצמו; הבית נרכש מאותם אמריקאים עשירים. הבארון ממעט לשהות בבית, וזה משמש את נציגו של הבארון בישראל, מוקה לימון, המגיע עם מישפחתו לבילוי של סופי־שבוע במקום.

עזר וויצמן
הווילה הקטנה ביותר

אביגדור („יאנוש״) בן־גל
בריכת־שחייה פרטית

ראובן רובין
הקירות משמשים גלרייה

לפעמים מגיעים לבית גם ידידיו של הבארון, המתאכסנים בו תקופות קצרות.

הבית היפה ביותר בקיסריה הוא זה של האופנאית לולה בר, המתגוררת בו עם בעלה. זהו בית הבנוי בסיגנון ים־תיכוני. קירותיו החיצוניים והחומה שסביבו מסויידים לבן. יש בו קשתות, עציצי גרניום וצמחים מטפסים. החברה לפיתוח קיסריה בחרה בבית זה כבית האופייני לאיזור, ומקווה כי התושבים של שכונה 4, העתידה לקום בקרוב, יראו בו דוגמה.

לעומת ביתה היפהפה של לולה בר ביתו של דניס אולמן, נגר אנגלי עשיר שהחליט להתגורר בקיסריה שבישראל, מהווה ניגוד משווע לנוף ולאווירה. אולמן פנה אל אדריכל שבנה כבר בתים רבים בקיסריה, והורה לו לבנות עבורו בית בסיגנון של טירה אנגלית, ועוד דרש כי הטירה תיבנה מאבן שכם אדומה.

האדריכל בנה אז את אחד הבתים המוזרים ביותר בארץ — והגדול ביותר. שטח הבית 1,200 מטר מרובע. הוא בן שלוש קומות ויש בו חדר־ביליארד, חדר להקרנת סרטים, שני חדרי־אוכל, ארבעה חדרי־שינה עם שירותים צמודים, חדר־הלבשה, וחדר־שינה ראשי שבו שתי אמבטיות — לו ולה. דניס אולמן הספיק כבר להסתכסך עם מרבית התושבים במקום. הוא היה חבר ועד התושבים, ודרש לנהל את הישיבות באנגלית. הישראלים התנגדו, ואמרו לו שאם בכוונתו להתגורר בישראל, עליו ללמוד עברית. הוא, מצידו, טען שלמען הוועד אינו מוכן להתאמץ. מאז אין ה„ילידים״ מוכנים לדבר איתו מטוב ועד רע.

ליד אולמן שוכן ביתו הנאה של לסלי פולופ, בעליו של מיפעל בגד עור. הבית צנוע ופשוט, ויש בו בריכת־שחייה. בימים אלה מוסיפים לו אגף נוסף. לידו, בית קטן יותר שבו מתגוררים המשרתים הוויאטנאמיים של בעל הבית. ליד וילה פולופ — וילה שטרן, בית גדל־ממדים שהיה שייך בשעתו למייקל סאקר, מבעלי מארכס אנד ספנסר.

מרבית תושבי שכונת הווילות 2 הם תושבי־חוץ או פנסיונרים. במקום כמעט שאין תושבים קבועים, והבתים מתוחזקים על־ידי משרתים, פועלים ועוזרות־בית.

כיצד מתנהלים חייה המוניציפאליים של קיסריה?

מפי אחד התושבים, המבקש להישאר בעילום שמו: „אין ראש עיר, אין עיר, אין ראש מועצה ואין מועצה. משלמים מיסים לחברה לפיתוח קיסריה הגותנת שירותים מוניציפאליים. החברה יסדה ועדה ארכיטקטונית, כדי לפקח שיהיה קו אחד בבניית הבתים. כדי למנוע ספקולציות החליטה החברה לחוקק חוק, שאם תוך שנתיים לא בונים על מיגרש היא רשאית להחזיר את הכסף ולקחת את המיגרש בחזרה. בתחילה היתה החברה גמישה; היום היא מחכה, כדי לקנות ולמכור מחדש ביותר כסף.

„מחיר דונאם אדמה נע בין 800־700 אלף לירות, וזה עולה כל יום. הוועדה הארכיטקטונית מוחלפת לעיתים תכופות. אין אחידות דעים בין חבריה. יש אנדרלמוסיה. כל אחד עושה מה שהוא רוצה. אסור לעבור שמונה מטר גובה בבנייה — ועוברים. הוחלט שיהיו רק בתים עם גגות שטוחים, ועכשיו מותר גם גג משופע בלי רעפים, ויש כאלה שיש להם בית עם רעפים. מי שקנה קרקע ואינו רוצה לבנות, עושה חוזה בסתר עם אנשים אחרים, וכך עוקף את החוק שבו מותר למכור אך־ורק לחברה — לא מאדם לאדם. כולם יודעים, אבל עוצמים עין.

„לפני שלוש שנים אפשר היה להשיג בקיסריה דונאם במחיר של 20—10 אלף לירות, אך המחיר טיפס למעלה במהירות של מטיאור וכך, לפני שנתיים, היה המחיר 70,000 לירות לדונאם; לפני שנה — 100,000 לירות לדונאם; לפני חצי־שנה — 300,000 לירות. ואלה אינם מחירי השוק. אלה המחירים שקובעת החברה לפיתוח קיסריה.״

למי משלמים מיסים?

אילו תושב אחר של קיסריה, שגם הוא אינו מוכן להזדהות בשמו: „מאז שהגיע לכאן חיים גולדנברג, הוא אוכף את החוק על כולם. אין יוצאים מן הכלל. הוא עושה עבודה מצויינת במה שלא הצליחו קודמיו, מצליח הוא.״

ומה אומר מנכ״ל החברה לפיתוח קיסריה, חיים גולדנברג עצמו? „כשבנו את קיסריה לא חשבו שיום אחד יבואו להתגורר בה תושבים קבועים. הציביון של המקום היה כמקום מגורים, בית שני לפנסיונרים ולתושבי־חוץ. לכן גם לא חשבו על בתי־ספר, חנויות־מכולת וגני־ילדים. עד שהחלה השכונה 8 לקרום עור וגידים, וכעת ברור שיש צורך בכל הדברים האלה.

„אינני רוצה להתייחס למה שהלך פה לפני זמני. הגעתי לכאן לפני שנתיים וחצי, וברגע שהגעתי לקחתי מכל אותם יהודים שהיו להם מיגרשים ולא בנו עליהם את מיגרשיהם, והודעתי להם כי ניתנת להם ארכה בשל הקפאת הבנייה. מי שהספיק לבנות בנה, מי שלא הספיק — המיגרש נלקח ממנו. בשכונה 2 אין עוד מיגרשים למכירה. ידוע לי כי לפני חצי שנה נמכר שם בית, הגובל בביתו של אפריים בן־ארצי, במחיר של חמישה מיליון לירות.

„כשנעשה ההסכם בין מדינת ישראל והבארון רוטשילד על הקמת קרן קיסריה, הוסכם כי עד לשנת 1990 לא ישונה הסטאטוס המוניציפאלי של קיסריה, וכי רק אז יוחלט אם להקים במקום רשות מקומית.

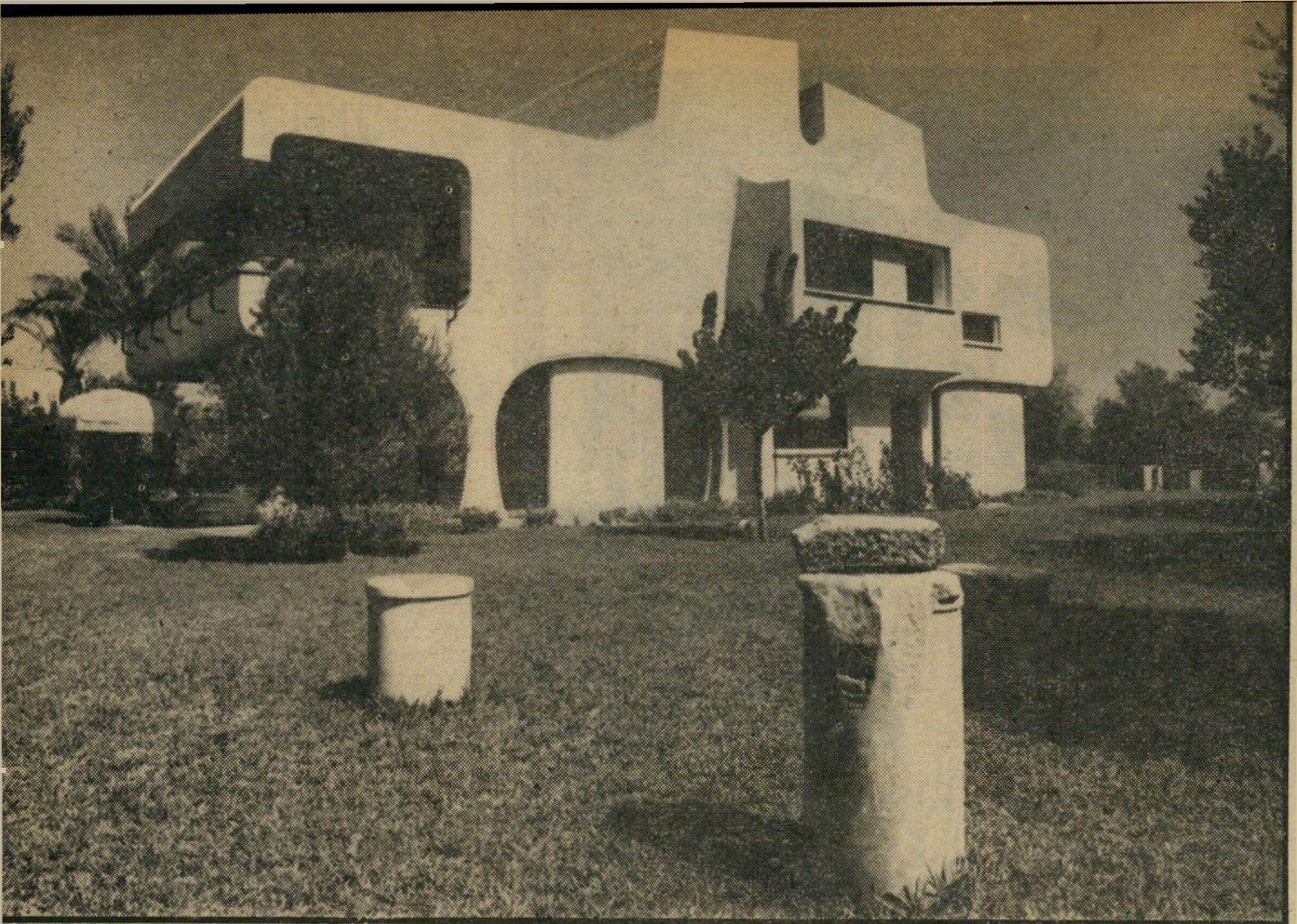

בינתיים משלמים התושבים מיסים ממשל־תיים לממשלה ומיסים מוניציפאליים לקרן קיסריה, כלומר לחברה לפיתוח קיסריה.

„החברה היא מעין גוף מוניציפאלי שמתפקידו לדאוג לפיתוח הבסיסי, היינו סלילת כבישים, מידרכות, גינון, פארקים ציבוריים, תשתית מים, תשתית קווי חשמל וטלפון תת־קרקעיים, ובשכונה החדשה גם

אפריים בן־ארצי
עתיקות בחצר

אנטנת טלוויזיה תת־קרקעית ; תאורת רחו־בות מיוחדת, אחזקת ניקיון השכונה, פינוי אשפה וגיזום הצרות, אחזקת גינון וכו׳. כן מספקת הקרן שירותי הסעה לבתי־ספר וגנים בחדרה, ומסבסדת גנון במקום.

„החברה לפיתוח קיסריה אינה יכולה לדאוג לאינטגרציה בין אור־עקיבא ותושבי שכונות הווילות. ידוע לי שמרבית התו־שבים, פרט למישפחת האלוף בן־גל, מסר־בים לשלוח את ילדיהם לבתי־ספר באור־עקיבא, אך אינני רשאי להתערב בכך. כיום אנו מקימים מרכז מיסחרי, שבו אנו מקצים שטח ללא תמורה לתושבים כמרכז קהילתי, ונסבסד מיני־מארקט לשירותם.

„עבור השירותים אנו גובים דמי־שירו־תים שנקבעו עם ועד התושבים לפני שנ־תיים, לפי סקר שנעשה ברשויות דומות.

„כיום, 90% מהתושבים הם ישראלים, ולמרביתם נטייה להתגורר במקום. באפריל שיחררנו 52 מיגרשים במחיר של 700 אלף לירות הדונאם בשכונה 4, שהיא שכונה חדשה. המיגרשים נחטפו ברובם.

„כל אחד רשאי לרכוש יותר ממיגרש אחד — בין אם הוא יהודי או לא־יהודי. התנאי הוא שעליו לבנות תוך פרק זמן של 33 חודשים. לא נרשה לבנות בתים דו־מישפחתיים כדי למנוע צפיפות מגורים.״

כצפוי, חלוקות הדיעות על טיב פעילותה של החברה לפיתוח קיסריה בין התו־שבים. יש המרוצים — יש המתלוננים. אחד המתלוננים הוא רפי, שטוען, כי כל מה שמעניין את החברה לפיתוח קיסריה הוא כסף, וכי אינה מצליחה לספק שירו־תים אלמנטריים מבלי לקלקל את הקיימים.

וילה בן ארצי ביתו של מנכ״ל **אל־על** לשעבר, אפריים בן־ארצי ואשתו, הארכי־טקטית דורה גז. הבית שוכן בסמוך לביתו של הבארון רוט־שילד, ובחצרו עתיקות המוחזקות במקום ברשות. מישפחת בן־ארצי מבלה בבית בסופי־שבוע בלבד. מרבית תושבי שכונת המגורים 2 מבלים במקום רק בסופי־שבוע. אין שם שירותים כגון גני־ילדים, מרכז־קניות או בתי־ספר, וגם מיספר המישפחות שבהן ילדים מועט. הילדים נוסעים ללמוד בחדרה, ולא באור־עקיבא.

מה קרה למלון?

בשנת 1965 פתח הבארון רוטשילד את מלון קיסריה. המלון נכשל כמלון משתי סיבות : הוא הוגדר כ„המלון היקר ביותר בעולם״, ולאורח ישראלי כמעט שלא היתה דריסת־רגל בו. מעט מאותם אורחים עשי־רים שהגיעו, גילו במהרה שאין מה לעשות במלון אלא אם כן באים עם הפילגש או יודעים לשחק גולף. מנהלי עסקיו של הבארון החליטו להעביר את המלון לרשות מועדון הים־התיכון.

אנשי קיסריה מוכנים להישבע, כי ב־תקופת ההרס של המועדון ראו במו־עיניהם חמור מטייל בחדר־האורחים וזולל רהיטים. המלון המפואר נלקח מידי מועדון הים־התיכון ונרכש על־ידי מישפחת פדרמן, בעלי רשת מלונות דן. במשך השבוע מגיי־עים אליו תיירי עיסקת־החבילה שבתוכה הוצעו להם יומיים במלון קיסריה. בסופי־שבוע מלא המלון ישראלים. בוודאי לא האורחים בחלומו של הבארון.

המלון השני בקיסריה, סמדר, נכשל גם הוא. המלון, שניבנה ככפר־נופש והמכונה שכונה 3, עבר כחמישה בעלים. האחרונים היו ארבעה אנגלים שהתעשרו בשנות השישים, ורצו לנהל את העסק מאנגליה. כשהבינו שאינם יכולים, לקחו להם נציגים ופשטו את הרגל. המלון נמכר לפני כשבוע

מלכה רוזנשטיין
בריכת־שחייה ציבורית

למיליונר אייב רוזנברג, המבקש להפוך את המקום לכפר־נופש ים־תיכוני.

הקו המפריד בין העוני לעושר עובר באופן ברור מאד בין אור־עקיבא לבין קיסריה. עוזרות־הבית והפועלים השחורים באים מקיסריה, או מהכפר הערבי ג׳סר אל־זרקה. כדי להגיע לים עוברים תושבי אור־עקיבא דרך שכונות הווילות. התו־צאה : פריצות אין־ספור לבתי העשירים. אחד מתושבי המקום טוען כי יחסם של תושבי הווילות לאור־עקיבא גובל בחש־דנות ולכן, אם יבקש מישהו מאור־עקיבא מים בדרכו לים, לא יקבל. אותו אדם טוען כי תושבי המקום סנובים, ולא איכפת להם כלל מה שקורה.

כך, למשל, מספר אותו תושב, לא הצליחו עד היום לארגן מישמר אזרחי בקיסריה או לגבות תשלום עבור שמירה שתסובסד על־ידי החברה לפיתוח קיסריה. ועדים של התושבים קמו ונפלו, עד שבאוגוסט השנה הוקם סוף־סוף ועד תושבים חדש, המורכב ברובו מתושבי המקום הקבועים.

וכך, למרות שהיא נחשבת השכונה היוקרתית ביותר בישראל, קיסריה היא עדיין שכונת פנסיונרים שמעטים בה הצעי־רים ומעטים עוד יותר הילדים. שכונה שמרבית תושביה מתגוררים מחוצה לה, ובאים לפקוד אותה רק בסופי־השבוע.

שרית ישי ■

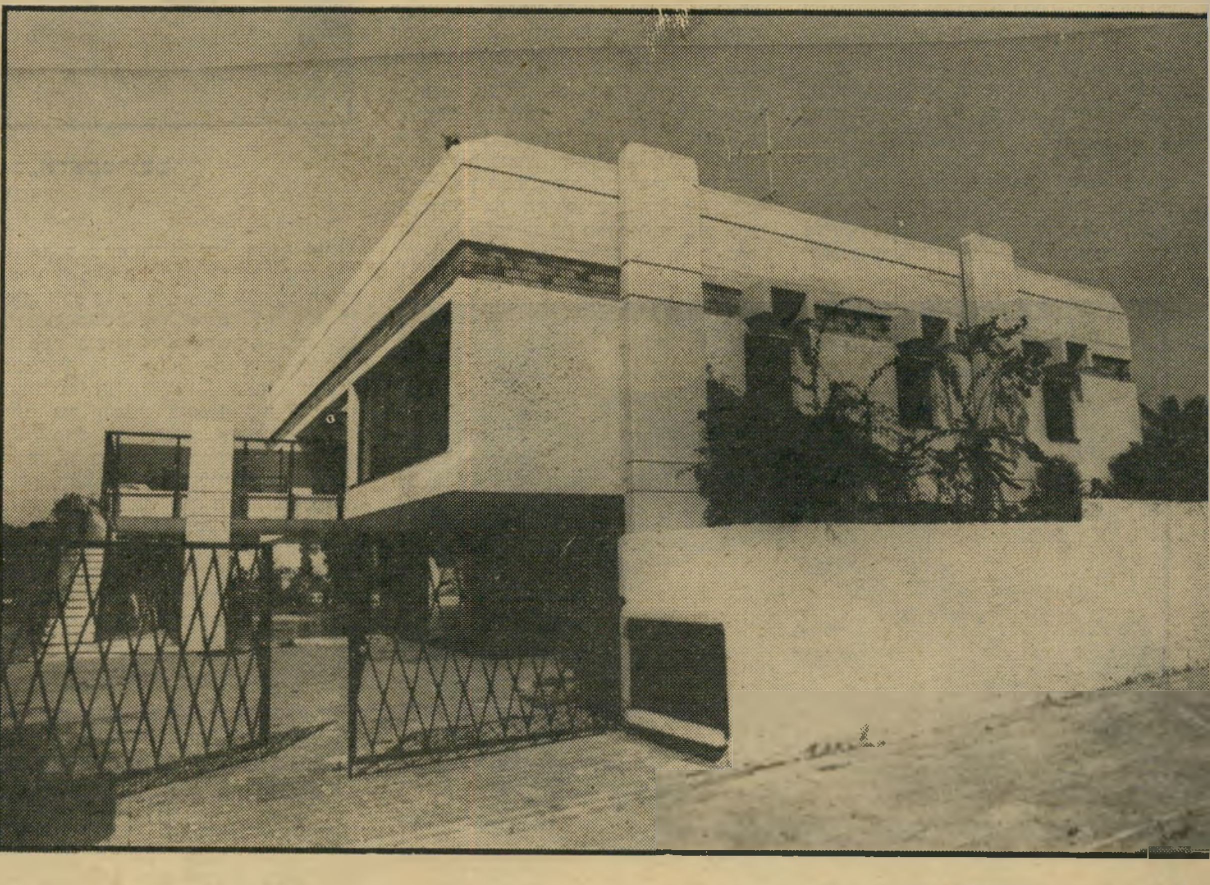

וילה רוזנשטיין הווילה שזכתה בכינוי „הבית הראוותני ביותר בקיסריה״ השייכת לעורך־הדין אמנון רוזנשטיין ולאשתו מלכה, המחזיקים בה כבית לסופי־שבוע. מנכ״ל **החברה לפיתוח קיסריה**, חיים גולדנברג, טוען שההרשאה לבניית בית זה — הדומה לבית־מלון עם בריכה ציבורית, ניתנה קודם זמנו. **צילם שלמה סתר** ■

סרטים

לפוצץ את הכל

כאשר ביקר רוברט יאנג לפני כשנתיים בישראל ועשה סרט תיעודי על ירושלים, לא השגיח בו איש. אילו חזר היום, יתכן שהיחס אליו היה שונה. כי אם עד אז נודע יאנג בעיקר כבמאי סרטי־תעודה, הרי בשנתיים האחרונות כבש לעצמו מקום־של־כבוד גם בין עושי הסרטים העלילתיים, בזכות שני סרטים. הראשון שבהם, אלאמבריסטה (כינוי למכסיקאים הגונבים את הגבול הצפוני, לארצות־הברית), יצא אל השווקים דווקא אחרי השני, עיניים קצרות (אשר ייקרא בארץ, לכשיופק, מחוץ ל־תחום).

שכר של רעב. אלאמבריסטה הוא סרט צנוע, שהופק בעזרת מילגה שקיבל יאנג מקרן גוגנהיים. הוא בילה חודשים ארוכים במחיצתם של מכסיקאים העובדים ללא רשיון וללא אשרת־עבודה במדינות דרום ארצות־הברית, ולאחר מכן ירד עם צוות קטן לצלם את סיפורו, שניראה כסרט תעודי יותר מאשר כסיפור כתוב.

גיבורו של יאנג, צעיר מכסיקאי בשם רוברטו, עוזב את אדמות אבותיו ויוצא לחפש מזלו מעבר לגבול, למרות שהוא יודע כי שם ייאלץ לקבל בברכה כל סנט שיזרק לעברו, ולהשלים עם רדיפות המישטרה. הוא מוכן לכל, משום שאפילו שכר־רעב ותנאים תת־אנושיים בארצות־הברית, הם יותר מכפי שמשגת ידו במכסיקו עצמה.

ואכן, הסרט אינו פוסח על אף אחד מן השלבים המשפילים שעוברים על רוברטו, דרך הסרסורים שמעבירים את המעוניינים אל ארץ החלומות שבצפון, תמורת ממון רב, כשהם מתייחסים אל הלקוחות שלהם כאל בקר המובל לטבח; דרך אותם מע־סיקים אמריקאים שמנצלים את הבורות ואת חוסר הברירה של הפועלים האומללים ומשליכים אותם ללא פרוטה אל הרחוב. הוא מצביע על הבדידות הנוראה של דוברי־ספרדית בארץ שבה הכל דוברים אנגלית; וכמה מרגעי הפיוט היפים ביותר של הסרט קשורים ביחסים שבין רוברטו למלצרית קטנה — שני יצורים בודדים, שמוצאים שפה משותפת ביניהם גם ללא מלים.

פרסים בקביעות. לכל אורך הדרך שומר יאנג על מבט־מן־הצד של איש התעודה האוהד, המתבונן בגורל בני־מינו חסרי הישע בהבנה, אך מבלי להתערב. תחילה קיבל את מצלמת הזהב בפסטיבל קאן, שם הוצג במיסגרת שבוע־הביקורת ונבחר על־ידי העיתונות לסרט הראשון הטוב ביותר שבין כל הסרטים שהוצגו בפסטיבל. כמה חודשים לאחר מכן, קטף אלאמבריסטה את קונכיית הזהב בסן־סבסטיאן, בפסטיבל הרגיש לבעיות אמרי־קה־הלאטינית.

אין אלה הפרסים הראשונים של יאנג (54), שהספיק להשתתף במילחמת־העולם השניה, במשך כשנתיים, כצלם בשירות הצי. לאחר שיחרורו התכוון אומנם לפתוח בקאריירה מדעית, ולשם כך נרשם להאר־ווארד, אבל הגיע חיש מהר אל חוג חובבי־הקולנוע. כאשר יצא משם, לא היה לו עוד ספק ביעודו. לפני עשרים שנה זכה שהשבועון טיים יכנה את אחד מסרטיו התיעודיים, סודות הצוק, כאחד הטובים ביותר של השנה. ב־1960 היה הראשון שעשה סרט על התנועה לזכויות האזרח, שהיתה אז בחיתוליה. במשך שלוש שנים רצופות הוענק לו פרס טלוויזיוני על סרטיו התיעודיים, שעסקו, בין היתר, במילחמת קוריאה ובשיגרה של בית־חולים אמריקאי גדול. הרומן עם הטלוויזיה הסתיים כאשר יצא עם מצלמתו להנציח את המצב המח־פיר בפרברי העוני של סיציליה, ולחצים מיסתוריים גרמו לפסילת הסרט בטרם שידור. „חשתי שאני רוצה לפוצץ משהו," סיפר יאנג, „אבל תחת זאת יצאתי עם מצלמה לדרום, לעשות סרט שיהיה רק שלי ולא רכוש של מזמין כלשהו." התו־צאה: אני רק אדם, אחד הסרטים המרשי־מים ביותר על מצבו של הכושי במדינות הדרום, סרט שהביא ליאנג שני פרסים בפסטיבל ונציה 1964.

אנשים הקטנים. במשך השנים הוד־בקה עליו התווית: במאי תיעודי. איש לא חשב שהוא רוצה לעשות משהו אחר, והוא עצמו לא טרח לרמוז על כך. עד שעשה את אלאמבריסטה. בין הראשונים שראו את הסרט היה גם המחזאי איש־העולם־התחתון מיגואל פינרו, שמחזהו עי־ניים קצרות (כינוי הניתן בכלא לאונסי־קטינים) היה לסנסציה בניו־יורק. פינרו ראה כמה דקות מסרטו של יאנג והכריז שזה האיש המתאים ביותר כדי להביא את מחזהו אל הבד. היכולת של יאנג לעשות סרטי־תעודה שנראים כאילו הם עלילתיים, ולהקנות לעלילות תחושה של תעודה, כבשו את פינרו. שיתוף הפעולה ביניהם הניב את הסרט שהסעיר את פסטיבל ניו־יורק הסנובי בשנה שעברה. אילו חדר יאנג לכלא אמיתי (הוא צילם בכלא שפונה למענו), עם אסירים אמיתיים, קשה להניח שיכול היה להשיג תחושה אמיתית יותר. מרבית שחקניו הם אלמונים, או כאלה שאינם מזוהים כשחקנים, כמו פינרו עצמו, שמגלם נרקומן המעורר על עצמו את זעם חבריו, או המלחין קרטיס מייפילד, שבאחת הסצנות המרגשות ביותר בסרט מארגן שירה־בציבור מיוחדת במינה.

יאנג, שעשה את שני הסרטים מחוץ למימסד ההוליוודי, עם מעט מאד כסף וללא סיוע שמות גדולים או מנגנונים משוכללים להפצה ולפירסום, הצליח להזיז אפילו את הספינכסים הבטוחים בצידקתם, המנהלים את האולפנים הגדולים. בימים אלה הם פתחו לו את הדלתות וקיבלו אותו בברכה. הוא כותב תסריט על העיר לאס־וגאס, שאותו יביים עבור חברת יוניברסל. אבל מי שמצפה לראות בסרט של יאנג את אורות הניאון, את מופעי הבידור ואת שולחנות הרולטה, עשוי להיות מופתע אם וכאשר ייצא הסרט לאור.

מחזאי מיגאל פינרו ב„מחוץ לתחום"
יצורים בודדים

לינדה גילין ודומינגו אמבריז ב„אלאמבריסטה"
בקר מובל לטבח

כוכבים

הבמאי והשחקנית

במשך שנים אמרו על ג'רלדין צ'פלין שהיא חיה בחסדי אחרים. תחילה, בכל פעם שקיבלה תפקיד בסרט כלשהו, רמזו שאילולא שם מישפחתה, לא היתה זוכה בו. „למען האמת," היא מודה היום, „הייתי איומה למדי באותם הימים." ואין ספק שכאשר נבחרה להיות טוניה בדוקטור ז'יוואגו, זעמו כוכבניות רבות על המפונקת שגוזלת את פרנסתן.

לגבי ג'רלדין היה דוקטור ז'יוואגו ברכה כפולה. ראשית, זה היה התפקיד הרציני הראשון שלה על המסך, שפתח בפניה שערים לקראת תפקידים נוספים. שנית, הסרט צולם בספרד, שם הכירה במיקרה במאי בשם קארלוס סאורה, שחיפש באותו הזמן שחקנית ראשית לסרטו הבא. ג'רלדין מצאה חן בעיניו. היא נשארה במדריד כדי להופיע בפפרמינט פראפה. אחר־כך שבה

ג'רלדין צ'פלין ולופז גומז ב„עיניים קשורות"
בסירטו של הבעל

כדי להופיע בציד, שוב בבימוי סאורה. השניים נסעו יחד עם הסרט לפסטיבל ברלין, ומאז לא נפרדו עוד. במשך תריסר שנים הופיעה ג׳רלדין בשבעה סרטים שו־נים של סאורה, הנחשב היום לבמאי הייצוג של ספרד, המקשט בשמו כל פסטיבל חשוב ומייצג, כימעט בקביעות, את ארצו בקאן.

זוג מאוחד. מאז החלו לרנן כי ג׳רלדין אומנם אינה סומכת עוד על שם אביה המהולל אבל נהנית מהערצת הבמאי שבמ־חיצתו היא חיה, ואשר מתכנן את כל סרטיו לפי מידותיה. הוא בעצמו מודה, שכאשר הוא הוגה בתפקיד נשי, זה לובש מייד את צורתה של ג׳רלדין. מה החוכמה להיות מוכשרת ולקבל ביקורות טובות כאשר הבעל הוא אמן המיטיב לסחוט ניצוצות גם מאבנים, טענו המתחרות ש־קינאו.

השניים לא נישאו אמנם מעולם, מאחר וסאורה היה נשוי קודם לכן, וספרד הקא־תולית אינה מכירה בגירושין. אבל יש להם ילד משותף וקשה למצוא בעולם הסרטים זוג יציב יותר. הוא מתלווה לא פעם להסרטות שבהן היא נוטלת חלק (הוא ליווה אותה לישראל, כאשר הופיעה במער־בון גרמני מבוסס על דון קארלוס, שצולם באילת) והיא עוקבת מקרוב אחרי תהליך היצירה של כל אחד מסרטיו. היא היתה אנה הסמלית, בסרט אנה והזאבים (שיוצג בקרוב בישראל), הנופלת טרף לספרד מת־נוונת, מתברגנת וחסרת תושיה ואומץ להסיר את כבלי הפראנקיזם (הסרט נעשה בחייו של פראנקו). היא היתה האם המת־ייסרת בקריאת העורב. היא גילמה את הבת ואת האשה של פרננדו ריי, בעליזה, אהבת חיי (הסרט היקר לה מכל אלה שעשתה), ואילו השנה, היא גילמה שוב בעיניים קשורות, לוחמת־חופש שמתקוממת נגד המישטר בספרד.

אלא שבינתיים הצליחה ג׳רלדין לפרוץ את המחסום המישפחתי. וכאשר חגגו השנה, בפסטיבל סן־סבסטיאן, לא היה זה בגלל סרט של סאורה, אלא משום שהפסטיבל הציג את נישואין, סרטו החדש של אלטמן,

סאורה וצ׳פלין במציאות
בחיק הבעל

שרבים וטובים רוצים לראות בו את הבמאי החשוב ביותר של אמריקה.

ג׳רלדין הצליחה לחדור לפני כמה שנים לתוך הלהקה שהקים אלטמן, להקה של שחקנים החוזרת ומופיעה שוב ושוב בסר־טיו. תחילה היתה כתבת פטפטנית של ה־טלוויזיה הבריטית בנאשוויל, אחר־כך עב־רה לגלם את אני אוקלי בבאפלו ביל והאינדיאנים. היא דילגה על שלוש נשים וחזרה, בסרטו החדש ביותר של אלטמן, בתפקיד של יועצת לענייני נישואין.

ואם עד היום נהוג היה שבכל מקום בו הופיעו קארלוס וג׳רלדין, רצו רודפי האו־טוגרפים אחרי הגברת והמשוגעים לקולנוע אחרי האדון, הרי בסן־סבסטיאן התבלבלו היוצרות. המשוגעים לקולנוע, שלא זיהו במבט ראשון את סאורה, רדפו אחרי ג׳רל־דין והפעם לא משום שהיא זכתה בחסדיו של מישהו, כדי לקבל עוד תפקיד, אלא מפני שהיא נחשבה לאחת השחקניות הבול־טות והמעניינות שניראו בפסטיבל.

הכפילים קופצים

הופר (אופיר, תל־אביב, ארצות־הברית) — הצוות של פרחח ובת־השריף רוכב שוב. הבמאי הוא האל נידהם, הכוכב הוא ברט ריינולדס, בת הזוג היא סאלי פילד, האווירה היא מבודחת וקלילה, והסיפור מלא וגדוש בסצנות של אפקטים מייוחדים, כיאה לנידהם.

הפעם זהו סיפור על כפיל נועז בשיא הקאריירה שלו, כאשר התהילה היא המזור הנפשי למכאובי הגב, הברך ושאר האברים הנפגעים בקפיצות מן הגגות, בניתורים מן המסוקים ובנפילות תחת משאיות דוהרות. ריינולדס, שהיה בעצמו כפיל, מחליק כדג במים לתוך התפקיד, כשלצידו בריאן קית, ככפיל הגדול של ימים עברו, וז׳ן מייקל וינ־סנט, ככפיל הגדול של ימים יבואו.

לכאורה מנסה הסרט להתעמק במניעים הפסיכולוגיים המביאים אנשים אלה, הנוטלים על עצמם את כל המיב־צעים המסוכנים של הכוכבים היקרים, לסכן את חייהם תמורת שכר קטן יחסית. אלא שכל השיחות על נושאים אלה הן, בסופו של דבר, שיחות בטלות, ומי שירצה לרדת לעומק נפשם של הכפילים יצטרך לפנות למקורות אח־רים, ואולי להיעזר באותה מיתולוגיה־של־גבריות אמרי־קאית, המבקשת להוכיח את עצמה בכל דור ודור, לא בעזרת מכונות אלא בעזרת אומץ לב ותושיה בילבד.

הסרט מספק סידרה של סאטירות קטנות וחביבות, על כמה מינהגים הוליוודיים נלעגים. כך, למשל, היחסים

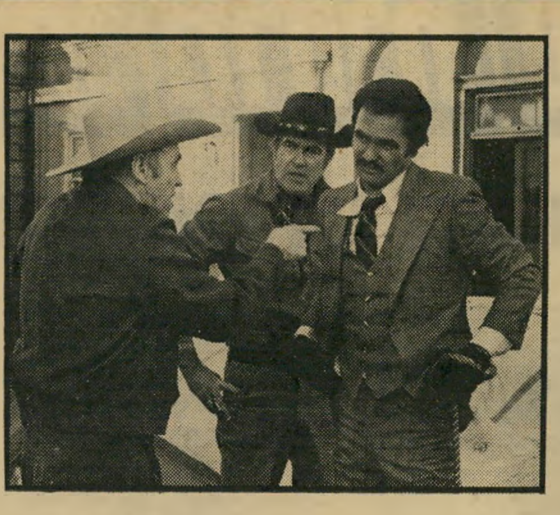

ברט ריינולדס — מינהגים הוליוודיים נלעגים

בין הכפיל לכוכב (שאותו מגלם אדם ווסט, המוכר באמרי־קה כאיש העטלף) או היחסים בין הדרגים השונים של צוותי ההפקה בשעת ההסרטה. במייוחד מכוונים חיצי הלעג כלפי הגאונים הצעירים של התעשייה, שפילברגים ולוקאסים למיניהם. מעלתו העיקרית של הסרט: כולם נהנו מאד מן העבודה בו, וההרגשה היא מדבקת.

זוועה בלי טעם

ילדים אינם מלאכים (אורלי, תל־אביב, צרפת) — כאשר סרט משתדל להסליד על הצופים את כל הדמויות המשתתפות בו, הברירה היחידה הנותרת בידי מי ששם נפשו בכפו ונשאר לראות את התעלול עד הסוף, היא לקוות שהמגעילים פחות יחסלו את המגעילים יותר וכך יוכל הצופה, לפחות בסוף הסרט, לצאת מן האולם עם מינימום של סיפוק. ואכן, זהו הסיפוק היחידי הצפוי מסרט זה.

מה הניע את אלן דלון להשתתף בהפקת סרט זה, וליטול על עצמו תפקיד של ארחי־פרחי המתעלל בילדים, שהוא בסך־הכל תפקיד מישני? קשה להבין. אולי זוהי הצידקנות הצבועה המסתתרת מאחרי הסיפור, צידקנות המנסה לומר כי הילדים הקטנים והתמימים הופכים מיפ־לצות כיוון שהם רואים זוועות רבות מדי בטלוויזיה, ואינם זוכים בתשומת־לב מספקת מצד הורים הטרודים מדי בענייניהם. אבל קשה להעלות על הדעת אמצעי יעיל יותר להשחית צעירים מסרט מתחסד זה, המלמד את המלאכים הקטנים את כל תעלולי השטן ואף מאחל להם, בסופו של דבר, ברכת דרך־צלחה.

למתעניינים בנושא: ארבעה ילדים, עם עוזרת ספרדיה, בווילה מפוארת בריוויירה; העוזרת טובעת, הילדים חו־ששים שיאשימו אותם במעשה ומסתירים את דבר היעלמה; זר שהשגיח בנעשה חודר לבית בכוח ומבקש להשתלט על

אלן דלון: סרט מתחסד ומגעיל

הרכוש הרב שבתוכו, אבל בסופו של עניין מקבל טיפול יסודי מן הפעוטות רבי התחבולה וההמצאה.

אפשר להשתעשע בהברקות ולומר שזהו דמי כיס שחח־מיץ (כמה צילומים מזכירים את סירטו של טריפו, לחב־דיל אלף אלפי הבדלות), או היצ׳קוק שירד מן הפסים (תרגילי־המתח השקופים סובלים מזוקן), ועוד כהנת וכהנה כינויי־חיבה שלא יסייעו לו במייוחד. סרט מרגיז.

האלילים אינם נחנודים

בטסי (מוגרבי, תל־אביב, אר־צות־הברית) — אחד מאותם סיר־טי כל־בו שדבר אינו נעדר מהם: מין, אלימות, פשע מאורגן, שחיתות בצמרת, מישחקי־כוח כלכליים ועוד דברים שונים ומשונים שהמקום צר מלהז־כירם. המיסגרת הכללית המקיפה את כל הניסים והנפ־לאות הללו יחד, היא מעשייה על אליל־מכוניות ישיש, בן 86, המחליט כי הדורות הצעירים אינם מסוגלים להת־אים את עצמם לדרישות הזמן. הוא מתעקש, על אפם ועל חמתם של הצעירים ממנו, להכין דגם חדש של מכונית שיהיה המהפכה הגדולה ביותר של התעשייה מאז הופיעה הפולקסוואגן בשוק.

הוא מגייס לעזרתו נהג־מירוצים עצמאי במינהגיו ובמו־שגי חייו, ומהנדס־בדימוס שהתעשייה אינה מעריכה כראוי את כישרונותיו, ובמסווה של הכנת מכונית־מירוץ חדשה הוא מכין את הפצצה המיסחרית העתידה להעמיד את כל ענף ייצור המכוניות על ראשו. כדרך אגב הוא גם נזכר, מזמן לזמן, בדרך שעבר עד שהגיע לעמדתו הרמה, ובעיקר בהתעלסויות שלו עם העוזרת ועם אשת בנו היחידי שהיה, כמובן, הומוסכסואל שהתאבד.

אם יש סרט שחב את כל צורתו, תוכנו והגותו לסופר, זהו הסרט. המודעות אינן משקרות, כאשר הן מכריזות שהמדובר בבטסי של הארולד רובינס. אכן, לפי המסורת המבורכת של הסופר הזה, כל שינאה כאן תהומית; כל

אן־דאון, לי־ג׳ינס: וירטואוזיות מינית

אהבה אינה יודעת מצרים; הווירטואוזיות המינית קשורה ישירות בשאפתנות העיסקית; אחת לרבע שעה מסירה אחת הנשים את בגדיה המיותרים וחולצת שד או שניים להנאת הציבור, בסצנת־מיטה גדושה חירחורי־תאווה מיו־זעים. מובן גם שכל מי שמסתובב על המסך, ויש לו מש־מעות כלשהי, מסריח מרוב כסף והכסף, כידוע עונה את הכל.

דון ז'ואן מן השורה הראשונה

ומי, לדעתכם, זכה אצלי במישאל יחיד בשאלה מיהו הדון־ז'ואן של השנה? נכון, יש רק אחד שמתאים לתואר הנ"ל, וה־בחור הוא **איתן מסורי** ולא אחר. ומי שמכיר ויודע, יסכים שכל הגברים היו רוצים לזכות במיקצת מהצלחתו של זה אצל בנות המין הנשי.

אצלו אין אפס, ולא משנה מה הגודל, הצורה, הצבע או הגיל, העיקר שתהיה אשה. ויש לי בשבילכם פיקנטריה מחו"ל על איתן, ישר מפיו שלו עצמו:

כששהה בברלין, ישב לו בהופעה על־יד הפסנתר, שר והנעים לכל הנוכחים מ־זמירותיו. פתאום ניגשה אליו חתיכה מבו־גרת, השחילה לידיו המנגנות פתק עם מיספר טלפון וכתובת והזמנה מפורשת. לא חלפו שעות אחדות, וכבר התייחדו ה־שניים ובילו בנעימים.

והנה, יום בהיר אחד יושב לו איתן בתל־אביב, ומקבל טלפון מברלין. ו**קרולין לנגר** בת ה־34 על הקו, מודיעה לו על בואה.

איתן מסורי וקרולין לנגר
הבחורה נסעה, המכונית נשארה

היא הגיעה, ובידה מתנה מהסרטים. מכונית אמריקאית מאגדות דיסני, עם כל החידושים, מהיפות ביותר בארץ. ואתם כבר יכולים לתאר לעצמכם כמה העניק מעצמו הדון־ז'ואן לטובת הגרמניה בעלת היד הרחבה. לדבריו, שלושת הימים ש־קרולין בילתה בארץ היו הסוערים ביותר שעברו עליו מימיו. „כאלה עוד לא היו בהיסטוריה," ואני מצטטת.

מובן שהוא הבטיח לחזור לעיר ששעשתה לו כל־כך טוב, וחוץ מזה שבמילא יש לו חוזה־הקלטות עם חברה גרמנית, החגיגות ירקיעו שם שחקים.

חבל רק שזה תמיד קורה למישהו אחר.

תוכניות על רמה

נכון שלא מזמן בישרתי לכם על חידושים בחייה של הזמרת **ריקי מנור** ובאהבתה הממושכת, **רודולפו**. אז, הסיפור היה נכון. אבל היום יש כבר חידושים.

מה אפשר לעשות אם אצלם משתנים דברים בכזה מין קצב משוחרר? בכל אופן המצב כיום הוא בערך כך: ריקי

ריקי מנור ורודולפו
לעזוב את אילת סופית

מפסיקה סופית וטוטאלית עם עיסקי יחסי־הציבור ושאליהם נכנסה לפני כשנתיים, במלון אילתי, לצידו של ולנטינו שלה רודולפו ושניהל את המלון הנ"ל, וכיום היא מתכוננת לקראת תוכנית־טלוויזיה גדולה ואלבום שירים.

לדבריה לקח אותה **רוני וייס** לידיים, וסוף־סוף בדעתה להיעשות זמרת מן ה־שורה הראשונה. גם אצל רודולפו יש חי־דושים, אבל בשטח אחר. הוא, שהיה אמור לנהל את מלון לרום בתל־אביב, עזב מישׂ־רה רמה זאת לטובת אחרת, רמה אפילו עוד יותר. הוא הפך מנהל חברת ניהול בתי־מלון. לא רע, מה?

לפי מה ששמעתי, רודולפו הוא הישראלי היחידי שהגיע בארץ לרמה כזאת, ומבחינת המשכורת, שלו היא החמישית בגודלה אחרי כל הכרישים האמיתיים במלונות ה־גדולים בתל־אביב. אבל חמישי זה לא רע, וגם המשכורת לא רעה, הלוואי עלי ועל כולם.

חידושים רציניים, מה? ועוד על רמה. אז נאחל להם הצלחה בכל, ומי שרוצה לראותם מוזמן לנתניה. שניהם מתגוררים שם בדירת פנטהאוז במלון בעיר, ונראים מאושרים לחלוטין.

מסיבה שכזאת

תאמינו לי, ימי־הכיפורים של היום הם כבר לא ימי־הכיפורים של פעם. אם פעם ישבו אנשים בבית, צמו והסתגפו וחזרו בתשובה, הרי היום רבים כבר לא עושים חשבון לבורא ולדת, ופשוט מבלים יום שלם פלוס לילה במה שיותר לאכול, לחגוג, לשיר, לשמוע מוסיקה ולאהוב.

על אחת המסיבות הללו, שנערכה בבית מפואר בהרצליה־פיתוח, רצוני לספר לכם.

החינגה היתה מצומצמת, הוזמנו רק 15 המובחרים, שנבחרו בקפדנות. מה שהובא ראשון בחשבון היה הגינזעיות והראש הטוב של האנשים, שהגיעו עם כניסת היום הקדוש כל אחד עם בת־זוגו הנבחרת, עם משא כבד של אוכל, פירות, ירקות, עוגות, פיצוחים, מטעמי בשר למיניהם וכו' בלי סוף, רק הטוב ביותר.

בעל־הבית, מצידו, הכין משקאות חריפים בשביל לתפוס ראש טוב, ולא עברה שעה מאז שכולם הגיעו והחגיגות החלו.

חדרים יש שם בבית בלי סוף, וכמו כן אמבטיות שלא חדלו לעבוד כל הזמן. כולם נכנסו ויצאו, מי לחדרים ולאמבטיות וחוזר חלילה. בערך בשעה אחת בלילה, כשכולם התעייפו קצת, החליטו שזה הזמן להתאושש.

הכינו שולחן ארוך שאפילו מלכים לא היו מתביישים בשכמותו, ולאור נרות החי־לה הזלילה הגדולה, לצלילי שירי ארץ־ישראל הישנה, בקולי קולות.

רק בשעות הלילה המאוחרות, כשכולם כבר שבקו, רק אז אפשר היה לכבות את המערכת שהנעימה בצליליה, ואת מזגני־האוויר שצינגו את החדר אבל לא את האווירה. ולמחרת, חוזר חלילה, רק שהפעם כל החגיגה התנהלה בחצר הבית, שנראתה יותר כיער מאשר כחצר רגילה, וכמובן בביקיני ובביגדיים. השיזוף היה כללי והחינגה נמשכה.

היו חילופים, ומאכלים, שתיות והו־ללויות ורבותי כזה היה יום־הכיפורים האחרון שנפל עלינו לטובה.

בסיומו של חג, כולם התאכזבו כללית וביקשו להאריכו בעוד יממה.

חבורת פרוצים שלא כתובה בתורה.

בחורה טובה מבית טוב

לא תאמינו, אבל שוב סיפור מהסרטים. מה אפשר לעשות אם כל העולם קשור בסרטים וכל החיים במה?

גם הפעם מדובר בסרט, ולא סתם אלא כזה ששמו דיזנגוף 99, וכמובן הוא של **אבי נשר ושרון הראל**. היתה בעיה, כשהתברר שחלק מתפקידה של הבחורה מחייב כמה סצנות ארוטיות ולהתפשט כמה פעמים גם.

ומי נפלה על התפקיד הזה? דווקא **גלי עטרי**, הזמרת העדינה, בעלת החיוך ש־שווה זהב.

גלי שבאה ממישפחה דתית ומבית מסורתי לא יכלה בשום אופן לעשות את זה ל־מישפחתה שתחיה, אבל אבי ושרון לא היו מוכנים לוותר עליה לתפקיד. מה עושים? ישבו וחשבו וחיפשו, ולבסוף לא נותרה ברירה אלא לשכתב את התפקיד ולהופכו ארוטי פחות.

הסיפור שעליו מבוסס הסרט נסוב סביב שני בחורים שגרים עם בחורה בדירה אחת.

אחרי הלהקה תבוא עתה יצירה זו של בני־הזוג הכישרוניים, שהיו מבסוטים מה־צוות של הסרט הקודם שלהם, עד שעשו גם את החדש עם מרבית השחקנים של הקודם כמו **גידי גוב, חלי גולדנברג** ו־**מאיר סוויסה.**

גלי עטרי
שיכתוב מחדש

גם חתונה, גם ילד

רוצה לספר לכם על אחת שבשיא ה־קאריירה שלה אמרה שלום לבוהמה, שלום אחד כזה ארוך ובלי להתראות. פשוט, החיים האלה הפסיקו לעניין אותה. היא הפכה אמא רצינית לגמרי.

כוונתי ל**אמירה פולן**, שחקנית תיאט־רון הקאמרי לשעבר, שכיום מקדישה מ־זמנה רק לתיאטרון חיפה. אמירה, שנישאה באושר לבחיר־ליבה החדש **דרור אפרון**, שהוא מהנדס־ייצור, ילדה לו בת יפהפיה

אמירה פולן
שלום לבוהמה

בשם **יולי** ושם, רבותי, מישפחה מאוחדת על־הכיפאק. אמירה, המופיעה בסרט החברים שאומנם עדיין לא מוצג אבל בקרוב מאד יעלה על המסכים, עושה זאת לצידו של **אלי דנקר**, ולפי מה ששמעתי היא מתעלה על עצמה במישחקה בו. אז למה היא מפסיקה, בשיא שכזה?

אבל מה לעשות וכל אחד והראש שלו, ולה כנראה יש ראש מיוחד, כי כולם יודעים שהיא קצת שונה. אז נרשה לה ל־השתגע, העיקר שהיא נהנית מזה.

אביטל ושות' פרסומאים בע"מ

Frankfurt
Amsterdam
Zurich
Paris
London

בעת ובעונה אחת...

Singapore
Madrid
New York

Tel Aviv
Jerusalem

...בלונדון, פריז ואמסטרדם,
בניו־יורק, בציריך ובפרנקפורט,
בתל־אביב, בירושלים ובחיפה
תלבשנה העונה — הנשים היפות
את דגמי האפנה של ניבה.

חלפו הימים, בהם אפשר היה לטעון
שאפנת אירופה, מגיעה אלינו באיחור.
היום מגיעה אפנת ניבה לאירופה
ולבתי האפנה המובהרים בישראל בעת ובעונה אחת.

עיצוב עדכני של צוות מעצבים בינלאומי
בראשות גדעון אוברזון,
הדפסים ובדים בלעדיים —
מרהיבים ביופיים — וגימור מעולה,
הפכו את החולצות, השמלות והמערכות של אפנת ניבה
לסיפור הצלחה בינלאומי
והן מוצגות בבתי האפנה היוקרתיים והמובחרים,
בשורה אחת לצד יצירותיהם של המעצבים הנודעים בעולם.

אפנת ניבה, יצואן מס' 1 בישראל
(כ-$3,000,000)
של חולצות, שמלות ומערכות
זוכה גם כאן—שנים ברציפות —
בתארי "הקניה הטובה ביותר"
ו"המוצר הנבחר".

ניבה
אפנת הנשים היפות

ניתן להשיג
PENTHOUSE

October 1978
SPECIAL ISSUE
SCIENCE AND THE FUTURE

הפצה בלעדית
סטימצקי

"רובקס"
הגיע מזאי חדש של הצלחות
הנסיאות של „רובקס"

מרפא בהיפנוזה
ילמדך
להשתחרר ממתח
ולהתגבר על בעיות גופניות ונפשיות
טלפון 03-737634

ספס „מורלה"
קיים רק קטלוג אחד של מורלה
היזהרו מחיקויים.

כלי־נגינה
גיטרות — אקורדיונים
פסנתרים — אורגנים
מיתרים — חלקים
★ השאלה
★ תיקונים
★ מכירה
א. גינצבורג אלנבי 48 ת״א
פתח רח׳ גאולה, טל. 03-57773

"רובקס"
הגיע מזאי חדש של הצלחות
הנסיאות של „רובקס"

התאטרון העממי א דשא
להקת **הכל עובר-חביבי**
דור האספרסו

במוי:
צדוק צרפתי
הנהלה מוסיקלית:
אלדד שרים
חברי הלהקה:
שלומית אהרון, שמי מנדלמן
יובל דור, קיקי רוטשטיין
קטעי קישור:
יורם טהר-לב
תאורה: **בנציון מוניץ**
בצוע תפאורה: **זאב הלפרין, מאיר כהן**
בצוע תלבושות: **קונטסה סטודיוס** צילום: **יערי**

25.10 יום ד׳, רעננה, אורות, 21.00 ; 26.10 יום ה׳, תל־אביב, בית־החייל, 21.00 ; 27.10 יום ו׳, חולון, רינה, 21.30 ; 28.10 מוצ״ש, ירושלים, בית־העם, 21.00 ; 29.10 יום א׳, תל־אביב, אוהל, 21.00 ; 30.10 יום ב׳, תל־אביב, אוהל, 21.00 ; 31.10 יום ג׳, צפת, צליל, 21.00 ; 3.11 יום ו׳, באר־שבע, גילת, 21.30 ; 4.11 מוצ״ש חיפה, אודיטוריום, 21.00 ; 6.11 יום ב׳, רחובות, בית העם, 21.00 ; 7.11 יום ג׳, תל־אביב, בית־החייל, 21.00 ; 8.11 יום ד׳, תל־אביב, אוהל, 21.00 ; 9.11 יום ה׳, עין־חרוד ; 10.11 יום ו׳, חיפה, שביט, 20.30—22.30.

משרדי התיאטרון: דיזנגוף 108 ת״א טל. 03-221269

CANON, PENTAX
קיבלנו דגמים שונים ובמחירים שונים.
תוצרת שני בתי־החרושת הידועים,
ביבוא־רשמי עם אחריות
ובמחירים זולים.
ושרות של היבואן!
פיתוח והגדלות צבעוניים.
קודק אצל קודק
אגפא אצל אגפא
מחשבי-כיס במבחר גדול!
בימי ג׳ סגור כל היום!
פוטו-ברנר
חיפה, רחוב החלוץ 32

אילתים!!
אנחנו מחפשים אתכם

חברים, אוהדים ותומכים — תושבי אילת אשר העתיקו מגוריהם לצפון הארץ, על תוותרו על זכותכם להצביע עבורנו בבחירות לעירייה.

אנא שילחו בהקדם גלוייה בצירוף כתובתכם ומיספר הטלפון לת.ד. 1186 אילת, או התקשרו טלפונית 059—3451.

שלכם,
גדי כץ
מפלגת העבודה

רחל מרחלת על כל העולם

זה רק מתחיל

מזל טוב! אולי קצת מוקדם, אבל בכל־זאת מזל טוב. והפעם. הזוג המאושר שעומד להביא יורש־עצר, הם **גידי** ו**ענת גוב.** השניים האלה, שהתמסדו לחלוטין, מראים לכולם איך חיה מישפחה יהודית מאוחדת.

ענת רק בחודשי־הריונה הראשונים ואין

גידי וענת גוב
מזל טוב מראש

עדיין מה לספר, חוץ מזה ששניהם מאושרים מאד ועושים תוכניות מרחיקות־לכת, כמו לעבור דירה לגדולה יותר וכו׳.

אז שיהיה במזל, ושיעבור קל.

שיגעון בשלוש ארצות

ענת גלייט
לנסוע לכל מקום

על **ענת גלייט** מזמן לא כתבתי, פשוט מפני שלא היה מה. היא לא עשתה שום דבר חדש ומייוחד, המשיכה לדגמן ולהוציא את העיניים לכל מי שהסתובב סביבה. אבל כנראה שהמצב הזה התחיל לעלות לה על העצבים. עובדה: היא לקחה את עצמה בידיים והחליטה לעשות משהו יוצא־דופן. אז קודם כל היא התאהבה. נכון אומנם שלקח לה הרבה זמן לצאת מהסיפור שלה עם **איציק ברבי**, שאיתו, כנראה, היחסים לא ייגמרו אף פעם.

קחו למשל, לדוגמה, את המיקרה הבא. יום אחד מצלצל איציק ואומר לה: מה דעתך לנסוע לאיי יוון לשלושה ימים? ענתה הדוגמנית הבלונדית: למה לא? נסעה, קנתה לעצמה בשוק הפישפשים ביוון הרבה הרבה, כדי למלא בו את דירת הרווקות שלה, וחזרה ארצה מבסוטה. כשזה עבר לה, החליטה לצבוע את לונדון באדום כהה. אמרה ועשתה. נסעה לחודש, נשארה יותר, וחזרה ארצה מתוסכלת לחלוטין. כי, לדבריה, בלונדון דוגמנות זה עסק מסודר — יש סוכנויות ויש סדר ואין חלטורות כמו בארץ. שם דוגמנית זה דבר מכובד, להבדיל ממה שהולך כאן. אז אל תתפלאו אם ענת תפתח לבסוף, כאן בארץ, סוכנות דוגמנות מכובדת. כי מרוב דיבורים על העניין, עוד עשוי לצאת מזה משהו רציני.

אבל נחזור לאהבה. ובכן, לענת יש רומן חדש, שעושה לה טוב על הנשמה. כוונתי ל**אלי טוב**, איש טכסטיל וקונפקציה, בעל מיפעל קטן לאופנה. הבחור, ששמר לה אמונים בעת נסיעותיה ברחבי העולם, עשה לה מה שרק נחמדים כמוהו יודעים לעשות — ביום הולדתה ה־23 הוא לקח אותה לפאריס, כדי לקנות לה מלתחה לחורף. השניים חזרו מפאריס הגשומה הישר לאילת החמימה, שבה נראו כשהם מבלים להנאתם. אפשר היה לראות את שני אלה כשהם תופשים שמש ובירה אצל **רפי נלסון** ומשייטים להנאתם בסירתו המשגעת של **אריה דגן**, אחד מנסיכיה של עיר הדרום. לאריה, שהוא קבלן רציני, יש מכל טוב. בסירה שלו יש טייפ קסטות, מקרר עם בירה ויין, ומנוע של מאה ארבעים כוח־סוס. ממש שיגעון של חיים.

קפיצות מסוכנות

אולי לא כולם יודעים על מי אני מדברת עכשיו, אבל שמו בישראל הוא **מישל ארג׳י אלינשטיין**. הבחור, שהוא להטוטן שזכה בתואר „קסקדר", הוא גם אלוף אירופה בקפיצת אופנוע מעל 15 מכוניות. הוא הגיע אמנם ארצה, למסע הופעות, אבל מצב־הרוח שלו בשפל.

שלושה ימים לפני נסיעתו רב עם אשתו, ולדבריו קיימת אפשרות שלא יחזרו לחיות עוד בצוותא. הוא יושב לו עתה במלון שלו, בתל־אביב, ו„עושה־חושבים", בעצב. לפתע ניגשת אליו צעירה צרפתיה, שמכירה אותו מהעיתונים הצרפתיים ומהטלוויזיה, ומספרת לו כמה שהיא מעריצה אותו ואת האומץ שלו.

מישל שמע, נפח את החזה, שכח את כל צרותיו, נירפא ממצב־הרוח הרע, והריהו מתמסר למעריצה הצעירה. קוראים לה **אן מרי**, והיא בת 21. היא היתה צריכה אומנם לעזוב את ישראל כעבור יומיים, אבל סידרה דחייה. כל זאת בזכותו של להטוטן אופנועים צרפתי.

אליל הנוער

כמה חבל שכל החתיכים המשגעים על־באמת תפוסים ברצינות. מה לעשות, כאלה הם החיים.

אחד כזה, שיש לו גובה בלי עין רעה, וגוף, וזוג עיניים כחול־ירוק, ושיער שחור מתולתל, הוא **ויקי תבורי**. ובנוסף לכל זאת הוא גם מוכשר. הוא שר בכישרון, רוקד בכישרון ומשחק בכישרון.

והנה, מישהו הפיץ עליו שמועה שהוא נשוי, ועיתון אחד, מבלי לבדוק, פירסם את השמועה כאילו היתה אמת לאמיתה.

ובכן, לא דובים ולא יער ולא נישואין. לדבריו, זה בטח יקרה לו ביום מן הימים, אבל בינתיים זה לא קרה. ויקי, שהוא בן 24, תפוס על־באמת עם בחורה בת גילו, מזה חמש שנים תמימות. קוראים לה **מלכה שויגל**, והם הכירו זה את זו בעת ששירתו בצבא. מאז, הפכה מלכה לאופנאית, והיום יש לה חנות למימכר בגדי־חורף בכיכר אתרים, פלוס עיניים כחולות משגעות.

מלכה לא מודאגת מההצלחה של ויקי שלה, בהצגה בני בום, שהפכה אותו ממש לאליל הנוער. לדבריה, חמש שנים בצוותא אומרות משהו על רצינות היחסים שביניהם. ולא רק שאינה מודאגת — היא אף גאה בו.

לדברי השניים, לא ביקר עדיין איש מהם ברבנות. הם בטח יעשו זאת בעתיד, אבל עד אז נותר להם הרבה זמן להיות חופשיים. חופשיים אמרתי? לפחות על הנייר.

ניתוק יחסים

סילבי לסר
לעבור דירה

צביקה סבו, קיבוצניק לשעבר, שעבר לתל־אביב, הראה לתושביה עד כמה הם מרובעים ועד כמה הוא דינאמי. צביקה החל דרכו בעיר בביטוח, ועבר להלבשה. כיום הוא מנהל בעצמו את הבוטיק שלו בדיזנגוף, ונהנה מאד מהצלחתו בחיים.

ומי שהיתה הצמודה־שלו בשנתיים האחרונות, הדוגמנית האמריקאית **סילבי לסר**, שעזבה את המסלול לטובת עבודה אחראית ומכובדת באנ־בי־סי, מרוצה גם היא ממצבה הנוכחי. אבל מה לעשות, כשכל אחד מבסוט ממצבו אבל לא מבסוט מבן־זוגו? או, אז יש פיצוץ.

צביקה ארז את מטלטליו ועזב את דירתה של סילבי, לטובת הווילה הפרטית שלו בצפון תל־אביב, שעמדה ריקה כאשר גר עם בחירת־ליבו. ומאז שעבר דירה, החל לעשות עיניים לכל המזדנגפות הצעירות והיפות שעוברות בבוטיק שלו.

גם הוא וגם היא נראים יפים ומאושרים — אבל בנפרד.

טעות לעולם חוזרת

לפעמים עושים פאשלה באקראי, מבלי שאיש התכוון, זמם או תיכנן אותה. כך בדיוק קרה לי בשבוע שעבר, כשכתבתי בתמימות על **לו סילבר**. שלחו לי תמונה וסיפור, שאותם פירסמתי, כי הם לא נראו לי מזיקים. רק אחרי הפירסום התבשרתי מפי חברים, היודעים את האמת לאמיתה, כי לו סילבר נשוי באושר ועושר ל**שולה**, הנמצאת עתה בחודשי ההריון האחרונים.

ובכן, כדי להיות נאמנה לאמת וכדי להרגיע את שולה: אין שום רומן בין לו ל**נאווה חן**. זו היתה רק היכרות רגילה, כפי שקורה לכל אחד מאיתנו כימעט מדי יום.

אני מבקשת את סליחתה של מישפחת סילבר ומאחלת לשולה וללו לידה מאושרת.

יעל חן רוצה רק את חיים יבין ✶ אשתו של
אהוד יערי החזירה אותו מקאהיר ✶ לא
מקבלים שוחד בטלוויזיה ✶ כתב עם
דירה מתאימה ✶ אשת המנהל תתפטר

● המ"ר יחקור את ירון

שר־החינוך **זבולון המר** החליט לאחרונה לעסוק יותר בענייני הרדיו והטלוויזיה מאשר עד כה. המר אומנם לא מתכוון להתערב במהות השידורים, אך מיספר עניינים מינהליים מעסיקים אותו, בעיקבות שיחות שקיים, בסודיות רבה, עם כמה מעובדי רשות־השידור והטלוויזיה.

אחד הנושאים שהמר עשוי לחקור הוא פרשת משכורתו של יושב־ראש הוועד־המנהל של רשות־השידור, הפרופסור **ראובן ירון**. המר מבקש לברר, אחת ולתמיד, את ההסדר בין האוניברסיטה העברית בירושלים, מעסיקתו לשעבר של ירון, ויש הטוענים גם בהווה, ובין רשות־השידור לגבי המשכורת. כן מתכוון המר, בעיקבות השמועות שמשכורתו של ירון יחד עם ההטבות השונות מגיעה לכימעט מיליון לירות לשנה, לברר את מרכיבי המשכורת ולהוציא הודעה מוסמכת בעניין זה. לדברי המר, צעד זה רק ישרת את ירון, מאחר וחרושת השמועות בעניין זה כבר פרצה אל מחוץ לבניין רשות־השידור.

פרשה שנייה שמתכוון המר לחקור, היא עניין

עורכת חן
„רק את יבין"

התיכנון החדש של סמנכ"ל הרשות לענייני מינהל, **שלמה עבאדי**. ועדי עובדים ברדיו ובטלוויזיה שלחו להמר תזכירים מפורטים המתנגדים לתוכנית זו, ואל שולחן השר הגיעו גם מיכתבים אנונימיים, המצביעים על מחדלים שונים של עבאדי, ושלדברי כותביהם גרמו נזקים כספיים כבדים לרשות. בדיקה זו עומד המר לערוך יחד עם עבאדי עצמו, שאותו הוא יעמת עם עובדים וראשי ועדים ברשות.

● הקרב על ההגשה

העובדה שמנהל מחלקת־החדשות **חיים יבין** ממשיך עדיין להגיש את השבוע יומן אירועים גורמת למתחים רבים במחלקת החדשות.

כאשר קיבלה **יעל חן** את תפקיד עורכת היומן, שאותו היא ממלאה לדעת הכל על הצד הטוב ביותר, היה ברור שהיא לא תוכל להמשיך במסורת של קודמה, **רם עברון**, וגם להגיש את השבוע. חיים יבין החליט להגיש בעצמו את היומן במשך כמה שבועות, עד שיוחלט מי יהיה המגיש הקבוע שלו.

בינתיים עברה כבר כחצי שנה, ויבין עדיין מגיש באופן זמני את היומן, מלבד פעמיים שבהן לא יכול היה להגישו. אז מילא את מקומו **דניאל** („דני") **פאר**. מכל עובדי מחלקת־החדשות לא מצא יבין אף אחד הראוי להגיש את היומן, אם כי לאחר שפאר הגיש אותו, כממלא־מקום, הציע יבין ליעל חן כי פאר יהיה המגיש הקבוע. יעל חן התנגדה לפאר. יש הסבורים כי התנגדותה אינה נובעת מכך שפאר אינו מגיש טוב, אלא מכך שהופעת יבין כמגיש מעלה את יוקרת התוכנית שלה.

● חפש את האשה

אחת הסיבות להחזרתו המפתיעה של **אהוד יערי** מקאהיר היתה דווקא אשתו, חווה. היא לא הפסיקה להתלונן, הן בשיחות הטלפון שניהלה עם בעלה והן באוזני הבוסים שלו, על הזמן הרב שבו היא מבלה כאלמנת קש, ונראה כי הדברים עשו את שלהם.

יערי עצמו טוען שהרגיש כי השילטונות בקאהיר מתייחסים אליו כאל בלתי־רצוי. לא הועמדו לרשותו צוותים, והשילטונות המצרים לא הסכימו שישלחו צוותים מהארץ. כן טען יערי, כי בימים האחרונים לשהותו בקאהיר נדחתה כל בקשה שלו לראיין או לשוחח עם אישיות מצרית.

יערי גם ביקש את התערבותה של כתבת מעריב **תמר גולן**, ששהתה בקאהיר, המקובלת על השילטונות המצריים, אך התערבות זו לא הועילה.

● לא מקבלים שוחד

כמה חברות־תעופה שיש להן קווים לישראל, ואף חברת אל־על, מציפות לאחרונה את הטלוויזיה בהצעות לכרטיסי־חינם, כפי שנהוג הדבר במרבית מערכות העיתונים. אולם שלא כבעיתונים היומיים, החליטה הטלוויזיה שלא לקבל משום חברה כרטיסי־טיסה חינם, משום שממתנה כזו נודף ריח של שוחד.

● מקלטונים

הכתב הצבאי **עמירם ניר** הזר מביקור בן שבוע בגרמניה, שם קיבל טיפול בעינו. לשימחת כל עובדי התחנה, הצליח הטיפול ✶✶✶ הכתב לענייני התיישבות של הטלוויזיה, **יגאל גורן**, מתגורר עם אשתו, עליזה, עובדת מרכז ההסברה, בירושלים, בדירה יפהפיה השייכת למינזר, בירושלים המזרחית. לאחרונה השתתף גורן בכנס של

קריינית מזור
אולי אירוויזיון

ותיקי חטיבת הצנחנים, שבה שירת, וחבריו לנשק המכירים את הדירה שלו אמרו לו: „עכשיו, אחרי הסכם קמפ־דייוויד, הדירה שלך היא הדירה הכי טובה בארץ — יש בה ארבעה כיווני ירי" ✶✶✶ אשתו של מנהל הטלוויזיה **ארנון צוקרמן, אילנה**, העובדת כקריינית ברדיו, עומדת לעזוב את עבודתה בגלל סיבות אישיות. בין יתר תפקידיה של אילנה צוקרמן היה לקרוא את תוצאות הגרלת הלוטו והפייס כאשר הן הוקרנו בשיקופית בטלוויזיה ✶✶✶ שם נוסף שהועלה לאחרונה, אם כי ללא סיכוי רב, כמנחה לאירוויזיון, הוא שמה של הקריינית המעולה **דליה מזור**. מזור נמצאת עם בעלה בטיול ובביקור מישפחתי בארה"ב.

25. 10

יום רביעי

● **ידידי האדם (7.00).** דובר רשות־השידור, משה עמירב, אסר על הממונה על התוכניות בערבית בלישכתו, עזרא יחזקאל, לעסוק במילחמה נגד מנהל הטלוויזיה בערבית יוסף בראל. עמירב עשה זאת, בין היתר, כדי שיחזקאל יתרכז יותר בעבודה, שעבורה הוא מקבל משכורת, ויספק חומר לעיתונאים על התוכניות בערבית. אולם נראה כי הוא עשה שגיאה. המילחמה של יחזקאל בבראל היתה, כפי־הנראה, מילחמה מפרה, והראיה: מאותו הרגע שבו הפסיק יחזקאל לעסוק בבראל, הוא גם הפסיק לעבוד, והחומר המגיע לעיתונאים על התוכניות הערביות הוא מדולדל, קטוע ופעמים רבות אינו מדוייק. השבוע היה השיא. יחזקאל לא יכול היה למסור אפילו את תוכנה של תוכנית זו, ידידי האדם, שהיא סרט בסידרה קנויה, שתוכנו נמסר לו באופן שוטף על־ידי מחלקת ההגשה.

● **האחים (8.00).** הפרק מוקדש כולו לאם המישפחה, מארי האמונד.

● **נקודת חן (8.50).** הטלוויזיה החליטה לבדוק עצמה והטילה על המכון למחקר חברתי שימושי לערוך סקר על הצפיה ושביעות־הרצון מתוכניתו של אורי דביר. לאחר שתתקבלנה התוצאות, יוחלט סופית אם להזמין עוד תוכניות של נקודת חן או להסתפק באלה שכבר צולמו.

● **מוקד (9.30)** לאחרונה פשט הנוהג במערכת מוקד להכין תוכניות מראש — כלומר, לא לשדרן בשידור חי. אין ספק כי נוהג זה פוגע בטיב המוקד. לפני שבועיים ראיין הכתב הצבאי עמירם ניר את האלוף (מיל.) חיים („ויויאן") הרצוג ואת הפרופסור

מוקד מפסיק

להיות ישיר

צבי יעבץ במוקד שהוקדש ליום־הכיפורים וצולם כשבוע לפני שידורו. ואילו בשבוע שעבר רואיין שר־הפנים, הד"ר יוסף בורג, לפני ההקרנה, וזאת משום ששלושר לא היה נוח להופיע ביום הרביעי ב־9.30 בערב. טוביה סער, עורך מוקד, החליט לשדר את התוכנית שלא בשידור חי, וזאת במקום להחליף את המרואיין.

26. 10

יום חמישי

● **מישחק השבוע (8.00).** יוקדש, כימעט כמו כל מישחקי השבוע בעת שמתנהלת הליגה האנגלית, למישחק כדורגל באנגליה. כדאי שאנשי מחלקת הספורט ילמדו מהתחנה הירדנית, המגישה מדי יום שישי (בשעה 4.00) שעתיים וחצי של כדורגל ערוך היטב. הירדנים מגישים מישחקים מכל רחבי העולם, כשהם מקפידים לבחור את הקטעים הטובים ביותר מהמישחקים הטובים ביותר של אותו השבוע, ולא מגבילים עצמם רק לליגה האנגלית.

● **קינג (10.20).** התסריטאי אבי מאן רצה להכין תסריט על מהטמה גאנדי, תוך כדי מחקר על גאנדי ותורתו

האף.בי.איי רצח

את קינג

הגיע מאן אל יורשו האמריקאי של גאנדי, מרתין־לותר קינג. הוא ויתר על הרעיון המקורי והחל לחקור את חייו של קינג. שנתיים לפני שקינג נרצח, במלון בממפיס, בארצות־הברית, הוא רואיין על־ידי מאן. בין היתר שאל מאן את האיש שהטיף למאבק לא־אלים: איך, לדעתו, צריך להסתיים הסרט על חייו. קינג, בעל פרס נובל לשלום, השיב בצחוק עצוב: „הסרט יסתיים ברציחתי." החומר הרב שאותו אסף מאן על קינג עורר בו רצון להפיק סרט על חייו, אך הוא לא מצא לכך מקורות כספיים. תחת זאת הפיק, בתקציב של 5 מיליון דולר, סידרה טלוויזיונית בת שישה פרקים. הפרק הראשון יוקרן הערב. סרטו של מאן צולם רק לאחר 12 שנות מחקר על חייו של קינג. מאבקו של קינג החל כאשר אירגן חרם על חברת אוטובוסים בעירו, לאחר שכושית צעירה, רוזה פארקס, שסירבה לקום באוטובוס ולתת את מקומה ללבן, נשלחה למאסר. את תפקידה של פארקס בסרטו של מאן מגלמת בתו של מרתין לותר קינג, יולנדה קינג. בסידרה מבקר מאן אישים ומוסדות במימסד האמריקאי על יחסם לקינג.

בתפקידו של קינג מופיע השחקן פול וינפילד, שערך מחקר פרטי משלו על קינג לפני שקיבל עליו את התפקיד. סיסילי טייסון מגלמת את דמותה של קורטה קינג, אשתו של המנהיג. טייסון זכורה לצופים כאמו של קינטה בשורשים.

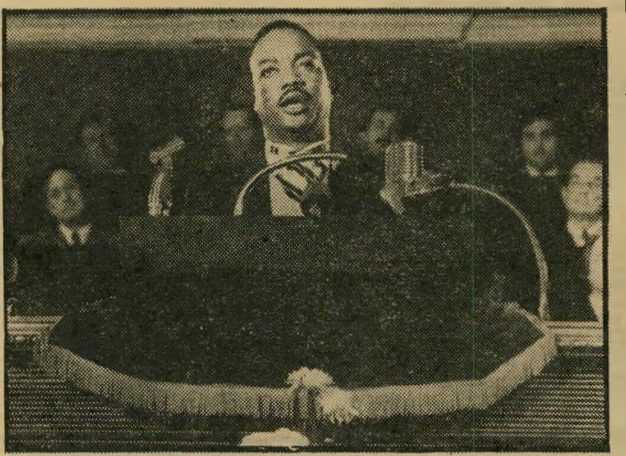

קינג: ווינפילד
יום חמישי, שעה 10.20

27. 10

יום שישי

● **מסע בין כוכבים (3.00).** סיפור אהבה בחלל. האנטרפרייז מעלה על סיפונה את צ'ארלס אוונס, נער בן 17, ניצול יחיד ממטוס תובלה, שבילה 14 שנים מחייו בגפו, מבלי לפגוש בנשים.

● **דיזראלי (9.20).** סידרה בת 4 פרקים על בנימין דיזראלי, נער השעשועים של החברה הגבוהה בבריטניה של המאה ה־19, ומי שהפך אחר־כך להיות ראש ממשלתה היהודי הראשון. הסידרה מתחילה כאשר דיזראלי היה בן 27, אולם כדי להבין היטב את מהלך העלילה ואת אופיה של אחת הדמויות הססגוניות בעולם הפוליטי של אז, יש להכיר את תולדות חייו וחיי מישפחתו של דיזראלי. הוא נולד אומנם בלונדון, אך נקרא על שם סבו, יהודי איטלקי ממוצא ספרדי, שהיגר מוונציה לאנגליה. אביו, אייזיק דיזראלי, היה אדם אמיד, חובב אמנות ואיש ספר. אייזיק דיזראלי הסתכסך עם ראשי בית־הכנסת שלו בלונדון, ניתק בעיקבות זאת את הקשר עם הדת היהודית והתנצר. בנימין דיזראלי נטבל לנצרות עם הולדתו. לולא כן, לא היה לו כל סיכוי להיכנס

דיזראלי: מקשיין
שעה 9.20

לפרלמנט. התכונה שאיפיינה ביותר את בנימין דיזראלי היתה אופיו הרומנטי ורגישותו לנשים יפות, אם כי

המכוערות
של דיזראלי

כימעט כל השחקניות המופיעות בסידרה, מלבד זו המגלמת את אשתו, "אך, היו יכולות להתמודד בתחרות על תואר "האשה המכוערת ביותר באנגליה". בצעירותו החל לכתוב, ואף הוציא־לאור עיתון שנכשל. ספרו הראשון עורר סערה בלונדון, משום שהופיעו בו דמויות מרכזיות בחברה הגבוהה, כשרק מסווה דק ומונע־דיבה מכסה עליהן בספר. אולם חלומותיו של דיזראלי נגעו גם לעולם הכספים. הוא השקיע כספים רבים, ביניהם כאלה שלווה, בבורסה הדרום־אמריקאית, וכשזו התמוטטה, התמוטט אף הוא, ונאלץ לחזור לעבודה המישפטית שאותה לא אהב. כתוצאה ממחלה עזב את המישפטים, החל לכתוב רומנים ויצא למסע ארוך למזרח, כדי להתחקות על שורשיו. כשחזר לאנגליה היה בן 27 בלבד, ואז מתחיל סיפור חייו הטלוויזיוני. את תפקידו של דיזראלי מגלם השחקן יאן מקשיין.

28. 10

שבת

● **סרטים מצויירים (6.02).** מכל תוכניות הילדים זוכה דווקא תוכנית זו, המשודרת במיסגרת הטלוויזיה הערבית, בהצלחה הגדולה ביותר. נראה כי מכל הסרטים המצויירים עדיין הפופולארי ביותר הוא פופאי המלח, וחלק מהמיכתבים דורש להקרין יותר סרטונים מעלילותיו.

● **מבט ספורט (9.05).** בתקופה שבה מתקיימים מישחקי הליגה לכדורגל בארץ, עולה הפופולאריות של מבט ספורט אפילו על שידור החדשות במוצאי־שבת, וזו התוכנית הפופולארית ביותר בטלוויזיה הישראלית. עם החלטת הוועד־המנהל להקרין שידורים ממישחקים שבהם משתתפות גם קבוצות ששחקניהן נושאים על גבם פירסומות מיסחריות, הפכה הטלוויזיה הישראלית לטלוויזיה

אי החלומות: לינדי
שעה 10.05

כימעט מיסחרית, בהתחסדות ישראלית אופיינית.

● **אי החלומות (10.05).** שלושה אנשים מוזמנים על־ידי מר רוארק המיסתורי, אותו מגלם השחקן ריקארדו מונטלבן, לבילוי סוף־שבוע באי הבודד שלו. תמורת סכום של 50,000 דולר יכולים הם להגשים את חלומותיהם הפרועים ביותר. ארנולד גרינווד, השחקן ביל ביקסבי, רוצה לחיות מחדש פרשייה רומנטית שהתרחשה בזמן המילחמה. בדימיונו הוא מעורר מחדש אהבה טראגית, שבסופה הוא חוזר

חלומות פרועים
וגיס הנשיא

על הרצח שביצע בזמנו, כאשר רצח את נערת חלומותיו פרנצ'סקה, השחקנית סנדרה די. לפול הנלי, השחקן יו אובריאן, שהוא צייד מפורסם, יש חלום נסתר: להפוך מצייד לחיה ניצודה. רוארק אוסר אותו באזיקים לאשה, ללא אזהרה מוקדמת, וכופה עליו לצאת למירוץ, לחיים או למוות, דרך ג'ונגל מלא מלכודות וחיות טורפות. יוניס הולנדר ביינס היא אשת־עסקים עשירה, הרוצה לדעת באמת מה חושב עליה כל אחד ממקורביה, כדי להחליט כיצד לחלק את ירושתה. רוארק מביים לה הלוויה, שבה משתתפים קרובי מישפחתה. כשחקן פיטר לאופורד, קרוב מישפחתו של הנשיא ג'ון קנדי המנוח, השחקנים קרול קינלי, דיק סארג'נט וכריסטינה סינאטרה. סרט מתח מעולה.

29. 10

יום ראשון

● **הזוג המוזר (8.00).** סוף־סוף, ישודר הפרק האחרון. שלוש פעמים נידחה שידורו, אם בגלל שידורי־שלום שונים, או בגלל החגים. פליכס ואוסקאר יגידו שלום לצופים הישראליים בחופשה רבת מעללים.

● **הוואי חמש אפס (ירדן, ערוץ 3 וי"פ, 10.10).** עוזרו הנאמן של סטיב מקגארט, דאנו, הוא השחקן ג'יימס מקארתור, עומד במרכזה של פרשייה מאחורי הקלעים, דווקא סמוך לחגיגות העשור של הסידרה. מקארתור הוא בנו של המחזאי והעיתונאי הידוע בארצות־הברית, צ'ארלס מקארתור, ושל השחקנית הידועה הלן הייז. לאחרונה הודיע השחקן ג'ק לורד כי הוא סיים, והפעם סופית, עם הסידרה. בפני המפיקים עומדות עתה שלוש אפשרויות. לבנות אפיזודה שתביא את דאנו למרכז העלילה ותהפוך אותו לכוכב מספר אחד שלה; לחפש שחקן

הצרות של
דני וויליאמס

אחר שימלא את מקומו של לורד, או להפסיק ולצלם עוד פרקים מהוואי. מקארתור כבר הודיע למפיקי הסידרה, כי אם יבחרו להביא שחקן מבחוץ, הוא יפרוש כליל מהסידרה. אולם אין זה המשבר ה־

הוואי: לורד
ירדן שעה 10.10

יחיד של מקארתור. לאחר שלוש שנים בהן שיחק בהוואי חמש אפס, הוא פגש, דווקא באי הוואי, את מלודי פטרסון, ונשא אותה לאשה. עתה, לאחר שבע שנות נישואין, התגרשו בני הזוג ומקארתור מזכיר גם את הסידרה, שתלשה אותו ממיסגרת חיי־מישפחה רגילים, כאחת הסיבות לגירושין. הבעייה השלישית של מקארתור, שעומדת עתה במרכז הסערה הציבורית התורנית של שבועוני הרכילות האמריקאים, היא הצהרה שנתן באחד מהראיונות: "הייתי רוצה לראות יותר דם על מסכי הטלוויזיה." מייד התעוררו נגדו עיתונאים, מבקרים, יפי־נפש מיקצועיים ואגודות שונות לטוהר החינוך באמריקה. למקארתור לא היתה ברירה והוא נאלץ לסגת מדבריו, אך עשה זאת בצורה חכמה, אם כי לא כל כך משכנעת: "לדעתי האלימות על מסך הטלוויזיה תקטין את האלימות ברחובות."

30. 10

יום שני

● **מסך גדול מסך קטן (8.30).** הדעה הכימעט אחידה בטלוויזיה היא, שמגישה החדש של התוכנית, יצחק ("איציק") בן־נר, נכשל כליל. בן־נר אינו מצליח להשתחרר מקיפאון המצלמה שלו והופעתו דוחה. שניים צריכים להחליט כיצד לפתור את הבעייה: מרדכי ("מוטי") קירשנבאום, מנהל מחלקת התוכניות, ומפיק התוכנית אהרון גולדפינגר. עו־

מה יקרה
ליצחק בן־נר

מדת בפניהם: להשאיר את בן־נר עד שהקהל אולי יתרגל אליו או להחליפו. קיימת אפשרות שהמנחה הבא שלה יהיה דן פיינרו, מבקר קולנוע ומי שבוחר את הסרטים באורך־מלא המוקרנים בטלוויזיה.

● **הבולשת חוקרת (10.20).** אין מה לעשות, הקהל הישראלי אינו אוהב את סידרת המתח הבריטית המעולה. אין בה הפי־אנד, ולכן היא זוכה להיות מוצבת בתחתית סולם הפופולאריות, על פי הסקרים. ראשי הטלוויזיה טוענים, כי אין להם ברירה, אלא להוריד את התוכנית בקרוב, ולנסות ולהעלות אותה שוב בעוד כמה חודשים, או בשנה הבאה. זהו הנסיון השני לחבב תוכנית כימעט בכוח, ובמיקרה של הבולשת חוקרת זה נסיון מבורך. הבולשת הוקרנה לפני שנתיים, הורדה בלחץ הקהל ושוב חזרה. בירדן החלו לאחרונה לשדר פרקים מסידרה זו, אם כי פרקים חדישים יותר מאלה המוצגים בארץ, ודווקא שם היא זוכה להצלחה. שלא כמו בארץ, מאוהב הקהל הבריטי בכוכבי הסוויני שלו, ולמרות שהיתה הפסקה בת שנה בצילומי הבולשת חוקרת, התחילו בימים אלה לצלם עוד ועוד פרקים. מפיקי הסידרה מבטיחים כי הם יהיו מעולים, לפחות כמו הפרקים שכבר צולמו. גם הקהל האמריקאי, שהתחנך על הוואי, קוז'אק וברטה, גילה לפתע את הבולשת הבריטית. הסידרה נמכרה במחיר זול במיוחד לאחת מרשתות השידור האמריקאיות, נקלטה היטב, וקיבלה חסות של חברות מיסחריות גדולות. שבועוני טלוויזיה מגדירים את הסידרה כעיסקה הטובה ביותר מזה זמן רב, שעשתה רשת שידור בארצם.

31. 10

יום שלישי

● **תשע בריבוע (8.00).** שוב דיונים בין הטלוויזיה לבין הנהלת אולפני הרצליה, באם להמשיך בצילומי התוכנית, או לחזור אל תוכנית אחרת, שגם אותה הפיקו אולפני הרצליה.

● **כל־בו־טק (8.30).** צוות התוכנית, בראשותם של המפיק גדעון לב־ארי והמגיש דניאל ("דני") פאר, מחפש עתה רעיונות לריענון כל־בו־טק, לאור הירידה בפופולאריות שלה. כל רעיון שיישלח על־ידי מאזינים יתקבל בברכה.

● **ארץ טרופית יפה (9.35).** אחת מתוכניות הבידור הטובות ביותר שצולמו על־ידי הטלוויזיה הישראלית, הופקה על־ידי דן בירון. במשך ערב שלום רקדו לפני כמה חוד־

סמבה
בכחול־לבן

שים אנשי צוות ההסרטה, בני מישפחותיהם, הזמרים האורחים ובני קיבוץ ברור חיל, לצלילי סמבה סוערת, שאותה הפיקו בעיקר בני הקיבוץ. ברור חיל הוא קיבוץ של יוצאי דרום־אמריקה, המתעקשים לשמור על הצביון התרבותי של יבשת מוצאם, ושם יכולה היתה הטלוויזיה הישראלית למצוא מקום מתאים להחייאת סמבה בלשונו של אליעזר בן־יהודה. תוכנית זו היא אחת ההוכחות לכך, שכדאי סוף־סוף להפוך את הטלוויזיה הישראלית לטלוויזיה צבעונית. כל מי שנכח על במת הצילומים, שהיתה רחבת הדשא של ברור חיל, טוען כי חלק ניכר מהצלחת הערב הוא הצבעוניות הרבה שלו. אולם גם ללא הצבע, תרתק התוכנית גם את אלה האדישים בדרך־

ארץ טרופית יפה
יום שלישי, שעה 9.35

כלל למוסיקה דרום־אמריקאית. אפילו שגריר ארגנטינה בישראל, שנכח באותו הערב, לא יכול היה שלא להביע את התפעלותו מהוואריאציה הישראלית לסמבה שלו. הזמרת יהודית רביץ, שהשתתפה, בין שאר האמנים, באותו הערב, התגלתה ככישרון גם בכל הנוגע לסמבה.

● **ברטה (10.15).** בשורה טובה לחסידי ברטה, אם אכן נותרו כאלה בארץ: כוכב הסידרה עומד לבקר בקרוב בארץ, במיסגרת ביקור פרטי. ברטה יגיע לארץ ב־2 בנובמבר.

• במדינה •

(המשך מעמוד 38)
בגופים, נוזלים ולאחר המוות". חרף מחירו היקר של הספר — כ־750 לירות ישראליות — החליט מקרין לרכשו, ובעת מישפטו של בצלאל ניסה לערוך „מישפט נסיון" ולהתבסס על הספר.

תקדים מסוכן. ואכן, המקוריות של הפרקליט השתלמה. השופט המחוזי שמואל קוורט קיבל את נימוקיו של מקרין, שטען שבדיקות מז"פ אינן אמינות, שכן הן מסתמכות על חומר בלתי נודע של מישרד־הבריאות ואינן מפרידות את החומר החשוד למרכיביו. לכן אין להסיק שאכן החומר הוא דיאמורפין (שמו הכימי של ההירואין). בפסק־דינו קבע השופט קוורט: „המומחית (של המישטרה) קיבלה ממישרד־הבריאות דגם שנאמר לה שהוא הירואין. מכיוון שלא הוכח שהדגם הוא הירואין, אין מנוס מזיכוי."

שלמה בצלאל שוחרר ויצא לחופשי. אולם בפרקליטות מחוז תל־אביב השתררה מבוכה. התקדים של השופט קוורט היה מסוכן. על־פיו ניתן כיום לזכות מאות נאשמים בסחר או בהחזקה של סמים מסוכנים. גם במיחלק הסמים של המישטרה נדלק אור אדום בעיקבות פסק־הדין המזכה.

פרקליט מקרין
$C_{21}H_{23}NO_5$

בלחץ המישטרה הגישה פרקליטות המדינה עירעור על הזיכוי לבית־המישפט העליון. העירעור עמד להתברר בערב יום־הכיפורים.

עורך־דין יונה בלטמן, מישנה לפרקליט המדינה, טען בו, בין היתר: „שלמה בצלאל נתפס על־ידי המישטרה תוך כדי מכירת חומר החשוד כהירואין, בנסיבות אשר הביאו את בית־המישפט לקבוע כי המסקנות העובדתיות מחייבות את הרשעתו של בצלאל. למרות זאת זיכה בית־המישפט את הנאשם, כי סבר שלא הוכח שהדגם שקיבלה המומחית הוא אכן הירואין... טעה בית־המישפט קמא בסברו כי עדותה של המומחית לקתה בחסר, או כי היה מקום לאי־הבנה כלשהי בקשר למהות החומר שבדקה. על כן מתבקש בית־המישפט הנכבד לקבל את העירעור, להרשיע את הנאשם ולהטיל עליו עונש הולם."

אולם מיפנה דרמטי גרם לכך ששלושת השופטים העליונים לא המשיכו בדיון ודרשו מעורכת־הדין, דניאלה גורני, שייצגה את המדינה, למחוק את העירעור. הסיבה: ימים אחדים לפני הדיון בעירעור גזר הגורל את גזר־דינו. הנאשם שלמה בצלאל נפגע קשה בתאונת־דרכים, בעת שנהג בקטנוע. הגיליון הרפואי של בית־החולים איכילוב בתל־אביב, שהוגש על־ידי מקרין ושתיאר את מצבו של בצלאל, השתרע על פני שני עמודים גדולים והיווה מיסמך אנושי מרשים. העירעור בוטל. פסק־הדין התקדימי נותר על כנו. שלמה בצלאל ממשיך להיאבק על שיקום גופו, ואילו עורך־הדין דרור מקרין ממשיך להתייסר על־כך שלא הפסיד את המישפט. שכן אילו היה בצלאל מורשע ונכלא, יתכן שלא היה מעורב בתאונה הקשה והיה נותר בריא ושלם.

חן · סטודיו אנדי

"יעוץ מקצועי" לבעיות שיער

לרגל שיפוצים והרחבת סטודיו „וולה" ת"א, ברח' יסוד המעלה 21, לא נוכל לקיים בימי ראשון ורביעי את הייעוץ המקצועי לבעיות שיער, על ידי יועצנו המקצועי מר אסף קוסטין.
על פתיחת הסטודיו המחודש נודיע לאחר תום השיפוצים. בערים אחרות יתקיים הייעוץ בהתאם להודעות בעתונות.

תעריפון המנויים של העולם הזה
החל מ־1.8.78

	לשנה בלירות				לחצי שנה
	מחיר העתון	הוצאות משלוח	מ.ע.מ.	ס"ח	ס"ח
• דמי המנוי בארץ	467 +	55 +	63 =	585	310
• לכל ארצות תבל בדואר רגיל	467 +	195 +	79 =	741	385
דמי המנוי לארצות חוץ בדואר אוויר					
• אירופה	467 +	227 +	83 =	777	415
• ארה"ב, קנדה ומקסיקו	467 +	540 +	121 =	1128	580
• ונצואלה, ברזיל, ארגנטינה, קולומביה, אוסטרליה, ניו זילנד, פרו	467 +	1030 +	180 =	1677	855
• ניגריה, דרום-אפריקה, טוגו וחבש	467 +	920 +	166 =	1553	790
• פנמה, סינגפור, טאייוון	467 +	776 +	149 =	1392	710
• תאילנד, הונג-קונג ונפאל	467 +	900 +	164 =	1531	780
• גאנה, חוף השנהב, טנזניה, רודזיה, זמביה	467 +	600 +	128 =	1195	610

„אליזבת טיילור טילפנה אלי וביקשה שאשאיל לה גלאביה שלי... ראיתי שעליזה

בגין לבשה שימלה שלי... הכי טוב להיות בהרבה מקומות ולעשות הרבה דברים...”

אשת המלחין

„אליזבת טיילור היא האשה היחידה שקיבלה ממני שימלה פרי עיצובי,” טוענת גרציאלה זלצר (פונטאנה), אשתו של המלחין דובי זלצר שהיא מתכננת־אופנה הידועה בעולם כולו.

כבת למישפחת־אצולה איטלקית עזבה גרציאלה את המינזר שבו למדה, ויצאה אל העולם כדי ללמוד את המיקצוע האהוב עליה. היא הגיעה אל מה שהגיעה בדרך הקשה והיום, בגיל 44, היא מרשה לעצמה גם לטייל ולנוח, ולעסוק בעשרות תחביבים נוספים.

היא השתרעה על הספה העמוקה שבחדרי המגורים. דמות קטנה, שברירית, שזופה מביקורים יום־יומיים בנמל יפו, עיניה הכחולות יורות ניצוצות של עליצות ורק כמה קמטים בזוויות העיניים מרמזים על גילה האמיתי. פיה הקטן נראה כמחייך ללא־הרף וחושף שיניים צחורות בגיחוך של ילדה קטנה. אפה קטן וסולד, ובגיזרתה יכולה להתקנא כל נערה צעירה כשהיא בשימלת־ערב חושפת גו, או גם בביקיני.

גרציאלה מדברת כמעט ללא הפסק. חולמנית, רבת־דימיון ובדיבורה השוטף עוברת מנושא לנושא. ידיה, כאילו בעלות חיים משלהן, נעות, מסבירות, כועסות, צוחקות, מציירות באוויר, פורעות בשערה הבלונדי, ושוב חוזרות ונסדרות תלתל סורר.

מספרת גרציאלה זלצר:

נולדתי באיטליה. אבי עבד בתעשייה והיה סוציאליסט שרוף. הוא היה איטלקי טיפוסי — היה חושב בצורה מסויימת ומתנהג לגמרי להיפך. הוא נולד עם תואר ברון. אמי אף פעם לא עשתה דבר פרט להתלונן, אבל בסך־הכל היתה כמו כל האמהות. אני בת יחידה. הורי, שהיו קאתולים אדוקים, שלחו אותי ללמוד במינזר.

כבר מגיל שש אהבתי לצייר. הייתי מציירת דמויות של נשים קטנות, וצובעת להן בגדים. בגיל 18 עזבתי את המינזר ואת הבית. הורי לא הסכימו שאסע ללמוד ארכיטקטורה בחו״ל. הם לא היו מסוגלים להבין, איך בחורה יוצאת לעבודות־חוץ. זה לא היה אז באופנה. אבל הציור היה אצלי בדם, אז קמתי ונסעתי לז׳נווה. למדתי שם ארכיטקטורה ואחר־כך עברתי למילאנו, ובזמן הלימודים עבדתי בכל עבודה אפשרית — ציירת, מזכירה. הייתי טלפוניסטית ואיבדתי את קולי, ואחרי שלושה שבועות — בגלל שמזכירה ללא קול אינה מזכירה — פיטרו אותי.

„אני עייפה מהשיגרה”

עברתי לעבוד בכמה עיתוני אופנה. הייתי מארגנת התמונות בעיתונים, ובמשך הזמן התחלתי לתכנן דגמים משלי — בהתחלה בעיתוני־סריגה, ואחר־כך בעיתוני אופנה כללית. את תיכנון האופנה לא למדתי אף פעם באופן רציני. פשוט היתה לי תחושה לזה. הייתי רואה משהו בחנות, וזה היה מפעיל את דמיוני. הייתי מתיישבת ומתכננת מה שעלה לי בראש.

לאט־לאט התחילו להכיר בי. הוזמנתי לתכנן בגדים בשביל בוטיקים ידועים באיטליה, ואחר־כך באוסטריה, אנגליה, וצרפת.

בצרפת התחתנתי עם דיפלומט אמריקאי. הייתי אז בת 25, ולא ידעתי הרבה על החיים והאהבה. נולד לנו ילד, וגם כשהתחתנתי לא הפסקתי לעבוד. באותו זמן התחלתי ללמוד באקדמיה הידועה לאופנה באיטליה — ברירה.

אחרי כמה שנים התגרשתי. הוא פשוט לא היה הגבר המתאים.

אני אשה עצמאית מאד מבחינה מוראלית. אני אוהבת להיות עצמאית מבחינה כלכלית, אינני אוהבת להיות תלויה במישהו, כי יש לי הרבה שיגעונות ותחביבים. לכן החלטתי להתגרש. בעלי לא הבין את זה. הוא אהב אותי מאד, ולא תפס שהשיגרה פשוט משעממת אותי.

אני לא יכולה להימצא רק במקום אחד. אני זקוקה לשינויים, למתח, להרפתקות, לראות הרבה אנשים. פשוט לא אהבתי אותו מספיק, למרות שהיה אדם מקסים, אבל עד היום אנחנו ידידים טובים.

„שינאה ממבט ראשון”

אחרי הגירושין, עבדתי בשביל חברות ידועות באירופה כמו קלואה בפאריס. לוקס ספורט באיטליה. וולנטיין באנגליה.

כל אותו הזמן החזקתי בית בפאריס. אני מחזיקה בו עד היום כי היום אני עובדת באיטליה, צרפת, ארצות־הברית ואנגליה, ונוח לי שיהיה לי בית בכל מקום. אבל בינתיים יש לי בית ממש רק בישראל ובצרפת.

בגלל שאני זקוקה לשינויים, אני תמיד נלחמת נגד עצמי. אני אדם מאד סקרני. אני שואלת את עצמי שאלות כל הזמן. אני אוהבת דברים וזקוקה לכל מיני דברים סביבי, למשל רהיטים יפים, תמונות עתיקות, הרבה ספרים, פרחים, שמש, ים, אנשים. יש לי תשוקה עזה לחיים. לכן אולי אינני מזדקנת באופיי.

אני חושבת שעל־ידי מסורות ומנהגים וחוסר תזוזה אנו נעשים זקנים ברוחנו, ולכן לדעתי הטוב ביותר הוא לנסות הרבה דברים, לעבוד בכמה מקומות בד־בבד ולא להיכנע לשיגרה.

את דב, בעלי, הכרתי בארץ. הוזמנתי על־ידי הממשלה לעשות כמה קולקציות ולחתום על חוזה. על החוזה לא חתמתי, אבל התאהבתי בארץ. זה היה בתקופת מילחמת 67׳. התנדבתי לעשות כמה תצוגות ללא תשלום. פעם הזמינו אותי חברים לבאר של מלון הילטון. שם פגשתי בדב, במיקרה, ושנאנו זה את זה ממבט ראשון.

בכלל שכחתי ממנו, אבל אחרי כמה חודשים נפגשנו שוב, ומאז לא נפרדנו.

עזבתי את פאריס ועברתי לארץ, ופתחתי בסדר־חיים משוגע. אני נחה בארץ, דב

(המשך בעמוד 54)

עם דובי זלצר

גרציאלה מדברת בשטף, כימעט ללא הפסקה, בעוד דובי המסב עימה בסלון מניח לה לנהל את השיחה. אחרי עשר שנות נישואין עדיין מאוהבים השניים כמו בהתחלה, מהווים זוג מושלם ממש.

אשת המלחין

(המשך מעמוד 53)

נוסע לחו״ל, אני נוסעת אחריו, ונפגשים בכל מקום אפשרי — בנמלי־תעופה, בבתי־מלון, באמצע הדרך בין צרפת ואיטליה. או שאני נוסעת לאירופה והוא נשאר בארץ.

אנחנו משתדלים להיפגש הרבה ככל האפשר, למרות שזה קשה מאד.

את הבית ביפו קנינו לפני שמונה שנים. הוא היה ממש חורבה. הבאנו כמה עובדים ערבים משכם כדי לשפץ אותו. אחרי כמה שבועות הם כבר לא רצו לעזוב אותנו.

לקחנו אותם לראות את מיגדל־שלום ואת יפו בלילה. הזמנו אותם לארוחות־ערב, והם היו צובעים כל דלת שבע פעמים, רק כדי לא לעזוב. עד שנמאס לי, ואמרתי להם: אתם יכולים להישאר, רק תפסיקו לצבוע.

התחלנו להכניס דברים לבית. יש בו

את השמלות היא לובשת בהתאם למצבי־רוחה — בסלון הלבן תלבש שימלה בגוני לבן־זהב. על המירפסת הרחבה תלבש חלוק־בית בגון הים. כשבא לה להתפנק היא לובשת ורוד, וכשהיא רצינית היא מתלבשת בבז׳ ושחור.

„אני אוהבת חליפות ספורטיביות או שמלות רומנטיות,״ מספרת גרציאלה.

„תמיד אני עוברת מקיצוניות אחת לשנייה. בשביל אנשים פרטיים אני בדרך־כלל לא מתכננת, אבל נשים מפורסמות בכל העולם לובשות את הבגדים שלי. ביניהן: הנסיכה פאולה מבלגיה, ושחקניות מפורסמות, כמו, למשל, שרלוט ראמפלינג. בטלוויזיה ראיתי שעליזה בגין לובשת שמלות שתיכננתי.

„אליזבת טיילור ביקשה ממני פעם שאתן לה שימלה, שתיכננתי במיוחד עבור עצמי במארוקו. זו היתה גלאביה נהדרת. היתה לנו אז כמעט אותה המידה אז השאלתי לה את השימלה, ויותר לא ראיתי אותה (את השימלה).

לפני ואחרי

שניים מן הצדדים הרבים באישיותה של גרציאלה. למעלה: היא שובבה, ילדותית, בלבוש ספורטיבי, משוחררת; למטה: למען הצילום החליפה גרציאלה את בגדיה, ועם השימלה היא הפכה מעודנת יותר, שקטה, רצינית ומהורהרת. (למותר לציין שכל השמלות הן פרי עיצובה האישי).

סיגנון ישן וחדש. קערות־נחושת משוק־הפשפשים ביפו, מנורות־תיקרה מאולם־ביליארד באנגליה, כיסויי־מיטות מהודו, דלתות מהמאה ה־17 מספרד, שולחנות מאיטליה, כיורי־רחצה ממגורי־הכמרים בנורמאנדיה.

עד כאן סיפורה של גרציאלה.

„מקיצוניות אחת לשנייה״

ביתה של **גרציאלה** נראה כמוזיאון יותר מאשר מעון למגורי מישפחה, בעיקר בגלל הניקיון והשמירה הקפדנית על הסדר — בדל־סיגריה לא יימצא שלא במקומו.

ועל הכל מנצחת גרציאלה בחן, בהתלהבות, בריפרוף, בעדנה, בקולניות, כשהיא מרחפת על פני החדרים בשמלות פרי־עיצובה, בשלל ציבעי הקשת.

„חוץ מהעבודה אני אוהבת לקרוא הרבה, במיוחד סופרים גרמנים וצרפתים. אני אוהבת רומנים ופואמות. במוזיאונים אני מסוגלת לבלות ימים שלמים בלי להתעייף.

„אני אוהבת לפגוש אנשים מעניינים, ללכת לארוחות־ערב ולערוך ארוחות בבית. אני מתה על תיאטרון ועל מוסיקה, ולהסתובב במקומות רומנטיים, כמו חוף־הים בשעת השקיעה, להריח את ריח הים ולשמוע את רחש הגלים. אני רוכבת על סוסים, ובקרוב אקנה לי סוס משלי.״

השמש החלה שוקעת. דובי נכנס לחדר וישב, מאזין לאשתו ומביט בה בהערצה. אחר־כך הציע להכין קפה.

„אני פשוט לא פראקטית בדברים כמו קפה,״ התנצלה גרציאלה בחן. דב ואשתו ישבו על הספה חבוקים, לוגמים קפה.

„אני מעריץ את אשתי,״ התוודה דובי. „עם אשה כזאת אף פעם לא משעמם.״

מחנה
שלום לישראל
שוויון לישראל
שלי

אתה הרי יודע

היום הם מחרפים ומגדפים זה את זה, כמו בשוק הכרמל או מחנה יהודה; טדי „נגד״ מצא, ציץ „נגד״ ארתור. מחר יהיו כולם באותה קואליציה — המערך, הליכוד, הדתיים, ל״ע, ש״י, ד״ש וק״ש. המישרות והכיבודים יחולקו, הכל ימשיך כרגיל —

אם לא תהיה להם אופוזיציה

ביכולתך לגרום לכך שיהיה מי שיאבק, מי שיאמר אמיתות.

זכור: כשהליכוד קישקש „אף שעל״, והמערך בירבר „פשרה טריטוריאלית״, היה מי שאמר אמת. על האמת הזאת אנו ממשיכים להגן, ויש להגן עליה בכל מקום שהדבר אפשרי. גם העיריות הן זירת מאבק חשובה לשלום ולשיוויון.

לאיש שמאל, לסוציאליסט ולליברל המתקדם, לשוחר השלום ולשואף לשיוויון, אליך אנו פונים —

בבחירות לרשויות המקומיות
בירושלים, בתל־אביב ובבאר־שבע
ש
הצבע

בבחירות למועצת רמת־גן תמוך ברשימת לקידום — הצבע מ׳

ביום ד׳ ה־25.10.77 ב־8.30 בערב בבית סוקולוב בת״א
אספת מחנה של״י
לקראת היערכות פוליטית חדשה?
הבחירות לעיריית תל־אביב יפו
בהשתתפות: ח״כ אריה אליאב, ח״כ מאיר פעיל, עו״ד אמנון זכרוני, עו״ד מאיר לס.

פרוות
עכשיו כדאי לתקן ולשנות
אצל
אלכסנדר
סירקין 27, תל־אביב

„רובקס״
הגיע מלאי חדש של הצלחות הנפלאות של „רובקס״

טפט „מורלה״
קיים רק קטלוג אחד של מורלה היזהרו מחיקויים.

RIZLA
גלגל סגריות בעצמך...
מכונה • פילטרים • טבק ונייר
להשיג בכל חנויות הטבק והקיוסקים

שלמה להט

בפאניקה

ולכן הוא נאלץ „לגייס" את „פרשת ידלין" למערכת הבחירות שלו.
יש לו סיבות טובות להכנס לפאניקה:
ועדי כל השכונות, קוראים בפומבי, להצביע נגדו. (40% מתושבי ת"א-יפו).
סקרי דעת הקהל האחרונים מדאיגים אותו מאוד.
וטובי העיתונאים, מגלים את פרצופו האמיתי. אנו לא נפרסם את החומר שבידנו על „קרן תל-חי". נשאיר לבתי המשפט לברר מי זה „אפרים מהליכוד", שהינחה את אנשי "מע"ץ". גם לא נפרט את הידוע לנו על מעשי השחיתות במינהל ההנדסה של ש. להט. די לנו במה שאמר על להט אחד מטובי העיתונאים:

"שלמה להט הוא כמו אבטיח

92% מים,
7% סוכר
מתקתק ממפעל
תעשיית הפרסומת
ויחסי הציבור,
1% עשייה
של ממש". (הארץ 27.9.78)

הצביעו אשר בן-נתן
לראשות עירית תל-אביב-יפו

נמר של נייר

מילחמת־הגנראלים מגיעה לסיפרות העיברית ✱ סופר הודי־טרינידדי על קציני צה"ל באפריקה ✱ „הפיחות הזוחל" של „פרס נובל" ✱ ויקטור הוגו מסורס בעיברית

תולעי תרבות

שכיר־עט חשוף בצריח

בתעשיית הספר בישראל מקובל, שעי־תונאים רבים משרתים, כשכירי־עט גופים פוליטיים ובעיקר סיעות בפיקוד העליון של צה"ל. בספר סנוורים בצמרת מתאר כתבו־הצבאי לשעבר של דבר, שמשון עופר כיצד, בעיקבות קרון־מילחמה של כל גנרל בצה"ל, מזדנבת עדת זרזירי־עט.

באותה מידה שהסופר ש"י עגנון לא הגן בעזרת עטו על קצין זה או אחר, בעיקבות הכישלונות הצבאיים בקרבות לט־רון במילחמת־השיחרור, נמנעו — עד לחודש האחרון — סופרים עיבריים מליטול חלק פעיל במילחמות־האותיות של הגנרלים.

החודש הוסר, כנראה, הטאבו שחסם את עטיהם של סופרי ישראל. הספר דדו מאת חנוך (הבדאי) ברטוב, שפרקים נבחרים מתוכו ראו אור במוספי־החג של מעריב, יצר מצב חדש בסיפרות הישראלית. אומ־נם, ברטוב מעודו לא נימנה עם העידית של נותני־הטון בסיפרות הישראלית, אך יחד עם זאת הוא נחשב מאפיין מישני של בני־דורו בסיפרות, ופעמים אף זכה בכי־בודים שמעבר למידת חשיבותו הסיפ־רותית.

אחד מהכיבודים הללו היה קבלת מיש־רת ניספח־התרבות בשגרירות ישראל ב־בריטניה, מישרה שהופקדה במשך חיי דור בידיהם האמונות של סופרי ועסקני־התר־בות של מיפלגת אחדות־העבודה (אנשי למרחב ומשא) או, במילים אחרות: אגף הפוליטרוקים של הפלמ"ח. במיסגרת מי־נויי אגף זה משמש ברטוב בשנים האח־

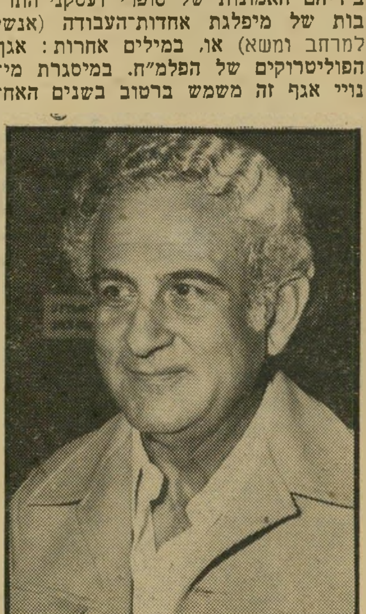

חנוך ברטוב
מטרות לא־סיפרותיות

רונות, בתוקף כתב־מינוי מטעמה של פו־ליטרוקית אחדות־העבודה אחרת, לאה פורת, מנכ"ל המועצה־לתרבות־ולאמנות — כיושב־ראש הסניף הישראלי של אירגון התיאטרון הבינלאומי (אי־טי־איי). זאת, למרות שמעודו לא נחשב כדמות משמעו־תית או מרשימה בתיאטרון המקורי ביש־ראל, אפילו בקטיגוריות האמנותיות הדלי־לות של יוצרי התיאטרון בני דור תש"ח.

כאשר נפטר הרמטכ"ל המודח, דויד אלעזר, מהתקף־לב, עוד קודם הספיק לת־רום את תרומתו הסיפרותית למילחמות הגנרלים, וחייו קופדו בעוד ספר זיכרו־נות המילחמה שלו באיבו, נכנס חנוך ברטוב, מתוך סיבות השמורות עימו ועם מיטיביו בעבר, לתוך נעלי הרמטכ"ל לשעבר.

סיפרו של ברטוב על דדו בשני כרכיו, כמסתבר מתוך הקטעים שפורסמו, אינו סיפרות, וגם מטרותיו אינן סיפרותיות טהורות. גם זכייתו של הספר, עוד קודם שראה אור, בפרס יצחק שדה לסיפרות צבאית, אינה זכייה טהורה. כל אלה מהל־כים מחושבים ומוכתבים מלמעלה, במיל־חמת מגמות שמטרתה להעמיד פוזה יפה לעבר פני ההיסטוריה, של שרידי הגנרלים מן הפלמ"ח (דור המ"ם־כ"פים) בצה"ל של ראשית שנות ה־70', צה"ל של המחדל. בחינת סיגנון הכתיבה של דדו מעידה על עצם היותו חשופים בצריח, באיכות הפחו־תה בכמה דרגות סיגנוניות־לשוניות מרמת כתיבתו העיתונאית השוטפת של שבתי טבת, ואין תמונה זו מוסיפה עיטור כל־שהו לסיפרות הישראלית, שברטוב נמנה עם הבולטים שבעסקניה.

תרגום

הומו־אפריקוס

סיפרו השני של הסופר ההודי ממוצא טרינידדי, ו. ס. נאיפול, שתורגם השנה לעיברית, הוא במדינה חופשית *. זהו קובץ המכיל חמישה סיפורים, הנרקמים זה בתוך זה. חמשת הסיפורים שבקובץ מתארים עולם של אנשים החיים הרחק ממולדתם, אנשים נטולי שורשים, נפשות־פועלות על תקן של היהודי־הנודד של ה־מחר.

הסיפור הראשון בקובץ, פתיחה, מתוך יומן: הנווד בפיראוס, שהוא בבחינת פרולוג, מתאר גלריה של דמויות שור־שיות בעלות רקע, הווה ועתיד, הנוסעות למטרה מוגדרת והמציקות לנווד תימהוני על סיפונה של ספינת־קיטור יוונית, החו־צה את אגן הים־התיכון מנמל פיראוס ועד לאלכסנדריה.

אחד משני הסיפורים המרתקים שבספר הוא אחד מתוך רבים, המתאר ספק־טבח ספק־שרת־הודי בשם סנטוש, שאדונו ה־מתמנה למישרה דיפלומטית בוושינגטון מביאו לשם מהודו. אחרי תקופת הסגר־מרצון בדירת אדוניו נמלט סנטוש, ויוצא אל ההרפתקה האמריקאית תוך שהוא עו־קב בעיניים של מראה מגדילה אחר אור־חות החיים של ארץ־המהגרים הגדולה עליי־אדמות. הוא מתאר את אמריקה במילים: „הטלוויזיה השפיעה עלי באופן משונה. כאשר במיקרה הייתי נתקל באמריקאי ברחוב, הייתי מנסה להתאים אותו או או־תה במיסגרת פירסומות הטלוויזיה; ונד־מה היה לי כאילו תפסתי את האיש בהפ־סקה שבין תפקידיו בטלוויזיה. כך, במידה מסויימת, נשארו בעיני האמריקאים כאנ־שים לא־לגמרי־אמיתיים..."

מצב דומה של נבוכות וכלימה שבו נת־קפים אנשי „העולם השלישי" במיפגשם עם „המערב", קיים בסיפור אמור לי את מי להרוג שעלילתו מתרחשת בלונדון, וגיבו־ריו הם שני אחים שהגיעו למטרופולין

* ו. ס. נאיפול, „במדינה חופשית", נו־סח עיברי: עמיהוד ארבל, הוצאת „זמו־רה, ביתן, מודן", 222 עמודים (כריכה רכה).

מאחד האיים הקאריביים. נישואיו של אחד האחים עם אשה אנגליה, מעורר באח האחר את התשוקה לשורשים ולשיבה למולדתו. שני סיפורים אלה מציגים, במראה מעוותת, את תרבות המערב בעיניהם של אנשי „העולם השלישי", תוך הערות סאטיריות קצרות שבכוחן לעורר את קינאתו של כל סאטיריקאי מערבי.

הסיפור המרכזי שבשמו נקרא הקובץ, הוא במדינה חופשית, ונפתח במילים:

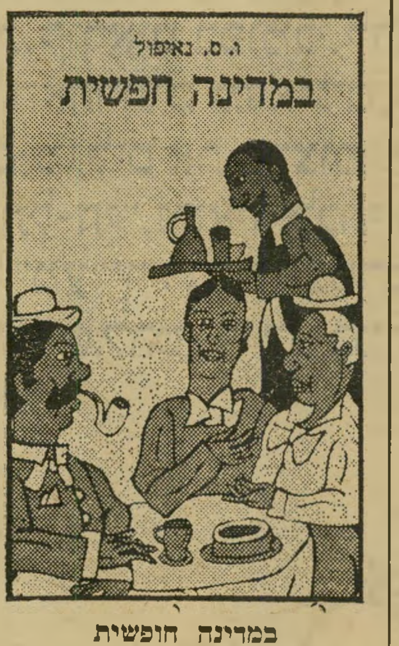

במדינה חופשית
קצינים ישראלים באפריקה

„בארץ זו אשר באפריקה היה נשיא והיה גם מלך. הם היו בני שבטים שונים. בין השבטים שררה איבה משכבר הימים, וכאשר זכתה הארץ בעצמאות, החריפו השישותיהם ההדדיים. המלך והנשיא זממו בסתר יחד עם הנציגים המקומיים של ממשלות לבנות..." סיפור זה עוסק, בכמה מישורים, בסבך היחסים, והתיסכולים שבין הלבנים לשחורים, שלתוכו נקלע זוג — גבר הומוסכסואל ואשה נימפומאנית — המשתדלים למצוא באפריקה מיפלט מ־בעיותיהם בעולם המערבי. שניהם נמלטים מהבירה הנתונה בשלב של מהפכה לאחד מאיזורי־החסות, מבלי שהם מצליחים להי־מלט מן הקונפליקט המקומי, החובן בקיר־בו רבות משאריות האימפריאליזם הלבן ששלט בעבר בארץ אפריקאית זו.

במהלך הסיפור במדינה חופשית סופג בובי, ההומוסכסואל, סידרת השפלות, ה־מתוארות בעדנה סיפרותית שבכוחה לעו־רר קינאה אצל סופרי הגל־ההומוסכסואלי־החדש בסיפרות הישראלית. בעד ההשפלות מגלה בובי את קשת היכולת המאזוכיס־טית של בני המערב החדש, המוצאים ני־חומים בזרועותיה של אפריקה המתעוררת. תהליך זה מתרחש תוך חישוף מיכלול תיס־כוליהם של הילידים.

מרתק לגלות בסיפור זה, את התפ־קיד שמילאו אנשי הצבא הישראליים ב־אפריקה המתעוררת של שנות ה־60', ב־מהלך אותם מאבקים שיבטיים בין מלך לנשיא: „שלשות־שלשות באו החיילים, מיכנסי חאקי, נעליים לבנות, גופיות לב־נות, נטולי־דיוקנים. הם רצו בניחותא רי־צה קלה, מיקצבית. הישראלי, שנתן את הקצב רץ אל ראש הטור. שם ניפנה ורץ במקום, ובהמשיכו לצעוק, כשהוא מגביה להרים את רגליו מעל לארץ, סקר את הפלוגה החולפת על פניו בריצה. אלא שהישראלי עשה דבר אחד והאפריקאים עשו דבר שני. הישראלי הפעיל את גופו, עימל אותו, הפגין כושר. האפריקאים, עי־ניהם עצומות למחצה, דומה כי שקעו ב־מעין ריקוד־יער ערטילאי. ברכיהם כימעט שלא התרוממו; פניהם כמו נאטמו באיזו תחושת הנאה עמוקה; מעפעפים, חלפו על פניו של הישראלי, רצים ומעפעפים כדי לנער מעליהם את הזיעה שניגרה מרא־שיהם המגולחים לתוך עיניהם. אחרי שכו־לם עברו, הסתובב הישראלי לכיוון ריצתם, בהמשיכו לקרוא ,הא! הא!' אחר־כך, כמו היה כלב־רועים, נחפז לרוץ אל ראש הטור בצד השני, כשהוא קורא אל האפריקאים לשווא..."

במדינה חופשית הוא סיפור רווי אלימות גופנית, שיש בו גלריה של שינאה, מי־ניות, תיסכולים ואמונות קדומות. ברור שמניעיו של בובי, ההומוסכסואל הלבן, להימצאו באפריקה, אינם מניעיו של סקיפיון אפריקנוס, המצביא־הרומי, בש־לבים הראשונים של האימפריאליזם המע־רבי באפריקה. נאיפול מציג בין השורות מעמד, שבמהלכו שווה המכנה המשותף של יוצאי־הדופן המיניים במערב לזה של אנ־שי „העולם השלישי", והוא מציג זאת תוך תמונות של עולם ההולך, מתפורר ושו־קע. עולם פסימי למדי.

האפילוג, הסיפור הקירקס בלוקסור מציג נוף קרוב אלינו: את נוף העוני של מצ־ריים, מול נוף העבר המפואר שלה. סי־פור זה עשוי כימעט במתכונת של מצ־למת טלוויזיה תיעודית, בנופים שבעתיד הלא־רחוק עשויים להתמלא תיירים יש־ראלים, שישליכו פיאסטרים מצריים אל העניים הממתינים להם.

כמו סיפרו הקודם שראה אור בעיב־רית, אנשי גרילה, גם במדינה חופשית מהווה מייצג של העולם השלישי, תמו־נה של עליבות והתפוררות, המעידה על מצב התפוררותו של האדם ושל האנו־שיות שבו, בעולם משתנה והולך.

החווייה הישראלית

הצילינדרים

הרושם התרבותי שנוצר בארץ במהלך השבועיים שחלפו מאז הודעת דובר ה־אקדמיה השוודית על הענקת פרס־נובל לסיפרות לסופר האידי־האמריקאי יצחק בשוויס־זינגר הוא שלפחות 20 סופרים ומשוררים ישראליים ניגשו בחשאי לחנו־יות־כובעים, ומדדו את האפשרויות הגנו־זות לגולגלותיהם במיגבעות־צילינדר, כאשר לנגד עיניהם דמותו של ש"י עגנון, המסיר את הצילינדר שלו בפני מלך שוודיה לפני תריסר שנים.

האמת היא שלכל אותם סופרים, שערכו ניסוי־כובעים זה לפחות בעיני רוחם היתה סיבה מוצדקת מאד לעשות זאת. הענקת פרס־נובל ליצחק בשוויס־זינגר מעידה כ־אלף עדים על הפיחות הזוחל שחל בערכו של פרס זה.

הענקת הפרס הנ"ל לבשוויס־זינגר כמוה כסטירת־לחי גלוייה לשיקולים של סיפ־רות, תוך הבאת שיקולים אחרים במעגל ההכרעה. עצם העובדה שרשימת סופ־רים מכובדים לא זכו בפרס, מעידה על אותו פיחות זוחל. בין הסופרים שבשוויס־זינגר הועדף עליהם, מצויים הנרי מילר (כקביעתו של בשוויס־זינגר עצמו עם הי־

וודע לו הבשורה) ; גראהם גרין ; לורנס דארל ; נורמאן מיילר ; גינתר גראס ; זיגפריד לנץ ; יז'י אנדז'ייבסקי ; אלברטו מוראווייה ; תופיק אל־חכים, נגיב מחפוז וכמה תריסרי סופרים נוספים.

במשך קרוב ל־80 שנה התפרסמה ה־אקדמיה השוודית כמעניקת פרסי־נובל לסיפרות, מתוך שיקולים ציניים לחלוטין. הפעם הצליחה האקדמיה להכשיל בסיח־רורה את מרבית עסקני התרבות והעור־כים הסיפרותיים בארץ, בעצם החלטתה להעניק לבשוןיס־זינגר את הפרס שכל סו־פר מייחל לו. עסקני הסיפרות בארץ, ברוב אטימותם, לא טרחו להבחין בדקויות ההחלטה של אקדמיה זו ובעובדה שבש־וויס־זינגר קיבל פרס־נובל שלם, בעוד ש"י עגנון, שאין ספק בעליונות כתיבתו על זו של חתן הפרס הנוכחי זכה רק במחצית הפרס, בעוד שאת המחצית ה־שנייה קיבלה אז משוררת יהודיה הכותבת גרמנית (נלי זק"ש), ששירתה עומדת ותלוייה אי־שם בין הרמה השנייה לרמה השלישית של השירה הגרמנית במאה־העשרים.

הענקת פרס־נובל לבשוויס־זינגר אינה חג לסיפרות העיברית, ולא ברור מדוע מתנהגים עורכי מדורי־הסיפרות בעיתונים בארץ כחוגגים חג גדול לסיפרות הזאת.

קלסיקה

קרתנות לשמה

להוצאת־הספרים כתר כוונות טובות. אלא שכידוע, כוונות טובות מוליכות לגיי־הינום. בהוצאה זו רואה אור מזה כמה שנים, סידרת סיפרי כתרי שהיא „סידרת תירגומים חדשים לנוער ממיטב סיפרות העולם" — כאמור : כוונה טובה. על סיד־רה זו מופקדת גברת בשם עדה תמיר, אשר לצורך העניין הרצ"ב, היא בבחינת ,אחראית'.

באחרונה ראה אור בסיפרי כתרי, תיר־גום חדש לעיברית (עיבוד) של הספר עלובי החיים לוויקטור הוגו, מעשה ידיו של אחד,

ויקטור הוגו
מלאה את הקורא העיברי הצעיר ?

אביטל עינבר. בדיברי ההקדמה שלו לעי־בודו את הוגו, כותב עינבר הנ"ל :

„כדי שיהא הספר קריא ומובן לבני ה־דור הצעיר, גם למי שאינו בקיא בפירטי־פרטיהן של ההתרחשויות ההיסטוריות, המדיניות, הכלכליות, החברתיות והרעיו־ניות של תולדות צרפת ואירופה דאז נא־לצנו להשמיט מן התירגום קטעים מסויי־מים, המהווים ברובם מעין נספחי רקע ולוואי בתחומים שהזכרנו, ושנוכחותם הי־תה מלאה את הקורא העיברי הצעיר . . ."

טימטום מלאה שכזה, וזילזול פומבי וקר־תני שכזה, היוצא מתוך הנחה ש„הקורא העיברי הצעיר" בהווה הזה, הוא רופס־מוח — לא ראתה השפה העיברית מעו־דה. יהירות זו של מתורגמן, המחליט, מבלי שהוסמך ומבלי שעטו ירעד, להש־מיט את „ההתרחשויות ההיסטוריות, המדי־ניות, הכלכליות, החברתיות והרעיוניות של תולדות צרפת ואירופה דאז...' מוטב לו שיעביר את תחומי עיסוקו מן התירגום הסיפרותי, ויפתח מישרד כלשהו לתירגום סימולטאני, או לכל עיסוק אחר שנועד למתורגמנים שמוטב להם להתרחק מן ה־סיפרות.

קיצור, קיצוץ, ניפוי וטיהור יצירות של סיפרות קלאסית או לא קלאסית, ממיכלול „ההתרחשויות ההיסטוריות, המדיניות, ה־כלכליות, החברתיות והרעיוניות..." הוא נושא לעיסוק של כלבוטק במיסגרת מדור ההונאה והרמאות. ובנוסף, בחינת התכח־שות קרתנית מוחלטת לתפקידה ולייעודה של הסיפרות — מעשה המעיד על בורות עושיו.

סביר בעיני, שאם מר אביטל עינבר הנ"ל היה מתרגם את התנ"ך ללשונו של ויקטור הוגו, הוא היה משמיט מתוכו את „ההתרחשויות ההיסטוריות, המדיניות, ה־כלכליות, חברתיות והרעיוניות באלפי ה־שנים, שקדמו לספה"נ, שנוכחותם היתה מלאה את הקורא הצרפתי הצעיר...", וכך היה מותיר חוברת־תעמולה דלת עמודים למונותאיזם היהודי.

עלובי החיים הפך ב־100 השנים שחל־פו מאז כתיבתו ספר בעל יכולת הצגה של גלריית הנושאים, שלדעת עינבר אינה משרתת את „הקורא העיברי הצעיר". בעוד אותו אביטל עינבר מקדיש את נוסחו המקוצר והמעובד של ויקטור הוגו לבתו בת ה־10, החל כותב שורות אלה מחפש באנטיקווריאטים, את תירגומו המלא ל־עיברית של ספר זה, מעשה ידי יעקב שטיינברג, עבור בתו־שלו בת ה־4 וחצי, במטרה ברורה להלאותה בבוא העת „בפיר־טי־פירטיהן של ההתרחשויות ההיסטוריות, המדיניות, הכלכליות, החברתיות והרעיו־ניות של תולדות צרפת ואירופה דאז...". וזאת, מאחר שאין בכוונתו לנגע את בתו הרכה בנגע הקרתנות נוסח אביטל עינבר. בכוונתו של כותב שורות אלה להביא את בתו להבנת ההיסטוריה דרך הסיפרות, ולהבנת עלובי החיים דרך הממד ההיס־טורי הריאליסטי (ראה : ציטוטון).

ציטוטון

מבע לירי

בסיפרו הריאליזם בסיפרות כותב חוקר־הסיפרות ההונגרי, גיאורג לו־קאץ', את הדברים הבאים על או־דות עלובי החיים לוויקטור הוגו, תוך הצגת עמדה השוללת את הערי־כה השרירותית שערך לעלובי החיים אביטל עינבר, מעבד הנוסח העיברי החדש של הספר :

" ויקטור הוגו, בסיפרו הגדול ,עלובי החיים', רצה להב־היר את מצבו החברתי והנפ־שי של גיבורו ז'אן ואלז'אן. הוא מתאר בכוח ביטוי לירי בלתי מצוי אדם שנישמט ונפל מאוניה בלב ים. האוניה ממשיכה במסעה ונעלמת לאט־לאט באופק. והאיש נאבק בבדי־דות־מוות עם הגלים חסרי־הרחמים, חסרי־הרגש, עד שלבסוף יעזבוהו כו־חותיו, ובודד ומייואש הוא צולל ב־אפס־תיקווה.

תמונה זו ספוגת הרגש היא בי־טוי לירי נכון להרגשת חייהם של המונים רחבים במישטר הקפיטליס־טי. היחסים הבלתי אמצעיים — בל־תי־אמצעיות בתפיסה ובחווייה — בין בני־אדם שונים בדרגות־התפתחות קודמות, פרימיטיביות יותר — נעל־מים והולכים. האדם חש את עצמו בודד יותר ויותר מול חברה ההו־לכת ונעשית אי־אנושית. אי־אנושיו־תה זו של החברה נראית לו לאדם, המבודד על־ידי ההתפתחות הכל־כלית, כעין טבע־שני, אכזרי וחותך גורל. במידה שוויקטור הוגו נותן מבע לירי לתחושות הנובעות ממצב זה, מבטא הוא את רגשותיהם של המונים כפייטן לירי גדול . . . "

בחטף

אמינות רשימות „רבי־המכר" של גלי צה"ל * התמלוגים של „שיר הפלמ"ח" * שביטשעון * פילגשו של פסטרנאק

● אחד מעורכי התוכניות של גלי צה"ל, **דניאל כהן־שגיא,** החל עורך ומשדר רשימות של „רבי־מכר" ואף מפרסמן במוסף־הסיפרות של ידיעות אחרונות. רשימותיו נערכות מתוך מגע עם כמה חנויות ספרים (לא מידגם ייצוגי־מדעי) והוצאות־ספרים. ניסיונות קודמים שנערכו בארץ, לשם קביעת רשימת רבי־המכר (על־ידי היומון הארץ) נכשלו, מאחר. ששיטת ההפצה של הספרים בארץ שונה מזו הנקוטה בארצות־הברית, או בשאר ארצות אירופה. שיטה זו אינה מאפשרת הבאת רשימות ערכיות, והרשימות המתפרסמות לוקות במידע לקוי שבעדו מחלחלים אינטרסים כלכליים. בתחנת־שידור מיסחרית יש מקום לשיקולים שכאלה, אך לא בתחנת־שידור ממלכתית שנועדה להגן על האינטרסים של הציבור. הוכחה לאי־אמינותן של רשימות רבי־המכר של גלי צה"ל, מצוייה בעובדה שמופיעים בהן ספרים, שעברו כבר חודשים רבים ואף שנים מאז יצאו לאור. את הנתונים מגייס עורך התוכנית ממיספר מוגבל של מו"לים (לפחות חמישה מו"לים שפירסמו כמה ספרים בחודשים ה־אחרונים התלוננו, במדור זה, על שכלל לא נשאלו בדבר סיפריהם) ● בסידרת המונוגרפיות הקלילות שלה על תרבות, פירסמה העיתונאית **טלילה בן־זכאי** ב־מעריב, רשימה תחת הכותרת הימנון אינו ממזר על מחבר שיר הפלמ"ח, **זרובבל גלעד,** ובין השאר כתבה : „אין ספק שזהו השיר הפופולארי ביותר שלו, שזכה בחיים עצמאיים מעבר לאיכותו האמנותית. אחרי ששובץ בסירטו של **(אוטו) פרמינג'ר** אכסודוס, הוא פרש כנפיים והגיע לכל קצווי תבל ומשם — באמצעות אקו"ם — מקבל מחברו עד היום ד"ש עם תמלו־גים ● מתוך תוכניות המו"לות של הו־צאת סיפריית פועלים לשנה הקרובה מסתבר, שבכוונתה למלא את כוננית הספרים בסיפרי איכות רבים וביניהם : שוב הביתה, מלאך של **תומאס וולף** ; הארכה מאת **ז'אן־פול סארטר** ; דבר, זיכרון, מאת **ולאדימיר נאבוקוב** ; תשורת הומבולדט ל**סול בלו** ; בדבש הימים, שירים מאת **דודו ברק** ; לשון ורוח מאת **נועם חומסקי** ; מיבחר מסות ועיונים של **פרופ' גרשון שקד** ומהלכים בסיפרותנו" ל**פרופ' דן מירון.** במקביל עומדת סיפריית פועלים להתחרות בסידרת סיפרי מתח ומדע־בידיוני, בהוצאות־ספרים אחרות, ששיכללו באחרונה מדורים אלה ● אחיו של נשיא התאחדות התעשיינים **בומה שביט** ושותפו במיפעל, שהוא גם צייר בזמנו הפנוי, **עמי שביט,** עומד להציב ברחבת תיאטרון הבימה שעון פיסולי־קינטי, העשוי כולו חומר פלסטי שקוף ונחושת. השעון נעשה בהזמנת אחד הבנקים ● הדמות הרומנטית ,לארה', שריגשה את המערב בשנות ה־60' ברומן של הסופר הרוסי **בוריס פסטרנאק** התגלתה באח־רונה, עם פירסום זכרונותיה במערב, כ**אולגה וסייבולודובנה איווינסקאיה,** שני־הלה רומן עם הסופר/משורר הרוסי שסירב לוותר למענה על אשתו. בזיכרונותיה מספרת איווינסקאיה על התקופה שבה חיבר אהובה את ד"ר ז'יוואגו, ועל החקירות שבהן עמדה במרתפי הבולשת הרוסית. על אחת החקירות כתבה, שאחד החוקרים אמר לה : „פסטר־נאק סועד עם אנגלים ואמריקאים, אבל מתפרנס משומן־חזירים רוסי...". ביקורת אחרת המצוטטת בסיפרה על אהובה, באה מפי אחד מעסקני המיפלגה, **ולאדימיר צ'אסטני,** שאמר : „חזיר לעולם אינו מטנף את המקום שבו הוא אוכל ובו הוא ישן. אם כן, פסטרנאק גרוע אפילו מחזיר. הוא ליכלך את המדינה שאת לחמה הוא אוכל . . ." ●

דן מירון **גרשון שקד**
סיפרי ביקורת חדשים

בעולם

העל־מכר

השבועונים האמריקאים ניוזוויק וטיים הקדישו בחודש שעבר כתבות מרכזיות לתהליך סוציולוגי־תרבותי מרתק העובר על תעשיית־הספר האמריקאית, המהפך מן הרב־מכר לעל־מכר.

בשער הטיים הובא הסופר מאריו פוזו (הסנדק), שמכר את זכויות ההפצה של סיפרו החדש השוטים מתים, בכריכה רכה, עבור 2,5 מיליון דולר, שמהם יקבל, בנו־סף, 45 אחוזים מן המכירה. סופר פופו־

מאריו פוזו
היפטר מאשתך !

לארי אחר, הרולד רובינס, הגיע לשיא־מכירה של 200 מיליון עותקים של 14 ספריו. שיא נוסף, מצוי בידיו של ג'יימס מיצ'נר, שהצליח להגיע באחרונה לראש רשימת רבי־המכר בארצות־הברית עם סיפרו צ'ספיק, יום אחד לפני שהוחל ב־הפצת הספר.

במיסגרת כתבת־שער שערך טיים על מאריו פוזו, נעתר הסופר ופירסם את עש־רת הדיברות הסנדקיות שלו לחיבורו של על־מכר :

1. לעולם אל תכתוב בגוף ראשון.

2. לעולם אל תראה את חומר הגלם שלך למישהו. זה עלול לבלום אותך.

3. לעולם אל תשוחח עם מישהו על כתיבתך עד אחרי שתסיים אותה.

4. השיכתוב הוא סוד הכתיבה.

5. לעולם אל תמכור את זכויות־ההס־רטה של סיפרך בטרם יראה אור.

6. לעולם אל תאפשר למריבות להרוס את ימי הכתיבה שלך. אם אין ביכולתך לפתוח את יום המחרת בצורה מרעננת, היפטר מאשתך.

. המצוברחות היא ריכוז. קבל אותה, מאחר שהריכוז הוא המפתח לכתיבה.

8. על חייו של הסופר להיות רגועים. קרא הרבה, ולך לקולנוע.

9. קרא רק את הפתיחים של הביקורות, ואל תקרא ספרים על־מנת לשכלל את ה־טכניקה שלך.

10. לעולם אל תבטח באיש, אלא בעצ־מך. זה כולל מבקרים, חברים ובעיקר מו"לים.

מאת דן עומר

"שרתון" לגברים כמוהו

פול מייקל גלזר (סטרסקי)
נהנה מסיגריות "שרתון" בביקורו בישראל.

"שרתון" היא סיגריה עם אישיות.
התערובת המשובחת שבה הוכנה
בקפדנות מעלי וירג'יניה מובחרים.
כמיטב הסיגריות האנגליות.
אם עדיין לא ניסית
-קח "שרתון" עוד היום.

מוקד 53

מי היא אילנה הישראלית שבחלה במין קבוצתי?

מי שהזדמן לו, במיקרה, להכיר ישראלית העונה לשם אלונה טוסקאנו, שיקים. היא בוודאי אחת הישראליות היותר מפורסמות שמסתובבות בניו־יורק בזמן האחרון. וכל זה משום שהשתתפה באורגיה המונית ועוד העזה להודות בגלוי שלא נהנתה מכך.

שם מישפחתה המקורי של אלונה איננו טוסקאנו. היא קיבלה אותו בהשאלה מצייר איטלקי בשם פרדו טוסקאנו שהוא, במיקרה, גם בעלה. ואם מישהו זקוק לסימני־זיהוי נוספים, אז כמו שמעיד עליה ירחון העירום האמריקאי פנטהאוז, היא חוגגת את ימי־הולדתה בסביבות ה־40 והחלק המרשים ביותר באישיותה הוא החזה.

אלונה טוסקאנו הישראלית זכתה בפירסום בפנטהאוז בגלל קשריה עם פלאטו. לא, הכוונה איננה הפעם לדבר ההוא מהכנסת, שמדבר ומזמר עברית באותיות לאטיניות, אלא לפלאטו האמריקאי, שהוא מפורסם לא פחות מהפלאטו הישראלי ורק מרגיז פחות אנשים.

הפלאטו האמריקאי אומנם איננו ח"כ, אבל הוא מוכר להרבה ישראלים שביקרו בניו־יורק בעת האחרונה. כל הסיכויים הם, שהישראלי הממוצע המגיע כיום לניו־יורק יגיע למוסד הזה, שהמילון העברי דל מכדי לתאר את המתרחש בו, לפני שיבקר, בפסלי החרות או במוזיאון גוגנהיים. שמו המלא של המוסד הוא מיפלט־פלאטו והוא מצוי במנהטן־עלית, בסביבת מלון אנסוניה. מה שמייחד את המקום, שאינו אלא מועדון־לילה, ושהיקנה לו את פירסומו, אינה דווקא העובדה שהכניסה אליו מותרת רק לזוגות במחיר השווה לכל נפש של 30 דולאר הזוג. הסטוצים ההולכים שם כל לילה הם שהפכו אותו למוקד משיכה מיוחד במינו.

קוד של נימוסי־מין

כך מתאר פיליפ נוביל את מיפלט־פלאטו באחד מגיליונות הפנטהאוז:

„עין לא ראתה ואוזן לא שמעה על התענוגות המצפים לקשוחי הלב המעפילים למיפלט־פלאטו. לא הקיסר קלאודיוס ואפילו לא המלך פארוק, שהיו בין גדולי ההוללים בהיסטוריה, לא היו מסוגלים לדמיין את מעשי הזימה המתרחשים בבאר־הזוגות־המתחלפים מספר אחד של אמריקה."

בכניסה למקום ממיין שומר־ארמון אדיב את הנכנסים, בורר מתוכם החוצה את השיכורים ועושי־הצרות המובהקים. אחרי שהנכנסים חותמים על הצהרה, לפיה הם מודעים למטרת הבילוי האמיתית במקום, הם מסירים את מעיליהם ויורדים לזירת העליצות. אפילו אם צפו קודם לכן במופעים אירוטיים, הרי שהמחזה המתחולל בפלאטו, חמישה ימים בשבוע ומשעה תשע בערב עד שש בבוקר, חייב להרשים אותם.

בפלאטו מותר הכל בכל מקום. חלק ניכר מהזיווגים מתבצע בקודש הקודשים של המוסד — שטיח של חלקי מיזרונים, שכל אחד מהם הוא בגודל של כרית קטנה של מושב מסוק. אבל האורחים עושים זאת גם בבריכת־המים המחוממת, על המושבים שבחדרי המנוחה או בשטיח שעל הרחבה.

בשעה 11 בלילה מתחילה הפעילות במקום להיכנס להילוך גבוה. מחצית הרוקדים הם כבר עירומים למחצה. אבל המיזרונים עדיין ריקים. רק נשמות בודדות הן אכסהיביציוניסטיות דיין כדי להתחיל בשעות המוקדמות. זה לוקח זמן, במייוחד לאלה הבאים לפלאטו לראשונה, להסתגל לאווירה. אחדים אינם מסתגלים לעולם. אבל לאט לאט מתחילים גלי האירוטיקה לגעוש. קרוב לשעה שתיים בלילה מתערטלים כבר 90% מהאוכלוסיה המקומית ומתנסים בצורה זו אחרת במין קבוצתי.

בניגוד למצופה אין באים לשם דווקא מופרעי־מין. בדרך כלל מגיעים לשם זוגות מבוגרים בני המעמד־הבינוני וגם אנשי החברה הניו־יורקית. ברשימת המבקרים של המקום ניתן למצוא שמות כמו המיליונר הנטינגטון הרטפורד או הדוגמנית מרגו המינגווי.

כיוון שניו־יורק היא עיר יהודית קשור גם המוסד הזה קשר הדוק ליהדות. בעליו הוא אחד בשם לארי לווינסון, שאין צורך להתאמץ הרבה כדי לנחש את מוצאו. הפנטהאוז מציין כי בפי אחד הרבנים האורתודוכסים של ניו־יורק מכונה המקום בשם „מועדון תרי"ב". מתוך תרי"ג המיצוות מקיים הרב את כולן, פרט לאחת.

באופן תיאורטי שייך כל אחד לכל אחד במיפלט־פלאטו. אולם מאחר שמרבית הזוגות מגיעים למקום כדי להשתעשע בצמדים, אין הם מנצלים את האפשרויות לחילופי זוגות שמקנה מיפלט־פלאטו. מה שמפתיע הוא, שאף אחד מהנוכחים במקום אינו נטפל למישהו אחר ומטריד אותו בהצעות מגונות. אם נערכים שם שידוכים בין זרים הרי שהכל נעשה בהסכמה. די במנוד ראש כדי לציין היענות או סירוב להזמנה הנשלחת במבט. המוסד לא יכול היה להמשיך ולהתקיים ללא קוד זה של נימוסי־מין.

מסתבר שהאורגיות ההמוניות, הנערכות במיפלט־פלאטו חמש פעמים בשבוע, אינן מטרידות במייוחד את החוק. החוק בניו־יורק אינו מתערב ביחסים המתבצעים בהסכמה בין בני־זוג מבוגרים במועדונים פרטיים. ההתערבות היחידה קשורה באספקת משקאות חריפים.

בינתיים כבר צצו מתחרים למיפלט־פלאטו ומוסדות דומים מאיימים להציף את ניו־יורק. כפי שמציין הפנטהאוז: „שאלת האורגיה אינה עוד ‚מדוע?' אלא ‚מדוע לא?' 800 הזוגות המוצאים מדי שבוע את דרכם למיפלט־פלאטו מצביעים על העתיד ברגליהם ובאיברים אחרים של גופם."

אורגיה אצל פלאטו

הרוב המיני הדומם

האב המייסד של מיפלט־פלאטו, מדבר בשבחי המוסד שלו: „פה ניתן לראות אנשים בעלי הכנסה של 100 אלף דולאר לשנה עם אנשים בעלי הכנסה של 6000 דולאר; אנשים מכוערים מתחברים עם הנרצצים ביותר. בפלאטו אין לאווים."

לטענתו של לווינסון מסייע המוסד שלו להיפטר מהקינאה, דבר המשפר את היחסים בין בני הזוג המתנסים במין קבוצתי.

„גברים ונשים כאחד משתוקקים להידפק עם אחרים," הוא מסביר „אז מדוע לא לעשות זאת ביחד וליהנות מייחסים הוגנים שלמים? כשאני רואה בחור בן 22 עושה עניין גדול מנערתי מרי בת ה־36 ונהנה מיחסיו עמה זה מוסיף לי. זה מביא אותי לחשוב שיש לי משהו מייוחד. ההחלפות נועדו לזוגות הנשואים באושר. המתחלפים האמיתיים מעוניינים רק במין, לא במספרי טלפון לא בבוא־ניפגש־מחר־לארוחה, למין אין כל שייכות לאהבה."

מסכם כתב הפנטהאוז את הפילוסופיה שמאחרי הצלחת המיפלט: „האם האורגיה היא תופעה ניוונית, ולכן מנוגדת לתרבות? אולי לא. הרעיון של מין כבידור נקי וטוב, שהוא כה מוכר בשכבות הנמוכות והגבוהות של החברה, עדיין מכה את המעמד הבינוני כמשהו הרסני. עד לאחרונה רק קצוות החברה התנסו בפולחן אסור זה. משוחררים מאיסורים, עסקו השכבות העליונות והתחתונות בבתים פרטיים ובמוטלים במין קבוצתי ללא סיכון מצפונם ושמם הטוב.

אבל לאנשי הרוב המיני הדומם — לא היה לאן ללכת כשנטו לכך. מיפלט־פלאטו מעמיד במיבחן את הרעיון, שהציוויליזציה אינה יכולה לחיות בדו־קיום האנרכיה המינית של האורגיה־השווה־לכל."

אחרי ההקדמה הארוכה הזאת אפשר להגיע סוף־סוף לנקודה הישראלית של מיפלט־פלאטו. בעת ששהה ובילה במיפלט־פלאטו ראיין כתב הפנטהאוז זוגות רבים שנכחו במקום. הוא חקר אותם לסיבות ביקוריהם במקום ולמידת הנאתם ממנו. כך הגיע גם לאלונה טוסקאנו הישראלית. והנה מה שהיה לה להגיד בנושא:

„זה היה הלילה המלהיב ביותר בחיי, אבל אינני יכולה לחזור לשם." למרות שהיא ובעלה כבר התנסו באמנות של מין בשלושה — לדברי הפנטהאוז — תמיד בעזרתה של אשה נוספת, הרי שהאורגיות פסחו עליהם עד שהגיעו לפלאטו. כשהיא מחזקת את עצמה במשקאות צעדה אלונה לעבר המיזרונים אחרי שעה של היסטריה. „אני סבורה שאני רק מציצנית," אמרה. „התפעלתי מכל המראות. כל מה שדמיינתי לעצמי אי פעם התרחש ממול עיני. בפעם הראשונה שראיתי את פרדו בעלי עושה אהבה עם אשה אחרת — והוא התיר לי להתבונן מאחרי וילון, כאשר פיתה ידידה צרפתיה ותיקה שלנו ששהתה בביתנו — גמרתי אפילו מבלי לגעת בעצמי." היא התבוננה שוב בהתרגשות, כיצד בעלה גונב את אהבתה של אשה אחרת, שהיתה באמצע דפיקה עם מישהו אחר. האשה החלה לשפשף את ירכיה של אלונה ואלונה הגיבה בעיסוי חזה של האשה. האידיליה המשולשת הזאת נקטעה בעיצומה, כשהבחור שנערתו נלקחה ממנו על־ידי בעלה של אלונה התקרב אליה. היא דחפה אותו הצידה ומשכה את פרדו לפינה, שם התמזמזו שתי יפהפיות שחורות...

התרחשו שם עוד כל מיני מעשים טובים, שבסופם הצהירה אלונה לפירסום: „אף אחד מאיתנו איננו מתכוון לחזור לשם. די היה לנו לראות זאת פעם אחת. אבל לא זאת הסיבה. אם הייתי מבלה שם טוב, הייתי חוזרת לשם אפילו פעמיים ביום."

ככה זה עם הישראלים. כמה שנותנים להם — זה לא מספיק.

כ"ד תשרי תשל"ט, 25.10.78 שנה 43 המחיר: 15.00 ל"י (כולל מ.ע.מ.) מספר 2147

העולם הזה

הפרקליט
אמנון
רוזנשטיין

השר
גדעון
פת

האלוף
אביגדור
בן-גל

הבארון
אדמונד
דה-רוטשילד

דו"ח
מיוחד
על

שכונת המיליונרים בקיסריה